

SKY TRANSPORT SOLUTIONS

ਟਰੱਕਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਵੀਰਾਂ ਦੇ ਲਈ ਸਕਾਈ
ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਸਾਲਿਊਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੇਵਾਵਾਂ
PHONE: 209-855-6938

11ਵਾਂ ਸਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ

ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ

VOL -11 ISSUE -41
January 18, 2023

Postal Address
Desh Doaba
5101 Doe Hollow Pl., Antelope, CA-95843

www.deshdoaba.com
www.ambedkartimes.com

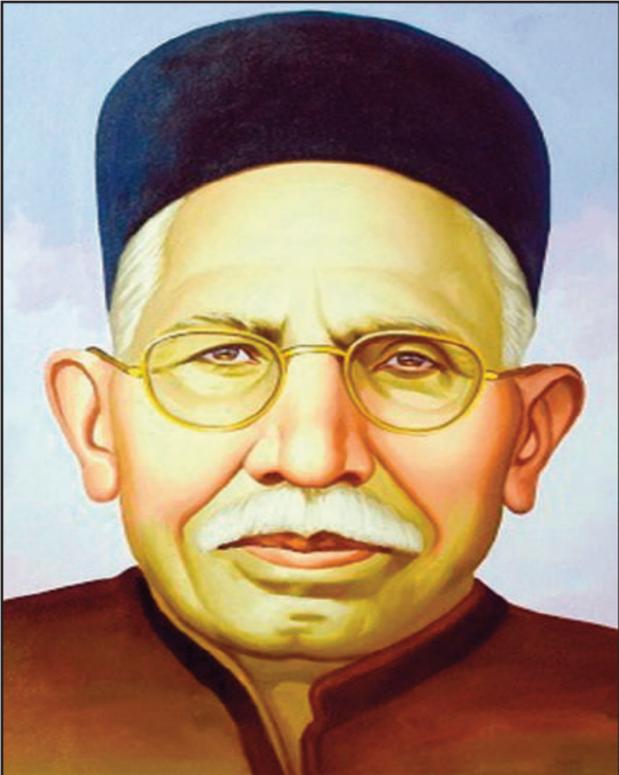
Golden State Truck Sales Inc.

ਟਰੱਕ-ਟਰੇਲਰ
ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਲਈ ਮਿਲੇ
ਸਸਤੀਆਂ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਤੇ ਟਰੱਕ
ਦਾ ਲੋਨ ਲੈਣ ਲਈ
ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰਾਂਗੇ

Call : Dharminder Singh
Cell : 530-870-6600
Email: myfuturetruck@gmail.com

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਪ੍ਰੇਮ ਕੁਮਾਰ ਚੰਬਰ ਸੰਪਾਦਕ : 916-947-8920 ਫੈਕਸ : 916-238-1393 E-mail : deshdoaba@yahoo.com ਸੰਪਾਦਕ : ਤਰਸੇਮ ਜਲੰਧਰੀ / ਵਿਵੇਕ ਭਾਟੀਆ

ਗਦਰੀ ਬਾਬਾ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁੱਗੇਵਾਲੀਆ ਜੀ ਦਾ 138ਵਾਂ ਜਨਮ ਦਿਨ 22 ਜਨਵਰੀ 2023 ਪਿਟਸਬਰਗ ਅਤੇ 29 ਜਨਵਰੀ 2023 ਬੋ-ਏਰੀਆ ਵਿਖੇ ਮਨਾਇਆ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਦੋਖੋ ਸਫਾ 2 ਅਤੇ 30 ਤੋਂ।

ਬਾਇਡਨ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵੀਜ਼ਾ ਤੇ ਗ੍ਰੀਨ ਕਾਰਡ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ (ਬਿਊਰੋ)- ਬਾਇਡਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਗ੍ਰੀਨ ਕਾਰਡ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਨਾਜ਼ੁਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਅਤੇ ਵੀਜ਼ਾ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਪਹੁੰਚ ਵਧਾਉਣ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੀਜ਼ੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਦਰਅਸਲ, ਗ੍ਰੀਨ ਕਾਰਡਾਂ ਲਈ EB-1 ਅਤੇ EB-2 ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਹਨਾਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾਅਵਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਯੂਐਸ ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ ਐਂਡ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਫਾਰਮ I-140 ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਕਿ E13 ਮਲਟੀਨੈਸ਼ਨਲ ਐਗਰੀ-ਕਿਊਟਿਵ ਅਤੇ ਮੈਨੇਜਰ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। USCIS ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ 'ਤੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। USCIS ਨੇ ਮਾਰਚ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕੁਝ F-1 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰਾਂਗੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ

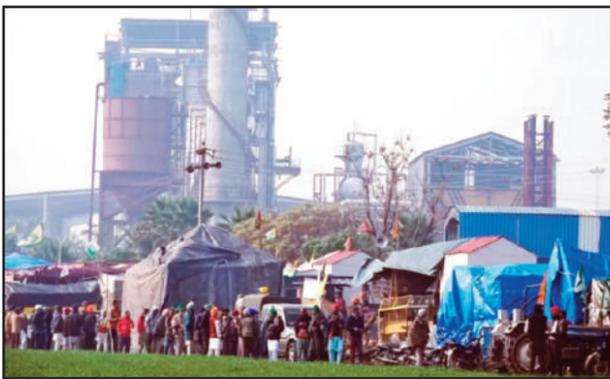
ਵਿਕਲਪਿਕ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਟਰੇਨਿੰਗ (OPT) ਅਤੇ STEM OPT ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ F-1 ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਫਾਰਮ I-765 ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਧਿਕਾਰ ਲਈ ਬਕਾਇਆ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਹਨ। "ਅਪਰੈਲ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ STEM OPT ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ F-1 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਅਤੇ F-1 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰਾਂਗੇ ਜੋ ਇੱਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਫਾਰਮ I-765 ਭਰ ਰਹੇ ਹਨ," ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ। ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯੂ ਐਸ ਸੀ ਆਈ ਐਸ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲੇ ਏਸ਼ੀਅਨ ਅਮਰੀਕਨ ਐਂਡ ਪੈਸੀਫਿਕ ਆਈਲੈਂਡਰਜ਼ (ਏ.ਏ.ਪੀ.ਆਈ.) 'ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਇਸ ਦੇ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਅਮਰੀਕੀ ਮੈਂਬਰ ਅਜੈ ਜੈਨ ਭੂਟੋਰੀਆ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਬਿਡੇਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ 2,500 ਡਾਲਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਵਿਜ਼ੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਨਾਮਵਰ ਸਖਸੀਅਤ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਰਾਜ ਸਿੰਘ ਚੋਪੜਾ ਜੀ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ 'ਤੇ ਅਦਾਰਾ 'ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ' ਚੋਪੜਾ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਦਿਲੀ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਤਮਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਭਾਣਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਬਲ ਬਖਸ਼ਣ ਲਈ ਤਾਕਤ ਦੇਣ ਦੀ ਅਰਜ਼ੋਈ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ੀਰਾ ਸ਼ਰਾਬ ਫੈਕਟਰੀ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ

ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ- ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਸਬ-ਡਵੀਜ਼ਨ ਜ਼ੀਰਾ ਅਧੀਨ ਪੈਂਦੇ ਪਿੰਡ ਮਨਸੂਰਵਾਲ ਕਲਾਂ ਸਥਿਤ ਮਾਲਬਰੋਜ਼ ਸ਼ਰਾਬ ਫੈਕਟਰੀ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਚੱਲ ਰਹੇ ਲੋਕ ਰੋਹ ਅੱਗੇ ਝੁਕਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾਬ ਫੈਕਟਰੀ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨੇ ਪਏ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਰਾਬ ਫੈਕਟਰੀ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਜਸਟਿਸ (ਰਿਟਾ.) ਆਰ.ਕੇ. ਨਹਿਰੂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਗਠਿਤ ਉੱਚ-ਪੱਧਰੀ ਕਮੇਟੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੇ ਸ਼ਰਾਬ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਕਲਮਬੱਧ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਜ਼ੀਰਾ ਸ਼ਰਾਬ ਫੈਕਟਰੀ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਪੰਜਾਬ

ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਜਿੱਥੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕ ਤੇ ਧਰਨਾਕਾਰੀ ਕਿਸਾਨ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਦੱਸ ਰਹੇ ਹਨ ਉਥੇ ਇਸ ਫੈਕਟਰੀ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹੋ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੋਸ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ 23 ਜੁਲਾਈ, 2022 ਨੂੰ ਮਹੀਆਂਵਾਲਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ 'ਚ ਬੋਰ ਕਰਨ ਮੌਕੇ ਧਰਤੀ ਹੇਠੋਂ ਨਿਕਲੇ ਕੈਮੀਕਲ ਯੁਕਤ ਤੇ ਬਦਬੂ ਮਾਰਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਕਤ ਸ਼ਰਾਬ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਫੈਕਟਰੀ ਬੰਦ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਮੁਹਰੇ ਲਗਾਤਾਰ ਧਰਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

Amrik Chand (CPA)
 Phone : 510-490-8200
 Fax : 510-490-8202
 Email : achand@pacbell.net

Income Tax Preparation
 (Individual, Corporation & LLC)
 Payroll Services & Bookkeeping Services
 * We are in this business since 1989.
 Your satisfaction is our goal.

* Please call us for Professional & reliable services at reasonable rates.

959 Corporate Way, Fremont, CA. 94539

SKY TRANSPORT SOLUTIONS

ਟਰੱਕਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਵੀਰਾਂ ਦੇ ਲਈ ਸਕਾਈ
ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਸਾਲਿਊਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੇਵਾਵਾਂ

PLEASE CONTACT US FOR MORE INFORMATION
 PHONE: 209-855-6938, FAX: 209-762-6540
 121 E 11th St. Tracy, CA 95376

SAROAY INVESTMENT REALTY

Ram Saroay
 Broker/Realtor
 Business License 031035
 ramsaroay@hotmail.com

39039 Paseo Padre Parkway Suite # 205 Fremont, CA 94538
 Office: (510) 742-8120, Cell: (510) 368-3983

MAJESTIC HOMES

Office (925) 779-1234
 Direct (925) 366-3618
 Fax (905) 219-3918
 DRE Licence- 00871752

RAMESH SUMAN
 Broker Realtor
 RCS-D TM

www.majestichomes.us ramesh@rameshsuman.com
 P.O. Box 3434, Antioch, CA 94531-3434

DR. TAKHAR'S FAMILY MEDICINE & URGENT CARE CLINIC

8191 Timberlake Way, Suite # 400, Sacramento, CA 95823, Phone: 916-688-8888 Fax: 916-688-8837
 Clinic Hours: Monday to Friday 9:00 AM to 5:30 PM, Saturday 9:00 AM - 4:00 PM & Sunday closed

Dr. Paramjit S Takhar, MD Goodie Takhar, PhD

We speak your language: Panjabi, Hindi, Urdu, Farsi, Arabic and Spanish

URGENT CARE CLINIC

BAGGA JEWELERS

916-912-8842, 916-329-8772
 jewelers.Bagga@gmail.com

SINCE 1996

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਵਿੱਚ 22 ਅਤੇ 24 ਕੈਰੇਟ ਦੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦਾ ਸਟੋਰ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸੋਨੇ, ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਆਰਡਰ 'ਤੇ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਸੋਨਾ ਵੇਚਣ, ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਦਲੇ ਨਵੇਂ ਸੋਨੇ ਤੇ ਕੈਸ਼ ਵੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇੱਥੇ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਬਰਤਨ ਵੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਸਟੋਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

Sandeep Jony Bagga

6930 65TH STREET # 115 SACRAMENTO CA 95823

ਮੋਹਿ

SRI GURU RAVIDASS SABHA (CA)

2150 Crestview Drive, Pittsburg CA 94565
Tel : (925) 439-2355

ਸਗਲ ਭਵਨ ਕੇ ਨਾਇਕਾ ਇਕੁ ਛਿਨੁ ਦਰਸੁ ਦਿਖਾਇ ਜੀ

January 22, 2023

**Babu Mangu Ram Mugowalia
138th Birth Anniversary**

Sri Guru Ravidass Sabha Pittsburg (CA) will be celebrating 138th birth anniversary of Great freedom fighter and founder of the Ad Dharm Mandal Punjab Babu Mangu Ram Mugowalia Ji on January 22nd, 2023. He supported and carried on Babasaheb's work in Punjab. He was a member of the Gaddar Party, a revolutionary organization fighting for India's Independence and his contributions to our community are incredible.

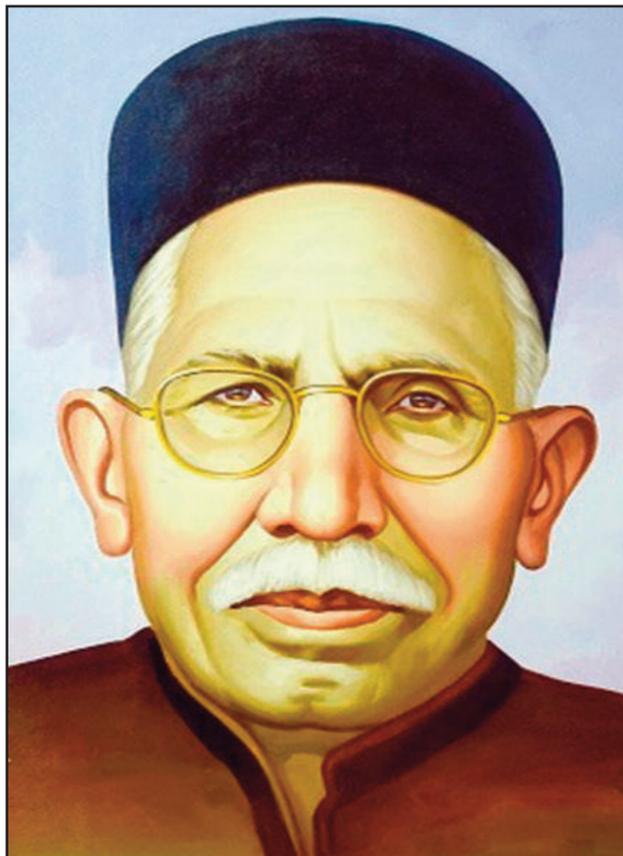
January 29, 2023

**Sukhmani Sahib Path and
Langar Sewa
by Bhai Ashok Kumar Chauhan**

Sukhmani Sahib Path and Langar Sewa will be hosted by Bhai Ashok Kumar Chauhan and family for Chardi Kala of their family. May Baba ji bless Chauhan family.

**Parkash Utsav of Satguru Ravidass Ji
February 3-4-5, 2023**

ਸਗਲ ਭਵਨ ਕੇ ਨਾਇਕਾ ਇਕੁ ਛਿਨੁ ਦਰਸੁ ਦਿਖਾਇ ਜੀ
Sri Guru Ravidass Sabha (CA) Pittsburg is celebrating the 646th Parkash Utsav of SATGURU RAVIDASS JI on Sunday, February 5, 2023 at the temple as per program noted below:

ARAMBH SHRI AKHAND PATH

**February 3, 2023 (Friday) 9:30 AM
Nishan Sahib Hoisting Ceremony**

**PARBHAT PHERI - February 4, 2023
(Saturday) at 7:00 AM.**

**Nishan Sahib Hoisting Ceremony
February 4, 2023 (Saturday)
at 11:00 AM.**

**(Nishan Sahib Chola sewa by Bhai
Balbir Bagha and Bibi Manjit Bagha)**

**BHOG SHRI AKHAND PATH
February 5, 2023 (Sunday) 9:30 AM,
KIRTAN DIWAN -**

After Bhog Ceremony until 2:00 PM
Sangat will perform Langer and Path Sewa for this program. Jatha of Giani Balwinder Singh ji's and other Kirtankars will

enhance this Kirtan Diwan along with distinguished Speakers and community leaders well versed with life and teachings of Satguru Ravidass ji.

Sangat will perform Langer and Path Sewa for this program. Jatha of **Giani Balwinder Singh ji's, Dhadi Jatha of Bhai Sukhwinder Singh 'Bilge-wale'** and other Kirtankars will enhance the Kirtan Diwan.

We need volunteers to help with this event. For STALLS or any SEWA, please contact **Vinod Kumar (President) 408- 718-2506, Kulwant Banga (Chairperson) 925-698-3059.** We need your help and support.

"NANAK NAM CHARDI KALA TERE BHANE SARBAT DA BHALA"

www.srigururavidasstemple.com

Sangat Sewadars

**Chairperson
Kulwant Kaur Banga
(925) 698-3059**

**President
Vinod Kumar
(408) 718-2506**

**General Secretary
Dharam Pal Chonkria
(925) 334-2877**

**Treasurer
Sunita Bangar
(415) 233-3319**

ਹਰ ਵਰਗ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਭਾਜਪਾ ਵਰਕਰ- ਮੋਦੀ ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ ਵੱਲੋਂ ਦੁਵੱਲੇ ਮਸਲਿਆਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਵਾਰਤਾ ਦਾ ਸੱਦਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ- ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਅੱਜ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ, ਬੋਹਰਾਂ ਤੇ ਪਸਮਾਂਦਾ ਜਿਹੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਸਮੇਤ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਰ ਵਰਗ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਸਬੰਧੀ ਕਿਸੇ ਲਾਹੇ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖੇ ਬਿਨਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ।

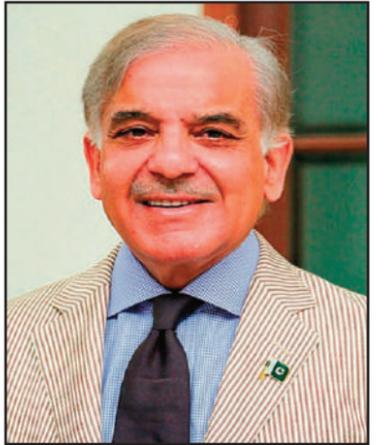

ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਕੌਮੀ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਦੀ ਦੋ ਰੋਜ਼ਾ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਸਮਾਪਤੀ ਸੈਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਮੋਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 2024 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਤਕਰੀਬਨ 400 ਦਿਨ ਬਚੇ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਲਈ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਆਗੂ ਤੇ ਵਰਕਰ ਪੂਰੀ ਸ਼ਿੱਦਤ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਰ ਵਰਗ ਦੀ ਸੇਵਾ 'ਚ ਜੁੱਟ ਜਾਣ। ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਲਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਤੇ ਚਰਚਾ ਜਿਹੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾਨ ਕਰਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਭਾਰਤ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ

ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ 'ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਾਲ' ਨੂੰ 'ਕਰਤੱਵ ਕਾਲ' 'ਚ ਬਦਲਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ ਲਗਾ ਦੇਣ ਤਾਂ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਆਤਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪ੍ਰਤੀ ਵੀ ਚੌਕਸ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 1998 'ਚ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 'ਚ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਹਾਰ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਦਿਗਵਿਜੈ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਹਾਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਹੁਣ ਸਿਰਫ ਸਿਆਸੀ ਅੰਦੋਲਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਸਮਾਜਕ ਅੰਦੋਲਨ 'ਚ ਬਦਲ ਗਈ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ 18 ਤੋਂ 25 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਰਗ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਉੱਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇਵੇਂਦਰ ਫਤਨਵੀਸ ਨੇ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਸੰਬੋਧਨ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ।

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ- ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ ਨੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਮੇਤ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਆਪਣੇ ਭਾਰਤੀ ਹਮਰੁਤਬਾ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯੂਏਈ ਪਰਮਾਣੂ ਸ਼ਕਤੀ ਵਾਲੇ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਬਹਾਲੀ 'ਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਰੀਫ ਨੇ ਦੁਬਈ 'ਚ ਇੱਕ ਨਿਊਜ਼ ਚੈਨਲ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕਸ਼ਮੀਰ ਮਸਲੇ ਤੇ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਤਿਵਾਦ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਤਣਾਅ ਭਰੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਕਸ਼ਮੀਰ ਮਸਲੇ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦੀ ਸਾਲਸੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਸ਼ਰੀਫ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਭਾਰਤੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਮੇਰਾ ਸੁਨੇਹਾ ਹੈ ਕਿ ਆਓ, ਅਸੀਂ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਬੈਠੀਏ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਦੁਵੱਲੇ ਮਸਲਿਆਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰੀਏ।' ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੇ ਭਾਰਤ ਗੁਆਂਢੀ ਮੁਲਕ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, 'ਇਹ ਸਾਡੇ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਮਨ-ਅਮਾਨ

ਨਾਲ ਰਹੀਏ, ਪ੍ਰਗਤੀ ਕਰੀਏ ਜਾਂ ਆਪਸ 'ਚ ਲੜੀਏ ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਤੇ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕਰੀਏ। ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਤਿੰਨ ਜੰਗਾਂ ਲੜੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੁੱਖ, ਗਰੀਬੀ ਤੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ 'ਚ ਵਾਧਾ ਹੀ ਹੋਇਆ ਹੈ।' ਸ਼ਰੀਫ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਅਸੀਂ ਸਬਕ ਸਿੱਖ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਅਮਨ ਅਮਾਨ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਬਸ਼ਰਤੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਅਸਲ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰ ਸਕੀਏ।'

ਵਿਸ਼ਵ ਆਰਥਿਕ ਫੋਰਮ: ਦੁਨੀਆ 'ਚ ਇਸ ਵਰ੍ਹੇ ਮੰਦੀ ਆਉਣ ਦੇ ਆਸਾਰ

ਡਾਵੋਸ (ਬਿਊਰੋ)- ਵਿਸ਼ਵ ਆਰਥਿਕ ਮੰਚ (ਡਬਲਿਊਐਫ) ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚੀਫ ਇਕੋਨੋਮਿਸਟਸ ਆਊਟਲੁੱਕ ਸਰਵੇਖਣ 'ਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਵਰ੍ਹੇ 2023 'ਚ ਆਲਮੀ ਮੰਦੀ ਆਉਣ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਹੈ। ਉੱਜ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਖੁਰਾਕ, ਊਰਜਾ ਅਤੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦਰ ਦਾ ਦਬਾਅ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਮੇਤ ਦੱਖਣ ਏਸ਼ਿਆਈ ਖਿੱਤੇ ਦੇ ਕੁਝ ਅਰਥਚਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਆਲਮੀ ਰੁਝਾਨਾਂ ਤੋਂ ਫਾਇਦਾ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਰੁਝਾਨਾਂ 'ਚ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਸਪਲਾਈ ਚੇਨਾਂ ਦਾ ਚੀਨ ਤੋਂ ਦੂਰ ਜਾਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਡਬਲਿਊਐਫ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਲਮੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗਤ 'ਚ ਵੱਡੀ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਮੁੱਖ ਆਰਥਿਕ ਮਾਹਿਰ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦਰ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬੈਲੇਂਸ ਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਸਵੰਦ ਹਨ। ਵਿਸ਼ਵ ਆਰਥਿਕ

ਮੰਚ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਆਰਥਿਕ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਯੂਰੋਪ 'ਚ ਅੱਗੇ ਹੋਰ ਸਖਤੀ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਰੀਬ ਦੋ ਤਿਹਾਈ ਮੁੱਖ ਆਰਥਿਕ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ 2023 'ਚ ਆਲਮੀ ਮੰਦੀ ਆਉਣ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ 18 ਫੀਸਦ ਨੇ ਤਿੱਖੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਜਤਾਈ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਕੜਾ ਸਤੰਬਰ 2022 'ਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਿਛਲੇ ਸਰਵੇਖਣ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 'ਚ ਦੁਗਣੇ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਸਰਵੇਖਣ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਵਰ੍ਹੇ ਮੰਦੀ ਆਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ ਕਿ 2023 'ਚ ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਘਟ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਬਾਰੇ 91 ਫੀਸਦ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮੰਦੀ ਆਉਣ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ। ਚੀਨ ਦੀ ਵਿਕਾਸ ਦਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਆਰਥਿਕ ਮਾਹਿਰ ਵੰਡੇ ਹੋਏ ਨਜ਼ਰ ਆਏ। ਕੁਝ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ

ਕਿ ਉਥੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਵਿਕਾਸ ਦਰ ਰਹੇਗੀ ਜਦਕਿ ਕੁਝ ਨੇ ਇਹ ਕਮਜ਼ੋਰ ਰਹਿਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ।

ਭਾਰਤ ਜੋੜੇ ਯਾਤਰਾ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 'ਚ ਦਾਖਲ, ਰਾਹੁਲ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਆਰਐਸਐਸ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ

ਸ਼ਿਮਲਾ- ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ 'ਭਾਰਤ ਜੋੜੇ ਯਾਤਰਾ' ਅੱਜ ਸਵੇਰੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਈ ਤਾਂ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ਆਰਐਸਐਸ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਲਾਉਂਦਿਆਂ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਫਰਤ, ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਡਰ ਫੈਲਾਉਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ। ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੁਖਵਿੰਦਰ

ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਸਿੰਘ ਸੁੱਖੂ, ਉੱਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮੁਕੇਸ਼ ਅਗਨੀਹੋਤਰੀ, ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਸਿੰਘ, ਸੂਬਾਈ ਮੰਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਸਮੇਤ ਸੈਂਕੜੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਕੜਾਕੇ ਦੀ ਠੰਢ ਦੌਰਾਨ ਇੰਦੌਰਾ ਨੇੜੇ ਮਾਨਸੇਰ ਟੌਲ ਪਲਾਜ਼ਾ 'ਤੇ

ਨਾਲ ਰਹੀਏ, ਪ੍ਰਗਤੀ ਕਰੀਏ ਜਾਂ ਆਪਸ 'ਚ ਲੜੀਏ ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਤੇ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕਰੀਏ। ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਤਿੰਨ ਜੰਗਾਂ ਲੜੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੁੱਖ, ਗਰੀਬੀ ਤੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ 'ਚ ਵਾਧਾ ਹੀ ਹੋਇਆ ਹੈ।' ਸ਼ਰੀਫ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਅਸੀਂ ਸਬਕ ਸਿੱਖ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਅਮਨ ਅਮਾਨ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਬਸ਼ਰਤੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਅਸਲ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰ ਸਕੀਏ।'

SUNSHINE AUTO CARE INC.

WE REPAIR ALL MAKES & MODELS. AUTO, DIESEL TRUCK & TRAILERS

- ✓ DPF Filter Cleaning
- ✓ Clutch
- ✓ Transmission
- ✓ New/Used Tires
- ✓ Oil Changes
- ✓ Wheel Balancing
- ✓ Truck & Trailer Repair

- ✓ All Major & Minor Repairs
- ✓ We Do Aluminum Welding
- ✓ Computer Check
- ✓ Differential
- ✓ Inspections
- ✓ Van/Reefer Work

WE PROVIDE SHUTLE SERVICE FOR ALL CUSTOMERS

hablamos español

We Speak English, Spanish & Punjabi

We Provide Towing & 24/7 Mobile Road Services For All Autos, Trucks & Trailers

Open Monday to Saturday

ACCEPTED HERE

1003 Moffat Blvd,
Manteca CA 95336

209-239-1551

ਕੈਨੇਡਾ ਰਾਹੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਂਦਿਆਂ ਠੰਢ ਨਾਲ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਕੀ ਬੀਤੀ

ਗੁਜਰਾਤ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਗੁਜਰਾਤੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਰਾਹੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਭੇਜਣ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਵਿੱਚ ਦੋ ਏਜੰਟਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਇਮਾਰਤ ਉਸਾਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਵਪਾਰੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਗੁਜਰਾਤ ਪੁਲਿਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ ਯੂਐੱਸਏ ਹੋਮਲੈਂਡ ਸਕਿਓਰਿਟੀ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਨਵਰੀ-2022 ਵਿੱਚ, ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਕਲੋਲ ਬਲਾਕ ਦੇ ਡਿੰਗੁਚਾ ਪਿੰਡ ਦੇ ਇੱਕ ਚਾਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਰਸਤੇ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਬਰਫ਼ ਵਿੱਚ ਜੰਮ ਕੇ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਗੁਜਰਾਤੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗੁਜਰਾਤ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਲੋਕ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਗੁਜਰਾਤੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੇ ਬਦਲੇ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਏਜੰਟਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਉਸਾਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਵਪਾਰੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਡਿੰਗੁਚਾ ਪਿੰਡ ਦਾ ਇੱਕ

ਗੁਜਰਾਤੀ ਪਰਿਵਾਰ, ਪੈਦਲ ਚੱਲ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੌਰਾਨ -35 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਤਾਪਮਾਨ ਵਿੱਚ ਜੰਮ ਕੇ ਮਰ ਗਿਆ ਸੀ। ਗੁਜਰਾਤ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੋਕ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ 75 ਲੱਖ ਤੋਂ 1 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਵਸੂਲਦੇ ਸਨ।

ਗੁਜਰਾਤ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਯੂਐੱਸਏ ਹੋਮਲੈਂਡ ਸਕਿਓਰਿਟੀ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੁਲਿਸ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ 'ਵੀ.ਡੀ.' ਨਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਮਦਦ ਮਿਲੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਤਸਕਰੀ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਢੰਗ-ਤਰੀਕੇ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਗੁਜਰਾਤ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੋਰ ਏਜੰਟਾਂ ਅਤੇ ਉਪ-ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਜਨਵਰੀ 2022 ਵਿੱਚ, ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਡਿੰਗੁਚਾ ਪਿੰਡ ਦਾ ਇੱਕ ਚਾਰ ਮੈਂਬਰੀ ਪਰਿਵਾਰ ਕੈਨੇਡਾ ਰਾਹੀਂ ਗ਼ੈਰ-

ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਤੀ, ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋ ਬੱਚੇ ਸਨ। ਘਟਨਾ ਇੱਕ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮਾਮਲਾ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੌਮੀ ਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮੀਡੀਆ ਆਉਟਲੇਟਾਂ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣ ਗਈ। ਬੀਬੀਸੀ ਗੁਜਰਾਤ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਗੁਜਰਾਤ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ (ਡੀਜੀਪੀ), ਆਸ਼ੀਸ਼ ਭਾਟੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਗੁਜਰਾਤ ਪੁਲਿਸ ਡਿੰਗੁਚਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਜਾਂਚ

ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ।" "ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਅਪਰਾਧਿਕ ਜਾਂਚ ਵਿਭਾਗ (ਸੀਆਈਡੀ) ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਸ਼ਾਖਾ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਜਾਅਲੀ ਆਧਾਰ ਕਾਰਡ ਤੋਂ ਪਾਸਪੋਰਟ ਅਤੇ ਪੈਨ ਕਾਰਡ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ।" "ਸਾਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਦੂਤਾਵਾਸਾਂ ਅਤੇ ਯੂਐੱਸ ਹੋਮਲੈਂਡ ਸਕਿਓਰਿਟੀ ਤੋਂ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਕ੍ਰਾਈਮ ਬ੍ਰਾਂਚ ਅਤੇ ਸੀਆਈਡੀ ਨੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ।" 9 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਜਰਾਤ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਰੈਕੋਰਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦੋ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਏਜੰਟਾਂ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਿੰਗੁਚਾ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਵਿਜ਼ਟਰ ਵੀਜ਼ੇ 'ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਗੁਜਰਾਤ ਪੁਲਿਸ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਹੋਮਲੈਂਡ

ਸਕਿਓਰਿਟੀ, ਜੋ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ, ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਗੁਜਰਾਤ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਹੋਮਲੈਂਡ ਸਕਿਓਰਿਟੀ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੁਲਿਸ ਈਮੇਲਾਂ ਅਤੇ ਵੀਡੀਓ ਕਾਨਫਰੰਸਿੰਗ ਰਾਹੀਂ ਗੁਜਰਾਤ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਦੋਵਾਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਗੁਜਰਾਤ ਵੀ ਗਏ ਸਨ। ਗੁਜਰਾਤ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਡਿੰਗੁਚਾ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਤਕਨੀਕੀ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਖ਼ੁਫ਼ੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ

ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਵੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਮਿਲੀ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਏਜੰਟਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਅਹਿਮ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਅਹਿਮ ਸੁਰਾਗ ਮਿਲਣ 'ਚ ਮਦਦ ਮਿਲੀ।

ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਕ੍ਰਾਈਮ ਬ੍ਰਾਂਚ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਪੁਲਿਸ (ਡੀਸੀਪੀ) ਚੈਤਨਿਆ ਮੰਡਲਿਕ ਨੇ ਬੀਬੀਸੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, "ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਡੁਪਲੀਕੇਟ ਆਧਾਰ ਕਾਰਡ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪੈਨ ਕਾਰਡ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਂਚ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਹਰੀਸ਼ ਪਟੇਲ ਨਾਮ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ।" ਜਾਂਚ 'ਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਡੁਪਲੀਕੇਟ ਆਧਾਰ ਕਾਰਡ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਹਰੀਸ਼ ਪਟੇਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਪਾਸਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਸੀ ਜੋ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ

ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸੀਆਈਡੀ ਅਤੇ ਕ੍ਰਾਈਮ ਬ੍ਰਾਂਚ ਨੇ ਹਰੀਸ਼ ਪਟੇਲ ਕੋਲੋਂ ਅਜਿਹੇ 87 ਪਾਸਪੋਰਟ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਏਜੰਟਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਹਨ ਜੋ ਮੈਕਸੀਕੋ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਤਸਕਰੀ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਨ ਇਹ ਸਭ ਆਪਸੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਮੰਡਲਿਕ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, "ਸਾਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਇਨਪੁਟ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਪੰਜ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਰਟ-ਲਿਸਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਰਾਹੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਭੇਜਦੇ ਸਨ। ਮਨੁੱਖੀ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਬੁੱਧੀ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਰਕਤ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖੀ।" "ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਦੇਸ਼ ਭੇਜਣ ਦਾ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਰੈਕੋਰਡ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਸਤੇ ਅਪਣਾਏ ਸਨ, ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ।" "ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਏਜੰਟਾਂ ਦੇ ਚੁੰਗਲ 'ਚ ਫਸਣ ਤੋਂ ਬਚਿਆ, ਉਸ ਨੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ

ਫੈਨਿਲ ਪਟੇਲ ਨਾਮ ਦਾ ਇੱਕ ਏਜੰਟ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਭੇਜਣ ਲਈ 66-75 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਸੂਲਦਾ ਹੈ।" "ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਫੈਨਿਲ ਪਟੇਲ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਯੂਐੱਸਏ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੀ ਫੈਨਿਲ ਦੇ ਪ੍ਰਫਾਈਲ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ।"

ਪੈਸੇ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਜੋਖ਼ਮ ਭਰਿਆ ਰਾਹ ਚੁਣਿਆ
ਜਗਦੀਸ਼ ਪਟੇਲ, ਵੈਸ਼ਾਲੀ ਪਟੇਲ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋ ਬੱਚਿਆਂ ਸਣੇ, ਸੱਤ ਹੋਰ ਲੋਕ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਰਸਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਏ ਸਨ। ਫੈਨਿਲ ਪਟੇਲ ਅਤੇ ਬਿੰਟੂ ਨਾਂ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੈਨਕੂਵਰ ਲੈ ਗਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਪਰਿਵਾਰ ਕੈਨੇਡਾ-ਅਮਰੀਕਾ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਕਰ ਸਕੇ। ਸਾਰੇ 13 ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ 2500 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਤੈਅ ਕੀਤਾ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 28 'ਤੇ)

SKY TRANSPORT SOLUTIONS

STRIVE FOR MORE

WE PROVIDE ALL TRUCKING RELATED PERMITS AND SERVICES

ਟਰੱਕਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਵੀਰਾਂ ਦੇ ਲਈ ਸਕਾਈ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਸਾਲਿਊਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੇਵਾਵਾਂ

SPECIAL BIT INSPECTION AND DOT AUDIT COMPLIANCE:

NOTARY PUBLIC SERVICES.
ON THE SPOT VIN VERIFICATION SERVICES.
DOT OUT OF SERVICES??
AUTHORIZED IRS E- FILE PROVIDER.
WE HAVE COMPLETE SOLUTIONS FOR OUT OF SERVICE DOT.

SPECIAL DOT COMPLIANCE FOR SAFETY, AUDITS AND RECORD KEEPING.

PLEASE CONTACT US FOR MORE INFORMATION

PHONE: 209-855-6938, FAX: 209-762-6540

Email: skytransportsolution@gmail.com Give us a chance to provide you best services

121 E 11th St. Tracy, CA 95376

ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਫਾਸਟ ਟਰੈਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਸਥਾਪਤ ਹੋਣਗੀਆਂ-ਧਾਲੀਵਾਲ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ- ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਇਜ਼ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੇਸਾਂ ਲਈ ਹੋਰ ਫਾਸਟ ਟਰੈਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਕਾਰਵਾਈ ਆਰੰਭ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਮੰਤਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਉਲੀਕਣ ਬਾਰੇ ਜਲਦ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣਗੇ। ਪੰਜਾਬ ਭਰ 'ਚ ਆਯੋਜਿਤ 'ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲਣੀ' ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਆਈਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਸਬੰਧੀ ਅੱਜ ਇੱਥੇ ਪੰਜਾਬ ਭਵਨ ਵਿਖੇ ਐਨ.ਆਰ.ਆਈਜ਼ ਮਾਮਲੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਏ. ਡੀ. ਜੀ. ਪੀ. ਐਨ. ਆਰ. ਆਈ., ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਐਨ.ਆਰ.ਆਈ.

ਸਭਾ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਐਨਆਰਆਈਜ਼ ਫਾਸਟ ਟਰੈਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਤਿਆਰ ਸਬੰਧੀ ਜਲਦੀ ਹੀ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਨਗੇ। ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵੀ

ਦਿੱਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਬੰਧਤ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਮਿਲਣੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ' ਦੌਰਾਨ ਆਈਆਂ ਲਗਭਗ 50 ਫੀਸਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਡਲ ਅਫਸਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦਿਆਂ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ

ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਨੋਡਲ ਅਫਸਰ, ਤਹਿਸੀਲਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਹਾਊਸ ਅਫਸਰਾਂ (ਐਸ.ਐਚ.ਓਜ਼) ਨੂੰ ਅਰਧ ਸਰਕਾਰੀ (ਡੀ.ਓ.) ਪੱਧਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਜੋ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਦਦ ਅਤੇ ਲੋਜਿਸਟਿਕ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਐਨ.ਆਰ.ਆਈਜ਼ ਨੋਡਲ ਅਫਸਰਾਂ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਵਾਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ। ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਪੈਨਲ ਵੀ ਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਐਨ.ਆਰ.ਆਈਜ਼ ਮਿਲਣੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ' ਦੌਰਾਨ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਬਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਵੀ ਤਲਬ ਕੀਤੀ।

ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼੍ਰੀ ਲਾਲ ਚੰਦ ਕਟਾਰੂਚੱਕ ਨੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਭੋਆ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਿੰਡਾਂ ਅੰਦਰ ਦੋਰਾ ਕਰਕੇ ਵੰਡੀਆ ਵਿਕਾਸ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ

ਪਠਾਨਕੋਟ, 16 ਜਨਵਰੀ (ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਨ) ਖੁਰਾਕ, ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਖਪਤਕਾਰ ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਤ ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼੍ਰੀ ਲਾਲ ਚੰਦ ਕਟਾਰੂਚੱਕ ਵੱਲੋਂ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪਠਾਨਕੋਟ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਭੋਆ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਦੋਰਾ ਕੀਤਾ, ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਪਿੰਡ ਧੁਪਛੜੀ, ਸੇਖੂਪੁਰ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਮੰਜੀਰੀ ਦਾ ਦੋਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੋਰੇ ਦੌਰਾਨ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼੍ਰੀ ਲਾਲ ਚੰਦ ਕਟਾਰੂਚੱਕ ਨੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਵੰਡੀਆਂ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਸੇਖੂਪੁਰ ਦੇ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਚਾਰ ਢਾਂਚੇ ਨਾਲ ਪੀਣ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ 11 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਕੰਮ ਦਾ ਸੁਭਅਰੰਭ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਰਵਸੀ ਸੁਬੇਦਾਰ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਬਲਾਕ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਦੇਵਲ ਸਿੰਘ, ਰੂਪ ਸਿੰਘ, ਕੰਸ ਰਾਜ ਬੈਂਸ ਐਸ.ਡੀ.ਓ, ਜਤਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬੈਂਸ ਜੇ.ਈ, ਗੁਰਬਚਨ ਲਾਲ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਾਹ ਬਲਾਕ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਰੂਪ ਸਿੰਘ, ਲਵਲੀ, ਹੈਰੀ, ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ, ਸਰਪੰਚ ਗਨੇਸ ਰਾਜ, ਹੰਸ ਰਾਜ, ਦਲੀਪ ਚੰਦ ਸਰਪੰਚ ਮੰਜੀਰੀ, ਰਾਕੇਸ਼ ਮੰਜੀਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀ ਕਾਰਜ ਕਰਤਾ ਸਨ।

ਸਪਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਿੰਡ ਅੰਦਰ ਆ ਰਹੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੀਣ ਲਈ ਵਧੀਆ ਸਾਫ ਪਾਣੀ ਮਿਲ ਸਕੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੰਜੀਰੀ ਵਿਖੇ ਦੋਰੇ ਦੌਰਾਨ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼੍ਰੀ ਲਾਲ ਚੰਦ ਕਟਾਰੂਚੱਕ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ਅਤੇ ਪਿੰਡ

ਮੁਫਤ ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇਣਾ ਆਦਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਕੇ ਕਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਧੀਆ ਸਿਹਤ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਆਮ ਆਦਮੀ ਕਲੀਨਿਕ ਖੋਲੇ ਗਏ। ਜਿਲ੍ਹਾ ਪਠਾਨਕੋਟ ਵਿੱਚ ਵੀ 15 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਦੋ ਆਮ ਆਦਮੀ ਕਲੀਨਿਕ ਖੋਲੇ ਗਏ ਸਨ

ਅਤੇ ਹੁਣ 26 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਸਿਹਤ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਮਿਲਣ ਇਸ ਤੋਂ ਮੁੱਖ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਰੀਬ 10-12 ਆਮ ਆਦਮੀ ਕਲੀਨਿਕ ਹੋਰ ਖੋਲੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਲੀਨਿਕਾਂ ਅੰਦਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ 70 ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਫ੍ਰੀ ਅਤੇ 40 ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟੈਸਟ ਵੀ

ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ 4 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦਿੱਤੀ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਦੋਰੇ ਦੌਰਾਨ ਸੰਬੋਧਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੀ ਲਾਲ ਚੰਦ ਕਟਾਰੂਚੱਕ ਖੁਰਾਕ, ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਖਪਤਕਾਰ ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਤ ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਫ ਪੀਣ ਵਾਲਾ ਪਾਣੀ ਸਭ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਅਤੇ ਲੋਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰਹਿਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਚੌਂ ਰੱਖ ਕੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਿੰਡ ਅੰਦਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੀਣ ਲਈ ਸਾਫ ਪਾਣੀ ਮਿਲੇ ਇਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਉਪਰਾਲਿਆਂ ਸਦਕਾ ਹੀ ਪਿੰਡਾਂ ਅੰਦਰ ਜਿੱਥੇ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗੰਭੀਰ ਸੀ ਉਥੇ ਵਾਟਰ ਸਪਲਾਈ ਲਗਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਪਹੁੰਚਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣਾ, ਚੰਗੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨਾ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਸਿਹਤ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੇਣਾ,

ਫ੍ਰੀ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਰੀਬ 22 ਹਜ਼ਾਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੱਲ ਲੋਹੜੀ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਰੀਬ 6 ਹਜ਼ਾਰ ਹੋਰ ਕੱਚੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੱਕਿਆ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਪਹਿਲਾ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ 8700 ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਵਾਈਡਰਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕਿਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਚੌਂ ਰੱਖਦਿਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਭੋਆ ਅੰਦਰ 80 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਮਨਜੂਰੀ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਹੈ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਅੰਦਰ ਸੀਜਨ ਸੂਰੂ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਭੋਆ ਹਲਕੇ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਨੁਹਾਰ ਬਦਲੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਚੌਂ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਵੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਵੀ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਸ਼ਰਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪੈਂਬਾਰਾ, ਰੇਟ ਘਟੇ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ- ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਨਵੇਂ ਰੇਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਵਾਇਰਲ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਵਾਇਰਲ ਹੋਈ ਇਸ ਸੂਚੀ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਰੇਟ ਕਾਫ਼ੀ ਘਟੇ ਹਨ। ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ 'ਚ ਹੀ ਇਹ ਰੇਟ ਫਿਕਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਵਾਇਰਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੂਚੀ ਬਾਰੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਇਰਲ ਹੋਈ ਇਸ ਸੂਚੀ 'ਤੇ ਅੱਜ ਸ਼ਾਮ ਜਾਂ ਭਲਕੇ ਤੱਕ ਮੋਹਰ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮੋਹਰ ਲੱਗਦੇ ਸਾਰ ਹੀ ਇਹ ਨਵੀਂ ਸੂਚੀ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਸੂਚੀ 'ਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਰਾਬ ਅਤੇ ਬੀਅਰ ਦੇ ਰੇਟਾਂ 'ਚ ਵੱਡਾ ਫਰਕ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪੀਐਮ ਮੋਦੀ ਦੀ ਗੋਲਡ ਮੂਰਤੀ ਦੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਚਰਚੇ

ਮੁੰਬਈ- ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਚਰਚਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੋਨੇ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨੀਂ ਕਾਫ਼ੀ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਕ ਸ਼ਖਸ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਵੀਡੀਓ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦਿਆਂ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਮੋਮ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਬਾਂਬੇ ਗੋਲਡ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਸੋਨੇ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਹੈ। ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਬਾਂਬੇ ਗੋਲਡ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਇਕ ਸੋਨੇ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਮੂਰਤੀ ਦਾ ਵਜ਼ਨ 156 ਗ੍ਰਾਮ ਹੈ। ਇੰਨੇ ਘੱਟ ਗ੍ਰਾਮ ਸੋਨੇ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਨਾਲ ਇਸ ਮੂਰਤੀ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਾਹਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਨੇ ਘੱਟ ਸੋਨੇ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਖੂਬਸੂਰਤ ਮੂਰਤੀ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਲਾਕਾਰ ਦੀ ਕਲਾਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਲਾਮ ਹੈ। ਇਕ ਯੂਜ਼ਰ ਨੇ ਟਵਿੱਟਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਦੀ ਸੋਨੇ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦਿਆਂ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਨੇ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯਤਾ ਵਿੱਚ ਅਮਿਤਾਭ ਅਤੇ ਰਜਨੀਕਾਂਤ ਨੂੰ ਵੀ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪਰ ਹੁਣ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਬਾਂਬੇ ਗੋਲਡ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਮੋਮ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸੋਨੇ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਹੈ।

ਨੇਪਾਲ ਯੇਤੀ ਜਹਾਜ਼ ਕਰੈਸ਼, ਹੁਣ ਤੱਕ 45 ਲਾਸ਼ਾਂ ਮਿਲੀਆਂ

ਪੋਖਰਾ- ਨੇਪਾਲ ਵਿੱਚ ਯੇਤੀ ਏਅਰਲਾਈਨਜ਼ ਦਾ ਏਟੀਆਰ-72 ਜਹਾਜ਼ ਪੋਖਰਾ ਨੇੜੇ ਕਰੈਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਠਮੰਡੂ ਤੋਂ ਪੋਖਰਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਯੇਤੀ ਏਅਰਲਾਈਨਜ਼ ਦਾ ਏਟੀਆਰ 72 ਜਹਾਜ਼ ਐਤਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਕਾਸਕੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪੋਖਰਾ ਵਿੱਚ ਹਾਦਸਾਗ੍ਰਸਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਜਹਾਜ਼ 'ਚ ਕੁੱਲ 72 ਯਾਤਰੀ ਅਤੇ ਚਾਲਕ ਦਲ ਦੇ ਚਾਰ ਮੈਂਬਰ ਸਵਾਰ ਸਨ। ਯੇਤੀ ਏਅਰਲਾਈਨਜ਼ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਸੁਦਰਸਨ ਬਰਤੋਲਾ ਨੇ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਅਤੇ ਪੋਖਰਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹਾਦਸਾਗ੍ਰਸਤ ਹੋਏ ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 72 ਯਾਤਰੀ ਅਤੇ ਚਾਲਕ ਦਲ ਦੇ ਚਾਰ ਮੈਂਬਰ ਸਵਾਰ ਸਨ। ਅਜੇ ਤੱਕ 45 ਲਾਸ਼ਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ 'ਤੇ ਪੋਸਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਅਤੇ ਵੀਡੀਓਜ਼ 'ਚ ਹਾਦਸੇ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਧੂੰਏਂ ਦੇ ਗੁਬਾਰ ਉਠਦੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ

ਪ੍ਰਾਧੀਨਤਾ ਪਾਪ ਹੈ ਜਾਨ ਲਿਓ ਰੇ ਮੀਤਾ।

ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਪਾਵਨ ਬਾਣੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਜਿਸ ਖਾਸ ਨੁਕਤੇ ਦੇ ਉੱਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹਨ, ਉਹ ਹੈ ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਵੈ-ਮਾਣ, ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰਤਾ ਅਤੇ ਕਿਰਤ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਰਾਜ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਨੀਚ-ਉਚ, ਭੇਦ ਭਾਵ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਾਵਨ ਸ਼ਬਦ 'ਬੇਗਮਪੁਰਾ ਸਹਰ ਕੇ ਨਾਉ' ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਬਿਪਰਵਾਦੀ ਕੇਂਦਰ ਕਾਂਸ਼ੀ ਵਿਖੇ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਬਿਪਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਵਡਿਆਈ, ਨਾ ਬਰਾਬਰਤਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਬਰਾਬਰਤਾ ਦਾ ਹੀ ਦੂਸਰਾ ਨਾਂ ਵਡਿਆਈ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਬਰਾਬਰਤਾ ਦਾ ਨਾਹਰਾ ਬੁਲੰਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਾਂਸ਼ੀ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਹਿਰ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਮੂਲਨਿਵਾਸੀ ਕੌਮ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ। ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਪਾਵਨ ਬਾਣੀ।

ਪ੍ਰਾਧੀਨਤਾ ਪਾਪ ਹੈ ਜਾਨ ਲਿਓ ਰੇ ਮੀਤਾ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਤੱਕ ਇਨਸਾਨ ਗੁਲਾਮੀ ਦੀਆਂ ਜੰਜੀਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਆ ਜਾਂਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਬਰਾਬਰਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦਵਾਉਣ ਲਈ ਜਿਸ ਮਾਰਗ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਉਹ ਸੀ ਕਿਰਤ, ਸਵੈ-ਆਤਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਨਿਡਰਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਰਾਬਰਤਾ ਨੂੰ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਲੱਗ ਕਿਸਮ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਜਿਸ ਜਾਤ ਪਾਤ ਸਿਧਾਂਤ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੂਲਨਿਵਾਸੀ ਵਰਗ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮੀ ਦੀਆਂ ਕਾਲ-ਕੋਠਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ, ਉਹ ਤਰੀਕਾ ਸੱਚਾ ਤੇ ਸੁੱਚਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਬਲਕਿ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਅਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾ ਕੇ ਬਰਾਬਰਤਾ ਦੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰੇ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਜਾਤ ਪਾਤ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਜਾਤ ਅਭਿਮਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਭਗਤੀ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਸੋਝੀ ਦੇ ਕੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ॥ ਜੋ ਹਮ ਸਹਰੀ ਸੋ ਮੀਤ ਹਮਾਰਾ॥ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸ਼ਖਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਂਦਾ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮਿੱਤਰ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿੱਤਰਤਾ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਉਹੀ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਜਾਤੀ ਪਾਤੀ ਘਿਨਾਉਣੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਬਰਾਬਰਤਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਅਪਨਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਮਹਾਨ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਗਦਰੀ ਬਾਬਾ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁਗੋਵਾਲੀਆ ਜੀ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪਾਵਨ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਸਬਕ ਸਿਖਦੇ ਹੋਏ ਜਿਸ ਆਦਿ ਧਰਮ ਲਹਿਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਅਤੇ ਅੰਤ ਦਾ ਰਸਤਾ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸਾਏ ਬਰਾਬਰਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਹੋ ਕੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਮੁਗੋਵਾਲੀਆ ਜੀ ਨੇ ਆਦਿ ਧਰਮ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਪਾਵਨ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਅਪਨਾਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਸੋਹੰ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਚੁਣ ਕੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦੀ ਕਾਣੀ ਵੰਡ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਦਾ ਬਿਗਲ ਵਜਾਇਆ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਦਿ ਧਰਮ ਦੀ ਲਹਿਰ ਜਿੱਥੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਧਰਮ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦਲਿਤ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਆਦੀ ਬਣ ਛੱਡੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਦਲਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਨਵਾਂ, ਅਨੋਖਾ ਤੇ ਸਵੈ-ਮਾਨ ਭਰਿਆ ਮਾਰਗ ਦਿਖਾਉਂਦੀ। ਅੱਜ ਭਾਵੇਂ ਆਦਿ ਧਰਮ ਦੀ ਲਹਿਰ ਅਪਨੇ ਜਲਾਓ 'ਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਜਿਸ ਕਦਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਤਕਰੀਬਨ ਹਰ ਪਿੰਡ ਕਸਬੇ ਸ਼ਹਿਰ ਅੰਦਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਡੇਰਿਆਂ ਅੰਦਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਨਾਮਲੇਵਾ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਸੰਗ ਜੁੜਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਜਿੱਥੇ ਆਦਿ ਧਰਮ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਪਾਵਨ ਬਾਣੀ ਵਿਚਲੇ ਬਰਾਬਰਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਮੂੰਹ ਬੋਲਦੀ ਤਸਵੀਰ ਹੈ। ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੇ 646ਵੇਂ ਪਾਵਨ ਆਗਮਨ ਪੁਰਬ 5 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਮਨਾਏ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਤਿਆਰੀਆਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਆਦਿ ਆਪਾ ਰਲ-ਮਿਲ ਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਘਰ-ਘਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਈਏ। "ਅਦਾਰਾ ਅੰਬੇਦਕਰ ਟਾਈਮਜ਼" ਤੇ "ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ" ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਪਾਠਕਾਂ, ਇਸਤਿਹਾਰ ਦਾਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਨੇਹੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸ਼ੁਭ ਦਿਹਾੜੇ ਤੇ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਵਧਾਈਆਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਅਦਾਰੇ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਅਦਾਰਾ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਜੀ ਦੇ ਅਸੀਰਵਾਦ ਨਾਲ ਬਹੁਜਨ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਅਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਦਾ ਰਹੇਗਾ।

- ਪ੍ਰੇਮ ਕੁਮਾਰ ਚੰਬਰ

ਮੁਕਤਸਰ ਦਾ ਯੁੱਧ ਜਾਂ ਮਾਘੀ ਦਾ ਤੀਰਥ ਇਸ਼ਨਾਨ?

ਮੁਕਤਾ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਅਜ਼ਾਦ, ਨਿਰਬੰਧ, ਬੰਧਨ ਰਹਿਤ, ਭੇਦ ਅਤੇ ਭਰਮ ਦੀ ਗਠ ਜਿਸ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜੋ ਸਦਾ ਮੁਕਤੀਦਾਤੇ ਨੂੰ ਸਿਮਰਦਾ, ਉਹ ਮੁਕਤਾ ਹੈ-ਜਿਹ ਘਟਿ ਸਿਮਰਨ ਰਾਮ ਕੋ ਸੋ ਨਰ ਮੁਕਤਾ ਜਾਨੁ (੧੪੨੮) ਭਾ। ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ ਜੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗੁਰਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਕਤੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮ ਤੱਤ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਸਾਧਨ ਨੂੰ ਜਾਣ ਕੇ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਨਾਲ ਲਿਵ ਦਾ ਜੋੜਨਾ, ਹਉਮੈ ਤਿਆਗ ਪਰਉਪਕਾਰ ਕਰਨਾ, ਅੰਤਸਕਰਣ ਨੂੰ ਅਵਿਦਿਆ ਅਤੇ ਭਰਮਜਾਲ ਤੋਂ, ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਅਪਵਿੱਤਰਤਾ (ਮੰਦੀਆਂ ਵਾਸਨਾਂ) ਤੋਂ ਪਾਕ ਰੱਖਣਾ ਭਾਵ ਨਾਮ, ਦਾਨ, ਇਸ਼ਨਾਨ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਨਾ-ਮੁਕਤਿ ਦੁਆਰਾ ਸੋਈ ਪਾਏ ਜਿ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਇ (੧੨੭੬) ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਗੁਰਿ ਖੋਲੇ ਕਪਾਟ॥ ਮੁਕਤੁ ਭਏ ਬਿਨਸੇ ਕ੍ਰਮਬਾਟ (੧੮੮) ਘਰ-ਪਰਵਾਰ ਗ੍ਰਿਹਸਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਹੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਮੋਹ ਮਾਇਆ, ਵਹਿਮ-ਭਰਮ, ਕਰਮ-ਕਾਂਢ, ਸਗਨ-ਅਪਸਗਨ, ਫੂਆ-ਫ਼ਾਤ, ਜਾਤ-ਪਾਤ ਅਤੇ ਦੇਸ਼-ਕਾਲ ਆਦਿ ਦੇ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣਾ ਹੈ-ਹਸੰਦਿਆਂ ਖੋਲੇਦਿਆਂ ਪਹਿਨੰਦਿਆਂ ਖਾਵੰਦਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਹੋਵੇ ਮੁਕਤਿ (੫੨੨)

ਮੁਕਤਸਰ ਦੀ ਜੰਗ- ਜੰਗ ਫ਼ਾਰਸੀ ਦਾ ਲਫਜ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਯੁੱਧ ਲੜਾਈ।ਅਮ ਤੌਰ ਤੇ ਜੰਗਾਂ ਜ਼ਰ-ਜ਼ੋਰੂ-ਜ਼ਮੀਨ ਖਾਤਿਰ ਹਨ ਪਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰ ਤੋਂ ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਲੜਾਈਆਂ ਲੜਨੀਆਂ ਪਈਆਂ।ਹਰ ਪਾਸਿਉਂ ਲੜਾਏ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਵੈਮਾਨਤਾ ਭਾਵ ਸਿਰ ਉਚਾ ਕਰਕੇ ਤੁਰਨ-ਫਿਰਨ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਆਦਿ ਲਈ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਕੀਤੇ। ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਜੀ ਨੇ-ਚੁੱਕਾਰ ਅਜ਼ ਹਮਾ ਹੀਲਤੇ ਦਰ ਗੁਜ਼ਸ਼ਤ॥ਹਲਾਲ ਅਸਤ ਬੁਰਦਨ ਬ ਸਮਸੀਰ ਦਸਤ (ਜ਼ਫ਼ਰਨਾਮਾ) ਭਾਵ ਜਦ ਅਮਨ-ਅਮਾਨ, ਸੁਖ-ਸਾਂਤੀ, ਆਪਸੀ ਗਲ-ਬਾਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹੀਲੇ-ਚਾਰੇ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋਰ-ਫੋਰੀਆਂ ਤੇ ਉਤਰ ਆਵੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਤਲਵਾਰ ਪਕੜਨੀ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ਲਾਲਾ ਦੌਲਤ ਰਾਇ ਵੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਪਹਾੜੀ ਰਾਜਿਆਂ ਅਤੇ ਮੁਗਲਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਮੱਲੀ ਅਤੇ ਨਾਂ ਹੀ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਤੇ ਕੋਈ ਵਧੀਕੀ ਕੀਤੀ ਬਲਕਿ ਉਹ ਤਾਂ ਮਾਰਸ਼ਲ ਸਪਿਰਟ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਸਨ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੰਗ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਜ਼ਬੂਰਨ ਤਲਵਾਰ ਪਕੜੀ।ਗੌਰ ਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਮਕਾਹੀ,ਵਿਕਾਰੀ ਤੇ ਹੰਕਾਰੀ ਮੁਗਲਾਂ ਤੇ ਪਹਾੜੀ ਰਾਜਿਆਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਸੰਤ-ਸਿਪਾਹੀ ਰਵੱਈਆ ਫੌਜੀ ਟਰੇਨਿੰਗ ਆਦਿਕ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਵੇਖਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਕੂਮਤ ਅਤੇ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਦਬਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਿਹੜੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਡਰੇ ਹੋਏ ਸਨ ਕਿ-ਕੌਮ ਹਮਾਰਾ ਤੋਲਣ ਤੱਕਤੀਨੰਗੀ ਕਰਦ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਪਕੜੀ।ਚਿਤੀ ਉਠੇ ਤਉ ਹਮ ਡਰ ਜਾਂਇਦੁਸ਼ਮਣ ਸੇ ਕੈਸੇ ਲੜ ਪਾਏ।ਉਹ ਲੋਕ ਜ਼ੁਲਮ-ਜ਼ਬਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਠ ਖੜੇ ਹੋਏ ਤਾਂ ਮੁਗਲੀਆ ਹਕੂਮਤ ਤੇ ਪਹਾੜੀ ਰਾਜਿਆਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਅਨੰਦਪੁਰ ਛੱਡ ਜਾਣ ਲਈ ਅਤੇ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਅੰਡਰ ਚੱਲਣ ਲਈ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਤੋੜਵਾਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਚੱਪਾ ਵੀ ਭੋਇੰ ਨਹੀਂ ਮੱਲੀ ਹੋਈ, ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਡਾ ਜ਼ਰ ਖਰੀਦ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਅਮਨ ਪਸੰਦ ਸ਼ਹਿਰੀ ਅਤੇ

ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਾਂ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਰਾ ਜਗਤ ਹੈ।ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਤੇ ਵਾਰ ਕਰਦੇ ਨਹੀਂ ਪਰ ਜਦ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹੋਸ਼ੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਤੇ ਉਤਰ ਆਵੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸਵੈਮਾਨ ਲਈ, ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਦਾ ਮੂੰਹ ਭੰਨ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਮੂੰਹ ਨੂੰ ਗਰੀਬਾਂ ਤੇ ਮਜ਼ਲੂਮਾਂ ਦਾ ਖੂਨ ਚੂਸਣ ਦੀ ਆਦਿਤ ਪੈ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਸ ਰਹਿਬਰ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਦੇ ਵਾਰਿਸ ਹਾਂ ਜਿਸ ਨੇ ਬਲੰਦ ਬਾਂਗ ਕਿਹਾ ਸੀ-ਰਾਜੇ ਸ਼ੀਰ ਮਕਦਮ ਕੁੱਤੇ॥ ਜਾਇ ਜਗਾਇਨ ਬੈਠੇ ਸੁਤੇ (੧੨੮੮) ਬਾਬਰ ਨੂੰ ਜ਼ਾਬਰ ਕਹਿਣ ਵਾਲੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਅਨੁਯਾਈ ਹਾਂ।

ਜਦ ਜ਼ਾਲਮ ਹਕੂਮਤ ਬਾਜ਼ ਨਾ ਆਈ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭੰਗਣੀ ਦਾ ਯੁੱਧ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੈਰੀ ਦੇ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾ ਨਾਲ, ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦੇ ਹੌਲੀ ਹੋਰ ਬੁਲੰਦ ਹੋ ਗਏ ਇਵੇਂ ਇੱਕ-ਦੁੱਕਾ ਨਦੌਣ, ਗੁਲੋਰ ਦੇ ਜੰਗਾਂ ਬਾਦ ਅਨੰਦਪੁਰ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਲੜਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ, ਵੈਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਰ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਮੂੰਹ ਦੀ ਖਾਣੀ ਪਈ।ਆਖਿਰ ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਪਹਾੜੀ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਝੁਨੀਆਂ ਚੁਗਲੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਹੀ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਵਕਾਰ ਨੂੰ ਦੇਖ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਪਕੜਨ ਵਾਸਤੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਨੂੰ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੱਕ ਘੇਰਾ ਪਾ ਲਿਆ, ਜੋ ਸੱਤ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ। ਜਦ ਫੇਰ ਵੀ ਕੋਈ ਕਾਮਯਾਬੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਹੋਈ ਤਾਂ ਬਹਰੋਂ ਰਸਤ-ਪਾਣੀ ਦੇ ਰਸਤੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਪਰ ਸਿੰਘ ਫਿਰ ਵੀ ਸ਼ੇਰ-ਝੱਪਟ ਦੁਆਰਾ ਰਾਸ਼ਨ-ਪਾਣੀ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ, ਤਾਂ ਮੁਗਲ ਸੈਨਾ ਤੇ ਪਹਾੜੀ ਰਾਜਿਆਂ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਖਲਾਸੀ ਦੀ ਖਾਤਿਰ ਕੁਰਾਨ ਤੇ ਗਊ ਦੀਆਂ ਕਸਮਾਂ ਖਾ, ਵਾਸਤੇ ਪਾ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਤੋਂ ਵੀ ਸਾਹੀ ਫੁਰਮਾਨ ਜਾਰੀ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਤੁਸੀਂ ਅਨੰਦਪੁਰ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦਿਓ, ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੇ, ਸਾਡੀ ਇਜ਼ਤ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਬਚ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਦ ਇਹ ਪਰਵਾਨਾ ਆਇਆ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੈਰੀ ਬੜਾ ਮਕਾਰ ਹੈ, ਸਾਮ, ਦਾਮ, ਦੰਡ, ਭੇਦ ਦੀ ਨੀਤੀ ਵਰਤ ਕੇ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ। ਲੰਬੇ ਅਰਸੇ ਤੋਂ ਰਸਤ ਪਾਣੀ ਮੁੱਕ ਜਾਣ, ਸਿੰਘ-ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਤੇ ਜੰਗੀ ਜਨਵਰਾਂ ਦੇ ਬੀਮਾਰ ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸਿੰਘਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਿਤੇ ਨਿਵੇਕਲੀ ਥਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋ ਕੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਪਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨਾਂ ਮੰਨੇ ਤੇ ਫਿਰ ਕਿਹਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੇਈਮਾਨਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ। ਵੈਰੀਆਂ ਦਾ ਇਮਾਨ ਪਰਖਣ ਲਈ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁਝ ਫਟੇ ਪੁਰਾਣੇ ਕਪੜੇ ਤੇ ਟੁੱਟੇ ਫੁੱਟੇ ਛਿੱਤਰਾਂ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਪੰਡਾਂ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ, ਖੱਚਰਾਂ ਆਦਿ ਤੇ ਲੱਧ ਕੇ ਬਾਹਰ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਜਦ ਐਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਵੈਰੀ ਸਭ ਕਸਮਾਂ ਛਿੱਕੇ ਟੰਗ, ਪਿਛੇ ਟੁੱਟ ਪਿਆ। ਜਦ ਟੁੱਟੇ ਛਿੱਤਰ ਤੇ ਫਟੇ ਕਪੜੇ ਹੀ ਹੱਥ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਨਮੋਸ਼ੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਿਛੇ ਮੁੱਟ ਗਿਆ। ਉਧਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਹੋਰ ਸਬਰ ਨਾਲ ਜ਼ਬਰ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਅਖੀਰ ਜਦ ਸਿੰਘ, ਜੰਗੀ ਜਾਨਵਰ ਭੁੱਖ, ਬੀਮਾਰੀ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਾਲ ਨਿਵਾਲ ਹੋ ਮਰਨ ਲੱਗੇ, ਤਾਂ ਐਸੇ ਹਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਮੰਨ, ਕੁਰਾਨ ਤੇ ਗਊ ਦੀਆਂ ਕਸਮਾਂ ਦਾ ਵਾਸਤਾ ਪੈਦਾ ਦੇਖ ਅਤੇ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦੇ ਇਹ ਕਹਿਣ ਤੇ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਤੁਸੀਂ ਅਨੰਦਪੁਰ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦਿਓ, ਸਾਡਾ ਸਾਹੀ ਵਿਕਾਰ ਵੀ ਬਣਿਆ ਰਹੇ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਵਾ ਵੱਲ ਵੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਦੇਖੇਗਾ। ਭਾਵੇਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਔਰੰਗੇ ਤੇ ਪਹਾੜੀਆਂ ਦੀ ਬਦਨੀਤੀ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਪਰ ਅਨੰਦਪੁਰ ਦੀ ਅੰਦਰਲੀ ਹਾਲਤ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪਤਲੀ ਪੈ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ੬-੭ ਪੋਹ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਦੱਸਬਰ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫਤੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਨੂੰ ਸਦਾ ਲਈ ਛੱਡ ਕੀਰਤਪੁਰ ਵੱਲ ਚੱਲ ਪਏ। ਵੇਖੋ ਗੁਰੂ ਸੂਰਮੇ ਦਾ ਦਿਲ ਵੈਰੀ ਦਲ ੧੦ ਲੱਖ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸਾਧਾਰਣ ਜਿਹੇ ਨਗਰ ਚਮਕੋਰ ਗਤੀ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਆਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਹੀ ਸਿੰਘ ਸਨ। ਇਸ ਲੰਬੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਗੁਰੂ ਸੂਰਮੇ ਨੇ ਦਿਲ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ, ਵੈਰੀ ਅੱਗੇ ਹੱਥਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੁੱਟੇ, ਬੜੀ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਨਾਲ ਵੈਰੀ ਦਲ ਨੂੰ ਭੜਫੂ ਪਾਈ ਰੱਖਿਆ।

ਸਰਸਾ ਤੇ ਪਿਆ ਪਰਵਾਰ ਵਿਛੋੜਾ- ਅਜੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਸਿੰਘਾਂ ਸਮੇਤ ਕੀਰਤਪੁਰ ਹੀ ਲੰਘੇ ਸਨ ਕਿ ਦਿਨ ਦੇ ਚੜਦੇ ਸਾਰ ਹੀ ਕਹਿਲੂਰੀਏ ਅਜਮੇਰ ਚੰਦ ਤੇ ਸਰਹੰਦ ਦੇ ਨਾਜ਼ਮ ਵਜੀਰ ਖਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸਾਹੀ ਫੌਜਾਂ ਲੈ ਹੱਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹੋਰ ਫੌਜੀ ਤੇ ਮੁਲਖੰਈਆ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣ ਜਾ ਪਏ। ਇਧਰ ਜਦ ਵੈਰੀ ਸਾਰੀਆਂ ਕਸਮਾਂ ਤੋੜ ਗਲ ਆ ਪਿਆਂ ਤਾਂ ਸਰਸਾ ਕਿਨਾਰੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਭੁੱਖੇ ਸ਼ੇਰਾਂ ਵਾਂਗ ਵੈਰੀ ਦੇ ਚੰਗੇ ਆਹੂ ਲਾਹੇ। ਜਿਥੇ ਵੈਰੀ ਦਲ ਦਾ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਉਥੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਕੁਝ ਜਾਨੋਂ ਪਿਆਰੇ ਸਿੰਘ ਵੀ ਭਾ। ਉਦੇ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਚਾ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ।ਨਿਰਭਉ ਤੇ ਨਿਰਵੈਰ ਗੁਰੂ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਸਿੰਘਾਂ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਰਦਾਸਾ ਸੋਧ ਕੇ ਸਰਸਾ ਨਦੀ ਪਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਠਿੱਲ ਪਏ। ਬਰਸਾਤ ਕਾਰਨ ਇਸ ਬਰਸਾਤੀ ਨਦੀ ਦਾ ਵੇਗ ਬਹੁਤ ਤਿੱਖਾ ਸੀ ਸਾਰੇ ਸਿੰਘਾਂ ਕੋਲ ਘੋੜੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਹੜ ਅੱਗੇ ਘੋੜਿਆਂ ਦੀ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾ ਰਹੀ।ਇਵੇਂ ਬਹੁਤੇ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਹੜ ਵਿੱਚ ਰੁੜ੍ਹ ਗਏ। ਕੇਵਲ ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਨਾਲ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ, ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਮਹਿਲਾਂ ਨਾਲ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ, ਗੁਰੂ ਜੀ ਨਾਲ ਵੱਡੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਸਿੰਘ, ਸਰਸਾ ਪਾਰ ਕਰ, ਰੋਪੜ ਵੱਲ ਚੱਲ ਪਏ ਪਰ ਵੈਰੀ ਸੂਕਦੀ ਸਰਸਾ ਵਿੱਚ ਵੜਨੇ ਡਰਦਾ ਰਿਹਾ।ਏਨੇ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਚਲੇ ਗਏ, ਉਧਰ ਜਿਹੜੇ ਸਿੰਘ ਸਰਸਾ ਵਿੱਚ ਰੁੜ੍ਹ ਗਏ ਤੇ ਕਿਤੇ ਦੂਰ ਲਹਿੰਦੇ ਪਾਸੇ ਰੁੜਦੇ ਹੋਏ ਕੁਝ ਕੰਢੇ ਜਾ ਲਗੇ। ਓਧਰ ਪੋਹ ਦੀ ਸਰਦੀ, ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਭੁੱਖ, ਕਮਜ਼ੋਰੀ, ਸਰਸਾ ਦੇ ਬਰਫਾਨੀ ਤੇ ਤੂਫਾਨੀ ਪਾਣੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।ਉਹ ਨਿਵਾਲ ਹੋਏ ਵੈਰੀ ਦੇ ਹੱਥ ਆਉਣ ਨਾਲੋਂ ਜਿਧਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹ ਮਿਲਿਆ ਚਲੇ ਗਏ।ਇਧਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਵੱਡੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਤੇ ੪੦ ਕੁ ਸਿੰਘਾਂ ਨਾਲ ਭਾਈ ਬੁੱਧੀ ਚੰਦ ਦੀ ਕੱਚੀ ਹਵੇਲੀ ਵਿੱਚ ਜਾ ਮੁਕਾਮ ਕੀਤਾ। ਏਨੇ ਨੂੰ ਵੈਰੀ ਦਲ ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਦਮ ਫੌਜ ਗੋਲੀ ਸਿਕੇ ਬਹੁਦ ਤੇ ਅਧੁਨਿਕ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹੋ, ਮਾਰੋ-ਮਾਰ ਕਰਦੀ ਹੋਈ ਕੱਚੀ ਗੜੀ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਇੱਕੱਠੀ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੂਬਾ ਸਰਹੰਦ, ਸੂਬਾ ਲਹੌਰ ਅਤੇ ਸੂਬਾ ਕਸ਼ਮੀਰ, ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਸਾਹੀ ਫੌਜਾਂ ਅਤੇ ਪਹਾੜੀ ਰਾਜੇ, ਲੁਟੇਰੇ ਗੁਜਰ ਤੇ ਰੰਗਤ ਆਦਿਕ ਮੁਲਖੰਈਆ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਿਆ।ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ੧੦ ਲੱਖ ਫੌਜ ਨੇ ਗੜੀ ਨੂੰ ਘੇਰਾ ਪਾ ਲਿਆ, ਔਰੰਗੇ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸੀ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਜਿੰਦਾ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਸਿਰ ਵੱਢ ਕੇ ਲਿਆਉਣਾ ਹੈ

ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮਿਸ਼ਨਰੀ
510-432-5827

ਪਰ "ਪਾਪੀ ਔਰੰਗੇ ਕੀ ਜਾਣੇ ਮੌਜਾਂ ਦੇ ਮਾਹੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਗੁੱਝੀਆਂ ਰਮਜਾਂ ਨੂੰ" ਮਹਾਨ ਜਰਨੈਲ ਸੂਰਮੇ ਨੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਜਥੇ ਬਣਾ ਕੇ, ਭੁਤਰੇ ਹੋਏ ਵੈਰੀ ਨਾਲ ਦੇ ਹੱਥ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕੀਤੀ।ਉਸ ਦਿਨ ੮ ਪੋਹ ਦੀ ਰਾਤ ਸੀ, ਵੈਰੀ ਨੇ ਧਾਵਾ ਬੋਲ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਸਿੰਘ ਵੀ ਬਾਜਾਂ ਵਾਂਗ ਵੈਰੀ 'ਤੇ ਝਪਟ ਪਏ, ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਕਟਾ-ਵੱਢ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜ਼ਾਮ ਪੀਏ ਹੋਏ ਵੈਰੀਆਂ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਚਕਨਾ ਚੂਰ ਕਰ ਗਏ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਤੇ ਪੁੱਤਰ ਤੇ ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਚੋਂ ਦੋ ਪਿਆਰੇ ਵੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪਾ ਗਏ, ਬਾਕੀ ਗੜੀ ਅੰਦਰ ਸਿਰਫ ੧੧ ਸਿੰਘ ਬਚੇ-ਭਾਈ ਦਇਆ ਸਿੰਘ ਧਰਮ ਸਿੰਘ, ਮਾਨ ਸਿੰਘ, ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ, ਸੰਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਮ ਸਿੰਘ, ਕੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ, ਦੇਵਾ ਸਿੰਘ, ਜਿਉਣ ਸਿੰਘ, ਕਾਠਾ ਸਿੰਘ।

ਵੈਰੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਇਆ ਕਿ ਹੁਣ ਬੜੇ ਤੇ ਸਿੰਘ ਗੁਰੂ ਸਮੇਤ ਬਚੇ ਹਨ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਤਾਂ ਲੜਾਈ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸਵੇਰੇ ਹੱਥੋ-ਹੱਥ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦੇ ਫੜ ਲਵਾਂਗੇ, ਇਉਂ ਜਰਨੈਲਾਂ ਨੂੰ ਬੇਫਿਕਰੀ ਹੋ ਗਈ।ਹੁਣ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਖੁਦ ਮੈਦਾਨੇ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਵੈਰੀ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣ ਦੀ ਤਮਨਾ ਕੀਤੀ ਪਰ ਸਿੰਘਾਂ ਪਰਵਾਨ ਨਾਂ ਕੀਤਾ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਫ ਬਚ ਕੇ ਨਿਕਲ ਜਾਣ ਨਾਲ ਇੱਕ ਤਾਂ ਵੈਰੀਆਂ ਦੇ ਦਿਲ ਟੁੱਟਣਗੇ ਤੇ ਦੂਜਾ ਆਪ ਜੀ ਅਨੇਕਾਂ ਸਿੰਘ ਹੋਰ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।ਇਉਂ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਗੜੀ ਚੋਂ ਚਲੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਦਿੱਤਾ।ਗੁਰੂ ਜੀ ਹੁਕਮ ਮੰਨ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਏ ਪਰ ਸਿੰਘ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਇਕੱਲਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ।ਸੋ ਪੰਜਾਂ ਚੋਂ ਭਾਈ ਦਇਆ ਸਿੰਘ, ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਾਈ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਾਲ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਗੁਰੂ ਜੀ ਸਾਫ ਬਚ ਕੇ ਤਾਂ ਹੀ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ ਕਿ ਜੇ ਗੜੀ ਚੋਂ ਰੁੱਕ-੨ ਗੋਲੀ ਚਲਦੀ ਰਹੇ, ਜੈਕਾਰੇ ਛੁੱਟਦੇ ਤੇ ਧੌਸੇ ਵਜਦੇ ਰਹਿਣ।ਬਾਕੀ ਸਿੰਘਾਂ ਚੋਂ ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਕਲ-ਸੂਰਤ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ ਸੀ, ਵੈਰੀ ਨੂੰ ਭੁਲੇਖਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਗੁਰੂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਬਾਣਾ ਤੇ ਕਲਗੀ ਤੋੜਾ ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸੀਸ ਸਜਾ, ਗੜੀ ਦੇ ਚਰੋਂ ਪਾਸਿਓਂ ਭਾਈ ਦਇਆ ਸਿੰਘ, ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਤੇ ਭਾਈ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਤਾੜੀਆਂ ਵਜਾਉਂਦੇ ਤੇ ਇਹ ਨਾਹਰਾ ਲਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿ "ਪੀਰੇ ਹਿੰਦ ਮੇ ਰਵੱਦ" ਭਾਵ ਹਿੰਦ ਦਾ ਪੀਰ ਗੁਰੂ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਦ ਨਸ਼ੇ ਚ ਘੁਕ ਸੁੱਤੇ ਵੈਰੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਨਾਹਰਾ ਸੁਣਿਆਂ ਤਾਂ ਉਬੜਵਾਰੋ ਉਠ, ਰਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਤਲਵਾਰਾਂ ਚਲਾਉਂਦੇ, ਅਲੀ-ਅਲੀ ਕਰਕੇ ਟੁੱਟ ਪਏ ਅਤੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕਟਾ-ਵੱਢ ਕਰੀ ਗਏ ਕਿਉਂਕਿ ਨਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਮਤਿ ਮਾਰੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਗੁਰ ਫੁਰਮਾਨ ਹੈ-ਜਿਤੁ ਪੀਤੇ ਮਤਿ ਦੂਰਿ ਹੋਇ ਬਰਲ ਪਵੇ ਵਿਚਿ ਆਇ॥ਆਪਣਾ ਪਰਾਇਆ ਨਾ ਪਛਾਨਹੀ ਖਸਮੋਂ ਧਕੋ ਖਾਇ (੫੫੪) ਉਧਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸੀ ਤਾਰੇ ਦੀ ਸੇਧ ਮੁਤਾਬਿਕ ਨੰਗੇ ਪੈਰੀਂ ਝਾੜੀਆਂ ਤੇ ਕੰਡਿਆਂ ਚੋਂ ਲੰਘਦੇ ਹੋਏ ਮਾਛੀਵਾੜੇ ਦੇ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਜਾ ਪਹੁੰਚੇ, ਏਨੇ ਨੂੰ ਭਾਈ ਦਇਆ ਸਿੰਘ, ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਤੇ ਭਾਈ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਵੀ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਚੋਂ ਕੰਢੇ ਕੰਢੇ ਤੇ ਮੁੱਠੀ ਚਾਪੀ ਕੀਤੀ।

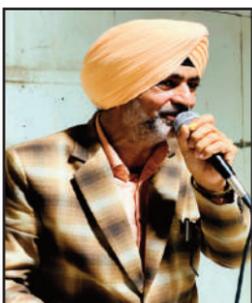
ਉਧਰ ਵੈਰੀ ਨੇ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਦੇ ਸਾਰ ਹੀ ਗੜੀ ਤੇ ਧਾਵਾ ਬੋਲ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਗੜੀ ਵਿਚਲੇ ਸਿੰਘ ਵੀ ਤਲਵਾਰਾਂ ਸੁਤ ਕੇ ਬਾਹਰ ਆਏ ਅਤੇ ਲੜਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪਾ ਗਏ ਪਰ ਜਿਉਂਦੇ ਜੀ ਵੈਰੀ ਦੇ ਹੱਥ ਨਾ ਆਏ।ਵੈਰੀ ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਮਨਾਉਣ ਲਗੇ।ਉਧਰ ਭਾਈ ਪੰਜਾਬਾ ਤੇ ਗੁਲਾਬਾ ਜੋ ਉਘੇ ਮਸੰਦ ਨਨ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਲੈ ਗਏ। ਭਾਈ ਨਬੀ ਖਾਂ ਤੇ ਗਨੀ ਖਾਂ ਵੀ ਜੋ ਮਾਛੀਵਾੜੇ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਘੋੜਿਆਂ ਦੇ ਵਾਪਾਰੀ ਸਨ ਨੂੰ ਜਦ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਤਾਂ, ਗੁਰੂ ਦੀ ਪਿਆਰ ਖਿੱਚ ਸਦਕਾ ਆ ਮਿਲੇ ਅਤੇ ਕਾਫੀ ਦਿਨ ਗੁਰੂ ਜੀ ਇਥੇ ਰਹੇ। ਆਖਿਰ ਨੀਤੀ ਵਰਤਦੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਉੱਚ ਦੇ ਪੀਰ ਬਣ, ਇੱਕ ਪਲੰਘ ਉਤੇ ਬੈਠ, ਭਾਈ ਨਬੀ ਖਾਂ, ਗਨੀ ਖਾਂ, ਭਾਈ ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਤੇ ਭਾਈ ਮਾਨ

(ਬਾਕੀ ਸਫਾ 17 'ਤੇ)

Postal Address of Desh Doaba : 5101 Doe Hollow Pl, Antelope, CA. 95843

The opinions expressed in this newspaper do not necessarily represent the views or opinions of the staff or employees of "Desh Doaba". All disputes subjected to Sacramento (California) jurisdiction. 'ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ' ਵਿੱਚ ਛਪੇ ਲੇਖਾਂ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਆਦਿ ਵਿਚਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ/ਦਾਅਵਿਆਂ ਨਾਲ ਅਦਾਰਾ ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਕ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ

ਲੋਹੜੀ ਮੌਕੇ ਸਜੀ ਗੀਤਕਾਰ ਮੰਗਲ ਹਨੂਰ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਮਹਿਫਲ

ਗੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਨੀਟਾ ਮਾਛੀਕੇ / ਕੁਲਵੰਤ ਧਾਲੀਆਂ ਫਰਿਜਨੋ (ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ) - ਅੱਜ ਕੱਲ ਗੀਤਕਾਰ ਮੰਗਲ ਹਨੂਰ ਆਪਣੀ ਕਨੇਡਾ- ਅਮੈਰਿਕਾ ਦੀ ਫੇਰੀ ਤੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਕੜੀ ਤਹਿਤ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਚਹੁਣ ਵਾਲੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮਹਿਫਲਾਂ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਰਵਾਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਦੀ ਮਹਿਫਲ ਫਰਿਜਨੋ ਵਿਖੇ ਸਜਾਈ ਗਈ। ਫਰਿਜਨੋ ਨਿਵਾਸੀ ਕਰੋਬਾਰੀ ਦਵਿੰਦਰ ਢਿੱਲੋਂ ਦੇ ਘਰ ਪਰਮਾਤਮਾਂ ਨੇ ਪੁੱਤਰ (ਜਿਗਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ) ਦੀ ਦਾਤ ਬਖਸ਼ੀ,

ਇਸੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਾਂਝਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਰਾਤੀਂ ਗੀਤਕਾਰ ਮੰਗਲ ਹਨੂਰ ਦੀ ਲੋਹੜੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਮਹਿਫਲ ਢਿੱਲੋਂ ਫਾਰਮ ਫਰਿਜਨੋ ਵਿਖੇ ਰੱਖੀ ਗਈ।

ਬਿਜਨਮੈਨ ਸ. ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਦੇ ਭਤੀਜੇ ਦਵਿੰਦਰ ਢਿੱਲੋਂ ਅਤੇ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਢਿੱਲੋਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੇਟੇ ਨਿੱਕ ਢਿੱਲੋਂ ਦੇ ਉਦਮ ਸਦਕੇ ਇਹ ਮਹਿਫਲ ਬੇਹੱਦ ਯਾਦਗਾਰੀ ਰਹੀ। ਗਾਇਕ, ਪੱਪੀ ਭਰੋੜ, ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ, ਅਨਮੋਲ ਵਿਰਕ, ਕਮਲਜੀਤ ਬੈਨੀਪਾਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗੀਤਾਂ ਨਾਲ ਖੂਬ ਰੰਗ ਬੋਠਿਆ। ਸੁਰਜੀਤ ਜੰਡੂ ਬਾਈ ਨੇ ਵੀ ਸੁਹਿਰਦ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ

ਬਾਈ ਮੰਗਲ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆ ਕਿਹਾ।

ਅਖੀਰ ਬਾਈ ਮੰਗਲ ਹਨੂਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਪੁਰਾਣੇ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਐਸੀ ਫਹਿਬਰ ਲਾਈ ਕਿ ਹਰਕੋਈ ਅਸ-ਅਸ ਕਰ ਉਠਿਆ। ਇਸ ਮਹਿਫਲ ਵਿੱਚ ਕਬੱਡੀ ਪ੍ਰਮੋਟਰ ਨਾਜਰ ਸਿੰਘ ਸਹੋਤਾ, ਖੇਡ ਲੇਖਕ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੌਧਰ, ਉਘੇ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟਰ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਟਰਾਂਸਪੋਰਟਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਸਰਾ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਕਰੋਬਾਰੀ ਨਿਰਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਤੂਰ, ਸ. ਜਗਦੂਪ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ (ਸੈਦੋ ਵਾਲੇ), ਸਰਪੰਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਿੰਘ ਸਮਾਧ

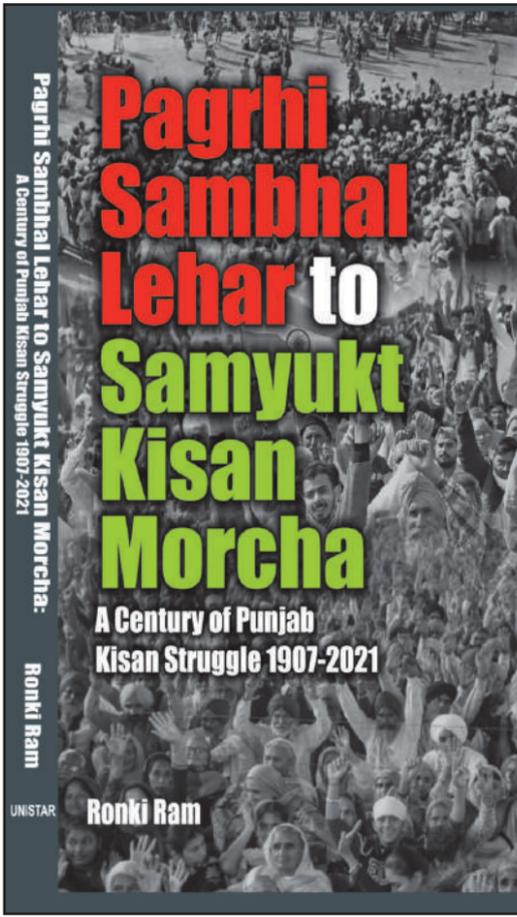
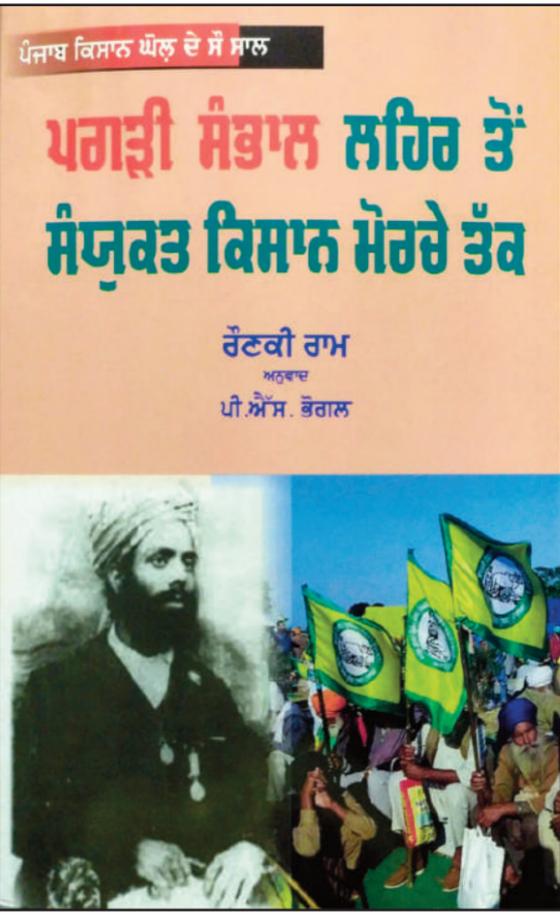
ਭਾਈ, ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਨਿੰਮਾ, ਰੰਮੀ ਧਾਲੀਵਾਲ (ਰਣਸੀਹ ਕਲਾਂ), ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਬਰਾੜ, ਬਿੱਟੂ ਮਕੈਨਿਕ (ਖੰਨੇ ਵਾਲਾ), ਜਗਮੀਤ ਬਰਾੜ ਅਤੇ ਸੁੱਖਾ ਗਿੱਲ ਆਦਿ ਨੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰਕੇ ਇਸ ਮਹਿਫਲ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਚਾਰ ਚੰਨ ਲਾਏ। ਆਖਰ ਵਿੱਚ ਮੋਗਾ ਮੀਟ ਵਾਲੇ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਦੇ ਸੁਆਦਿਸ਼ਟ ਖਾਣੇ ਨਾਲ ਇਹ ਮਹਿਫਲ ਅਮਿੱਟ ਪੈੜਾਂ ਛੱਡਦੀ ਯਾਦਗਾਰੀ ਹੋ ਨਿੱਬੜੀ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੰਗਲ ਹਨੂਰ ਦੀ ਪੁਸਤਕ "ਗੁੱਸੇ ਗਿਲੋ" ਵੀ ਆਏ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦੇ ਰੂਬਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਪਗੜੀ ਸੰਭਾਲ ਲਹਿਰ ਤੋਂ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਤੱਕ

ਲੇਖਕ: ਰੌਣਕੀ ਰਾਮ
ਅਨੁਵਾਦ: ਪੀ. ਐਸ. ਭੋਗਲ
ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ: ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ,
ਲੁਧਿਆਣਾ
ਮੁੱਲ: 294 ਰੁਪਏ, ਸਫੇ: 174
ਸੰਪਰਕ: 98786-82160

ਪ੍ਰੋ. ਰੌਣਕੀ ਰਾਮ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਚੇਅਰ ਦੇ ਮੁਖੀ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਖੋਜ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਰੀਵਿਊ ਅਧੀਨ ਪੁਸਤਕ ਪੰਜਾਬ ਕਿਸਾਨ ਘੋਲ ਦੇ ਸੌ-ਸਾਲਾ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜੋ ਪਗੜੀ ਸੰਭਾਲ ਲਹਿਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਤੱਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਲਾਵੇ ਵਿਚ ਸਮੇਟਦੀ ਹੈ। ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋ. ਕੁਮਾਰ ਚੁੰਬਰ (ਮੁਢਲੇ ਸ਼ਬਦ), ਅਮਰਜੀਤ ਚੰਦਨ (ਮੁੱਖ ਬੰਬ) ਪ੍ਰੋ. ਰੌਣਕੀ ਰਾਮ (ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ) ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਭੂਮਿਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਛੇ ਅਧਿਆਇ (ਪੰਨੇ 25 ਤੋਂ 120) ਹਨ। ਫਿਰ ਪੰਜ ਅਧਿਐਕਸ (121 ਤੋਂ 157 ਤੱਕ) ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਹਵਾਲੇ ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ (158 ਤੋਂ 173 ਤੱਕ)। ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਪ੍ਰੋ. ਰੌਣਕੀ ਰਾਮ ਦੇ ਇਕ ਖੋਜ-ਪੱਤਰ, ਜੋ ਜਰਨਲ ਆਫ ਸਿੱਖ ਐਂਡ ਪੰਜਾਬ ਸਟੱਡੀਜ਼, ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਦਾ ਹੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਅਮਰਜੀਤ ਚੰਦਨ ਨੇ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰੋ. ਰੌਣਕੀ ਰਾਮ ਨੇ

ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਲਿਖੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਪ੍ਰੋ. ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੋਗਲ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਨਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਸੌ-ਸਾਲਾ ਸੰਖਰਸ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਜੋ 1907 ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ 11 ਸਤੰਬਰ, 2021 ਨੂੰ ਜੇਤੂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋ. ਰੌਣਕੀ ਰਾਮ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੰਮੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ, ਸਮਾਜਿਕ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਵਰਣ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਪੱਗੜੀ ਸੰਭਾਲ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਪੱਥ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਕ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਸ਼ੀਰਸ਼ਕ ਗੀਤ 'ਪਗੜੀ ਸੰਭਾਲ ਓ ਜੱਟਾ' ਬਾਂਕੇ ਦਿਆਲ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ। ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਗੁਹਿਣਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਮਰਜੀਤ ਚੰਦਨ ਵੱਲੋਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਲੀਆਂ-ਚਿੱਟੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਅੰਦਰਵਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹਨ। ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਤੋਂ ਹੀ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਰਹੂਮ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸੁਤੰਤਰ (1901-1973), ਜਿਸ ਨੇ ਪੈਪਸੂ ਮੁਜ਼ਾਰਾ ਲਹਿਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਦਾ ਅਸਲੀ ਨਾਂਅ ਸਮੁੰਦ ਸਿੰਘ ਸੀ। ਉਹਦਾ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਫਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸਥਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਤੇਜਾ ਵੀਲੂ ਨੂੰ 'ਧੋਬੇਬਾਜ਼ ਮਹੰਤਾਂ' ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਹੀ ਉਹਦਾ ਨਾਂਅ 'ਤੇਜਾ' ਪੈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹਦੇ ਜਥੇ 'ਸੁਤੰਤਰ ਜਥਾ' ਤੋਂ ਉਹਦੇ ਨਾਂਅ ਨਾਲ 'ਸੁਤੰਤਰ' ਜੁੜ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬ, ਭਾਰਤ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਆਪੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ, ਸਮਾਜਿਕ ਅੰਦੋਲਨਾਂ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਜਗਿਆਸੂਆਂ ਲਈ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਵਡਮੁੱਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

- ਪ੍ਰੋ. ਨਵ ਸੰਗੀਤ ਸਿੰਘ
94176-92015

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਤੋਂ ਹੁਸਨ ਲੜੇਆ ਬੰਗਾ

ਚੀਨੀ ਔਰਤ ਦੀ ਪੱਥਰ ਮਾਰ ਕੇ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਮਰੀਕੀ ਨੂੰ 20 ਸਾਲ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ 11 ਜਨਵਰੀ - ਨਵੰਬਰ 2021 ਵਿਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭਤਕਾਹਟ ਦੇ ਇਕ 61 ਸਾਲਾ ਚੀਨੀ ਦੀ ਔਰਤ ਦੀ ਪੱਥਰ ਮਾਰ ਕੇ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਅਮਰੀਕੀ ਨੂੰ 20 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। 33 ਸਾਲਾ ਐਲੀਸੋਲ ਪਰੇਜ਼ ਨੂੰ ਕੁਈਨਜ਼ ਕਾਉਂਟੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਚੀਨੀ ਔਰਤ ਗੁਇੰਗ ਮਾ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕੁਈਨਜ਼ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਅਟਾਰਨੀ ਮੀਲਿੰਡਾ ਕਟਜ਼ ਨੇ ਜਾਰੀ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਅਟਾਰਨੀ ਅਨੁਸਾਰ 26 ਨਵੰਬਰ 2021 ਨੂੰ ਗੁਇੰਗ ਮਾ ਜੈਕਸਨ ਹਾਈਟਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਵੇਰੇ

8 ਵਜੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਸੈਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭਤਕਾਹਟ ਦੇ ਪਰੇਜ਼ ਨੇ ਪੱਥਰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ ਵਿਚ ਮਾਰਿਆ। ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਉਪਰ ਡਿੱਗ ਗਈ।
ਪਰੇਜ਼ ਨੇ ਫਿਰ ਪੱਥਰ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ ਉਪਰ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਬੁਰੀ ਤਰਾਂ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਈ। ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ ਦੀ ਸਰਜਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਰੰਤੂ ਫਰਵਰੀ 2022 ਵਿਚ ਉਹ ਦਮ ਤੋੜ ਗਈ। ਪਰੇਜ਼ ਨੂੰ ਹਮਲੇ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਹੱਤਿਆ ਕੇਵਿਡ-19 ਮਹਾਮਾਰੀ ਫੈਲਣ ਉਪਰੰਤ ਏਸ਼ੀਅਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹੱਤਿਆਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਸੀ।

ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਸੌਕੇ ਵਰਗੇ ਹਾਲਾਤ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਹੇ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਨੂੰ ਬਾਰਿਸ਼ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਭਾਰੀ ਰਾਹਤ

ਸੈਲਮਾ (ਅਲਬਾਮਾ) ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਤੂਫਾਨ ਕਾਰਨ ਤਬਾਹੀ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ 11 ਜਨਵਰੀ - ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਅਹਿਮ ਰਾਜ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਪਿਛਲੇ 3 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸੌਕੇ ਵਰਗੇ ਹਾਲਾਤ ਨਾਲ ਜੂਝਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੌਕੇ ਕਾਰਨ ਰਾਜ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਦੀ ਮਾਰ ਝਲਣੀ ਪਈ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਜਿਥੇ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ ਉਥੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਉਪਰ ਵੀ ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਪਿਆ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਿਲਤ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਚਾਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਪਿਛਲੇ ਅਨੇਕਾਂ ਹਫਤਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਪਈ ਬਾਰਿਸ਼ ਨੇ ਰਾਜ ਉਪਰ ਬਹੁਤ ਸੁਖਾਵਾਂ ਅਸਰ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਬਾਰਿਸ਼ ਕਾਰਨ ਜਨ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਇਹ ਬਾਰਿਸ਼ ਰਾਜ ਲਈ ਚੰਗੀ ਖਬਰ ਲੈ ਕੇ ਆਈ ਹੈ। 'ਯੂ ਐਸ ਡਰਾਟ ਮੋਨੀਟਰ' ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਰਿਸ਼ ਨੇ ਸੌਕੇ ਦੀ ਤੀਬਰਤਾ ਨੂੰ ਖੁੰਡਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਫਤਾਵਾਰੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਜੋ ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਜਾਰੀ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਓਰੇਗੋਨ ਦੀ ਸਰਹੱਦ ਨੇੜੇ

ਕੇਵਲ 1% ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਹਿੱਸੇ ਤੱਕ ਸੌਕਾ ਸੀਮਿਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੋ ਹਫਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦਾ ਇਕ

ਅਲਬਾਮਾ ਦੇ ਸੈਲਮਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਤੂਫਾਨ ਨੇ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੈਲਮਾ ਦੇ ਮੇਅਰ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵਧ ਮਿਲੀਅਨ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਭਿਆਨਕ ਤੂਫਾਨ ਆਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅਨੇਕਾਂ ਲੋਕ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਹਨ। ਕੌਮੀ ਮੌਸਮ ਸੇਵਾ ਨੇ ਸੈਲਮਾ ਵਿਚ ਭਿਆਨਕ ਤੂਫਾਨ ਆਉਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਡਲਾਸ ਕਾਉਂਟੀ ਦੇ ਕੋਰੋਨਰ ਵਿਲੀਅਮ ਐਲਨ ਡੇਲੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਤੂਫਾਨ ਨੇ ਵਿਆਪਕ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਡਲਾਸ ਕਾਉਂਟੀ ਦੇ ਇਕ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਦੂਸਰੇ ਸਿਰੇ ਤੱਕ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਤੂਫਾਨ ਕਾਰਨ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਭਾਵੇਂ ਬਚਾਅ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਲੋਕ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਤੂਫਾਨ ਕਾਰਨ ਕਈ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਛੱਤਾਂ ਉਡ ਗਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਸੜਕਾਂ ਉਪਰ ਮਲਬੇ ਦੇ ਢੇਰ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਤਿਹਾਈ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧ ਹਿੱਸਾ ਭਿਆਨਕ ਸੌਕੇ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਸੀ। ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਨੁਸਾਰ ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਮਾਰੀਓਲ ਸਾਜਗਰ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਅਜੇ ਵੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਹੋਰ ਬਾਰਿਸ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।
ਤੂਫਾਨ ਨਾਲ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ :

ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਮਿਨੀ ਟਰੇਡ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਭਾਰਤ-ਪਿਊਸ਼ ਗੋਇਲ

ਵਪਾਰ ਤੇ ਸਨਅਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਟਰੇਡ ਪਾਲਸੀ ਫੋਰਮ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਸੰਬੋਧਨ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ 14 ਜਨਵਰੀ - ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ- ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਪਾਰ ਤੇ ਸਨਅਤ ਮੰਤਰੀ ਪਿਊਸ਼ ਗੋਇਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਮਿਨੀ ਟਰੇਡ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸਮਝੌਤਾ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਵੇਲੇ ਮੁਕਤ ਵਪਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਉਪਰ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਈਡਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਇਸ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਰਖਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਦੋਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਵਪਾਰ ਸੁਖਾਵਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਨਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਪਿਊਸ਼ ਗੋਇਲ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਕੈਥਰੀਨ ਟਾਈ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਉਪਰੰਤ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਡੀ ਸੀ ਵਿਚ ਟਰੇਡ ਪਾਲਸੀ ਫੋਰਮ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਗੋਇਲ ਨੇ ਸਵਿਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚਾਲੇ ਵਪਾਰਕ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਰਣਨਯੋਗ ਪ੍ਰਗਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫਰਵਰੀ 2020 ਵਿਚ ਤਤਕਾਲ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਦੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਦੌਰੇ ਵੇਲੇ ਗੱਲਬਾਤ ਨਾ ਸਿਰੇ ਚੜਨ ਲਈ ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟਰੰਪ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਵਪਾਰਕ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿਚ ਅੜਿਕਾ ਪਾਇਆ ਸੀ। ਗੋਇਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਵਪਾਰਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਟੀਚਾ ਰਖਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਇਸ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਛੋਟੇ ਮੋਟੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਕਿ

ਭਾਰਤ ਮੁਕਤ ਵਪਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹੈ ਤੇ ਭਾਰਤ ਨੇ ਇਹ ਸਮਝੌਤਾ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਤੇ ਯੂ ਏ ਈ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਾਰਤ ਕੈਨੇਡਾ, ਇੰਗਲੈਂਡ, ਇਸਰਾਈਲ ਤੇ ਯੂਰਪੀ ਯੂਨੀਅਨ ਨਾਲ ਵੀ ਮੁਕਤ ਵਪਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਥੇ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 2021 ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਤੇ

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚਾਲੇ 160 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦਾ ਵਪਾਰ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਇਕ ਦਹਾਕੇ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿਚ ਕਿਤੇ ਵਧ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਇਹ 500 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੇ ਉਸ ਟੀਚੇ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਹੈ ਜੋ ਟੀਚਾ ਮੌਜੂਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋ ਬਾਈਡਨ ਨੇ 2013 ਵਿਚ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਮਿਥਿਆ ਸੀ।

ਵਿਰਜੀਨੀਆ ਦੇ ਇਕ ਘਰ ਵਿਚੋਂ ਮਸ਼ੀਨ ਗੰਨ ਸਮੇਤ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਥਿਆਰ ਮਿਲੇ, ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ 14 ਜਨਵਰੀ - ਵਿਰ-ਜੀਨੀਆ ਬੀਚ ਦੇ ਇਕ ਘਰ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਮਸ਼ੀਨ ਗੰਨ ਸਮੇਤ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਥਿਆਰ ਮਿਲਣ ਉਪਰੰਤ ਇਕ 35 ਸਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਰਜੀਨੀਆ ਬੀਚ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਅਨੁਸਾਰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਜੌਹਨ ਡੇਨ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਪ੍ਰੈਸ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ ਤੇ ਹੋਮਲੈਂਡ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਗੁਪਤ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿਚ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਥਿਆਰ ਬਣਾ ਕੇ ਵੇਚ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਉਪਰੰਤ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਮਾਰੇ ਛਾਪੇ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਥਿਆਰ ਮਿਲੇ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ।

ਅਧਿਆਪਕ ਉਪਰ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ 6 ਸਾਲਾ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਾਰਵਾਈ- ਪੁਲਿਸ ਮੁੱਖੀ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ 11 ਜਨਵਰੀ- ਵਰਜੀਨੀਆ ਦੇ ਰਿਚਨੈਕ ਐਲਮੈਂਟਰੀ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ 6 ਸਾਲਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਅਧਿਆਪਕਾ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਨਿਊਪੋਰਟ ਨਿਊਜ਼ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁੱਖੀ ਸਟੀਵ ਡਰੀਊ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਾ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਗੰਨ ਘਰੋਂ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ ਜੋ ਗੰਨ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਖਰੀਦੀ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਮੁੱਖੀ ਨੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਿਸਟਮ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਉਪਰ ਵੀ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਰਿਚਨੈਕ ਐਲਮੈਂਟਰੀ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਲੱਗੇਗਾ ਮੈਟਲ ਡੀਡੈਕਟਰਜ਼

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ 14 ਜਨਵਰੀ- ਵਰਜੀਨੀਆ ਦੇ ਰਿਚਨੈਕ ਐਲਮੈਂਟਰੀ ਸਕੂਲ ਜਿਥੇ ਪਿਛਲੇ ਹਫਤੇ ਇਕ 6 ਸਾਲ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਧਿਆਪਕਾ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਗੰਭੀਰ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਵਿਚ ਮੈਟਲ ਡੀਡੈਕਟਰਜ਼ ਲਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮੈਟਲ ਡੀਡੈਕਟਰਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਅੰਦਰ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਨਿਊਪੋਰਟ ਨਿਊਜ਼ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਜਾਰਜ ਪਾਰਕਰ ਨੇ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਚਨੈਕ ਐਲਮੈਂਟਰੀ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਆਮ ਚੈਕਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਬੱਚੇ ਵੱਲੋਂ ਲਿਆਂਦਾ ਹਥਿਆਰ ਲਭ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ ਤੇ ਬੱਚਾ ਕਲਾਸ ਵਿਚ ਹਥਿਆਰ ਲੈ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਟਲ ਡੀਡੈਕਟਰਜ਼ ਲਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਨਫਰਤੀ ਅਪਰਾਧ ਤਹਿਤ ਏਸ਼ੀਅਨ ਮੂਲ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ 22 ਸਾਲ ਦੀ ਜੇਲ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ 14 ਜਨਵਰੀ- ਏਸ਼ੀਅਨ ਮੂਲ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਫਰਤੀ ਅਪਰਾਧ ਤਹਿਤ ਹੋਈ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਜਰੋਡ ਪਾਵੈਲ ਨਾਮੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ 22 ਸਾਲ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ

ਮੈਨਹਟਨ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਅਟਾਰਨੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਘਟਨਾ ਅਪ੍ਰੈਲ 2021 ਵਿਚ ਨਿਊਯਾਰਕ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀ ਸੀ। ਚੀਨੀ ਮੂਲ ਦਾ ਅਮਰੀਕੀ ਯਾਓ ਪੈਨ ਮਾ ਕੈਨ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਰਿਹਾ ਜਦੋਂ ਉਸ ਉਪਰ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਜਮੀਨ ਉਪਰ ਡਿੱਗ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ ਉਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਜਿਥੇ ਉਹ ਬੇਹੋਸ਼ੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਹੀ ਰਿਹਾ ਤੇ ਆਖਰਕਾਰ 8 ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ 31 ਦਸੰਬਰ 2021 ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਅਟਾਰਨੀ ਐਲਵਿਨ ਬਰਾਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਯਾਓ ਪੈਨ ਮਾ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਹੋਈ ਸੀ। ਜਰੋਡ ਪਾਵੈਲ ਨੇ ਨਸਲ ਕਾਰਨ ਉਸ ਉਪਰ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤਣੀ ਪਵੇਗੀ।

ਟੈਕਸਾਸ ਵਿਚ ਗੋਲੀਬਾਰੀ, ਇਕ ਮੌਤ ਤੇ 4 ਹੋਰ ਜ਼ਖਮੀ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ 16 ਜਨਵਰੀ- ਟੈਕਸਾਸ ਵਿਚ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਤੇ 4 ਹੋਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਪੁਲਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀ ਘਟਨਾ ਹੋਸਟਨ ਦੇ ਇਕ ਕਲੱਬ ਦੇ ਬਾਹਰ ਵਾਪਰੀ। ਹੈਰਿਸ ਕਾਉਂਟੀ ਦੇ ਸੈਰਿਫ ਐਡ ਗੋਨਜ਼ਾਲੇਜ਼ ਨੇ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਲੱਬ ਜਾਂ ਬਾਰ ਦੇ ਪਾਰਕਿੰਗ ਖੇਤਰ ਵਿਚ 50 ਤੋਂ ਵਧ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਪੁਲਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਸ ਵਾਹਣ ਵਿਚੋਂ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਉਸ ਵਿਚ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀ ਸਵਾਰ ਸਨ ਤੇ ਉਹ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਏ। ਪੁਲਿਸ ਮੌਕੇ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਜੇ ਤਕ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਹਥ ਕੋਈ ਸੁਰਾਗ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ ਹੈ।

ਲੋਹੜੀ ਮੌਕੇ ਪੱਦੀ ਮੱਠਵਾਲੀ 'ਚ ਜੁੜੀਆਂ ਧੀਆਂ ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਦੀਆਂ ਰੌਣਕਾਂ

ਧੀ ਅਨਾਇਸ਼ਾ ਵਿਰਦੀ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਨਵਜੋਤ ਸਾਹਿਤ ਸੰਸਥਾ ਔੜ ਵਲੋਂ ਸਮਾਗਮ

ਬੰਗਾ, 11 ਜਨਵਰੀ (ਰੋਸ਼ਮ ਕਰਨਾਣਵੀ)- ਪਿੰਡ ਪੱਦੀ ਮੱਠਵਾਲੀ ਵਾਲੀ ਵਿਖੇ ਵਿਰਦੀ ਪਰਿਵਾਰ ਵਲੋਂ ਧੀ ਅਨਾਇਸ਼ਾ ਦੀ ਲੋਹੜੀ ਸਬੰਧੀ ਨਵਜੋਤ ਸਾਹਿਤ ਸੰਸਥਾ (ਰਜਿ.) ਔੜ ਦੇ ਬੈਨਰ ਹੇਠ 'ਲੋਹੜੀ ਧੀਆਂ ਦੀ' ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੀਉਂ, ਲਧਾਣਾ ਉਚਾ, ਝੰਡੇਰ ਕਲਾਂ, ਕਰੀਹਾ, ਪੱਦੀ ਮੱਠਵਾਲੀ, ਗੋਬਿੰਦਪੁਰ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਜੀਆਂ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਨੇ ਧੀਆਂ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ 'ਚ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਛਹਿਬਰ ਲਾਈ। ਇਹਨਾਂ 'ਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਸਾਕਸ਼ੀ, ਰਿਚਾ, ਮਨਜੋਤ ਸਿੰਧੂ, ਏਕਮਪ੍ਰੀਤ, ਤਮੰਨਾ, ਅੰਜਲੀ, ਨਿਸ਼ਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਵਲੋਂ ਧੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦ ਦਾ ਨਿੱਘਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਘਾਤਕ ਸਮਾਜਿਕ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਗੀਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਇਹਨਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ, ਯਾਦਗਾਰੀ ਚਿੱਠੀ, ਨਗਦੀ ਅਤੇ ਵਰਦੀਆਂ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਸਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਦੇ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹਰਮੇਸ਼ ਕੌਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਉਹਨਾਂ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਾਂਗ ਪਿਆਰ ਦੇਣ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਾਮਣਾ ਖੱਟ ਕੇ ਧੀਆਂ ਨੇ ਅੱਜ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਿਰ ਉਚਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਪਰੰਤ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੈਂਡਮ ਰਜਨੀ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਸਮੂਹ ਹਾਜ਼ਰੀਨ ਦਾ ਸਵਾਗਤ

ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨਵਜੋਤ ਸਾਹਿਤ ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਮਨਾਏ ਜਾ ਰਹੇ 'ਮਹਿਲਾ ਸ਼ਕਤੀਕਰਨ' ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਇਸ ਵਰ੍ਹੇ ਦਾ

ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਸਮਾਗਮ ਭਾਰੀ ਉਰਜਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ। ਉਪਰੰਤ

ਅਨਾਇਸ਼ਾ ਵਿਰਦੀ ਦੇ ਪੜਦਾਈ ਬੀਬੀ ਗੁਰੋ ਦੇਵੀ, ਦਾਦੀ ਪ੍ਰਵੀਨ ਵਿਰਦੀ, ਨਾਨੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਮਲਿਕਾ ਵਿਰਦੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਨਮਾਨ ਰਸਮਾਂ ਨਿਭਾਈਆਂ ਗਈਆਂ।

ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਨੀਰੂ ਜੱਸਲ ਅਤੇ ਅਮਰਜੀਤ ਜਿੰਦ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਭਾਇਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦਿਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਵਿਧਾਇਕ ਡਾ. ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸੁੱਖੀ, ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਜਰਨਲਿਸਟ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਬੰਗਾ ਇਕਾਈ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਤਿੰਦਰ ਕੌਰ ਮੁੰਗਾ, ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਬੰਗਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਇੰਜ ਹਰਮੇਸ਼ ਵਿਰਦੀ, ਸਮਾਜਿਕ ਸਾਂਝ ਸੰਸਥਾ ਬੰਗਾ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸੁਰਜੀਤ ਮਜਾਰੀ, ਪੰਚਾਇਤ ਯੂਨੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਵੀ ਆਦਿ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਹਿਲਾ ਵਰਗ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਆਖਿਰ ਵਿੱਚ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਗਾਇਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਲਤਾ ਨੇ ਮਹਿਲਾ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ 'ਤੇ ਰੌਸ਼ਨੀ ਪਾਉਂਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਗੀਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰੀਵਰਤਨ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਦਵਿੰਦਰ ਸਕੋਹਪੁਰੀ, ਚਮਨ ਮੱਲਪੁਰੀ, ਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਾਲੀ, ਹਰੀ ਕਿਸ਼ਨ ਪਟਵਾਰੀ, ਦਵਿੰਦਰ ਬੋਗਮਪੁਰੀ, ਅਮਨਦੀਪ ਸਾਹਲੋਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਭਾਰਤ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਨੂੰ 300 ਦੌੜਾਂ ਨਾਲ ਹਰਾਇਆ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ- ਟੀਮ ਇੰਡੀਆ ਨੇ ਤੀਜੇ ਵਨਡੇ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਨੂੰ 317 ਦੌੜਾਂ ਨਾਲ ਹਰਾਇਆ। ਇਹ ਵਨਡੇ ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟੀਮ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਹੈ। ਮੈਚ 'ਚ ਪਹਿਲਾ ਖੇਡਦੇ ਹੋਏ ਟੀਮ ਇੰਡੀਆ ਨੇ 5 ਵਿਕਟਾਂ 'ਤੇ 390 ਦੌੜਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਸਕੋਰ ਬਣਾਇਆ। ਵਿਰਾਟ ਕੋਹਲੀ ਅਤੇ ਸੁਭਮਨ ਗਿੱਲ ਨੇ ਸੈਂਕੜੇ ਵਾਲੀ ਪਾਰੀ ਖੇਡੀ। ਜਵਾਬ 'ਚ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੀ ਟੀਮ 22 ਓਵਰਾਂ 'ਚ 73 ਦੌੜਾਂ 'ਤੇ ਸਿਮਟ ਗਈ। ਭੰਡਾਰਾ ਨੇ ਸੱਟ ਕਾਰਨ ਬੱਲੇਬਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਤੇਜ ਗੋਂਦਬਾਜ਼ ਮੁਹੰਮਦ ਸਿਰਾਜ ਨੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਗੋਂਦਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 32 ਦੌੜਾਂ ਦੇ ਕੇ 4 ਵਿਕਟਾਂ ਲਈਆਂ। ਇਸ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਟੀਮ ਨੇ ਵਨਡੇ

ਸੀਰੀਜ਼ 'ਚ 3-0 ਨਾਲ ਕਲੀਨ ਸਵੀਪ ਕਰ ਲਿਆ। ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੀ ਟੀਮ ਕਦੇ ਵੀ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਘਰੇਲੂ ਮੈਦਾਨ 'ਤੇ ਵਨਡੇ ਸੀਰੀਜ਼ 'ਚ ਹਰਾਉਣ 'ਚ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਦੇ ਨਾਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ 2008 ਵਿੱਚ ਆਇਰਲੈਂਡ ਨੂੰ 290 ਦੌੜਾਂ ਨਾਲ ਹਰਾਇਆ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੀ ਟੀਮ 5 ਵਿਕਟਾਂ ਸਿਰਫ 37 ਦੌੜਾਂ 'ਤੇ ਡਿੱਗ

ਗਈਆਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਪਤਾਨ ਦਾਸੁਨ ਸ਼ਨਾਕਾ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਸਿਰਫ 11 ਦੌੜਾਂ ਬਣਾ ਕੇ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਦੇ ਸਪਿਨਰ ਕੁਲਦੀਪ ਯਾਦਵ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। 7 ਬੱਲੇਬਾਜ਼ ਦੋਹਰੇ ਅੰਕੜੇ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕੇ। ਸਿਰਾਜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੁਹੰਮਦ ਸ਼ਮੀ ਅਤੇ ਕੁਲਦੀਪ ਯਾਦਵ ਨੇ ਵੀ 2-2 ਵਿਕਟਾਂ ਲਈਆਂ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਟੀਮ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਵਨਡੇ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ 257 ਦੌੜਾਂ ਦੀ ਸੀ। ਮਾਰਚ 2007 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਚ ਵਿੱਚ ਬਰਮੂਡਾ ਨੂੰ 257 ਦੌੜਾਂ ਨਾਲ ਹਰਾਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਮੈਚ ਵੈਸਟਇੰਡੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਖੇਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਟੀਮ ਇੰਡੀਆ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਖੇਡਦੇ ਹੋਏ 5 ਵਿਕਟਾਂ 'ਤੇ 413 ਦੌੜਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਸਨ। ਵਰਿੰਦਰ ਸਹਿਵਾਗ ਨੇ ਸੈਂਕੜਾ ਲਗਾਇਆ। ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਬਰਮੂਡਾ ਦੀ ਟੀਮ 156 ਦੌੜਾਂ ਬਣਾ ਕੇ ਪੈਵੇਲੀਅਨ ਪਰਤ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 2008 'ਚ ਭਾਰਤ ਨੇ ਕਰਾਚੀ 'ਚ ਹਾਂਗਕਾਂਗ ਖਿਲਾਫ 256 ਦੌੜਾਂ ਨਾਲ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਸੀ।

AAA AUTO AND BODY WORKS

ਸਾਡੇ ਇੱਥੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਰਿਪੇਅਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਾਰਾਂ ਦੇ ਪੇਂਟ ਦਾ ਕੰਮ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਯੁਰਾਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਟੋ-ਟਰੱਕ ਦਾ ਖਾਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ।

We Do Complete Engine Trans-mission, Body and Paint Work We Sell Used Cars at a Good Price

Prop: Jasbir Singh Takhar
510-755-2132

**Free Estimates
Free Towing**

510-733-2222

1421 Industrial PKWY West #F Hayward, CA 94544

Harmandeep Singh

L.A. MERCHANDISE

Whole Sale +Retail

500 N. Palora Ave. Yuba City, CA 95991

ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਗ੍ਰੋਸਰੀ ਸਟੋਰ

Loose Fabrics, Groceries, Blankets, Vegetables

ਕੈਰੀ ਬੈਗ ਵਧੀਆ ਤੇ ਸਸਤੇ ਰੇਟਾਂ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਹਨ

Toilet Water Pressure (Elite 2 Bio Bider) A budget Friendly solution for your desire to feel exceptionally clean and reduce toilet paper waste. Only \$ 42.99+Tax

New folding bed verities

ਭਾਰਤੀ ਗ੍ਰੋਸਰੀ, ਕੱਪੜੇ, ਪੱਗਾਂ, ਰੁਮਾਲੇ, ਬਰਤਨ, ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ, 220 ਅਤੇ 110 ਵੋਲਟ ਦਾ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਸਮਾਨ

ਜੈਂਟਲ ਕਮੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਲੇਡੀਜ਼ ਸੂਟ ਦੀ ਸੇਲ

ਇੱਥੇ ਤਾਜ਼ਾ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਆਰਗੈਨਿਕ ਦਾਲਾਂ ਵੀ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ।

Baksho Kaur Bisla Hardev Singh Bisla

530-671-0439, Fax 530-822-0439 Cell- 530-844-3250

ਤੱਪ ਅਸਥਾਨ ਸ੍ਰੀ ਖੁਰਾਲਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੇ 5 ਨੂੰ ਮਨਾਏ ਜਾਣਗੇ ਗੁਰਪੁਰਬ

1 ਨੂੰ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ 3 ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਆਖੰਡ ਪਾਠ ਤੇ 5 ਨੂੰ ਭੋਗ ਪਾਏ ਜਾਣਗੇ

ਸੜੋਆ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ) ਤੱਪ ਅਸਥਾਨ ਸ੍ਰੀ ਖੁਰਾਲਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਅੱਜ ਗੁਰੂ ਵਿਖੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਜੱਬੇਦਾਰ ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦਾ 646 ਵਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ 1 ਫਰਵਰੀ

ਨੂੰ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਜੋ ਕਿ ਨਗਰ ਸ੍ਰੀ ਖੁਰਾਲਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ, ਬੱਸੀ ਦੀ ਪਰਿਕਰਮਾ ਕਰੇਗਾ, 3 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਆਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਅਰੰਭ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 5 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਭੋਗ ਪਾਏ ਜਾਣਗੇ ਵਾਰੇ ਸਾਰਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਹਿ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਲੰਗਰ ਵੀ ਅਤੁੱਟ ਵਰਤਣਗੇ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਕੀਰਤਨ ਦਰਬਾਰ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਹਾਨ ਕੀਰਤਨੀਏ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੀ

ਮਹਿਮਾ ਦਾ ਗੁਣਗਣ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਮੁਬਾਰਕ ਮੌਕੇ ਤੇ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਮਹਾਨ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਡਾਕਟਰ ਐਸ ਪੀ ਉਬ ਰਾਏ ਵਲੋਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਖੇ 5 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਅੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਕੈਂਪ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਮੁਫਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਹਾਜਰ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਜੱਬੇਦਾਰ ਕੇਵਲ

ਸਿੰਘ, ਸਰਦਾਰ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੈਸੀਅਰ, ਹੈਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਬਾਬਾ ਨਰੇਸ਼ ਸਿੰਘ, ਸੁੱਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਵਾਹਿਦਪੁਰੀ, ਰੋਸ਼ਨ ਲਾਲ ਸਰਪੰਚ ਪਿੰਡ ਨੈਣਵਾਂ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਕੈਪਟਨ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ, ਸਾਬਕਾ ਪੰਚ ਭਾਗ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਬਾਲਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਸੰਜੀਵ ਸਿੰਘ ਸੱਤਪਾਲ ਸੱਤੋ, ਰਾਮ ਸਿੰਘ, ਡਾਕਟਰ ਜਸਵਿੰਦਰ ਵਿੱਕੀ ਸਤੀਸ਼ ਸਿੰਘ, ਯਸ਼ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਨਰੇਸ਼ ਸਿੰਘ ਟਾਂਡਾ, ਗੌਰੀ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਤੇ ਰੱਖੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ - ਹਰਵਿੰਦਰ ਅੱਲੂਵਾਲ / ਗੁਰਮੁਖ ਲੋਕਪ੍ਰੇਮੀ

ਫਗਵਾੜਾ 11 ਜਨਵਰੀ (ਬੀ ਕੇ ਰੱਤੂ) ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕ ਟੀਚਰਜ਼ ਫਰੰਟ (ਡੀਟੀਐਫ) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਿਕਰਮ ਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਮੁਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਰਾਜ ਸਿੱਖਿਆ ਖੋਜ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ (ਐੱਸਸੀਈਆਰਟੀ) ਨੂੰ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਭੇਜਦੇ ਹੋਏ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨੈਸ਼ਨਲ ਮੀਨਜ਼ ਕਮ ਮੈਰਿਟ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ (ਐੱਨ ਐੱਮ ਐੱਸ ਐੱਸ) ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਟੈਲੈਂਟ ਖੋਜ ਪ੍ਰੀਖਿਆ (ਪੀ ਐੱਸਟੀ ਐੱਸ ਈ) ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵੱਲੋਂ ਮਿਤੀ 05-02-2023 ਨੂੰ ਲੈਣੀ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ

ਹੈ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜਾ ਵੀ ਹੈ। ਜਨਮ ਦਿਹਾੜੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਜਾਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਦਿਆਂ 12-02-2023 ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮਿਤੀ ਨਾ ਬਦਲਣ 'ਤੇ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਤਿੱਖਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਹੈ।

ਡੀਟੀਐਫ ਦੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਵਿੰਦਰ ਅੱਲੂਵਾਲ,

ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਬਲਾਕ ਫਗਵਾੜਾ ਆਗੂ ਗੁਰਮੁਖ ਲੋਕਪ੍ਰੇਮੀ, ਜਤਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਹਰਜਿੰਦਰ ਨਿਆਣਾ ਆਦਿ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਰਦੀ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਵਾਧੇ ਕਾਰਨ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦਰਪੇਸ਼ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਐੱਨਐੱਮਐੱਸਐੱਸ ਅਤੇ ਪੀਐੱਸਟੀਐੱਸਈ 2022-23 ਲਈ ਔਠਵੀਂ/ਦਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਖਿਰੀ ਮਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇੱਕ ਹਫਤੇ ਦਾ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

NSB Insurance

for Insurance Call:
NIRMAL SINGH BADHAN
707-228-2020

Lic #0144676

www.nsbinsures.com

1519 Gary CT., Rohnert Park, CA 94928

NIRMAL SINGH BADHAN

HEALTH INSURANCE	RETIREMENT
LIFE INSURANCE	COLLEGE PLANNING
LONG TERM CARE INS	AUTO * HOME
FUNERAL EXPENSE	BUSINESS

Call: 707-228-2020,
Fax: 707-260-2813

Each Office
Independently
Owned and Operated

ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਸੰਪਤੀਆਂ ਵੇਚਣ
ਅਤੇ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ ਜੀ

Dil Nijjar REALTOR ®

CaIBRE # 01418648

Honesty Starts From Here

SELL
RIIV

OR

Residential • Business • Commercial
Lease • Investment Property and Land

Serving in Greater Sacramento area since 2004

Cell: 916-628-2210

Fax: 916-745-3424

Office: 916-285-1000

Email : Dil.Realtor@gmail.com

2081 Arena Blvd #
100 Sacramento, CA 95834

ਗਲਾਸਗੋ ਲਾਈਫ ਅਜਾਇਬ-ਘਰ ਨੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਮਝੌਤੇ ਤਹਿਤ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਸੱਤ ਕਲਾਕ੍ਰਿਤੀਆਂ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀਆਂ

ਸਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀਆਂ

ਗਲਾਸਗੋ (ਮਨਦੀਪ ਖੁਰਮੀ ਹਿੰਮਤਪੁਰਾ) ਗਲਾਸਗੋ ਸਥਿਤ ਅਜਾਇਬ-ਘਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ ਵਾਲੀ ਚੈਰਿਟੀ ਗਲਾਸਗੋ ਲਾਈਫ ਵੱਲੋਂ ਅਗਸਤ 2022 ਵਿੱਚ ਕੈਲਿਫੋਰਨੀਆ ਆਰਟ ਗੈਲਰੀ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਸਮਾਗਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਸਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਲਾਕ੍ਰਿਤੀਆਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਹੋਏ ਸਨ। ਅਖੀਰ ਉਸ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਜਾਮਾ ਪਹਿਨਾਉਂਦਿਆਂ ਗਲਾਸਗੋ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮਜ਼ ਰਿਸੋਰਸ ਸੈਂਟਰ ਵਿਖੇ 10 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਕਲਾਕ੍ਰਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਭੇਜਣ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਡੱਬਾ-ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਉਕਤ ਕਲਾਕ੍ਰਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਵਿਭਾਗ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਨੁਮਾਇਸ਼ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਗਸਤ 2022 ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਅਜਾਇਬ-ਘਰ ਦੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਦੀ ਗਲਾਸਗੋ ਲਾਈਫ ਚੈਰਿਟੀ ਨੇ ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸੱਤ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ ਮਲਕੀਅਤ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਰੋਹ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਨਪੁਰ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਮੰਦਰ ਤੋਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ 11ਵੀਂ ਸਦੀ ਦਾ

ਉਕਰਿਆ ਪੱਥਰ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਹੈ। ਡੈਲੀਗੇਟਾਂ ਨੇ ਕੈਲਿਫੋਰਨੀਆ ਆਰਟ ਗੈਲਰੀ ਅਤੇ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ

ਜੋ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ। ਇਸ ਸਮਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਛੇ ਵਸਤਾਂ 19ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ ਭਰ ਦੇ ਮੰਦਰਾਂ ਤੋਂ ਚੋਰੀ ਹੋ ਗਈਆਂ ਦੱਸੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ ਤੇ ਗਲਾਸਗੋ ਦੇ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਦੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਨੂੰ ਤੋਹਫੇ ਵਜੋਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ। ਮਲਕੀਅਤ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਗਲਾਸਗੋ ਸਿਟੀ ਕਾਉਂਸਿਲ ਵੱਲੋਂ ਅਪ੍ਰੈਲ 2022 ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਾਸ-ਪਾਰਟੀ ਵਰਕਿੰਗ ਗਰੁੱਪ ਫਾਰ ਰਿਪੇਟੀਏਸ਼ਨ ਐਂਡ ਸਪੋਲੀਏਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ, ਨਾਈਜੀਰੀਆ ਅਤੇ ਚੇਏਨ ਨਦੀ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਡਕੋਟਾ ਵਿੱਚ ਪਾਈਨ ਰਿਜ ਲਾਕੋਟਾ ਸਿਓਕਸ

ਕਬੀਲਿਆਂ ਨੂੰ 51 ਵਸਤੂਆਂ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਗਲਾਸਗੋ ਲਾਈਫ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ ਜਨਵਰੀ 2021 ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਗਲਾਸਗੋ ਲਾਈਫ ਦੀ ਚੇਅਰ ਅਤੇ ਗਲਾਸਗੋ ਸਿਟੀ ਕਾਉਂਸਿਲ ਲਈ ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਖੇਡ ਅਤੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਕਨਵੀਨਰ ਬੈਲੀ ਐਨੇਟ ਕ੍ਰਿਸਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਲਾਕ੍ਰਿਤੀਆਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਗਲਾਸਗੋ ਲਈ ਬੇਹੱਦ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਸਾਨੂੰ ਗਲਾਸਗੋ ਦੇ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਦੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਤੋਂ ਇਹਨਾਂ

ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਵਾਪਸੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਸਰਵੇਖਣ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।" ਗਲਾਸਗੋ ਲਾਈਫ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ 19 ਬੇਨਿਨ ਕਾਂਸੀ ਵੀ ਨਾਈਜੀਰੀਆ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੰਮ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਇਸਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 1897 ਦੀ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਮਾਜਕ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਪਵਿੱਤਰ ਸਥਾਨਾਂ ਅਤੇ ਰਸਮੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਤੋਂ ਨਿਲਾਮੀ ਅਤੇ ਤੋਹਫਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਲਾਕ੍ਰਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜਾਇਬ-ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮਲਕੀਅਤ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਤਾਰੀਖਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜੂਨ 2022 ਵਿੱਚ ਕੈਲਿਫੋਰਨੀਆ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ ਵੱਲੋਂ ਸਮਾਗਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

1892 ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਰੇਲੋ ਬਿਲ ਵਾਈਲਡ ਵੈਸਟ ਸ਼ੇਅ ਦੇ ਦੁਬਾਸੀਏ, ਜਾਰਜ ਕ੍ਰੇਗਰ ਦੁਆਰਾ ਗਲਾਸਗੋ ਦੇ ਅਜਾਇਬ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚੀਆਂ ਅਤੇ ਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ 25 ਲਕੋਟਾ ਅਤੇ ਓਸੇਟੀ ਸਾਕੋਵਿਨ ਪੁਰਵਜ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਸਤੂਆਂ ਵੀ ਚੇਏਨ ਰਿਵਰ ਸਿਓਕਸ ਅਤੇ ਓਗਲਾ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪੰਜਾਬ ਸਪੋਰਟਸ & ਕਲਚਰਲਜ਼ ਕਲੱਬ ਮਾਨਤੋਵਾ ਵਲੋਂ ਜਸਵੀਰ ਖਾਨ ਚੈਂਜੀਆਂ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ

ਰੋਮ (ਇਟਲੀ) 15 ਜਨਵਰੀ, ਟੇਕ ਚੰਦ ਜਗਤਪੁਰ/ ਪੰਜਾਬ ਸਪੋਰਟਸ & ਕਲਚਰਲਜ਼ ਕਲੱਬ ਮਾਨਤੋਵਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੈਂਜੀਆ ਅਤੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਨੇ ਖੇਡ ਪ੍ਰਮੋਟਰ ਜਸਵੀਰ ਖਾਨ ਚੈਂਜੀਆ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਮਨੀ ਦੀ ਭਰ ਜਵਾਨੀ ਚ ਹੋਈ ਬੇਵਖ਼ਤੀ ਮੌਤ ਤੇ ਡੂੰਘੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖਾਨ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਕਦੇ ਨਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਘਾਟਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਕਿ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਵਿਛੜੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ ਚ ਨਿਵਾਸ ਬਖਸ਼ੇ, ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਭਾਣਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਬਲ ਬਖਸ਼ੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਇਟਲੀ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਾਜਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਧਾਰਮਿਕ, ਖੇਡ ਅਤੇ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਕਲੱਬਾਂ ਨੇ ਵੀ ਖਾਨ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕੀਤਾ।

ਗਲਾਸਗੋ: ਸੰਗੀਤਕ ਸ਼ਾਮ ਦੌਰਾਨ ਜਸ ਡਰਬੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ

ਗਲਾਸਗੋ (ਮਨਦੀਪ ਖੁਰਮੀ ਹਿੰਮਤਪੁਰਾ) "ਸੰਗੀਤਕ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤਕ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਹਰ ਸਾਹ ਸਨਮਾਨ ਦੀਆਂ ਹੱਕਦਾਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਸ ਡਰਬੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀਰਾ ਇਨਸਾਨ ਹੈ, ਜੋ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਤੇ ਗਾਇਕੀ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਤਪਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਸ ਦੇ ਉਦਮਾਂ ਅੱਗੇ ਸਭ ਸਨਮਾਨ ਛੋਟੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ", ਉਕਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਗਲਾਸਗੋ ਦੇ ਲੀਓਨਾਰਡੋ ਹੋਟਲ ਵਿਖੇ ਜਸ ਡਰਬੀ ਦੇ ਮਾਣ ਸਨਮਾਨ ਹਿਤ ਹੋਈ ਸੰਗੀਤਕ ਸ਼ਾਮ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਾਇਰ ਗਿੱਲ ਦੋਦਾ ਗਲਾਸਗੋ ਤੇ ਗਾਇਕ ਕਰਮਜੀਤ ਮੀਨੀਆਂ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਜਸ ਡਰਬੀ ਸੰਗੀਤ ਨਾਲ ਧੁਰ ਅੰਦਰੋਂ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸਖਸ਼ ਹੈ ਤੇ ਫਨਕਾਰਾਂ ਦਾ ਕਦਰਦਾਨ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਫੇਰੀ ਮੌਕੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਿਲਣੀ ਤੇ ਸੰਗੀਤਕ ਸ਼ਾਮ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਗਾਇਕ ਕਰਮਜੀਤ ਮੀਨੀਆਂ ਤੇ ਗਾਇਕ ਮਿੱਠਾਪੁਰੀਆ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਗੀਤ ਗਾ ਕੇ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਰੰਗੀਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ। ਜਿੱਥੇ ਕਰਮਜੀਤ ਮੀਨੀਆਂ ਨੇ ਤੂਬੀ ਦੀ ਟੁਣਕਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਡਰਿਬਰ ਲਾਈ, ਉਥੇ ਮਿੱਠਾਪੁਰੀਆ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੇ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਪਾ ਕੇ

ਵਾਹ ਵਾਹ ਖੱਟੀ। ਮੰਚ ਸੰਚਾਲਨ ਦੌਰਾਨ ਮਨਦੀਪ ਖੁਰਮੀ ਹਿੰਮਤਪੁਰਾ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਜਸ ਡਰਬੀ (ਲਸਾੜਾ), ਗਾਇਕ ਮਿੱਠਾਪੁਰੀਆ ਤੇ ਤਰਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਤਰਨ ਨੂੰ ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਖੁਸ਼ਆਮਦੀਦ ਕਿਹਾ ਉਥੇ ਵਾਅਦਾ ਵੀ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਪੰਜ ਦਰਿਆ ਯੂਕੇ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਟੀਮ ਪੰਜਾਬ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜੁਟੇ ਸੱਜਣਾਂ ਦੇ ਮਾਣ ਸਨਮਾਨ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਲੱਕੀ, ਨਛੱਤਰ ਜੰਡੂ ਦੋਦਾ, ਰਾਣਾ ਦੋਸਾਂਝ ਤੇ ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਿਹਾ।

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਡਰੋਨ ਵੱਲੋਂ ਸੁੱਟਿਆ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ 'ਚ ਅਸਲਾ ਬਰਾਮਦ

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ- ਬੀਐਸਐਫ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਰਹੱਦ ਨੇੜੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਖੀਰਾ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਆਏ ਡਰੋਨ ਰਾਹੀਂ ਸੁੱਟਿਆ ਗਿਆ। 17-18 ਜਨਵਰੀ ਦੀ ਦਰਮਿਆਨੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਬੀਐਸਐਫ ਦੇ ਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸਰਹੱਦੀ ਪਿੰਡ ਉੱਚਾ ਟਕਲਾ ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਡਰੋਨ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣੀ। ਬੀਐਸਐਫ ਟੀਮ ਨੇ ਡਰੋਨ ਵੱਲ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਡਿੱਗਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣੀ। ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਗਈ ਤਾਂ ਚਾਰ ਚੀਨੀ ਪਿਸਤੌਲ, ਅੱਠ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਅਤੇ 47 ਗੋਲੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪੈਕਟ ਬਰਾਮਦ ਹੋਇਆ।

ਮਾਲਵੇ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੇਖਿਕਾ ਗਗਨਦੀਪ ਕੌਰ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੂੰ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਧੀ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਮਿਲਿਆ 'ਧੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਐਵਾਰਡ 2023'

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਪ੍ਰੀਤਮ ਲੁਧਿਆਣਵੀ)- ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾ ਮਾਲਵਾ ਫਰੈਂਡਜ਼ ਵੈਲਫੇਅਰ ਪਰਿਵਰਤਨ ਯੂਰੀ ਵੱਲੋਂ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਧੀ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧੀਆਂ ਦੀ ਲੋਹੜੀ ਮੌਕੇ 12 ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੋਣਹਾਰ ਧੀਆਂ ਨੂੰ 'ਧੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਐਵਾਰਡ 2023' ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੋ ਸੰਗੀਤ, ਕਲਾ, ਵਿਗਿਆਨ, ਸਾਹਿਤ, ਖੇਡਾਂ, ਪੜ੍ਹਾਈ, ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਆਦਿ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆ-ਪਣੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਕਰ ਕੇ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਪਹਿਚਾਣ ਬਣਾ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਲਵੇ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੇਖਿਕਾ ਗਗਨਦੀਪ ਕੌਰ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੂੰ ਵੀ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਮਾਲਵੇ ਖਿੱਤੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਗਗਨਦੀਪ ਕੌਰ ਧਾਲੀਵਾਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਹਿਨ, ਕੁਲਵੀਰ ਕੌਰ, ਅਗਮਜੋਤ ਕੌਰ, ਮਨਸੀਰਤ ਕੌਰ, ਅਰਸ਼ਦੀਪ ਕੌਰ, ਦਿਲਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਹਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ,

ਰਾਵੀ ਗੁਜਰਾਲ, ਦਵਿੰਦਰ ਖੁਸ਼ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਮਨ-ਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਤੇ ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਆਦਿ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ

ਇਸ ਸਨਮਾਨ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ ਗਿਆ। ਜ਼ਿਕਰ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਗਗਨਦੀਪ ਕੌਰ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਲਮ ਰਾਹੀਂ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸੇਧ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਨੇਕਾਂ ਆਰਟੀਕਲ ਲਿਖੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਗਾਰ

ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਹ ਲਗਭਗ ਦਰਜਨ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵੀ ਸੰਪਾਦਨ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੌਲਿਕ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ, ਵਿੱਦਿਅਕ ਕਿਤਾਬ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਭਾਰਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਝੋਲੀ ਵਿੱਚ ਪਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੌਕੇ ਗਗਨਦੀਪ ਕੌਰ ਧਾਲੀਵਾਲ ਦਾ ਅਰੁਜਨੀ ਐਵਾਰਡ ਵਿਜੇਤਾ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ ਮਲੋਰਕੋਟਲਾ ਅਵਨੀਤ ਕੌਰ ਸਿੰਧੂ, ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਡਾ. ਸੰਦੀਪ ਜੋਤ, ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਠ, ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸੂਫੀ ਗਾਇਕ ਬਾਬਾ ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਅਮਿਤ ਗੁਪਤਾ ਐੱਸ.ਡੀ.ਐਮ ਯੂਰੀ, ਯੋਗੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਡੀ.ਐੱਸ.ਪੀ ਯੂਰੀ, ਏ.ਆਰ ਸ਼ਰਮਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਰਾਈਸੀਲਾ ਹੈਲਥ ਫੂਡਜ਼, ਮੱਖਣ ਲਾਲ ਗਰਗ ਚੇਅਰਮੈਨ ਕੈਮਬ੍ਰਿਜ ਸਕੂਲ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਫੌਜੀ ਦੀ ਛਾਤੀ 'ਚ ਫਸਿਆ ਜ਼ਿੰਦਾ ਗ੍ਰੇਨੇਡ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ

ਕੀਵ- ਯੂਕ੍ਰੇਨ ਵਿੱਚ ਜੰਗ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਫੌਜੀ ਦੀ ਛਾਤੀ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਜ਼ਿੰਦਾ ਗ੍ਰੇਨੇਡ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਫੌਜੀ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਨਾਇਕ ਵਜੋਂ ਸਲਾਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਗ੍ਰੇਨੇਡ ਯੂਕ੍ਰੇਨ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਬਖਮੁਤ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਫੌਜੀ ਦੀ ਛਾਤੀ ਵਿੱਚ ਫਸ ਗਿਆ ਸੀ।

ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਇਹ ਰਹੀ ਕਿ ਗ੍ਰੇਨੇਡ ਫਟਿਆ ਨਹੀਂ। ਫੌਜੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਇਸ ਵਿਸਫੋਟਕ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਗ੍ਰੇਨੇਡ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰੇਨੇਡ ਲਾਂਚਰ ਤੋਂ ਫਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਖਮੁਤ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਰੂਸ ਅਤੇ ਯੂਕ੍ਰੇਨ ਵਿੱਚ ਭਿਆਨਕ ਜੰਗ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਬਖਮੁਤ 'ਚ ਯੂਕ੍ਰੇਨ ਦੀਆਂ ਕਈ ਖਾਣਾਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪੁਤਿਨ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਫੌਜ ਵੈਗਨਰ ਗਰੁੱਪ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਬੰਬ ਨਿਰੋਧਕ ਦਸਤੇ ਦੀ

ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਯੂਕ੍ਰੇਨ ਦੇ ਆਰਮਡ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਟਾਫ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਗ੍ਰੇਨੇਡ ਫਟਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਰਜਨ ਮੇਜਰ ਜਨਰਲ ਐਂਡਰੀ ਵਰਬਾ ਨੇ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਗ੍ਰੇਨੇਡ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਲਿਆ। ਗ੍ਰੇਨੇਡ ਨੂੰ ਫਟਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਦੋ ਹੋਰ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦਲੇਰਾਨਾ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ।

ਯੂਕ੍ਰੇਨੀ ਫੌਜ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਸਰਜਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਮੇਜਰ ਜਨਰਲ ਐਂਡਰੀਊ ਵਿਲੋ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਾਡੇ ਫੌਜੀ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਗ੍ਰੇਨੇਡ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਬੰਬ ਨਿਰੋਧਕ ਦਸਤੇ ਦੇ ਦੋ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਅਤੇ ਮਰੀਜ਼ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗ੍ਰੇਨੇਡ ਦੇ ਫਟਣ ਦੇ

ਖਤਰੇ ਕਾਰਨ ਬਿਨਾਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਕੋਏਗੂਲੇਸ਼ਨ ਦੇ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਛਾਤੀ ਦੇ ਐਕਸ-ਰੇ ਚਿੱਤਰ

ਯੂਕ੍ਰੇਨ ਦੀ ਫੌਜ ਨੇ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਫੌਜੀ ਦੀ ਛਾਤੀ ਦੀਆਂ ਐਕਸ-ਰੇ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਨੇ ਫੌਜੀ ਦੀ ਛਾਤੀ 'ਤੇ ਸਹੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਗ੍ਰੇਨੇਡ ਦਿਖਾਇਆ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਤਸਵੀਰ ਵਿੱਚ ਸਰਜਨ ਨੂੰ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗ੍ਰੇਨੇਡ ਫੜੇ ਹੋਏ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਯੂਕ੍ਰੇਨ ਦੀ ਫੌਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜ਼ਖਮੀ ਫੌਜੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਸੋਬੇ ਅਤੇ ਰਿਕਵਰੀ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਯੂਕ੍ਰੇਨ ਦੀ ਆਰਮਡ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਰਜਰੀ ਕਦੋਂ ਹੋਈ ਸੀ ਜਾਂ ਗ੍ਰੇਨੇਡ ਸਿਪਾਹੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਯੂਜ਼ਰ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਇਸ ਬਹਾਦਰੀ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਏ।

ਆਈ.ਐੱਸ.ਆਈ. ਅਫ਼ਸਰ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਕਾਰੀਡੋਰ ਦਾ ਸੀ.ਈ.ਓ ਨਿਯੁਕਤ

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ- ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀ ਇੰਟਰ-ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ (ਆਈ. ਐੱਸ. ਆਈ.) ਦੇ ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਅਫ਼ਸਰ ਨੂੰ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਕਾਰੀਡੋਰ ਦੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦਰਬਾਰ

ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਪ ਸਕੱਤਰ (ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ) ਈ. ਟੀ. ਪੀ. ਬੀ. ਵੱਲੋਂ 11 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 212 ਜਾਰੀ ਕਰ ਆਈ. ਐੱਸ. ਆਈ. ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਫ਼ਸਰ ਮੁਹੰਮਦ ਅਬੂ ਬਕਰ ਆਫ਼ਤਾਬ ਕੁਰੈਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਕਾਰੀਡੋਰ ਦੇ ਪੀ. ਐੱਮ. ਯੂ. ਦੇ ਸੀ. ਈ. ਓ ਵਜੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇੱਕ ਆਈ.ਐੱਸ.ਆਈ. ਅਫ਼ਸਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਪੀ. ਐੱਮ. ਯੂ. ਦੇ ਮੁਖੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵੱਲੋਂ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਸਿੱਖ ਧਾਰਮਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 'ਸਹੀ' ਫੈਸਲੇ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਆਈ.ਐੱਸ.ਆਈ. ਦਾ ਅਫ਼ਸਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਹ ਪੀ.ਐੱਮ.ਯੂ. ਦੇ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿਰੋਧੀ ਏਜੰਡੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 2021 'ਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀ ਬ੍ਰਿਗੇਡੀਅਰ ਮੁਹੰਮਦ ਲਤੀਫ ਨੂੰ ਪੀ.ਐੱਮ.ਯੂ. ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸੀ.ਈ.ਓ. ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਤਿੱਖੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਪੀ.ਐੱਮ.ਯੂ. ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਕਰੇ।

ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਯੂਨਿਟ (ਪੀ.ਐੱਮ.ਯੂ.) ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਸੀ. ਈ. ਓ.) ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਲਈ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ 'ਦਖਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ' ਕਰਨ ਲਈ ਆਈ.ਐੱਸ.ਆਈ. ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨਾ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਆਈ. ਐੱਸ. ਆਈ. ਮੁਖੀ ਜਾਵੇਦ ਨਾਸਿਰ ਧਾਰਮਿਕ ਯਾਤਰਾ 'ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ 'ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ' ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇਵੈਕੂਈ ਟਰੱਸਟ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਬੋਰਡ (ਈ.ਟੀ.ਪੀ.ਬੀ.) ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ

ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਪੀ.ਐੱਮ.ਯੂ. ਦੇ ਨਵੇਂ ਸੀ.ਈ.ਓ. ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲ ਹੀ 'ਚ ਰਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਵੀ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੀ.ਐੱਮ.ਯੂ. ਦਾ ਵਾਧੂ ਚਾਰਜ ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ, ਈ.ਟੀ.ਪੀ.ਬੀ. ਸਨੌਲਾ ਖਾਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

“ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ”
ਹਫਤਾਵਾਰੀ ਅਖਬਾਰ

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ?
 ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਪਾਰ-ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ?
 ਤਾਂ ਅੱਜ ਹੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ “ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ” ਵਿੱਚ ਲਗਵਾਓ।

ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਹੈ

ਆਪਣੀ ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਲੇਖ 14 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਖਬਰ ਐਤਵਾਰ ਤੱਕ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਲੇਖ ਸਿਰਫ ਅਣਛਪੀ ਹੀ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇ। ਖਬਰਾਂ, ਲੇਖ ਜਾਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨੀਆਂ ਸੰਪਾਦਕੀ ਬੋਰਡ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹਨ, ਜੋ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਆਪਣੀ ਰਚਨਾ ਸਾਫ-ਸਾਫ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖ ਕੇ ਜਾਂ ਟਾਈਪ ਕਰਕੇ ਸਿਰਫ ਈ-ਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਹਰੇਕ ਹਫਤੇ ਐਤਵਾਰ ਰਾਤ ਤੱਕ ਭੇਜ ਦੇਣ।

E-mail : deshdoaba@yahoo.com
(ਸੰਪਰਕ) 1-916-947-8920, (ਫੈਕਸ) 1-916-238-1393
www.deshdoaba.com www.ambedkartimes.com

ਸੰਪਾਦਕੀ ਮੰਡਲ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਚਨਾ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ। ਮੈਟਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ-ਘਟਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਦਾਰਾ 'ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ' ਨੂੰ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਛਪੀ ਹਰ ਲਿਖਤ ਜਾਂ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਸਬੰਧੀ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਦਾਤਾ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਰੇ ਲੇਖਕ/ਪੱਤਰਕਾਰ ਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਲੇਖ ਜਾਂ ਖਬਰ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਨਾਂ, ਫੋਨ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਐਡਰੈਸ ਤੇ ਤਸਵੀਰ ਭੇਜਿਆ ਕਰਨ। ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਲੇਖ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਾਵਾਂਗੇ। ਸਾਰੇ ਲੇਖਕ/ਪੱਤਰਕਾਰ ਆਨਰੇਰੀ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤ ਬਦਲੇ ਕੋਈ ਅਦਾਇਗੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। -ਸੰਪਾਦਕ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਲੰਡਨ ਜਾਣਗੀਆਂ ਸਿੱਧੀਆਂ ਉਡਾਣਾਂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ- ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ (ਆਪ) ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਰਾਘਵ ਚੱਢਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਲੰਡਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬਰਮਿੰਘਮ ਦਰਮਿਆਨ ਵਾਧੂ ਸਿੱਧੀਆਂ ਉਡਾਣਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ 26 ਮਾਰਚ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਲੰਡਨ ਲਈ ਸਿੱਧੀ ਉਡਾਣ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਂਸਦ ਰਾਘਵ ਚੱਢਾ ਨੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦੱਸ ਦਈਏ ਕਿ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾ ਸਿੱਧੀ ਫਲਾਈਟ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ ਦਿੱਲੀ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਐਮਪੀ ਰਾਘਵ ਚੱਢਾ ਨੇ ਦਸੰਬਰ 2022 'ਚ ਹੋਏ ਸਰਦ ਰੁੱਤ ਸੈਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਸੰਸਦ 'ਚ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਾਂਸਦ ਮੈਂਬਰ ਰਾਘਵ ਚੱਢਾ ਨੇ ਟਵਿੱਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਹੁਣ ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਲੰਡਨ ਤਕ ਸਿੱਧੀਆਂ ਫਲਾਈਟਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਪਿਛਲੇ 2 ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਚੁੱਕ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਮਿਸ਼ਨ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਓਰ ਫੋਨਨੈਚਰਟਿਵਿਟੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧੀਆ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਹੁਣ ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਲੰਡਨ ਤਕ ਸਿੱਧੀਆਂ ਫਲਾਈਟਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ

ਦੇ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਪਿਛਲੇ 2 ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਚੁੱਕ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਮਿਸ਼ਨ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ iAr Connectivity ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧੀਆ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਗਸਤ 2022 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ 'ਆਪ' ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਵੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਮੰਤਰੀ ਅੱਗੇ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਸਵਾਲ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਉਠਾਇਆ ਸੀ।

ਫ਼ਿਲਮ “ਕਲੀ ਜੋਟਾ” ਦਾ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਇਆ ਟਰੇਲਰ

ਜਲੰਧਰ-ਪੰਜਾਬੀ ਫ਼ਿਲਮ ‘ਕਲੀ ਜੋਟਾ’ ਦਾ ਟਰੇਲਰ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਚ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਤਿੰਦਰ ਸਰਤਾਜ, ਨੀਰੂ ਬਾਜਵਾ ਅਤੇ ਵਾਮਿਕਾ ਗੱਬੀ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਫ਼ਿਲਮ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਦੇਵੇਂ ਇੱਕੋ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਪਿਆਰ 'ਚ ਪੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਾਮਿਕਾ ਗੱਬੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਭਾਇਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਿਰਦਾਰ ਹੈ।

ਕਾਵਿ ਵਿਅੰਗ
ਇਕੱਠ ਦੁਰਕਾਰਿਆਂ ਦਾ!

ਚਾਲੀ ਮੁਕਤਿਆਂ ਵਾਲੇ ਅਸਥਾਨ ਲਾਗੇ 'ਚਾਲੀ ਚੋਰਾਂ' ਦੇ ਬੋਲੇ 'ਜੈਕਾਰਿਆਂ' ਨੇ। 'ਦਲ' ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਹੋਰ ਬਦਨਾਮ ਕਰ'ਤਾ ਲਾਏ 'ਟੱਬਰ ਦੀ ਸ਼ਾਨ' ਵਿੱਚ ਨੁਕਾਰਿਆਂ ਨੇ। ਕਈ 'ਬਾਪੂਆਂ' ਮੰਨ ਲਈ ਈਨ ਤਾਂਹੀਂ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ-ਮੋਹ ਮਾਰਿਆਂ ਨੇ। 'ਅਲੀ ਬਾਬੇ' ਦੇ ਕਾਰੇ ਭੁਲਾਇ ਦਿੱਤੇ ਮਲਕ ਭਾਗੋ ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੇ। ਕੀਤੇ 'ਬੁੰਦਾ ਕਮੇਟੀ' ਨੇ ਫੈਸਲੇ ਜੋ ਅਣਡਿੱਠ ਕਰ ਦਿੱਤੇ 'ਹੰਕਾਰਿਆਂ' ਨੇ। ਚੌਧਰ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਉਣ ਖਾਤਰ ਕਰ ਕੇ 'ਕੱਠ ਦਿਖਾਇਆ ਦੁਰਕਾਰਿਆਂ ਨੇ !

ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ 'ਦੁਪਾਲ ਪੁਰ'
 78146-92724

ਰਾਣੀ ਅਤੇ ਸੰਤੋਸ਼ ਸੁਭਾਸ਼ ਥੀਟੋ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਮਿਤ ਹੈ। ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਫ਼ਿਲਮ 3 ਫਰਵਰੀ 2023 ਨੂੰ ਸਿਨੇਮਾਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗੀ।

ਟਰੇਲਰ ਵਿੱਚ ਸਤਿੰਦਰ ਸਰਤਾਜ ਅਤੇ ਨੀਰੂ ਬਾਜਵਾ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸੁੰਦਰ ਪ੍ਰੇਮ ਕਹਾਣੀ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਫ਼ਿਲਮ ਦੇ ਟਰੇਲਰ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਤਿੰਦਰ ਸਰਤਾਜ ਨੇ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖੂਬਸੂਰਤ ਫ਼ਿਲਮ, ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਅਤੇ ਉਭਰਦੀ ਪ੍ਰੇਮ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਕੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹਾਂ। ਨੀਰੂ ਬਾਜਵਾ ਅਤੇ ਵਾਮਿਕਾ ਗੱਬੀ ਨਾਲ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਅਨੁਭਵ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਦਰਸ਼ਕ ਟਰੇਲਰ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਕੈਮਿਸਟਰੀ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰਨਗੇ।

‘ਭਾਰਤ ਜੋੜੋ ਯਾਤਰਾ’ ਦੌਰਾਨ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਚੌਧਰੀ ਦਾ ਹੋਇਆ ਦਿਹਾਂਤ

ਜਲੰਧਰ (ਜੇ. ਸਿੰਘ ‘ਭਡਿਆਰ’)- ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਚੌਧਰੀ (76) ਦੀ ਭਾਰਤ ਜੋੜੋ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਦਿਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਪੈਣ ਕਾਰਨ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਉਹ ਭਾਰਤ ਜੋੜੋ ਯਾਤਰਾ ‘ਚ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨਾਲ ਪੈਦਲ ਯਾਤਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਚੌਧਰੀ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਧਾਲੀਵਾਲ ਕਾਦੀਆਂ ਵਿਖੇ ਕਾਲਾ ਸੰਘਿਆਂ ਰੋਡ ‘ਤੇ ਸਥਿਤ ਸਮਸ਼ਾਨਘਾਟ ਵਿੱਚ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਯਾਤਰਾ ਜਲੰਧਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਫੁੱਟਬਾਲ ਚੌਕ ਨੇੜੇ ਸਥਿਤ ਘਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਪਿੰਡ ਧਾਲੀਵਾਲ ਕਾਦੀਆਂ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚੀ। ਚੌਧਰੀ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਰਥੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਪੁੱਤਰ ਵਿਕਰਮਜੀਤ ਚੌਧਰੀ ਨੇ ਮੋਢਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਵੱਤਿੰਗ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਪੁੱਤਰ ਵਿਧਾਇਕ ਵਿਕਰਮਜੀਤ ਚੌਧਰੀ ਨੇ ਮੁੱਖ ਅਗਨੀ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਿਹਾ। ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਚੌਧਰੀ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ, ਰਾਜਾ ਵੱਤਿੰਗ, ਸੰਤ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੀਚੇਵਾਲ, ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਸਣੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਮੂਚੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਰਹੀ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰੇਮੀ ਪਦਮ ਸ਼੍ਰੀ ਸੰਤ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੀਚੇਵਾਲ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਚੌਧਰੀ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ

ਹਮਦਰਦੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ। ਇੱਥੇ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ 10 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਖੰਨਾ ਤੱਕ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ। ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਇਹ ਯਾਤਰਾ

ਤੋਂ 1968 ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਫਿਰ 1972 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਚੌਧਰੀ ਪੇਸ਼ੇ ਤੋਂ ਵਕੀਲ ਸਨ।

ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਿਆਸੀ ਸਫ਼ਰ 1978 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਯੂਥ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਆਗੂ ਵਜੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ। 1978 ਤੋਂ 1982 ਤੱਕ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਯੂਥ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਹੇ। 1987 ਤੋਂ 1995 ਤੱਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਾਂਗਰਸ ਕਮੇਟੀ ਦਿਹਾੜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਹੇ। ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 1992 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਫਿਲੌਰ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਸਮੇਤ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ

ਸਮਰਾਲਾ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਸਮਰਾਲਾ ਚੌਕ ਵਿਖੇ ਜਨ ਸਭਾ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੋਈ। ਇਸ ਦਿਨ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਯਾਤਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉੱਥੋਂ ਦਿੱਲੀ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਏ। 13 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਲੋਹੜੀ ਕਾਰਨ ਯਾਤਰਾ ਨਹੀਂ ਕੱਢੀ ਗਈ ਸੀ।

ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਚੌਧਰੀ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਸਫ਼ਰ

ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਚੌਧਰੀ ਦਾ ਜਨਮ 18 ਜੂਨ 1946 ਨੂੰ ਜਲੰਧਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਨਕੋਦਰ ਤਹਿਸੀਲ ‘ਚ ਸਥਿਤ ਪਿੰਡ ਧਾਲੀਵਾਲ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਚੌਧਰੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੁਢਲੀ ਸਿੱਖਿਆ 1964 ‘ਚ ਡੀਏਵੀ ਸਕੂਲ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਗਲੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਡੀਏਵੀ ਕਾਲਜ ਜਲੰਧਰ

ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਲਿਆਉਣ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। 1992 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਜਿੱਤ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਧਾਇਕ ਦਲ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਵਜੋਂ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਚੌਧਰੀ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਦਿੱਗਜ ਆਗੂਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸਨ।

1992 ਤੋਂ 1995 ਤੱਕ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ, ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ ਬਣੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਫੈਬਰਿਕ ਮੰਤਰੀ ਰਹੇ। ਉਹ ਜਲੰਧਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਐਮਪੀ ਵੀ ਰਹੇ ਹਨ।

ਤੱਪ ਅਸਥਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਖੁਰਾਲਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਬਣ ਰਹੇ ਨਵੇਂ ਗੁਰੂਘਰ ਦੇ ਮੇਨ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਲਈ ਸਰਪੰਚ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਇੱਕ ਕਿੱਲੋ ਚਾਂਦੀ ਤੇ 15,000 ਰੁਪਏ ਦਾਨ ਕੀਤੇ

ਸਤੋਆ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ) ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੀ ਤੱਪ ਭੂਮੀ ਤੱਪ ਅਸਥਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਖੁਰਾਲਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸੰਗਤ ਵਲੋਂ ਇੱਕ ਕਿੱਲੋ ਚਾਂਦੀ ਤੇ 15,000 ਰੁਪਏ ਨਗਦ ਦਾਨ ਕੀਤੇ। ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਜੱਥੇਦਾਰ ਸਰਦਾਰ ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿੰਡ ਮਜਾਰੀ (ਜਿਲ੍ਹਾ ਸ਼.ਭ.ਸ ਨਗਰ) ਤੋਂ ਹਰ ਸਾਲ ਸੰਗਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਸਰਪੰਚ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਰਦਾਰ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਜਦੋਂ ਦਾ ਨਕਸ਼ੇ ਮੁਤਾਬਕ ਨਵੇਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦਾ ਕੰਮ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਵੇਲੇ ਤੋਂ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਗੁਰੂਘਰ ਵਿਖੇ

ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ ਲਗਵਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਮੁਤਾਬਕ ਆਪਣੀ ਕਮਾਈ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿਲ ਫੁਲ ਭੇਟ ਵੀ ਕਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਣ ਰਹੇ ਨਵੇਂ ਗੁਰੂਘਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਖੁਆਇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਵਧੀਆ ਲੱਕੜ ਲਗਾ ਕੇ ਉਸ ਉਪਰ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਪੱਤਰੇ ਲਗਾਏ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਇਸ ਕੰਮ ਵਾਸਤੇ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਦੇ ਦੱਸਣ ਮੁਤਾਬਕ 65 ਕਿੱਲੋ ਚਾਂਦੀ ਦੀ ਜਰੂਰਤ ਹੈ। ਗੁਰੂਘਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਟੀਮ ਵਲੋਂ ਤੇ ਗੁਰੂਘਰ ਵਲੋਂ ਹਰ ਸਮੇਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਇਸ ਕੰਮ ਵਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਵੇਂ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੀ ਲੰਬਾਈ 13 ਫੁੱਟ ਤੇ ਚੌੜਾਈ 8 ਫੁੱਟ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਆਮਦ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਅੱਜ ਪਿੰਡ ਮਜਾਰੀ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਭਰਾ ਵਲੋਂ 1 ਕਿੱਲੋ ਚਾਂਦੀ ਤੇ 15,000 ਰੁਪਏ ਨਗਦ ਭੇਟ ਕੀਤੇ। ਦਾਨੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਗੁਰੂਘਰ ਵਲੋਂ ਸਿਰੋਪਾਓ ਤੇ ਨਵੇਂ ਬਣ ਰਹੇ ਗੁਰੂਘਰ ਦੇ ਫੋਟੋ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੱਥੇਦਾਰ ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ, ਹੋਡ ਗੁੰਬੀ ਨਰੇਸ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਮੁੱਖ ਸਿੰਘ, ਸੱਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਦਾਨੀ ਪੂਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ।

ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਰੈਲੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ 'ਚ ਕਾਇਮ ਕਰੇਗੀ ਨਵਾਂ ਆਯਾਮ: ਡਾ: ਸੁਭਾਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 17 ਜਨਵਰੀ- ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਰੈਲੀ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਅੱਜ ਭਾਜਪਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾ: ਸੁਭਾਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸੂਬਾਈ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਰੈਲੀ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਰੈਲੀ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ।

ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਰੈਲੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਟਿਆਲਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੇ ਸਾਰੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਤੋਂ ਭਾਜਪਾ ਵਰਕਰ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕ ਸਮੂਲੀਅਤ ਕਰਨਗੇ। ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਆਪਣੇ ਪਟਿਆਲਾ ਪ੍ਰਵਾਸ ਦੌਰਾਨ ਗੁਰ-ਦੁਆਰਾ ਦੂਖ ਨਿਵਾਰਨ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਮਾਤਾ ਕਾਲੀ ਦੇਵੀ ਮੰਦਿਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣਗੇ। ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਟਿਆਲਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਪ੍ਰਭਾਚੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਮਨਸੁਖ

ਡਾ: ਸੁਭਾਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਗਰਮ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ 29

ਜਨਵਰੀ, 2023 ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ‘ਵੀਰ ਹਕੀਕਤ ਰਾਏ ਗਰਾਉਂਡ’ ਬੱਸ ਸਟੈਂਡ ਨੇੜੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਇਸ ਰੈਲੀ ‘ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਬਿਗਲ ਵਜਾਉਣਗੇ ਅਤੇ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਲੋਕ

ਮੰਡਾਵੀਆ 28 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਪਟਿਆਲਾ ਪਹੁੰਚਣਗੇ ਅਤੇ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਰੈਲੀ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮੂਹ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਰੈਲੀ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ।

ਪਿੰਡ ਨੰਗਲਾਂ ਦੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੀਆਂ ਕਲੋਨੀਆਂ ਤੇ ਧੱਕਾ ਵੇਖ ਕੇ ਬਸਪਾ ਜਬਰਦਸਤ ਐਕਸ਼ਨ ਲਵੇਗੀ

ਸਤੋਆ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ) ਪਿੰਡ ਨੰਗਲਾਂ ਤਹਿਸੀਲ ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ ਜਿਲਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਲਾਲ ਸੈਲਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਵਿੱਚ

ਸਿੰਘ ਜੋ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਲਵ ਕੁਮਾਰ ਗੋਲਡੀ ਦਾ ਖਾਸਮਖਾਸ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਸਰਪੰਚੀ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਪਾਵਰਾਂ ਵਰਤਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦਲਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਲੋ-

ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਪਿੰਡ ਨੰਗਲਾਂ ਦੇ ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਲੋਂ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ। ਪਿੰਡ

ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਗੁਰਲਾਲ ਸੈਲਾ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਇਸ ਪਿੰਡ ਦੇ ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਅੱਜ ਤੋਂ ਪੰਜਾਹ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕਲੋਨੀਆਂ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲਕਾਨਾ ਹੱਕ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਾ ਇਤਕਾਲ ਅਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂਬੰਦੀ ਵੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਅਗਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਅੱਜ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਿੱਚ ਫਰਦ ਦੀ ਜਰੂਰਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਲੋੜਵੰਦ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਮਿਲੇ ਹੋਏ ਪਲਾਟ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਫਰਦ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਲਕਾਨਾ ਹੱਕ ਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਪਿੰਡ ਨੰਗਲਾਂ ਦੀ ਲੋਡੀ ਸਰਪੰਚ ਦਾ ਪਤੀ ਸਰਦਾਰ ਮੋਹਣ

ਨੀਆਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੰਦਾ। 30 ਕਲੋਨੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਕੁੱਝ ਦਲਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਆਪਣਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਸਰਦਾਰ ਮੋਹਣ ਸਿੰਘ ਬਾਕੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਪਲਾਟਾਂ ਤੇ ਮਕਾਨ ਨਹੀਂ ਬਣਨ ਦਿੰਦਾ ਤੇ ਬਾਕੀ ਬਣੀਆਂ ਕਲੋਨੀਆਂ ਨੂੰ ਚਾਹੁਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਦਲਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ ਮਾਨਯੋਗ ਡੀ. ਸੀ. ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਕੇਂਦਰੀ ਐਸ ਸੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵੀ ਲਿਖਤੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਵਿਆਕੜੀ ਆਪਣਾ ਰਾਜਨੀਤਕ ਅਸਰ ਰਸੂਖ ਵਰਤਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਣ ਦਿੰਦਾ। ਪੰਚਾਇਤੀ ਵਿਭਾਗ ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਧੀਨ ਸਟਾਫ ਇਹਨਾਂ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸੁਣਵਾਈ

ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਬਾਕੀ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰਕਿਨਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲਾਮਬੰਦ ਹੋਣ ਦਾ ਵੀ ਆਏ ਹੋਏ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ। ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਧੱਕੇ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪਿੰਡ ਨੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜਨ ਦਾ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਕੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ। ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵਲੋਂ ਇਸ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਨ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਲਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਚਾਇਤੀ ਵਿਭਾਗ ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਫਿਰ ਸਟੈਪ ਬਾਈ ਸਟੈਪ ਇਨਸਾਫ ਮਿਲਣ ਤੱਕ ਐਕਸ਼ਨ ਉਲੀਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਹਰ ਹੀਲੇ ਪਿੰਡ ਨੰਗਲਾਂ ਦੇ ਦਲਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ ਦੁਆਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਲਾਲ ਸੈਲਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਾਲ ਜਿਲ੍ਹਾ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ਰ ਸਕੱਤਰ ਰਣਵੀਰ ਬੱਬਰ, ਹਲਕਾ ਇੰਚਾਰਜ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਮਰਜੀਤ ਗੱਡੂ, ਸੈਕਟਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਮਯਾਸ ਚੱਕਗੁਰੂ, ਚੈਨ ਰਾਮ ਨੰਬਰਦਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਸਦਰਪੁਰ ਆਦਿ ਤੇ ਪੀੜਤ ਲੋਕ ਸਮੇਤ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਸਤਿਗੁਰ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਮਨਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਕੀਤੀ ਬੈਠਕ

ਲਸਾੜਾ/ਉਤਪਾੜ (ਬੱਗਾ ਸੇਲਕੀਆਣਾ)- ਪਿੰਡ ਲਸਾੜਾ ਵਿਖੇ ਸਤਿਗੁਰ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦਾ 646ਵਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਵਸ ਸਮੂਹ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ,ਐਨਆਰਆਈਜ ਤੇ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਜੋਗ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ

ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੀਟਿੰਗ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੁੱਖ ਸਾਗਰ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਾਸਟਰ ਮੰਗਲ ਦਾਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰਭਾਤ ਫੇਰੀ ਕੱਢੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ 10 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਆਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਆਰੰਭ ਹੋਣਗੇ। 11ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਛਤਰ ਛਾਇਆ ਹੇਠ ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆ ਦੀ

ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ ਚ ਵਿਸ਼ਾਲ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਸਜਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਰਾਗੀ ਢਾਡੀ ਤੇ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨਾਲ ਜੋੜਨਗੇ ਤੇ 12ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਆਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਭੋਗ ਪਾਏ ਜਾਣਗੇ ਉਪਰੰਤ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮ ਹੋਣਗੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨਾਲ ਜੋੜਨਗੇ ਤੇ ਦਾਨੀ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਸੰਗਤਾਂ ਵਾਸਤੇ ਚਾਹ ਪਕੌਤੇ ਤੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਲੰਗਰ ਵਰਤਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜੇ ਸਬੰਧੀ ਬਲਾਕ ਪੱਧਰੀ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਪੋਸਟਰ ਜਾਰੀ

ਭੋਗਪੁਰ, (ਜਲੰਧਰ) (ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿਨਪਾਲਕ)- ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਸਭਾ ਬਲਾਕ ਭੋਗਪੁਰ ਦਾ ਪੋਸਟਰ ਪਿੰਡ ਮੋਗਾ ਵਿਖੇ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤਾਰੀ ਲਾਲ ਮਹਿਮੀ ਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੇ 646 ਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਭੋਗਪੁਰ ਦਾ 26ਵਾਂ

ਬਲਾਕ ਪੱਧਰੀ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਪਾਵਨ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਮੋਗਾ ਤੋਂ ਮਿਤੀ 04-02-2023 ਨੂੰ ਅਰੰਭ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਪਿੰਡ ਮੋਗਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਰਮਾਂ ਕਰਦਾ ਮੁਹੱਲਾ ਪੁਰਾਣੀ ਆਬਾਦੀ ਭੋਗਪੁਰ, ਮੁਹੱਲਾ ਨਵੀਂ ਆਬਾਦੀ ਭੋਗਪੁਰ, ਪਿੰਡ ਡੱਲੀ, ਸੰਧਾ ਚੱਕ, ਘੱਤਾਵਾਹੀ, ਕਿੰਗਰਾ, ਲੁਹਾਰਾਂ, ਚੱਕ-ਝੰਡੂ, ਲਾਹਦੜਾ, ਨੰਗਲ ਅਰਾਈਆਂ,

ਬਿਨਪਾਲਕੇ, ਮੁਹੱਲਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਨਗਰ ਭੋਗਪੁਰ ਤੋਂ ਹੋ ਕੇ ਵਾਪਸ ਪਿੰਡ ਮੋਗਾ ਵਿਖੇ ਸੰਪਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਸਾਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਵਾਸਤੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਲੰਗਰਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੇਵਾ ਪਿੰਡ ਡੱਲੀ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸਰਵ ਸ੍ਰੀ ਰਾਕੇਸ਼ ਬੱਗਾ, ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਮੋਹਣ ਲਾਲ, ਰਾਮ ਲਾਲ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਲਾਲ,

ਵਿਪਨ ਕੁਮਾਰ, ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਵਿਪਨ ਕੁਮਾਰ, ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ, ਕਮਲਜੀਤ ਕੌਰ, ਵਿਦਿਆ, ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ, ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ, ਕਮਲੇਸ਼ ਕੌਰ, ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਜਵੀਰ, ਸਵਰਨਾ ਰਾਮ, ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਸੋਨੀ ਲਾਲ, ਗੁਰਦਿਆਲ, ਮੰਗਲ ਦਾਸ, ਰਿੱਕੂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ।

ਰਾਏਪੁਰ ਡੱਬਾ ਓਲੰਪਿਕ ਰੈਸਲਿੰਗ ਅਕੈਡਮੀ ਪਰਮ ਨਗਰ ਵਿਖੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾਏ ਗੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਯਾਦਗਾਰੀ ਕੁਸ਼ਤੀ ਮੁਕਾਬਲੇ

ਕੋਚ ਪੀ.ਆਰ. ਸੌਧੀ ਵਲੋਂ ਕੁਸ਼ਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਉਪਰਾਲੇ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ - ਬਸਰਾ

ਫਗਵਾੜਾ 17 ਜਨਵਰੀ (ਬੀ.ਕੇ.ਰੱਤੂ)- ਰਾਏਪੁਰ ਡੱਬਾ ਓਲੰਪਿਕ ਰੈਸਲਿੰਗ ਅਕੈਡਮੀ ਪਰਮ ਨਗਰ ਖੇਡਾਂ ਰੋਡ ਫਗਵਾੜਾ ਵਿਖੇ ਗੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਮੈਂ ਮੋ ਰੀ ਅਲ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਅਤੇ ਯੋਗ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਮੇਹਲੀ ਵਲੋਂ ਗੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਯਾਦਗਾਰੀ ਕੁਸ਼ਤੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਮੂਹ ਨਗਰ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਤੇ ਐਨ. ਆਰ. ਆਈ. ਵੀਰਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। ਅੱਜ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਕੁਸ਼ਤੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹੋਏ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਰੀਬ 60 ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਬੱਚੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਪਹੁੰਚੇ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਸਰਾ ਕਨੇਡਾ ਅਤੇ ਹਰਮਨ ਬਸਰਾ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਲੋਂ

ਨਗਦ ਰਾਸ਼ੀ ਭੋਟ ਕਰਕੇ ਹੋਸਲਾ ਅਫਜਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਨੇ ਅਕੈਡਮੀ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਅਤੇ ਫਾਈਨਲ ਮੁਕਾਬਲੇ 18 ਜਨਵਰੀ ਦਿਨ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਮੇਹਲੀ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਪਹਿਲਵਾਨ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਗੇ। ਲੜਕੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁਸ਼ਤੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖਿੱਚ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਰਵਿੰਦਰ ਨਾਥ ਕੋਚ, ਵਿਸ਼ਾਲ ਨੰਨੂ ਡਡਵਾਲ, ਸੱਬਾ ਸੰਘਾ, ਯੁਵਰਾਜ, ਰੀਤ ਪ੍ਰੀਤ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਆਰ.ਓ.

ਪੰਜਾਬ ਰੈਸਲਿੰਗ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੈਂਬਰ ਪੰਚਾਇਤ ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਹਰਨੇਕ ਸਿੰਘ ਮੇਹਲੀ, ਅਮਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਮੇਹਲੀ, ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੋਕਰ ਸਰਪੰਚ ਮਜਾਰੀ, ਮਾਸਟਰ ਗੁਰਨਾਮ ਰਾਮ ਭਰੋਮਜਾਰਾ, ਕੋਚ ਬਲਵੀਰ ਸੌਧੀ, ਹਰਮੇਸ਼ ਲਾਲ ਆਦਿ ਹਾਜਰ ਸਨ।

ਡਾ.ਬੀ.ਆਰ.ਅੰਬੇਡਕਰ ਸਭਾ ਕੁਵੈਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਲਕੀਤ ਮੁੱਠੜਾ ਨੇ ਟੀਮ ਧੱਮਾ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆਰਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ

ਫਗਵਾੜਾ 17 ਜਨਵਰੀ (ਬੀ.ਕੇ.ਰੱਤੂ)- ਬਹੁਜਨ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਜਨ ਜਨ ਤਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਡਾ.ਬੀ.ਆਰ.ਅੰਬੇਡਕਰ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਸਭਾ ਕੁਵੈਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਲਕੀਤ ਮੁੱਠੜਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਪੁੱਤਰੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਟੀਮ ਧੱਮਾ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਧੱਮ ਅਤੇ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ 11,000/- ਰੁਪਏ ਆਰਥਿਕ ਸਹਿਯੋਗ ਕੀਤਾ। ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਸਭਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਲਕੀਤ ਮੁੱਠੜਾ ਕਲਾਂ,ਵਾਇਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਗਵੀਰ ਦਿਹਾਣਾ,ਸੁਖਦੇਵ ਵਾਲੀ ਬਾਨ ਕਲਾਂ,ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਜਲਧਰ,ਬੰਟੀ ਲੁਧਿਆਣਾ, ਵਿੱਕੀ ਕੁਕੜਾਂ ਅਤੇ ਲਾਡੀ ਡੁਮੇਲੀ ਹਾਜਰ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲੋਕ ਲੀਡਰ ਕਾਤੀ ਮੋਹਣ ਸਰਪੰਚ ਮੁੱਠੜਾ ਕਲਾਂ,ਬਲਵੀਰ ਮਹਿਮੀ ਮੁੱਠੜਾ ਕਲਾਂ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਹੋਰ ਪੜਵੰਤੇ ਸੱਜਣ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਟੀਮ ਧੱਮਾ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਭੌਰਾ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਨਿਰਮਲ ਗੁਰੂ,ਅਵਤਾਰ ਬੱਗਾ ਖੁਦਰ ਅਤੇ ਅੰਕੁਸ਼ ਮੁੱਠੜਾ ਕਲਾਂ ਆਦਿ ਨੇ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਆਰਥਿਕ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਡਾ. ਬੀ. ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਸਭਾ ਕੁਵੈਤ ਦੀ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹੈ।

ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਹੜੇ 'ਚ 'ਮਾਣ ਪੰਜਾਬੀਆਂ 'ਤੇ' ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਾਹਿਤਕ ਮੰਚ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵੱਲੋਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਤੇ ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਰੋਹ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਪ੍ਰੀਤਮ ਲੁਧਿਆਣਵੀ)- ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਵਿਹੜੇ 'ਮਾਣ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਤੇ' ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਾਹਿਤਕ ਮੰਚ, ਯੂ.ਕੇ ਵੱਲੋਂ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਤੇ ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਰੋਹ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਹੀ ਨਹੀਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਵੀ ਕਵੀ ਤੇ ਲੇਖਕ ਪਹੁੰਚੇ। ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਮਾਣ ਯੋਗ ਹਸਤੀ ਡਾ ਹਰੀ

ਸਿੰਘ ਜਾਚਕ ਜੀ ਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਾਹਿਤਕ ਮੰਚ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵੱਲੋਂ ਉਪਰਾਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ 'ਮਾਣ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਤੇ' ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੇਖਕ ਸ੍ਰ ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲੱਖਾ ਸਲੇਮਪੁਰੀ ਜੀ ਦਾ

ਸਨਮਾਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੰਮੇ ਅਰਸੇ ਬਾਅਦ ਵਾਪਸ ਪੰਜਾਬ ਪਰਤਣ ਤੇ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਹਿ ਕੇ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰੈਸ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਦਵਿੰਦਰ ਖੁਸ਼ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਕਰੀਬ 70 ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਤੇ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਸੁਣਾ

ਕੇ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਚਾਰ ਚੰਨ ਲਾਏ ਤੇ ਹਰੇਕ ਕਵੀ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਲੱਖਾ ਸਲੇਮਪੁਰੀ ਜੀ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੁਲੰਦ ਅਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗੀਤ, 'ਬੋਲੀਏ ਪੰਜਾਬੀਏ' ਵੀ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਆਏ ਹੋਏ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਤੇ ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ।

ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ

ਸੰਗਰੂਰ, (ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ) ਸਥਾਨਕ ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੇ ਮੀਟਿੰਗ ਹਾਲ ਵਿਖੇ ਜ਼ਿਲਾ ਪੱਧਰੀ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਸਮਾਰੋਹ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ੍ਰੀ ਜਤਿੰਦਰ ਜੋਰਵਾਲ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਭਾਗੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਿਆ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸਮੂਹ ਵਿਭਾਗੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਰਹਿੰਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਾਰਜ ਸਾਧਕ ਅਫ਼ਸਰ

ਸੰਗਰੂਰ ਨੂੰ ਸਮਾਰੋਹ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਸਾਫ਼ ਸਫ਼ਾਈ ਦੇ ਪੁਖਤਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਚੌਕਾਂ ਦੀ ਸਜਾਵਟ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ। ਸ੍ਰੀ ਜੋਰਵਾਲ ਨੇ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਾਰੋਹ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਮਾਹਿਰ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਸਮੇਤ ਐਂਬੂਲੈਂਸ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਖਾਣ ਪੀਣ ਵਾਲੀਆ ਵਸਤਾਂ ਦੀ

ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਫੂਡ ਚੈਕਿੰਗ ਟੀਮ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਫਲੈਗਸ਼ਿਪ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਝਾਕੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਬਾਗਬਾਨੀ, ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਫ਼ਸਰ, ਜ਼ਿਲਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫ਼ਸਰ ਸੈਕੰਡਰੀ,

ਜ਼ਿਲਾ ਖੇਡ ਅਫ਼ਸਰ, ਜਨ ਸਿਹਤ, ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ, ਕਾਰਜ ਸਾਧਕ ਅਫ਼ਸਰ, ਨਗਰ ਸੁਧਾਰ ਟਰੱਸਟ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਵਿਭਾਗੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੋਧੀ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਤਨਦੇਹੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਧੀਕ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਵਿਕਾਸ) ਵਰਜੀਤ ਵਾਲੀਆ, ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸੰਗਰੂਰ ਦੇਵਦਰਸ਼ਪਤੀ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਭਾਗੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਭਾਰਤੀ ਸਿੱਖ ਫੌਜੀਆਂ ਦਾ ਆਧੁਨਿਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੈਲਮਟ ਦਸਤਾਰਾਂ ਉਪਰ ਸਜੇਗਾ ਕਿ ਨਹੀਂ? ਮਾਮਲਾ ਚਰਚਾ 'ਚ

ਐਕਲੈਂਡ, (ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਸਿਆਲਾ)- 100 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ 'ਚ ਫਿਰ ਦਸਤਾਰ-ਹੈਲਮਟ ਵਿਵਾਦ ਛਿੜਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਨਵੇਂ ਆਧੁਨਿਕ ਹੈਲਮਟ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਖਰੀਦ ਰਹੀ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਸਮੱਸਿਆ ਕੀ ਹੈ?

9 ਜਨਵਰੀ 2023 ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਸਿੱਖ ਸੈਨਿਕਾਂ ਲਈ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਸਤੂਆਂ ਵਜੋਂ 12,730 'ਬੈਲਿਸਟਿਕ ਹੈਲਮਟ' ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੈਲਮਟ 'ਬ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਸਿੱਖ ਫੌਜੀਆਂ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸੰਸਥਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਜਾਣ ਲਓ ਕਿ ਕੀ ਹੈ ਪੂਰਾ ਮਾਮਲਾ?

ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰਾਲਾ ਫਾਸਟ ਟਰੈਕ ਮੋਡ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਸੈਨਿਕਾਂ ਲਈ 12,730 'ਬੈਲਿਸਟਿਕ ਹੈਲਮਟ' ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਇਸ ਹੈਲਮਟ ਲਈ ਟੈਂਡਰ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 8911 ਵੱਡੇ ਆਕਾਰ ਦੇ ਅਤੇ 3819 ਵਾਧੂ ਵੱਡੇ ਆਕਾਰ ਦੇ ਹੈਲਮਟ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਫੌਜੀਆਂ ਲਈ ਬਣਿਆ ਪਹਿਲਾ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਹੈਲਮਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ 'ਵੀਰ' ਦਾ ਨਾਂ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਹੈਲਮਟ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਐਮ. ਕਿਊ. ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹੈਲਮਟ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਆਸਥਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰੱਖ ਕੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਸਿਪਾਹੀ ਇਸਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਦਸਤਾਰ ਉੱਤੇ ਪਹਿਨ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿੱਖ ਸੈਨਿਕਾਂ ਲਈ ਪਹਿਨਣ ਲਈ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਹੈਲਮਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਪਹਿਨ ਕੇ ਫੌਜੀ ਜੰਗ ਵੀ ਲੜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਐਂਟੀ ਫੰਗਲ, ਐਂਟੀ ਐਲਰਜੀ ਅਤੇ ਬੁਲੇਟ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੀਰ ਮਲਟੀ ਐਕਸੈਸਰੀ ਕਨੈਕਟਰ ਸਿਸਟਮ ਭਾਵ M13S ਨਾਲ ਲੈਸ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਐਮਰਜੈਂਸੀ 'ਚ ਜਵਾਨ ਦੀ ਲੋਕੇਸ਼ਨ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਟਰੇਸ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਹੈਲਮਟ ਹੈੱਡ-ਮਾਊਂਟਡ ਸੈਂਸਰ, ਕੈਮਰਾ, ਟਾਰਚ, ਸੰਚਾਰ ਯੰਤਰ ਅਤੇ ਨਾਈਟ ਵਿਜ਼ਨ ਡਿਵਾਈਸ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹੈ।

ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਦਸਤਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਕੱਪੜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਸਿਰ ਦਾ ਤਾਜ ਹੈ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਅਕਾਲ

ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹੈਲਮਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ 'ਸਿੱਖ ਪਛਾਣ' ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਫੌਜ ਨੂੰ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਸਤਾਰ ਦੀ ਥਾਂ ਹੈਲਮਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ 'ਸਿੱਖ ਪਛਾਣ' ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਥੇਦਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਬੰਨ੍ਹੀ ਦਸਤਾਰ ਕੋਈ 5 ਜਾਂ 7 ਮੀਟਰ ਦਾ ਕੱਪੜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਡੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਸਿਰ ਦਾ ਤਾਜ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਹਰਜੀਤ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹੈਲਮਟ ਦੇਣ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ

ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਪਛਾਣ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੂਜੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਸਿੱਖ ਫੌਜੀਆਂ ਨੇ ਹੈਲਮਟ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਜੇ ਰੁਕਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪਹਿਲੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੈਲਮਟ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ

ਹੈਲਮਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਬਹਿਸ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਲਈ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਕਤੂਬਰ 1914 ਵਿਚ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਫੌਜ ਵੱਲੋਂ 15 ਲੁਧਿਆਣੇ ਸਿੱਖ ਪਲਟੂਨ ਜਰਮਨੀ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਨ ਲਈ ਮੋਰਚੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹੈਲਮਟ ਪਹਿਨਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸਿੱਖ ਫੌਜੀਆਂ ਨੇ ਹੈਲਮਟ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਅੰਗਰੇਜ਼ ਅਫਸਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਸੰਸਥਾ ਚੀਫ਼ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਨੇ ਵੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਸਿੱਖ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਹੈਲਮਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਰ ਸਿੱਖ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੁਣੀ ਅਤੇ ਪੱਗਾਂ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਹੀ ਜੰਗ ਲੜੀ।

ਬ੍ਰਿਗੇਡੀਅਰ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਾਬਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵੀ ਵਾਪਰੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਫੌਜ ਨੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਖ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਹੈਲਮਟ ਪਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਿੱਖ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਹੈਲਮਟ ਪਾਉਣ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਦਬਾਅ ਪਾ ਰਹੇ ਸਨ।

ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਵਿਚ ਵੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਈ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਿੱਖ ਫੌਜੀਆਂ ਨੇ ਹੈਲਮਟ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਜਾ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ (1939-1945) ਦਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲੜਿਆ ਗਿਆ। ਮਤਲਬ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਹੈਲਮਟ ਨਹੀਂ ਪਹਿਨਿਆ ਗਿਆ।

ਨਵੰਬਰ 1976 ਵਿੱਚ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਮਹਾਰਾਣੀ ਐਲਿਜ਼ਾਬੈਥ-2 ਨੇ ਦਸਤਾਰਧਾਰੀ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਦੋਪਹੀਆ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਹੈਲਮਟ ਪਹਿਨਣ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਬਿੱਲ 'ਤੇ ਲੰਬੀ ਬਹਿਸ ਹੋਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਦੂਜੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੇ ਬਹਾਦਰੀ ਭਰੇ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ, ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਹੈਲਮਟ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਸਮੇਤ ਕਈ ਪਹਿਲੂਆਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਿੱਖ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਸਿਡਨੀ ਸਿੰਘ ਬਿਡਵੇਲ ਨੇ ਇਸ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਅਰਲ ਗ੍ਰੇ ਨੇ ਬਹਿਸ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਦੂਜੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਫੌਜੀ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਟੀਲ ਹੈਲਮਟ ਪਹਿਨਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ 'ਤੇ ਸਿੱਖ ਫੌਜੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੈਲਮਟ ਪਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਜੰਗ 'ਚ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਲੈਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਹੁਕਮ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਅਰਲ ਗ੍ਰੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਮਾਂਡਿੰਗ ਅਫਸਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸਲਾਘਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੱਤਰ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਿੱਖ ਜੋ ਦਸਤਾਰ ਪਹਿਨਦੇ ਹਨ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਈ ਪਰਤਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਦੀ ਕਮਾਨ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਲੇ ਕਰਨਲ ਹਿਊਜ਼ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਿੱਖ ਫੌਜੀਆਂ ਨੇ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਪੱਗਾਂ ਬੰਨ੍ਹੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਟੀਲ ਹੈਲਮਟ ਪਹਿਨਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਬਟਾਲੀਅਨ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਸਿਰ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ।

ਭਾਈ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮੋਹਾਲੀ ਦਾ ਸੈਨਹੋਜ਼ੇ ਵਿਖੇ ਭਰਪੂਰ ਸਵਾਗਤ- ਭਾਈ ਹੋਠੀ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸਨਮਾਨਿਤ

ਲਸਾੜਾ/ਉਤਪਾੜ (ਬੱਗਾ ਸੇਲਕੀਆਣਾ)- ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਿੰਡ ਤਿੰਗੜਾਂ ਦੇ ਉਘੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਤੇ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੀ ਪਹਿਚਾਣ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼੍ਰੀ ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਤਿੰਗੜਾਂ ਦੀਆਂ ਯੂਨੀਅਨ ਪ੍ਰਤੀ ਚੰਗੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ਲੱਖੋਵਾਲ ਨੇ ਜਿਲਾ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਦਾ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਖੇਤੀ ਬਿੱਲਾਂ ਸਬੰਧੀ ਦਿਲੀ ਵਿਖੇ ਧਰਨਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਸ ਵਕਤ ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਤਿੰਗੜਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਿੰਡ ਤਿੰਗੜਾਂ ਅਤੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਹੋਰ ਪਿੰਡਾਂ ਤੋਂ ਅਨੇਕਾਂ ਵਾਰ ਰਾਸ਼ਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਸਮੇਤ ਟਰਾਲੀਆਂ ਨਾਲ ਲੈ ਜਾਕੇ ਉਸ ਧਰਨੇ 'ਚ ਆਪਣਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਧਰਨੇ 'ਚ ਬਿਸ਼ਨ

ਤਿੰਗੜ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਪਹਿਚਾਣ ਬਣ ਗਈ ਸੀ ਤੇ ਬਿਸ਼ਨ ਤਿੰਗੜ ਅਨੇਕਾਂ ਵਾਰ ਖੁਨ ਦਾਨ ਵੀ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਬੜੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪੰਚਾਇਤ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਕਾਰਜਾਂ 'ਚ ਆਪਣਾ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਨਵ ਨਿਯੁਕਤ ਸੀ.ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਿਸ਼ਨ ਤਿੰਗੜ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਲੱਖੋਵਾਲ ਤੇ ਜਿਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਣੜਾ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਅਹੁਦੇਦਾਰੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਹੈ ਇਸ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਮੈਂ ਪਹਿਲ ਦੇ ਅਧਾਰ ਦੇ ਨਿਭਾਵਾਗਾ ਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਹਰੇਕ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਾਂਗਾ ਤੇ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਸਾਰੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈਕੇ ਚੱਲਾਂਗਾ।

ਗਾਇਕਾ ਨਾਜ ਦਾ ਧਾਰਮਿਕ ਟਰੈਕ 'ਗੁਰੂ ਦੇ ਦੀਦਾਰ ਲਈ' ਰਿਲੀਜ਼ ਲਈ ਤਿਆਰ

ਲਸਾੜਾ/ਉਤਪਾੜ (ਬੱਗਾ ਸੇਲਕੀਆਣਾ)- ਦੋਗਾਣਾ ਗਾਇਕੀ 'ਚ ਨੰਬਰ ਵੰਨ ਜੋਤੀ ਲੱਖਾ ਨਾ ਦੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਟੋਪਾਂ ਆਈਆਂ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਮਾਣ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਹੁਣ ਸਤਿਗੁਰ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੇ 646ਵੇਂ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗਾਇਕਾ ਗੁਰਿੰਦਰ ਨਾਜ ਦੀ ਸੁਰੀਲੀ ਅਵਾਜ਼ 'ਚ ਧਾਰਮਿਕ ਟਰੈਕ 'ਗੁਰੂ ਦੇ ਦੀਦਾਰ ਲਈ', ਜਲਦ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਇਸ ਟਰੈਕ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਗਾਇਕਾ ਗੁਰਿੰਦਰ ਨਾਜ ਤੇ ਲੱਖਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਮਿਕ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਮੇਸ਼ੀ ਮੁਠੰਡਾ ਹੋਲੰਡ ਨੇ ਕਲਮਬੱਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਇਸ ਸੰਗੀਤ ਸਾਹਿਬ ਹੀਰਾ ਵਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਇਸ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਡੀਜੀ ਸਟਾਰ ਫਿਲਮ ਵਲੋਂ ਧਾਰਮਿਕ ਲੋਕੇਸ਼ਨਾਂ ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਧਾਰਮਿਕ ਟਰੈਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕੰਪਨੀ ਹਿੱਟ ਮੇਕਰਜ਼ ਰਿਕਾਰਡਜ਼ ਵਲੋਂ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਧੂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ 'ਚ ਸਤਿਗੁਰ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ ਏ ਬਿੰਦਰ ਨਵੇਂ ਪਿੰਡੀਆਂ, ਅਜੇ ਮਹਿੰਮੀ, ਬੱਬੂ ਜਲੰਧਰੀਆ, ਜਸਵੰਤ ਬੰਗਾ, ਹੈਪੀ ਯੂਐਸਏ, ਝੱਲੀ ਸਾਬ ਅਮਰੀਕਾ, ਪ੍ਰੀਤ ਬੰਗੜ, ਸੋਨੂੰ ਬੰਗੜ, ਅਮਰਜੀਤ ਰੱਲ ਕਾਂਸੀ ਟੀਵੀ ਤੇ ਯੂਰਪ ਦੀਆਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀਆਂ ਜੋ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਬੜਾ ਸਹਿਜੇਗ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਸ਼ੁਕਰੀਆ ਅਦਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਰੱਬ ਵਰਗੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੇ ਜਿਹੜੇ ਸਾਡੀ ਗਾਇਕੀ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਆਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਹੁਣ ਆ ਰਹੇ ਧਾਰਮਿਕ ਟਰੈਕਾਂ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰੋਗੇ।

ਗੀਤਕਾਰ ਰਾਜੂ ਨਾਹਰ ਦੇ ਲਿਖੇ, ਗਾਇਕ ਭੱਟੀ ਲਵਲੀ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ 'ਚ ਰਿਕਾਰਡ ਗੀਤ 'ਮਾਂ ਮੇਰੀ' ਤੋਂ ਖੂਬ ਆਸਾਂ ਤੇ ਉਮੀਦਾਂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਪ੍ਰੀਤਮ ਲੁਧਿਆਣਵੀ)- ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਭੱਟੀ ਲਵਲੀ ਨੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗੀਤਕਾਰ ਰਾਜੂ ਨਾਹਰ ਦੇ ਕਲਮਬੱਧ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪਿਆਰੇ ਬੋਲ, 'ਕਿਹੜੀ ਗੱਲੋਂ ਫਿਰਾਂ ਭਗਵਾਨ ਹੋਰ ਲੱਭਦਾ ਮੇਰੇ ਘਰ ਮਾਂ ਮੇਰੀ ਰੂਪ ਸੱਚੇ ਰੱਬ ਦਾ', ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਪ੍ਰੈਸ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਗੀਤਕਾਰ ਰਾਜੂ ਨਾਹਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਜੈਕਟ ਨੂੰ ਸੰਗੀਤ, ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਸੋਨੀ ਸੋਹਲ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਵੀਡੀਓ ਚਿਕਾਰਾ ਰਿਕਾਰਡਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਜਸਪਾਲ ਭੱਟੀ ਦੀ ਹੈ ਜਦਕਿ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਅਮਨ ਭੱਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਸਮੁੱਚੀ ਟੀਮ ਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਹ ਉਪਰਾਲਾ ਗੀਤ-ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੂੰ ਖੂਬ ਪਸੰਦ ਆਵੇਗਾ ਤੇ ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਹੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਬੋਚਣਗੇ।

ਕਿਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਵੱਲੋਂ ਬੰਦੀ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਲੱਗੇ ਮੋਰਚੇ 'ਚ ਭਰਵੀਂ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ

ਐੱਸ ਏ ਐੱਸ ਨਗਰ, (ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ)- ਕਿਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ ਅੱਜ ਮੋਹਾਲੀ 'ਚ ਸਜਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਬੰਦੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਲੱਗੇ ਮੋਰਚੇ 'ਚ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਰਭੈ ਸਿੰਘ ਢੁੰਡੀਕੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ। ਮੋਰਚੇ 'ਚ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਨਿਰਭੈ ਸਿੰਘ ਢੁੰਡੀਕੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕੇ ਮੁਲਕ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁਤਾਬਿਕ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਜਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਤੇ ਵੀ ਰਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਵਿਰੋਧੀ ਤੇ ਗੈਰ ਜਮਹੂਰੀ ਪਹੁੰਚ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਬਲਾਤਕਾਰੀਆਂ, ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦਾ ਕਤਲੇਆਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਜਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮੁਆਫੀਆਂ ਦੇ ਕੇ ਛੱਡੇ ਜਾ ਰਹੇ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਜਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜੇਲਾਂ 'ਚ ਸਾੜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਮਸਲਾ ਉੱਠਦਾ ਤਾ ਕੇਂਦਰ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਉੱਪਰ ਤੇ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਕੇਂਦਰ ਦਾ ਨਾਮ ਲੈਕੇ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਘੱਟ ਰੋਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਜਦਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੰਜੀਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਮਸਲੇ ਦਾ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਹੱਲ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕੇ ਇਹ ਮਸਲਾ ਸਿਰਫ ਸਜਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਬੰਦੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਜਾਂ ਸਿਰਫ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਨਹੀਂ ਇਹ ਮਸਲਾ ਹਰ ਇਨਸਾਫਪਸੰਦ ਤੇ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਪਸੰਦ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਦਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਸਭ ਨੂੰ ਇਸ ਮੰਗ ਦੀ ਹਮਾਇਤ 'ਚ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕੇ ਕਿਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਇਸ ਮਸਲੇ ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਜੱਦੋਜਹਿਦ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਹੁਣ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਲੱਗੇ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਵੀ ਡੱਟਵੀਂ ਹਮਾਇਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮੋਰਚਾ ਚੱਲੇਗਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜਥੇਬੰਦੀ ਇਸ ਮੋਰਚੇ ਨਾਲ ਖੜੇਗੀ।

ਹਰਿਆਵਲ ਪੰਜਾਬ ਕੋਟਕਪੂਰਾ ਦਾ ਸਵੱਛਤਾ ਸੰਦੇਸ਼

ਜੇਕਰ ਹਰ ਪਰਿਵਾਰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰੇ ਤਾਂ ਜਲਦ ਨਤੀਜੇ ਮਿਲਣਗੇ- ਉਦੇ ਰੰਦੇਵ

ਕੋਟਕਪੂਰਾ- ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾ ਹਰਿਆਵਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ ਇਕਾਈ ਦੇ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਹੀ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਸਮੇਤ ਆਪਣੇ ਸ਼ਹਿਰ ਗਲੀ ਮੁਹੱਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸਵੱਛਤਾ, ਹਰਿਆਵਲ, ਮਿਲਵਰਤਣ, ਪਿਆਰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸਰਗਰਮ ਆਗੂ ਬੀ ਐਸ ਐਨ ਐਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰਿਪੁਦਮਨ ਮਿਤਲ ਨੇ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਜਿਸ ਵਿਚ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਪਿਛਲੇ ਇਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਪਲਾਸਟਿਕ ਲਿਫਟਾਇਆਂ ਨੂੰ ਉਪਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜੋ ਲਿਫਟਾਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘਰ ਆਏ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬੋਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਕਰਕੇ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਕੋਟਕਪੂਰਾ ਦੇ ਵੇਸਟ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਟੋਲੀ ਇਨਚਾਰਜ ਸਚਿਨ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਉਦੇ ਰੰਦੇਵ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਇਹ ਨੈਤਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਭ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਪਰਿਵਾਰ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਖੁਦ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਰਹੀਏ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਹੋ ਸਕੇ।

25 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਤੰਬਾਕੂਨੋਸ਼ੀ ਤਹਿਤ ਚਲਾਨ ਕੱਟ 2250 ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵਸੂਲਿਆ

ਫਗਵਾੜਾ 16 ਜਨਵਰੀ (ਬੀ.ਕੇ.ਰੱਤੂ) ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਕਪੂਰਥਲਾ ਡਾ ਗੁਰਵਿੰਦਰਵੀਰ ਕੌਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿਹਤ ਅਫਸਰ ਕਪੂਰਥਲਾ ਡਾ ਕੁਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਡਾ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਟੀਮ ਇੰਚਾਰਜ ਸੀਨੀਅਰ ਹੈਲਥ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਹੈਲਥ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਬਲਿਹਾਰ ਚੰਦ, ਹੈਲਥ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਗੁਰਮੇਜ ਸਿੰਘ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਐਮ ਪੀ ਐਚ ਡਬਲਯੂ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਵਲੋਂ ਬੱਸ ਸਟੈਂਡ, ਖੇੜਾ ਰੋਡ,

ਸਟੇਸ਼ਨ ਰੋਡ, ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿਖੇ 25 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਤੰਬਾਕੂਨੋਸ਼ੀ ਤਹਿਤ ਚਲਾਨ ਕੱਟ 2250 ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵਸੂਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ 6 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦੇ ਕੇ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ। ਟੀਮ ਇੰਚਾਰਜ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਤੰਬਾਕੂ ਨਾਲ ਗਲੇ ਦਾ ਕੈਂਸਰ ਤੇ ਹੋਰ ਭਿਆਨਕ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੰਬਾਕੂ ਦੀ ਆਦਤ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸਹੀ ਡਾਕਟਰੀ ਇਲਾਜ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਅਪਣੀ ਸੋਚ ਸਾਕਾਰਾਤਮਕ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਣੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਸਰਤ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦ੍ਰਿੜ ਇੱਛਾ ਸਕਤੀ ਨਾਲ ਇਸ ਆਦਤ ਨੂੰ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਸੋਨ ਤਗਮੇ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੇ ਐਥਲੀਟ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਨਮਾਨ

ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ- ਲਲਿਤ ਸਕਲਾਨੀ

ਫਗਵਾੜਾ 15 ਜਨਵਰੀ (ਬੀ.ਕੇ.ਰੱਤੂ)- ਕਮਲਾ ਨਹਿਰੂ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਫਗਵਾੜਾ ਵਿਖੇ ਸਰੀਰਕ ਸਿੱਖਿਆ ਅਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਅਥਲੀਟ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਜਿਸ ਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਹੋਏ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਮਾਸਟਰਜ਼ ਅਥਲੀਟਿਕਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਸੋਨ ਤਗਮੇ ਜਿੱਤ ਕੇ ਬੰਗਲੁਰੂ (ਕਰਨਾਟਕ) ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਤਿਯੋਗਿਤਾ ਲਈ ਕੁਆਲੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਯੋਜਨਾ ਬੋਰਡ ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੀ ਚੇਅਰਮੈਨ ਲਲਿਤ ਸਕਲਾਨੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਕੱਤਰ ਡਾ: ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਰਹਾਰ ਵਲੋਂ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਕੇ ਹੌਸਲਾ ਅਫਜਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਅਥਲੀਟ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਲੰਬੀ ਛਾਲ ਅਤੇ ਡਿਸਕਸ ਥਰੋਅ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਉਪਲਬਧੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਮੈਡਮ ਲਲਿਤ ਸਕਲਾਨੀ ਨੇ ਅਥਲੀਟ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੁਭ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ

ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਟੀਚਾ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਨੰਬਰ ਇੱਕ ਸੂਬੇ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਵਾਉਣਾ ਹੈ।

ਨਿਪੁੰਨ ਭਾਰਤ ਮਿਸ਼ਨ ਤਹਿਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਯੂਨਿਟ ਦੀ ਬੈਠਕ ਆਯੋਜਿਤ

ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਣਾਤਮਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ

ਪਠਾਨਕੋਟ, 16 ਜਨਵਰੀ (ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਨ) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਅਤੇ ਨਿਪੁੰਨ ਭਾਰਤ ਮਿਸ਼ਨ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਮਲਦੀਪ ਕੌਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਨਿਪੁੰਨ ਭਾਰਤ ਮਿਸ਼ਨ ਤਹਿਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਯੂਨਿਟ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਬੈਠਕ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਣਾਤਮਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਬੈਠਕ ਦੌਰਾਨ ਮਿਸ਼ਨ ਕੋ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਡਾਇਟ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਅਤੇ ਉਪ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਡੀਜੀ ਸਿੰਘ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਬੈਠਕ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਮਿਸ਼ਨ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਕਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਮਲਦੀਪ ਕੌਰ ਅਤੇ ਕੋ- ਮਿਸ਼ਨ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਕਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨਿਪੁੰਨ ਭਾਰਤ

ਮਿਸ਼ਨ ਤਹਿਤ ਹਰ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮਿਆਰੀ ਅਤੇ ਗੁਣਾਤਮਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਇਸ ਯੂਨਿਟ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਮਲਦੀਪ ਕੌਰ ਨੂੰ ਮਿਸ਼ਨ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਕੋ- ਮਿਸ਼ਨ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਡਾਇਟ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਨੂੰ ਕੋ- ਮਿਸ਼ਨ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਪੜ੍ਹੇ ਪੰਜਾਬ ਪੜ੍ਹਾਓ ਪੰਜਾਬ ਵਨੀਤ ਮਹਾਜਨ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਿਸ਼ਨ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ, ਬੀਐਮਟੀ ਨਵਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰ, ਬੀਐਮਟੀ ਅਧਿਕ ਮਹਾਜਨ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰ, ਸੀਐਚਟੀ ਸਪ੍ਰਸ ਛੱਤਵਾਲ ਰਮਨ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰ, ਸੀਐਚਟੀ ਧੋਬਤਾ ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰ, ਅਜੇ ਕੁਮਾਰ ਸਪ੍ਰਸ ਲੰਜੇਰਾ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰ ਵਿਸ਼ਾ ਮਾਹਿਰ, ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਸਪ੍ਰਸ ਨੱਕੀ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰ ਵਿਸ਼ਾ ਮਾਹਿਰ, ਸਮਚਿਤੀ ਸਪ੍ਰਸ ਭੂਰ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰ ਵਿਸ਼ਾ ਮਾਹਿਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਜੀਵ

ਕੰਡਾ ਸਪ੍ਰਸ ਨਲੂੰਗਾ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰ ਵਿਸ਼ਾ ਮਾਹਿਰ, ਡੀ.ਜੀ.ਸਿੰਘ ਉਪ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ (ਐ.ਸਿ.) ਪਠਾਨਕੋਟ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰ ਸਿੱਖਿਆ ਮਾਹਿਰ ਅਤੇ ਬਲਕਾਰ ਅੱਤਰੀ ਸਪ੍ਰਸ ਮਦਾਰਪੁਰ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰ ਮੀਡੀਆ ਮਾਹਿਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਯੂਨਿਟ ਦੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਜਮਾਤ ਤੀਜੀ ਤੱਕ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਫੋਕਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸਮੂਹ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤੀਜੀ ਜਮਾਤ ਤੱਕ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਟੀਚਿਆਂ ਤੱਕ ਲੈਕੇ ਜਾਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਤੀਜੀ ਜਮਾਤ ਤੱਕ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਪੜ੍ਹ, ਲਿੱਖ ਕੇ ਬੋਲ ਸੱਕਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਬਲਾਕ ਪੱਧਰੀ 6 ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਦਿਵਿਆਂਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ਪਹਿਚਾਣ ਪੱਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਬਲਾਚੌਰ ਵਿਖੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੈਂਪ 20 ਨੂੰ

ਸੜੋਆ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ) ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨਵਜੋਤ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਡਾ. ਦਵਿੰਦਰ ਚਾਂਡਾ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਡਾ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ 20 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਲੈਫ. ਜਨਰਲ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਸਬ ਡਵੀਜ਼ਨਲ ਹਸਪਤਾਲ ਬਲਾਚੌਰ ਵਿਖੇ ਦਿਵਿਆਂਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਦਿਵਿਆਂਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ਪਹਿਚਾਣ ਪੱਤਰ (ਯੂ.ਡੀ.ਆਈ.ਡੀ.) ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੈਂਪ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੈਂਪ ਸਵੇਰੇ 9:00 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 5 ਵਜੇ ਤੱਕ ਚੱਲੇਗਾ। ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਡਾ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਮਾਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਦਿਵਿਆਂਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ

ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ

ਰਹੀ ਹੈ। ਡਾ. ਮਾਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਿਵਿਆਂਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਕੋਲ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਆਫ-ਲਾਈਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਹਨ, ਉਹ ਇਹ ਵਿਲੱਖਣ ਪਹਿਚਾਣ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਨਵਾਂ ਦਿਵਿਆਂਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਡਾ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਦਿਵਿਆਂਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਦਿਵਿਆਂਗ ਵਿਅਕਤੀ ਸਾਰੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਣਗੇ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਦੀ ਮੁੱਖ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਿਵਿਆਂਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੈਂਪਾਂ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਲਾਭ ਲੈਂਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਦਿਵਿਆਂਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਬਣਵਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਅੰਬੇਡਕਰ ਮਿਸ਼ਨ ਦੀ 2023 ਲਈ ਚੌਥੀ ਸੂਚੀ ਜਾਰੀ

ਸੜੋਆ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁਗੜਾ) ਭਾਰਤੀ ਅੰਬੇਡਕਰ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪੂਨਮ ਕਾਂਗੜਾ ਵਲੋਂ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਜੀ ਦੇ ਵੱਡਮੁੱਲੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਘਰ-ਘਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਜ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰਤ ਅਹੁਦਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜ ਕੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਨੂੰ ਹੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਕੀਤੀ। ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪੂਨਮ ਕਾਂਗੜਾ ਜੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਨੁਮਤੀ ਨਾਲ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਕਾਂਗੜਾ ਵੱਲੋਂ ਸਾਲ 2023 ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਅੰਬੇਡਕਰ ਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਅੱਜ ਤੀਜੀ ਸੂਚੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਮਹਿਲਾ ਵਿੰਗ ਦੀ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਚੌਥੇਵਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਹਿਲਾ ਵਿੰਗ ਦੇ 12 ਸੂਬਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, 14 ਸੂਬਾ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ 18 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨਾਂ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ।

ਭਾਰਤੀ ਅੰਬੇਡਕਰ ਮਿਸ਼ਨ ਮਹਿਲਾ ਵਿੰਗ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਸੂਬਾ ਕਮੇਟੀ।

- ਇਹਨਾਂ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਸੂਝਵਾਨ 12 ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੂਬਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।
- 1) ਜਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਾਗੜੀਆਂ ਚੇਅਰਪ੍ਰਸਨ ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀ ਮਾਲੋਰਕੋਟਲਾ,
  - 2) ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਪ੍ਰਸਨ ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀ ਬਰਨਾਲਾ,
  - 3) ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਅਨੰਦ ਲੁਧਿਆਣਾ,
  - 4) ਬੇਅੰਤ ਕੌਰ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਸੰਗਰੂਰ,
  - 5) ਰਾਣੀ ਕੌਰ ਠੀਕਰੀਵਾਲ,
  - 6) ਸੱਤਪਾਲ ਕੌਰ ਬਹਾਦਰਪੁਰ, (ਮੈਂਬਰ ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀ)
  - 7) ਜਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸੰਗਤੀਵਾਲਾ (ਮੈਂਬਰ ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀ)
  - 8) ਸ਼ਾਲੂ ਭੱਟੀ ਕੌਸਲਰ ਪਠਾਨਕੋਟ,
  - 9) ਚਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਭਦੋੜ,
  - 10) ਜਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਰਾਮਗੜ੍ਹ ਬਰਨਾਲਾ,

- 11) ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸਰਪੰਚ ਝੰਜੋਵਾਲ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ,
  - 12) ਹਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਕੌਸਲਰ ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ।
- ਇਨ੍ਹਾਂ 14 ਸੂਝਵਾਨ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਕੱਤਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।
- 1) ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਚੱਕ ਭਾਈ ਕਾ ਲੁਧਿਆਣਾ,
  - 2) ਗਗਨਦੀਪ ਕੌਰ ਕੋਟਭਾਰਾ ਬਠਿੰਡਾ,

- 3) ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਧੂਰੀ,
- 4) ਹਰਜੀਤ ਕੌਰ ਪਟਿਆਲਾ,
- 5) ਬਬਲੀ ਸੱਭਰਵਾਲ ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ,
- 6) ਬਿੰਦੇ ਕੌਰ ਮਲਵਾਲਾ ਬਠਿੰਡਾ,
- 7) ਜਸਮੇਲ ਕੌਰ ਬਠਿੰਡਾ,
- 8) ਪਿੰਕੀ ਰਾਨੀ ਸੁਨਾਮ,

- 9) ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਤਾਜੋਕੇ,
- 10) ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਘੁੱਨਸ ਬਰਨਾਲਾ,
- 11) ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਕੱਟੂ,
- 12) ਅੰਜੂ ਰਾਣੀ ਫਰੀਦਕੋਟ,
- 13) ਰਵੀਆ ਬੋਗਮ ਮਾਲੋਰਕੋਟਲਾ,
- 14) ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਜੌਲ ਜਲੰਧਰ

- ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਨ੍ਹਾਂ 18 ਸੂਝਵਾਨ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
- 1) ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬੁਗਰਾ (ਸੰਗਰੂਰ)
  - 2) ਸੁਨੈਨਾ ਗਿੱਲ (ਮਾਲੋਰਕੋਟਲਾ)
  - 3) ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਧੌਲਾ (ਬਰਨਾਲਾ)
  - 4) ਰਾਣੀ ਕੌਰ (ਬਠਿੰਡਾ ਸ਼ਹਿਰੀ)
  - 5) ਗੁਰਮੇਲ ਕੌਰ (ਬਠਿੰਡਾ ਦਿਹਾਤੀ)
  - 6) ਰਾਣੀ ਦੇਵੀ (ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ)
  - 7) ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ (ਮੋਗਾ)
  - 8) ਬਲਵੀਰ ਕੌਰ (ਲੁਧਿਆਣਾ ਸ਼ਹਿਰੀ)
  - 9) ਜੌਤੀ ਲੋਹਾਰਾ (ਲੁਧਿਆਣਾ)
  - 10) ਰੁਪਿੰਦਰ ਕੌਰ (ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ)
  - 11) ਹਰਪਾਲ ਕੌਰ ਸਰਪੰਚ ਮੋਤੀਆਂ (ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦਿਹਾਤੀ)
  - 12) ਨਵਿਤਾ ਕੁਮਾਰੀ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ)
  - 13) ਕਮਲਜੀਤ ਕੌਰ (ਐਸ ਏ ਐਸ ਨਗਰ, ਮੁਹਾਲੀ)
  - 14) ਜਸਬੀਰ ਕੌਰ (ਖੰਨਾ)
  - 15) ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਸਰਪੰਚ ਲਚਕਾਣੀ (ਪਟਿਆਲਾ ਦਿਹਾਤੀ)
  - 16) ਰੀਨਾ ਕੁਮਾਰੀ (ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਸ਼ਹਿਰੀ)
  - 17) ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ਦੌਲਤਪੁਰ (ਪਠਾਨਕੋਟ)
  - 18) ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਸਰਪੰਚ ਤੁਰਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ (ਸ਼੍ਰੀ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ) ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੁਕਤਸਰ ਦਾ ਯੁੱਧ ਜਾਂ ਮਾਘੀ ਦਾ ਤੀਰਥ ਇਸ਼ਨਾਨ?

(ਸਫਾ 6 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮਾਛੀਵਾੜੇ ਤੋਂ ਚੱਲ ਪਏ, ਭਾਈ ਦਇਆ ਸਿੰਘ ਮੇਰ ਦੀ ਚੋਰ ਕਰਦੇ ਗਏ। ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸੂਹੀਏ ਮਿਲੇ, ਪੁਛਿਆ ਇਹ ਕੌਣ ਹਨ? ਪ੍ਰੀਤ ਪਿਆਰਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸਾਡੇ ਪੀਰ, ਤਾਂ ਸੂਹੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਦੂਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਵੈਸੇ ਵੀ ਭਾਈ ਨਬੀ ਖਾਂ ਤੇ ਗਨੀ ਖਾਂ ਦਾ ਉਘੇ ਵਾਪਾਰੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਲੋਕ ਬੜਾ ਮਾਨ ਤਾਨ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਉਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਪਿੰਡਾਂ ਤੋਂ ਲੰਘਦੇ ਹੋਏ ਆਲਮਗੀਰ ਪਹੁੰਚੇ, ਇਥੇ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵੱਡਾ ਭਾਈ ਨਿਗਾਈਆ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਸਮੇਤ ਮਿਲਿਆ। ਦੋਵੇਂ ਪਿਉ-ਪੁੱਤਰ ਵੀ ਘੋੜਿਆਂ ਦੇ ਵਾਪਾਰੀ ਸਨ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਘੋੜਾ ਭੇਟ ਕੀਤਾ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਹੁਣ ਘੋੜ ਸਵਾਰ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਭਾਈ ਨਬੀ ਖਾਂ ਤੇ ਭਾਈ ਗਨੀ ਖਾਂ ਨੂੰ ਵਡਮੁਲੀ ਸੇਵਾ ਲਈ, ਇੱਕ ਯਾਦਗਾਰ ਪੱਤਰ ਦੇ, ਬੜੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਵਿਦਾ ਕੀਤਾ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਪਿੰਡ ਹੋਹਰੀ ਪਹੁੰਚ ਗਏ, ਇਥੇ ਮਹੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਦਾਸ ਦਾ ਡੇਰਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਭੰਗਾਣੀ ਦੇ ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ, ਆਪਣੇ ਕੁਝਕੇ ਨਾਲ ਵੈਰੀਆਂ ਦੇ ਸਿਰ ਫੇਰੇ ਸਨ, ਦੋ ਚੇਲੇ ਨੇ ਭਾਈ ਆਦਿ ਭਗਤ ਕੀਤੀ। ਪਰ ਜਦ ਪਤਾ ਲੱਗਾ, ਕਿ ਹਕੂਮਤ ਬਾਗੀ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਸਜਾਵਾਂ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਵਿਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ੮ ਮੀਲ ਅੱਗੇ ਸੀਲੋਆਣੀ ਪਹੁੰਚੇ, ਉਥੇ ਰਾਇ ਕੋਟ ਦਾ ਚੌਧਰੀ ਰਾਇ ਕੱਲਾ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਪੀਰ ਸਮਝ ਆਦਰ ਮਾਨ ਦਿੱਤਾ। ਜਦ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਗਲ ਹਕੂਮਤ ਦੀ ਬਦਨੀਤ ਅਤੇ ਜੁਲਮਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਬੜਾ ਅਫਸੋਸ ਕਰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਇਥੋਂ ਹੀ ਰਾਇ ਕੱਲੇ ਨੇ ਇੱਕ ਚੌਧਰੀ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਖਬਰ ਲੈਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ "ਮਾਹੀ" ਸੀ। ਇਥੋਂ ਸਰਹੰਦ ੨੫ ਕੁ ਮੀਲ ਤੇ ਹੈ। ਮਾਹੀ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਖਬਰ ਲੈ ਆਇਆ ਕਿ ਕਿ ਲੂਣ ਹਰਾਮੀ ਗੰਗੂ ਬਾਮਣ ਨੇ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਜੀ ਨੂੰ ਮੁੱਖਬਰੀ ਕਰਕੇ ਫਤਾਹਿਓ ਫਿਰ ਪਾਪੀ ਅਤੇ ਕੌਮ ਧਰੋਹੀ ਸੁੱਚਾ ਨੰਦ ਦੇ ਇਹ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਕਿ ਇਹ ਸਪੋਲੀਏ ਨੇ ਸੱਪ ਦੇ ਬੱਚੇ ਮਾਰ ਦੇਣੇ ਹੀ ਮੁਨਸਬ ਹਨ ਪਰ ਕਾਸੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਜਨਾਬ ਕੁਰਾਨਿ ਪਾਕ ਮਸੂਮਾਂ ਤੇ ਜੁਲਮ ਦੀ ਇਜ਼ਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਮਲੇਰ ਕੋਟਲੇ ਦਾ ਨਵਾਬ ਸ਼ੇਰ ਖਾ ਵੀ ਹਾਅ ਦਾ ਨਾਹਰਾ ਮਾਰਦਾ ਸੂਬੇ ਦੀ ਕਚਿਹਰੀ ਚੋਂ ਵਾਕ ਆਉਣ ਕਰ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸੂਬੇ ਨੇ ਸਾਹੀ ਕਾਸੀ ਤੋਂ ਫਤਵਾ ਲੈ, ਮਸੂਮ ਜਿੰਦਾ ਨੂੰ ਬੜੀ ਬੇ ਦਰਦੀ ਨਾਲ ਦੀਵਾਰ ਵਿੱਚ ਫਿਟਾ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਜੀ ਨੂੰ ਵੀ ਠੰਡੇ ਬੁਰਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਸ ਬੁਰਜ ਦਾ ਨਾਮੋਂ ਨਿਸ਼ਾਨ ਅੱਜ ਦੇ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਵਾਲੇ ਭੇਖੀ ਸਾਧਾਂ ਨੇ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਵਿਰਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਅਸਲੀਅਤ ਦਾ ਪਤਾ ਸੀ। ਇਥੋਂ ਹੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਜ਼ਾਲਮ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੂੰ ਫਤਿਹ ਦੀ ਚਿੱਠੀ (ਜ਼ਰਨਾਮਾ) ਲਿਖਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਪਹਾੜੀ ਰਾਜਿਆਂ ਤੇ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦੇ ਜਰਨੈਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਲੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ। ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੂੰ ਜਣਾਇਓ ਨੇ ਕਿ ਤੇਰੀ ਤੇ ਤੇਰੇ ਹਾਕਮਾਂ ਦੀ ਇਹ ਨੀਚਤਾ ਤੇਰੀ ਹਕੂਮਤ ਦੀ ਬੇੜੀ ਹੁਣ ਖਾਰੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਡੋਬ ਕੇ ਹੀ ਚਰੇਗੀ। ਇਹ ਚਿੱਠੀ ਭਾਈ ਦਇਆ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਚਾਰ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਦੇ, ਔਰੰਗੇ ਪਾਸ ਪਹੁੰਚਾਈ।

ਇਥਰ ਸੂਬੇ ਸਰਹੰਦ ਨੂੰ ਜਦ ਇਹ ਖਬਰ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਛਾੜੀ ਤੇ ਸੱਪ ਲੇਟ ਗਿਆ। ਉਧਰੋਂ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦੀਆਂ ਝਿੜਕਾਂ ਨੇ, ਗੁਰੂ ਜੀ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਰ ਈਰਖਾ-ਵੈਰ ਦੇ ਭਾਂਬੜ ਮਚਾ ਦਿੱਤੇ। ਸੂਬੇ ਨੇ ਚੌਧਰੀ ਲਖਮੀਰ ਨੂੰ ਬੜੀ ਤਾੜਨਾ ਭਰੀ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖੀ ਕਿ ਮੁਗਲ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਬਾਗੀ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰੋ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਵੀ ਓਹੀ ਹਾਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅੱਗੋਂ ਚੌਧਰੀ ਲਖਮੀਰ ਨੇ ਬੜੇ ਠਰੱਠੇ ਨਾਲ ਉਤਰ ਭੇਜਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪੀਰਾਂ ਦੀ ਖਿਦਮਤ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਤਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਦੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਨੇ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਗੁਆਂਢੀ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ, ਚੱਪਾ ਜ਼ਮੀਨ ਨਹੀਂ ਸਾਂਭੀ। ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਖਾਤਿਰ ਦੁੱਖ ਸਹਾਰਨੇ, ਗੁਰੂ ਵਾਂਗ ਕੁਰਬਾਨੀ ਕਿਸੇ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਹੀ ਨਸੀਬ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਉਂ ਚੌਧਰੀ ਲਖਮੀਰ ਨੇ ਵੀ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਚਿੱਠੀ ਦੇ ਕੇ ਸਰਹੰਦ ਭੇਜਿਆ ਅਤੇ ਛੋਟੀ ਖਬਰ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਚੌਧਰੀ ਲਖਮੀਰ ਵਲੋਂ, ਕੋਰਾ ਜਵਾਬ ਮਿਲਣ ਤੇ, ਸੂਬੇ ਨੇ ਹਸਨ ਖਾਂ ਫੌਜਦਾਰ ਨੂੰ, ਗੁਰੂ ਤੇ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਖਬਰ ਸਰਹੰਦ ਵਿੱਚ ਖਿਲਰੀ ਅਤੇ ਸਰਹੰਦੋਂ ਅੱਗੇ ਦੁਆਬੇ ਤੇ ਮਾਛੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਿੰਡ-੨ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਲ ਗਈ ਤਾਂ ਚੌਧਰੀ ਲਖਮੀਰ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਵੀ ਦੀਨੇ ਪਿੰਡ ਖਬਰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਓਧਰ ਹਾੜੀ ਦੀ ਫਸਲ ਦੇ ਦਿਨ ਨੇੜੇ ਆ ਗਏ, ਕਿਸਾਨ ਫਸਲਾਂ ਸਾਂਭਣ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖਾਤਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਸਭ ਕੁਝ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਹੁਣ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਤੁਫਾਨੀ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ। ਅਨੇਕਾਂ ਨਵੇਂ ਗੱਭਰੂ ਸਿੰਘ ਸਜ, ਵਜੀਰ ਖਾਂ ਦੀ ਵਧੀਕੀ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਏ। ਦੀਨੇ ਕਾਂਗੜੇ ਦਾ ਇਲਾਕਾ ਯੁੱਧ ਪੱਖੋਂ ਠੀਕ ਨਾਂ ਜਾਪਿਆ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਭਦੋੜ, ਭਗਤਾ, ਜੈਤੋ, ਮਲੂਕੇ ਦਾ ਕੋਟ ਆਦਿਕ ਪਿੰਡਾਂ ਚੋਂ ਲੰਘਦੇ ਹੋਏ, ਕੋਟ ਕਪੂਰੇ ਪਹੁੰਚੇ। ਦੋ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਠਹਿਰੇ ਇਤਨੇ ਤੱਕ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨਾਲ ਸੈਂਕੜੇ ਸਿੰਘ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ। ਫਿਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਪਿੰਡ ਵਿੱਕੀ ਪਹੁੰਚੇ ਜਿਥੇ ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ ਦੀ ਕੁਲ ਚੋਂ ਸੋਢੀ ਕੌਲ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਇਥੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਪੀਰਾਂ ਵਾਲਾ ਨੀਲਾ ਬਾਣਾ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਥੇ ਇੱਕ ਸਿੰਘ ਸਰਹੰਦ ਤੋਂ ਖਬਰ ਲੈ ਆਇਆ ਕਿ ਸੂਬਾ ੭-੮ ਹਜ਼ਾਰ ਦੀ ਫੌਜ ਲੈ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਰਦਾਰ ਕਪੂਰਾ (ਬਰਾੜ ਜੱਟ) ਵੀ ਓਥੇ ਸੀ ਨੇ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਵੈਰੀ ਦਾ ਮੂੰਹ ਭੰਨਣ ਲਈ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਖਿਦਰਾਣੇ ਦੀ ਵਾਧ, ਸਭ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਂ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਓਥੇ ਹੀ ਪਾਣੀ ਹੈ, ਹੋਰ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਕੋਹਾਂ ਤੱਕ ਪਾਣੀ ਦਾ ਨਾਮੋਂ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ ਗੁਰੂ ਜੀ ਪੂਰੇ ਵਹੀਰ ਸਮੇਤ ਓਧਰ ਨੂੰ ਚੱਲ ਪਏ।

ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਬਹਾਦਰ ਜਰਨੈਲ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਪਰਵਾਰ ਹੀ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਲ ਬੇਵਫਾਈ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ? ਹਾਂ ਦੁਨੀ ਚੰਦ ਵਰਗੇ ਮਸੰਦ ਜਹੂਰ ਸਾਥ ਛੱਡ ਗਏ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਅੱਖੇ ਸਨ। ਪਰ ਸੂਰਮਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ-ਸੂਰਾ ਸੋ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ਜੁ ਲੈਰੇ ਦੀਨ ਕੇ ਹੇਤੁ। ਪੁਰਜਾ ਪੁਰਜਾ ਕਟਿ ਮੈਰੇ ਕਬਹੂ ਨ ਛਾਡੇ ਖੇਤੁ॥੧੧੦੫॥

ਸਰਸਾ ਦੇ ਬਰਸਾਤੀ ਰੋੜ੍ਹ ਨੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਿੰਘ ਪਰਵਾਰ ਨੂੰ ਵਿਛੋੜ ਦਿੱਤਾ। ਜਦ ਵਿਛੋੜੇ ਘਰੀ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਅੱਗੋਂ ਘਰਵਾਲੀਆਂ ਨੇ ਲਾਹਨਤਾਂ ਪਾਈਆਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਚੱਪਣੀਆਂ ਚ ਨੱਕ ਡੋਬ ਕੇ ਕਿਉਂ ਨਾਂ ਮਰ ਗਏ? ਅੱਖੇ ਵੇਲੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਸਾਥ ਛੱਡ ਆਏ ਹੋ? ਨੈ ਆਹ ਫੜੋ ਚਕਲੋ-ਵੇਲਣੇ ਅਤੇ ਪੱਗਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਚੁੰਨੀਆਂ ਪਹਿਨ ਲਵੋ "ਪੱਗਾਂ ਪਾੜ ਕੇ ਸਿਰਾਂ ਤੇ ਲਦ ਲੀਤੇ, ਕਾਲਖ ਤਵੇ ਦੀ ਮੱਥੇ ਨੂੰ ਲਾ ਲਵੋ ਖਾਂ" ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਜਦ ਵਿਛੋੜੇ ਦਾ ਕਾਰਣ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਸਰਸਾ ਨਦੀ ਦੇ ਰੋੜ੍ਹ ਚ ਵਹਿੰਦੇ ਹੀ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਵਿਛੋੜ ਗਏ ਸਾਂ, ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਜਿਧਰ ਨੂੰ ਰਾਹ ਮਿਲਿਆ ਉਧਰ ਨੂੰ ਚਲੇ ਗਏ ਤਾਂ ਕਿਤੇ ਜਾ ਕੇ ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਠੰਡਾ ਹੋਇਆ। ਓਧਰੋਂ ਵੱਡੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਚਮਕੌਰ ਵਿੱਚ ਵੈਰੀ ਦਲਾਂ ਨਾਲ ਝੁਜਦੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ ਤੇ ਹੋਰ ਅਨੇਕਾਂ ਅਕੀਦਤਮੰਦ ਸਿੰਘ ਵੈਰੀ ਨੂੰ ਚਨੇ ਚਬਾਉਂਦੇ ਵੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜਾਮ ਪੀ ਗਏ। ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨੂੰ ਬੜੀ ਬੇਦਰਦੀ ਨਾਲ ਸਰਹੰਦ ਦੀ ਖੂਨੀ ਵਿਦਾਰ ਵਿੱਚ ਚਿਣ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਮਾਈ ਭਾਗ ਕੌਰ ਤੇ ਭਾਈ ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ ਜਥੇਦਾਰ ਨੇ ਗੁਰੂ ਵਾਸਤੇ ਮਾਛੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਪੱਲੂ ਫੇਰ ਦਿੱਤਾ। ਬੜੇ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਮਾਛੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਦੁਆਬੇ ਦੇ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਮਾਈ ਭਾਈ ਹੋਰ ਪਿੰਡੋ-ਪਿੰਡੀ ਜ਼ਾਲਮ ਹਕੂਮਤ ਦੀਆਂ ਕਾਲੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਸਦੇ ਹੋਏ, ਵਹੀਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਾਈ ਭਾਗ ਕੌਰ ਤੇ ਜਥੇਦਾਰ ਭਾਈ ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇਕੱਤਰ ਹੋ ਗੁਰੂ ਜੀ ਵੱਲ ਮਾਲਵੇ ਨੂੰ ਚੱਲ ਪਏ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਰਾਮੇਆਣੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੋਲ ਆਣ ਪਹੁੰਚੇ। ਓਥੋਂ ਖਿਦਰਾਣੇ ਦੀ ਵਾਧ 6 ਕੋਹਾਂ ਤੇ ਸੀ ਅਤੇ ਮਜਬੂਰੀ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਬੇਵਫਾਈ ਦੀ ਗੁਰੂ ਪਾਸੋਂ ਖਿਮਾਂ ਮੰਗੀ-ਜੈਸਾ ਬਾਲਕੁ ਭਾਇ ਸੁਭਾਈ ਲਖਿ ਅਪਰਾਧ ਕਮਾਵੈ॥ ਕਰਿ ਉਪਦੇਸ ਝਿੜਕੇ ਬਹੁ ਭਾਂਤੀ ਬਹੁਰ ਪਿਤਾ ਗਲਿ ਲਾਵੈ॥(੬੨੪) ਲੱਖੀ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਇਕੱਠ ਹੋਇਆ, ਕਈ ਪੁਰਾਣੇ ਵਿਛੋੜੇ ਕਵੀ ਵੀ ਆ ਮਿਲੇ- ਲੱਖੀ ਜੰਗਲ ਖਾਲਸਾ ਆਇ ਦਿਦਾਰ ਕੀਤੇ ਨੇ॥ ਸਰਦਾਰ ਕਪੂਰੇ ਜੱਟ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸਵਰਾ ਕਰਕੇ ਖਿਰਾਣੇ ਦੀ ਵਾਧ ਤੇ ਮੋਰਚਾਬੰਦੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਆਪ ਟਿੱਬੀ ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਗਏ, ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਜੰਗਲ ਅਤੇ ਝਾੜੀਆਂ ਹੀ ਸਨ, ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਚਾਰਦਾਂ ਪਾ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਜੋ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਤੰਬੂ ਲਗਦੇ ਸਨ। ਵੈਸਾਖ ਦੀ ੨੦-੨੧ ਤਾਰੀਖ ਸੀ ਓਧਰੋਂ ਵੈਰੀ ਦਲ ਨੇ ਆ ਹੱਲਾ ਬੋਲਿਆ, ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਵੀ ਜੈਕਾਰੇ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਤਲਵਾਰਾਂ ਸੁਤ ਲਈਆਂ ਬੜੇ ਘਮਸਾਣ ਦਾ ਜੁੱਧ ਹੋਇਆ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੋਂ ਵਿਛੋੜੇ ਸਿੰਘ ਆ ਕੇ ਜਖਮੀ ਸ਼ੇਰਾਂ ਦੀ ਤਰਾਂ ਵੈਰੀਆਂ ਤੇ ਟੁੱਟ ਪਏ। ਗਾਜਰ ਮੂਲੀਆਂ ਦੀ ਤਰਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਵਜੀਰ ਖਾਂ ਦੀਆਂ ਪਾਮਰ ਤੇ ਪਾਪੀ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਵੱਢਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਓਧਰੋਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਵੀ ਟਿੱਲੇ ਤੋਂ ਤੀਰਾਂ ਦੀ ਵਰਖਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਨਹੀਂ। ਇਉਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਮੂੰਹ ਦੀ ਖਾਕੇ ਮੁਗਲ ਅਤੇ ਪਹਾੜੀ ਤਿੱਤਰ-ਬਿੱਤਰ ਹੋ ਵਾਪਸ ਮੁੜ ਗਏ।

ਹੁਣ ਓਧਰੋਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਟਿੱਬੇ ਤੋਂ ਬੱਲੇ ਆ ਕੀ ਵੇਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਦਾਨੇ ਜੰਗ ਵਿੱਚ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਿੰਘ ਵੀ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਝਾੜੀਆਂ ਤੇ ਚਾਰਦਾਂ ਦੇ ਤੰਬੂ ਤਾਨਣ ਦੀ ਵਿਉਂਤ ਅਤੇ ਜਾਨਾਂ ਗੁਲ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ, ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਹਿਰਦਾ ਦ੍ਰਵ ਗਿਆ। ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਚ ਹੁਮਾਲ ਲੈ, ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਮੁਖੜੇ ਸਾਫ ਕਰਦਿਆਂ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰੀ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰੀ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰੀ, ਤੀਹ ਹਜ਼ਾਰੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰੀ ਕਿਹਾ। ਮਾਈ ਭਾਗੇ ਵੀ ਇਸ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਜਖਮੀ ਹੋ ਗਈ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨਾਲ ਨਾਦੇੜ ਵੱਲ ਚਲੀ ਗਈ ਤੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਨਾਲ ਰਹੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਜਦ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਮੁਖੜੇ ਪੁੰਝਦੇ ਹੋਏ ਜਥੇਦਾਰ ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚੇ ਜੋ ਅਜੇ ਸਹਕ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਮੁਖੜਾ ਆਪਣੇ ਹੁਮਾਲ ਨਾਲ ਪੁੰਝਿਆ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਪਾਣੀ ਪਾਇਆ ਤਾਂ ਭਾਈ ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਅੱਖਾਂ ਉਘੜੀਆਂ, ਆਖਰੀ ਸਵਾਸਾਂ ਤੇ ਸਰਬੰਸਦਾਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇ ਦਰਸਨ ਕੀਤੇ, ਵੈਰਾਗ ਤੋਂ ਪਿਆਰ ਦੀ ਕਾਂਗ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ। ਦੋਨੋਂ ਹੱਥ ਪਿਆਰੇ ਦੇ ਨੇੜ ਵਿੱਚ ਜੁੜ ਗਏ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਭਾਈ ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇਹ ਹਾਲਤ ਵੇਖ ਕਿਹਾ, ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ! ਤੁਸੀਂ ਮਹਾਨ ਹੋ, ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਮਹਾਨ ਹਨ। ਕੋਈ ਮਨ ਅੰਦਰ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ, ਸਰਸਾ ਤੋਂ ਰੋੜ੍ਹੇ ਪੈ ਵਿਛੋੜਨ ਦੀ ਬੇਵਫਾਈ ਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੇ ਸਿੰਘ, ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਵਿਛੋੜ ਤਾਂ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵਿਸਾਰਦੇ। ਇਹ ਸੁਣ ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਚੋਂ ਵੈਰਾਗ ਦਾ ਜਲ ਵਹਿ ਤੁਰਿਆ ਤੇ ਬੜਕਦੀ ਜ਼ਬਾਨ ਵਿੱਚ ਫਿਰ ਵੀ ਮਜਬੂਰੀ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਬੇਵਫਾਈ ਦੀ ਖਿਮਾਂ ਮੰਗੀ। "ਗੁਰ ਬਖਸ਼ਿਦ ਸਦਾ ਮਿਹਰਵਾਨਾ" ਦੇ ਮਹਾਂਵਾਕ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ ਦਾ ਮੁੱਖੜਾ ਚੁੰਮਦੇ ਹੋਏ "ਮੁਕਤਿ ਦਾਨ" ਦੇ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਲੱਗ-ਪੱਗ ਚਾਲੀ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ।

ਜਿੱਥੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨੇ ਸਭ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦਾ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀ ਅੰਤਮ ਸਸਕਾਰ ਕੀਤਾ ਓਥੇ ਮੁਕਤਸਰ ਦਾ ਮਹਾਨ ਅਸਥਾਨ ਸੁਭਾਇਮਾਨ ਹੈ। ਮੁਕਤਸਰ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਸਰੋਵਰ, ਜਿਥੇ ਇਹ ਥਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਮ ਤਲਾਅ ਸੀ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਡੁਲਿਆਂ ਖੂਨ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਪਾਵਨ ਚਰਨ ਛੋਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ, ਮੁਕਤਸਰ ਬਣ ਗਿਆ। ਇਤਿਹਾਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਯੁੱਧ ਵੈਸਾਖ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਵੈਸਾਖੀ ਦੀ ਫਸਲ ਪੱਕੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਕਿਸਾਨ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਂਭਣ ਵਿੱਚ ਰੁਝੇ ਹੋਏ ਸਨ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਲਿਤਾੜੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵੈਮਾਨਤਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਖਸ਼ਣ ਵਾਲੇ ਮਹਾਨ ਗੁਰੂ ਦਾ ਹਰ ਸਮੇਂ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ। ਮਾਘੀ ਦੀ ਸੰਗਰਾਮ ਨਾਲ ਇਸ ਮਹਾਨ ਸਾਕੇ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ। ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਦੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਅਤੇ ਪੂਜਾ ਚਲਾਕ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦੀ ਕਾਢ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਫੁਰਮਾਨ ਹੈ-ਚਉਦਸ ਅਮਾਵਸ ਰਚਿ ਰਚਿ ਮਾਗਹਿ ਹਨੇ ਕਰਮ ਕਰਿ ਉਦਰ ਭਰਹਿ (੯੨੦) ਚੱਲੀ ਆ ਰਹੀ ਰਵਾਇਤ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਜੋੜ ਮੇਲਾ ਮਾਘ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਾਘੀ ਦੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਬਾਰੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਬਾਰਹ ਮਾਰ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ-ਮਾਘਿ ਮਜਨੁ ਸੰਗਿ ਸਾਧੂਆਂ ਧੂੜੀ ਕਰਿ ਇਸ਼ਨਾਨੁ॥ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇ ਸੁਣਿ ਸਭਨਾ ਨੂੰ ਕਰਿ ਦਾਨੁ॥(੧੩੫) ਭਾਵ ਭਲੇ ਪੁਰਖਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਕਰ, ਨਿਮਰ ਹੋਣਾ ਹੀ ਮਾਘ ਦਾ ਪਵਿਤਰ ਇਸ਼ਨਾਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਜਪਣਾ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਜਪਾਉਣਾ ਹੀ ਉਤਮ ਦਾਨ ਹੈ। ਇਸ ਮੁਕਤਸਰ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸਾਕੇ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਲ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਕਿਨਾ ਪਿਆਰ ਸੀ ਦਾ ਸਬਕ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦੇ ਨਾਂ ਕਿ ਕੇਵਲ ਤੀਰਥ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰ ਛੱਡਣਾ ਹੀ ਇਸ ਜੋੜ ਮੇਲੇ ਦਾ ਮਕਸਦ ਹੈ। ਸੋ ਇਹ ਮੁਕਤਸਰ ਦਾ ਮਹਾਨ ਯੁੱਧ ਸੀ ਨਾਂ ਕਿ ਮਾਘੀ ਦੀ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਦਾ ਤੀਰਥ ਇਸ਼ਨਾਨ।

ਤਸਵੀਰਾਂ ਅਤੇ ਵੇਰਵਾ- ਸੁਖਚੈਨ ਸਿੰਘ

ਬੀਤੀ 12 ਜਨਵਰੀ 2023 ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਨ ਸੀਨੀਅਰਜ਼ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਗੁਰਪੁਰਬ ਮਨਾਇਆ। -ਸੁਖਚੈਨ ਸਿੰਘ

ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਜਾਰਜੀਆ ਦੇ ਇਕ ਫੁੱਟਬਾਲ ਖਿਡਾਰੀ ਤੇ ਸਟਾਫ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ ਮੌਤ

ਜਿੱਤ ਦੇ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਉਣ ਦੇ ਕੁਝ ਘੰਟਿਆਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਰਿਆ ਹਾਦਸਾ

ਸੈਕਰਮੈਂਟੋ 16 ਜਨਵਰੀ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ)- ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਜਾਰਜੀਆ ਦੇ ਇਕ ਫੁੱਟਬਾਲ ਖਿਡਾਰੀ ਡੈਵਿਨ ਵਿਲਕ ਤੇ ਸਟਾਫ ਮੈਂਬਰ ਚੰਦਲਰ ਲੀਕਰੋਇ ਦੀ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਜਦ ਕਿ ਦੋ ਹੋਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਯੂ ਜੀ ਏ ਅਥਲੈਟਿਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਨੈਸ਼ਨਲ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਦੀ ਜਿੱਤ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾ ਕੇ ਪਰਤ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਾਰ ਹਾਦਸਾਗ੍ਰਸਤ ਹੋ ਗਈ। ਐਥਨਜ਼ ਕਲਾਰਕ ਕਾਉਂਟੀ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਲਕ (20) ਤੇ ਲੀਕਰੋਇ (24) ਸਮੇਤ ਕਾਰ ਵਿਚ 4 ਲੋਕ ਸਵਾਰ ਸਨ। ਜਿਸ ਜਗਾ 'ਤੇ ਕਾਰ ਨੂੰ ਹਾਦਸਾ ਪੇਸ਼ ਆਇਆ ਉਹ ਐਥਨਜ਼ ਵਿਚ ਯੂਨੀ-ਵਰਸਿਟੀ ਕੈਂਪਸ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ

ਅਨੁਸਾਰ ਲੀਕਰੋਇ ਕਾਰ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਾਰ ਸੜਕ ਤੋਂ ਉਤਰ ਕੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਖੰਭੇ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਰਖਤਾਂ ਨਾਲ ਜਾ ਵੱਜੀ। ਵਿਲਕ ਦੀ ਮੌਕੇ

ਸਖਸੀਅਤਾਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਵੱਡਾ ਘਾਟਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਦੁੱਖ ਦੀ ਘੜੀ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹਾਂ।

ਉਪਰ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਜਦ ਕਿ ਲੀਕਰੋਇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਦਮ ਤੋੜ ਗਈ।

ਇਕ ਔਰਤ ਸਮੇਤ ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਦੋ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਨਸ਼ਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਯੂ ਜੀ ਏ ਅਥਲੈਟਿਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨੇ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਡੈਵਿਨ ਤੇ ਚੰਦਲਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਜਾਰਜੀਆ, ਫੁੱਟਬਾਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤੇ ਅਥਲੈਟਿਕ ਵਿਭਾਗ ਦੀਆਂ ਅਹਿਮ

ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਮਰਪਿਤ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤੀ ਅਧਿਆਪਕ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ

ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕਾ, ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਮਾਰਟ ਸਕੂਲ ਸੰਭੂ ਕਲਾਂ, ਪੰਜਾਬ, ਭਾਰਤ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਮਰਪਿਤ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤੀ ਅਧਿਆਪਕ ਹਨ ਜੋ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਅਕ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਯਤਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਰੁਤਬੇ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਲਗਭਗ 2 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਗਭਗ 180 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਸੀ। ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਨੌਜਵਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮੁਸ਼ਕਲ ਅਤੇ ਸਲਾਘਾਯੋਗ ਕੰਮ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਇਹਨਾਂ ਛੋਟੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਦਿਅਕ ਅਤੇ ਸਹਿ-ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਤਰੀਕੇ ਅਪਣਾਏ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਵਾਧੂ ਕਲਾਸਾਂ ਲਈਆਂ, ਉਸਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਿਆਪਨ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਅਤੇ ਈ-ਸਿਖਲਾਈ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ 180 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਭਾਵ, ਕਲਾਸ 5 ਦੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜੂਨੀਅਰ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਵਜੋਂ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਜੋ ਅੱਗੇ ਜੂਨੀਅਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਸਿਖਾਉਣਗੇ। ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਨ ਸਿੱਖਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੱਡੀ ਗਰੁੱਪ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਰ ਵੱਡੀ ਅਤੇ ਛੋਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਦੇ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਦੀ ਸਲਾਘਾ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਉਸਦੇ ਯਤਨ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

- ਡਾ. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਘਾ, ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ

ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀਜ਼ਾ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੀਆਂ ਤਰੀਕਾਂ ਛੇਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ: ਅਮਰੀਕਾ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ- ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਵੀਜ਼ਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਉਪ ਸਹਾਇਕ ਮੰਤਰੀ ਜੂਲੀ ਸਟਫਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵੀਜ਼ਾ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਸਮਾਂ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਟਫਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਯਤਨਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੌਂਸਲਰ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਣਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਵੀਜ਼ਾ ਬਿਨੋਕਾਰਾਂ ਲਈ ਜਰਮਨੀ ਅਤੇ ਬਾਈਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਹੋਰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੂਤਾਵਾਸ ਖੋਲ੍ਹਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਨੀਰਵ ਸ਼ਾਹ ਬਣੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸਿਹਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਏਜੰਸੀ 'ਚ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ ਦੇ ਸਿਖਰ ਅਧਿਕਾਰੀ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ- ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਿਹਤ ਏਜੰਸੀ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਨੀਰਵ ਡੀ. ਸ਼ਾਹ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ ਦੇ ਸਿਖਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰੋਗ ਕੰਟਰੋਲ ਅਤੇ ਰੋਕਥਾਮ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਫਸਟ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਹਾਮਾਰੀ ਮਾਹਰ ਨੀਰਵ ਸ਼ਾਹ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿਚ ਮੇਨ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਜੀਜ਼ ਕੰਟਰੋਲ ਐਂਡ ਪ੍ਰੀਵੈਂਸ਼ਨ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹਨ, ਉਹ ਮਾਰਚ ਵਿਚ ਯੂਐਸ ਸੀਡੀਸੀ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਰੋਸ਼ੇਲ ਵਾਲੈਂਸਕੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਨਵੀਂ ਭੂਮਿਕਾ ਸੰਭਾਲਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਯੂਐਸ ਸੀਡੀਸੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵੱਲੋਂ ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਅਗਸਤ ਵਿਚ ਐਲਾਨੇ ਵਿਆਪਕ ਬਦਲਾਅ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀ ਵੱਲੋਂ ਸਫਾਈ ਸੇਵਕਾਂ ਲਈ ਭੇਜੇ ਗਰਮ ਕੱਪੜੇ ਵੰਡੇ

ਲੋਹੀਆਂ ਖਾਸ- ਮਾਸਟਰ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨਗਰ ਪੰਚਾਇਤ ਲੋਹੀਆਂ ਦੇ 44 ਸਫਾਈ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਗਰਮ ਕੱਪੜੇ (ਕੋਟੀਆਂ) ਭੇਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਲੋੜਵੰਦ ਸਫਾਈ ਸੇਵਕਾਂ ਦਾ ਦਰਦ ਸਮਝਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀ ਮਾ. ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਤੇ ਸਮੂਹ ਗਿੱਲ ਪਰਿਵਾਰ ਅਮਰੀਕਾ

ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਲੋਹੀਆਂ ਦੇ ਕੌਂਸਲਰ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜਲਾਲਪੁਰੀ, ਸੂਬਾ ਵਾਈਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਸ. ਸੀ. ਵਿੰਗ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ, ਹਰਜਿੰਦਰ ਰਾਮ ਜ਼ਿੰਦਾ ਆਗੂ ਐਸ. ਸੀ. ਭਾਈਚਾਰਾ, ਹਰਮੇਸ਼ ਲਾਲ ਮੇਸ਼ੀ ਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋੜਵੰਦ ਸਫਾਈ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ

ਗਰਮ ਕੋਟੀਆਂ ਭੇਟ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੋੜ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨਗਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦਫਤਰ, ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਰਾਜੂ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਭਮ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਸਫਾਈ ਸੇਵਕ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਗਦਰੀ ਬਾਬਾ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁਗੋਵਾਲੀਆ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ

ਭੋਗਪੁਰ (ਜਲੰਧਰ) (ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿਨਪਾਲਕੇ)— ਗਦਰੀ ਬਾਬਾ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁਗੋਵਾਲੀਆ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਸਨੀਵਾਰ 14 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਆਦਿ ਦੁਆਰਾ ਸਵਾਮੀ ਫਕੀਰ ਦਾਸ, ਪਿੰਡ ਰੁਤਕੀ ਜ਼ਿਲਾ ਜਲੰਧਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਖੇ ਬੜੀ ਧੂਮ-ਧਾਮ ਅਤੇ ਅਥਾਹ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਸਵਾਮੀ ਫਕੀਰ ਦਾਸ ਸਮਾਧੀ ਆਦਿ ਦੁਆਰਾ ਵੈਲਫੇਅਰ ਟਰੱਸਟ (ਰਾਜਿ:) ਪਿੰਡ ਰੁਤਕੀ ਵਲੋਂ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਰਸਮੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸਵਾਮੀ ਈਸ਼ਰ ਦਾਸ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਰਚਿਤ ਗ੍ਰੰਥ "ਸ੍ਰੀ ਆਦਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰਤਨਾਕਰ" ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਗਿਆਨੀ ਹੁਸਨ ਲਾਲ ਜੀ ਦੇ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥੇ ਵਲੋਂ ਬਾਣੀ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹਿਮਾਨ ਸ੍ਰੀ ਮਤੀ ਜਗਦੀਸ਼ ਕੌਰ ਜੀ ਵਲੋਂ ਗਦਰੀ ਬਾਬਾ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁਗੋਵਾਲੀਆ ਜੀ ਦੀ ਡਿਜੀਟਲ ਨਵੀਂ ਤਸਵੀਰ ਤੋਂ ਪਰਦਾ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਰਸਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਸਵਾਗਤੀ ਭਾਸ਼ਣ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਮਤੀ ਜਗਦੀਸ਼ ਕੌਰ ਜੀ ਨੇ ਪੜ੍ਹਿਆ। ਇਸ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੇ ਬਹੁਤ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਸਤਵਿੰਦਰ ਮਦਾਰਾ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹਿਮਾਨ ਸੁਭਾਸ਼ ਗੰਗਤ ਜੀ ਜੋ ਕਿ ਗਦਰੀ ਬਾਬਾ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁਗੋਵਾਲੀਆ ਜੀ ਦੇ ਪੜਪੋਤੇ ਹਨ, ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਰਾਏ

ਸਾਹਿਤਕਾਰ, ਸ੍ਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਦਭੋਟਾ, ਸਾਹਿਤਕਾਰ, ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸਿਫਾਲੀ ਰਿਸਰਚਰ, ਸ੍ਰੀ ਸੋਢੀ ਰਾਣਾ (ਫਾਊਂਡਰ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਪ੍ਰਗਤੀ ਕਲਾ ਕੇਂਦਰ ਲਾਂਧੜਾਂ ਰਾਜਿ:) ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਆਖਿਆ।

ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਹੁਜਨ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਬਣਦੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ ਵਾਲੇ ਗਾਇਕ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਬਹਿਬਲਪੁਰੀ ਜੀ ਨੇ ਗਦਰੀ ਬਾਬਾ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁਗੋਵਾਲੀਆ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਪੰਜਾਬ ਲੋਕ ਵਿਰਸਾ ਸਾਜ਼ ਤੁੰਬੀ ਨਾਲ ਰਚਨਾਵਾਂ ਗਾਇਨ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਦੋ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਕੁਲਦੀਪ ਦਭੋਟਾ ਜੀ ਨੇ ਗਦਰੀ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁਗੋਵਾਲੀਆ ਜੀ ਦੇ ਦੁਆਰਾ "ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ" ਅਤੇ ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਰਾਏ ਜੀ ਨੇ "ਗਦਰੀ ਬਾਬਾ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁਗੋਵਾਲੀਆ ਜੀ ਦਾ ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਵਿੱਚ ਵਡਮੁੱਲਾ ਯੋਗਦਾਨ" ਵਿਸ਼ੇ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਪੇਪਰ ਪੜ੍ਹਿਆ। ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਚ ਗਦਰੀ ਬਾਬਾ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁਗੋਵਾਲੀਆ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਜਨ-ਜਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਸਮੂਹ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਏਕਤਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ।

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸੁਭਾਸ਼ ਗੰਗਤ ਜੀ ਨੇ ਮਾਇਕ ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗਦਰੀ ਬਾਬਾ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁਗੋਵਾਲੀਆ ਜੀ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਦੀਆਂ ਉਪਲਬੱਧੀਆਂ ਕਰਕੇ ਹੀ ਅੱਜ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਚੰਗੀ ਪਹਿਚਾਣ ਬਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਗਦਰ ਲਹਿਰ ਅਤੇ ਆਦਿ ਧਰਮੀ ਗਦਰੀ ਬਾਬਿਆਂ ਦੇ ਸਦਕਾ ਅਸੀਂ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਨਿੱਘ ਮਾਣ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਮਤੀ ਸਿਫਾਲੀ ਸੈਣੀ, ਸ੍ਰੀ ਸੋਢੀ ਰਾਣਾ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਸਤਵਿੰਦਰ ਮਦਾਰਾ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਡਮੁੱਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਵੱਡੀਆਂ ਉਪਲਬੱਧੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਅੱਜ ਵੀ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਗ ਕਿ ਇਸ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਅਤੇ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਦੇ ਮਹਾਨ ਯੋਧਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਡਿਜੀਟਲ ਪੇਂਟਿੰਗ ਰਾਹੀਂ, ਡਿਜੀਟਲ ਸਾਹਿਤ ਰਾਹੀਂ ਜਨ ਜਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਸਵਾਮੀ ਫਕੀਰ ਦਾਸ ਸਮਾਧੀ ਆਦਿ ਦੁਆਰਾ ਵੈਲਫੇਅਰ ਟਰੱਸਟ ਰਾਜਿ: ਪਿੰਡ ਰੁਤਕੀ ਵਲੋਂ ਗਦਰੀ ਬਾਬਾ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁਗੋਵਾਲੀਆ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤਕ ਅਤੇ ਆਰਟ ਕਲਾ ਰਾਹੀਂ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕੰਮ

ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਗਦਰੀ ਬਾਬਾ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁਗੋਵਾਲੀਆ ਐਵਾਰਡ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਰਾਏ (ਗਦਰੀ ਬਾਬਾ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁਗੋਵਾਲੀਆ ਐਵਾਰਡ ਐਵਾਰਡ), ਕੁਲਦੀਪ ਚੰਦ ਦੋਭੋਟਾ (ਗਦਰੀ ਬਾਬਾ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁਗੋਵਾਲੀਆ ਐਵਾਰਡ), ਕੁਲਪ੍ਰੀਤ ਰਾਣਾ (ਗਦਰੀ ਬਾਬਾ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁਗੋਵਾਲੀਆ ਐਵਾਰਡ), ਸ੍ਰੀ ਮਤੀ ਸਿਫਾਲੀ ਸੈਣੀ (ਗਦਰੀ ਬਾਬਾ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁਗੋਵਾਲੀਆ ਐਵਾਰਡ) ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਕੁਲਪ੍ਰੀਤ ਰਾਣਾ ਕਨੇਡਾ ਜੀ ਦਾ ਐਵਾਰਡ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਸੋਢੀ ਰਾਣਾ ਜੀ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸੰਤ ਸੁਐਮ ਦਾਸ ਜੀ ਵਲੋਂ ਆਇਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਆਪਣੇ ਵਡਮੁੱਲੇ ਪ੍ਰਵਚਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਸੰਤ ਸੁਐਮ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਆਈਆਂ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਵਰਿੰਦਰ ਕੈਂਥ, ਬੀਬੀ ਜਗਦੀਸ਼ ਕੌਰ, ਭਾਰਤ ਕੁਮਾਰ ਧਨੋਵਾਲੀ, ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿਆਣ, ਜਗਜੀਵਨ ਭਟੋਆ, ਮਹਾਪੁਰਸ਼ ਅਮਰਜੀਤ ਸੈਂਪਲ ਆਦਿ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਮਾਰੋਹ ਦੀ ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ ਦੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਡਾ. ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿਨਪਾਲਕੇ ਵਲੋਂ ਬਾਖੂਬੀ ਨਿਭਾਈ ਗਈ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਸੁਨਾਮ ਹਲਕੇ ਨੰਡਾ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਨੂੰ 2024 ਤੱਕ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਸਰਵਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ: ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਅਮਨ ਅਰੋੜਾ ਦਾ ਅਸ਼ਵਨੀ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ

ਸੁਨਾਮ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ (ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ)— ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ, ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ, ਨਵੀਂ ਅਤੇ ਨਵਿਆਉਣਯੋਗ ਉਰਜਾ ਸਰੋਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਤੇ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਮੰਤਰੀ ਅਮਨ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਸੁਨਾਮ ਹਲਕੇ ਦੇ ਸਰਵਪੱਖੀ

ਕਰਮਚਾਰੀ ਪੂਰੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਉਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਭਲਾਈ ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਅਸਲ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦਿੱਕਤ-ਪ੍ਰਸ਼ਾਨੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਟੀਚਾ ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਵਰਗੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਬਿਹਤਰੀਨ ਖਿੱਤਾ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੀ ਦਸ਼ਾ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਮਨ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਨਾਮ ਹਲਕੇ 'ਚ ਸਿਹਤ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਣੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮੁੱਢਲੇ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਕਲੀਨਿਕਾਂ ਦੀ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਇਸ ਕੰਮ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਨੇਪਰੇ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਲਕੇ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: 17 ਜਨਵਰੀ— ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕੌਮੀ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਵੱਲੋਂ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਜਗਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੰਡਾ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਨੂੰ ਜੂਨ 2024 ਤੱਕ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਲਏ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਭਾਜਪਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਸ਼ਵਨੀ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਫੈਸਲਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੌਮੀ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਦਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਅਤੇ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਹੈ।

ਅਸ਼ਵਨੀ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਜਾਰੀ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੈਸ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਪਾਰਟੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲੇ ਸਿਰਫ ਭਾਜਪਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹਨ। ਨੰਡਾ ਜੀ ਆਪਣੇ ਸਿਆਸੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ, ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ, ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ, ਤੇਲੰਗਾਨਾ, ਕੇਰਲ, ਰਾਜਸਥਾਨ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਮੇਤ ਕਈ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਤੇ ਚੋਣ ਇੰਚਾਰਜ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਕਈ ਅਹਿਮ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ. ਪੀ. ਨੰਡਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਬਿਹਾਰ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਟ੍ਰਾਈਕ ਰੇਟ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਐਨਡੀਏ ਨੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ। ਅਸੀਂ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜਿੱਤੇ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਅਸੀਂ ਗੁਜਰਾਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਜਿੱਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕੇਵਿਡ ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੌਰਾਨ, ਨੰਡਾ ਜੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਭਾਜਪਾ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਕੰਮ ਕੀਤਾ।

ਅਸ਼ਵਨੀ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਨੰਡਾ ਜੀ ਦੀ ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀ 2019 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 2024 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਨਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵੱਡੇ ਫਤਵੇ ਨਾਲ ਮੁੜ ਤੋਂ ਫਿਰ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਏਗੀ।

ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮੰਤਵ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਅਮਨ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਹਲਕਾ ਸੁਨਾਮ 'ਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਭਲਾਈ ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸੰਗਰੂਰ ਜਤਿੰਦਰ ਜੋਰਵਾਲ ਸਮੇਤ ਹੋਰਨਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਚਾਰ ਮੁਕਤ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ

ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਚ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਫੰਡ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਹਰ ਹਿੱਲੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤੇ ਜਾਣੇ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏ ਜਾਣ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਐਸ.ਡੀ.ਐਮ. ਨਵਰੀਤ ਕੌਰ ਸੇਖੋਂ, ਐਸ.ਡੀ.ਐਮ. ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਡਾ. ਪਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਖੇਡ ਅਫ਼ਸਰ ਰਣਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਐਕਸੀਅਨ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਕੇ.ਐਸ. ਸੰਧੂ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਜੋਸ਼ੀਮੱਠ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾਵੇ?

7 ਜਨਵਰੀ 2023 ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਜੋਸ਼ੀਮੱਠ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ-ਧਸਣ ਵਾਲਾ ਖੇਤਰ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਹਿਣ ਯੋਗ ਨਾ ਰਹੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਲਗਭਗ 60 ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਰਜ਼ੀ ਰਾਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿਚ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ 90 ਹੋਰ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਹਾਲੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਜੋਸ਼ੀਮੱਠ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਕੁੱਲ 4500 ਇਮਾਰਤਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 610 ਵਿਚ ਵੱਡੀਆਂ ਦਰਾੜਾਂ ਪੈ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਨੁਕਸਾਨੀਆਂ ਗਈਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੋਟਲਾਂ, ਕਾਲਜਾਂ ਅਤੇ ਇਕ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਮਕਾਨ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ 4000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤਿ ਮਹੀਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨੇ ਗਏ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਨਾ ਰਹਿਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਜੋਸ਼ੀਮੱਠ ਸ਼ਹਿਰ, ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਰਾਜ ਦੇ ਚਮੋਲੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਬਦਰੀਨਾਥ ਅਤੇ ਹੇਮਕੁੰਟ ਸਾਹਿਬ (ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ) ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ 6000 ਫੁੱਟ ਦੀ ਉਚਾਈ ਉੱਤੇ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਵਿਚ ਤਰੇੜਾਂ ਆਉਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ-ਪਹਿਲ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਰੇੜਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਸੀਮਿਟ ਨਾਲ ਭਰ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਦਸੰਬਰ ਦੇ ਆਖ਼ਰਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਰੇੜਾਂ ਦਾ ਆਕਾਰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧਣ ਲਗ ਪਿਆ, ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਥੱਲੇ ਨੂੰ ਖਿਸਕਣ ਲੱਗੀਆਂ, ਕਿਸੇ ਘਰ ਦੇ ਕਮਰੇ ਦਾ ਇਕ ਕੋਨਾ ਦਬ ਗਿਆ, ਕਿਸੇ ਦਾ ਵਿਹੜਾ, ਕਿਸੇ ਦੀ ਪੌੜੀ, ਗੱਲ ਕੀ ਇਕੋ ਘਰ ਕਈ ਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਖਿਲਰ ਗਿਆ। ਸੜਕਾਂ ਵਿਚ ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਦਰਾੜਾਂ ਪੈ ਗਈਆਂ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੈਦਲ ਤੁਰਨ ਵਿਚ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਦਿੱਕਤ ਆਉਣ ਲੱਗੀ। ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਖੰਭੇ ਥੱਲੇ ਨੂੰ ਤਿਲਕਣ ਲੱਗੇ ਅਤੇ ਦਰਖ਼ਤ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਡਿੱਗਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ। ਕਈ ਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਦਰਾੜਾਂ ਪੈਣ ਨਾਲ ਧਰਤੀ ਵਿਚੋਂ ਆਪ-ਮੁਹਾਰੇ ਪਾਣੀ ਨਿਕਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਕੋਲ ਬਚਾਓ ਦੇ ਉਪਰਾਲਿਆਂ ਲਈ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਪਹਿਲਾਂ-ਪਹਿਲ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਇਸ ਦੁਖਦਾਈ ਵਰਤਾਰੇ ਵੱਲ ਝੱਟਕੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ, ਜਦੋਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਜੋਸ਼ੀਮੱਠ ਬਚਾਓ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਖਿਲਾਫ਼ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਹਰਕਤ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋਸ਼ੀਮੱਠ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਖਿਸਕਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਤਰੇੜਾਂ ਆਉਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬਰਮਲ ਪਾਵਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਐੱਨ.ਟੀ.ਪੀ.ਸੀ.) ਦੇ ਤਪੋਵਨ ਵਿਸ਼ਨੂੰਗਾਡ ਪਣ-ਬਿਜਲੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਬਣ ਰਹੀ 12 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੰਮੀ ਸੁਰੰਗ, ਚਾਰ ਧਾਮ ਰੋਡ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ, ਹੀਲਾਂਗ ਮਾਰਵਾੜੀ ਬਾਈਪਾਸ ਜੋ ਜੋਸ਼ੀਮੱਠ ਤੋਂ ਬਦਰੀਨਾਥ ਦੀ ਦੂਰੀ 30 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਘਣਾ ਦੇਵੇਗਾ ਆਦਿ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਹਨ ਜੋ ਜੋਸ਼ੀਮੱਠ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਥਾਨਕ ਲੋਕ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੋਸ਼ੀਮੱਠ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜ ਬੰਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਸਰਕਾਰ ਜੋਸ਼ੀਮੱਠ ਦੇ ਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੇ।

ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਾਲ ਦੀ ਘੜੀ ਹੀਲਾਂਗ ਬਾਈਪਾਸ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਜ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਤਪੋਵਨ-ਵਿਸ਼ਨੂੰਗਾਡ ਹਾਈਡਲ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਫੌਰੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਜੋਸ਼ੀਮੱਠ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਖਿਸਕਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ 14 ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਜਿਓਲੋਜੀਕਲ ਸਰਵੇ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, ਵਾਡੀਆ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਅਤੇ ਆਈ.ਆਈ.ਟੀ. ਰੁੜਕੀ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਜੋਸ਼ੀਮੱਠ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਖਿਸਕਣ ਵਾਲਾ (ਗਰਕਣ ਵਾਲਾ) ਖੇਤਰ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਰੇੜਾਂ ਆ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਢਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਘਰ ਢਾਉਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 10 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਜੋਸ਼ੀਮੱਠ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਖਿਸਕਣ ਦੇ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ

ਵਧ ਰਹੀ ਮਨੁੱਖੀ ਆਬਾਦੀ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਵਧ ਰਹੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਇਥੋਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧੀ ਹੈ। 1950 ਵਿਚ ਜੋਸ਼ੀਮੱਠ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ 8719 ਵਿਅਕਤੀ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਪਰ 2020 ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧ ਕੇ 34,188 ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਧੇ ਨਾਲ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਜੋਸ਼ੀਮੱਠ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਾਰ ਨਹੀਂ ਵਧਿਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਇਸ ਸੰਕਟ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਜੋਸ਼ੀਮੱਠ ਸ਼ਹਿਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਹੋ ਰਿਹਾ ਅਣਯੋਜਿਤ ਵਿਕਾਸ ਹੈ। ਜੋਸ਼ੀਮੱਠ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਬਦਰੀਨਾਥ ਅਤੇ ਹੇਮਕੁੰਟ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਠਾਹਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ

ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਫੌਜੀਆਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਇਕ ਛਾਉਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਸ਼ਹਿਰ ਪਹਾੜਾਂ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹਣ ਵਾਲੇ ਨੌਜੁਆਨਾਂ ਲਈ ਬੋਸ ਕੈਂਪ ਅਤੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਵਾਦੀ ਵਿਚ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਰੈਣ-ਬਸੇਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹੇ ਸਾਰੇ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੇ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਲਈ ਜੋਸ਼ੀਮੱਠ ਵਿਚ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਹੋਟਲ ਉਸਾਰੇ ਗਏ ਹਨ। ਬਹੁ-ਮੰਜਲ ਹੋਟਲ, ਤਪੋਵਨ ਵਿਸ਼ਨੂੰਗਾਡ ਅਤੇ ਐੱਨ.ਟੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਪਣ-ਬਿਜਲੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ, ਚਾਰ ਧਾਮ ਸੜਕ, 12 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੰਮੀ ਸੁਰੰਗ, ਹੀਲਾਂਗ ਤੋਂ ਮਾਰਵਾੜੀ ਤੱਕ ਸੜਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਜੋਸ਼ੀਮੱਠ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇ ਹਨ।

ਤਪੋਵਨ ਵਿਸ਼ਨੂੰਗਾਡ ਅਤੇ ਐੱਨ.ਟੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਪਣ-ਬਿਜਲੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਉਹ ਹਨ ਜਿੱਥੇ 7 ਫਰਵਰੀ 2021 ਨੂੰ ਨੰਦਾ ਦੇਵੀ ਗਲੇਸ਼ੀਅਰ ਦਾ ਇਕ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਜੋਸ਼ੀਮੱਠ ਦੇ ਨੇੜੇ ਅਲਕਨੰਦਾ ਨਦੀ ਵਿਚ ਗਿਰ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ੀਗੰਗਾ ਪਣ-ਬਿਜਲੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਤਪੋਵਨ ਵਿਸ਼ਨੂੰਗਾਡ ਅਤੇ ਐੱਨ.ਟੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਪਣ-ਬਿਜਲੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ। ਤਪੋਵਨ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਨੂੰਗਾਡ ਵਿਚਕਾਰ 12 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੰਮੀ ਸੁਰੰਗ ਹੈ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਧੌਲੀਗੰਗਾ ਦਾ ਪਾਣੀ ਸ਼ੇਲੋਂਗ ਪਾਵਰ ਹਾਊਸ ਤੱਕ ਬਿਜਲੀ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੁਰੰਗ ਉਸੇ ਪਹਾੜ ਦੇ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਜੋਸ਼ੀਮੱਠ ਸ਼ਹਿਰ ਵੱਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਸੁਰੰਗ ਵਿਚ ਹੀ 2021 ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ 200 ਤੋਂ ਉੱਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ। ਚਾਰ ਧਾਮ ਸੜਕ ਜਿਹੜੀ 900 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੰਮੀ ਹੈ ਵੀ ਜੋਸ਼ੀਮੱਠ ਕੋਲੋਂ ਹੀ ਲੰਘਦੀ ਹੈ। ਜੋਸ਼ੀਮੱਠ ਦੇ ਘਰਾਂ ਦਾ ਖਿਸਕਣਾ, 2021 ਵਿਚ

ਪਣ-ਬਿਜਲੀ ਘਰਾਂ ਦਾ ਤਬਾਹ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਸੁਰੰਗ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦਾ ਦਮ-ਘੁਟ ਕੇ ਮਰਨਾ ਹੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਅਣਯੋਜਿਤ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਅੰਨ੍ਹੀ ਰੋਸ ਵਿਚ ਦੌੜਦਿਆਂ ਜੋਸ਼ੀਮੱਠ ਸ਼ਹਿਰ ਅਤੇ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਸਹੀਆਂ ਹਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 16 ਜੂਨ 2013 ਨੂੰ ਵੀ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਹੋਏ ਅਣਯੋਜਿਤ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਮਾਰ ਝੱਲੀ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਇਕੱਲੇ ਜੋਸ਼ੀਮੱਠ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ 1970 ਵਿਚ ਵੀ ਜੋਸ਼ੀਮੱਠ ਦੇ ਕੁਝ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਤਰੇੜਾਂ ਆ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਸੋ ਜੋਸ਼ੀਮੱਠ ਵਿਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਧੱਸਣਾ ਨਾ ਤਾਂ ਨਵਾਂ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਚਾਨਕ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਆਈਆਂ ਤਰੇੜਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਜ਼ਮੀਨ ਖਿਸਕਣ ਅਤੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਭਣ ਲਈ ਮਿਸ਼ਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਾਰੀ ਉਸਾਰੀ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮਿਸ਼ਰਾ ਕਮੇਟੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋਸ਼ੀਮੱਠ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਹਾੜਾਂ ਤੋਂ ਖਿਸਕੀ ਹੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕੁਦਰਤੀ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਅਤੇ ਪਹਾੜਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਫੋਟਕ ਸਮੱਗਰੀ ਨਾਲ ਉਡਾਉਣ ਨਾਲ ਇਥੋਂ ਦੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਗਾੜ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ।

2009 ਵਿਚ ਵੀ ਐਕੁਵੀਫਰ ਟੁੱਟਣ ਨਾਲ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਵਹਿਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ। ਐਕੁਵੀਫਰ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਰੋਤ ਹਨ। ਜੋਸ਼ੀਮੱਠ ਵਿਚ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਕਾਰਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਨ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਕਈ ਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਧੱਸ ਰਹੀ ਹੈ। ਫਰਵਰੀ 2021 ਵਿਚ ਵਾਪਰੀ ਚਮੋਲੀ ਤਰਾਸਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸਥਾਨਕ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਉੱਤੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਜੋਸ਼ੀਮੱਠ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਕੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹੋਰ ਖੁਦਾਈ ਦੇ ਕੰਮ ਨਾਲ ਜੋਸ਼ੀਮੱਠ ਗਰਕ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਸਟੇਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਡਿਜ਼ਾਸਟਰ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਅਗਸਤ 2022 ਵਿਚ ਜੋਸ਼ੀਮੱਠ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਭੂ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਭੂ-ਤਕਨੀਕੀ ਸਰਵੇਖਣ ਲਈ ਇਕ ਬਹੁ-ਸੰਸਥਾਗਤ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਤੰਬਰ 2022 ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਸਥਿਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਹੈ, ਸੋ ਇਥੇ ਹੋਰ ਉਸਾਰੀ ਕਰਨਾ ਖਤਰੇ ਵਾਲਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਉੱਤਰ-ਪੱਛ ਵਿਚ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਸਮਿਆਂ ਉੱਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਕਮੇਟੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਅਤੇ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਵਾਏ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ। ਸੜਕਾਂ ਚੌੜੀਆਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਪਣ-ਬਿਜਲੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਕੰਮ ਭੂ-ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਚਿਤਾਵਨੀਆਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰੋਸ-ਮੁਜ਼ਾਹਰਿਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਬੇਰੋਕ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਲੋਕ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਰਾਜ ਵੇਲੇ ਤੋਂ ਹੀ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਬਾਰੇ ਸੁਚੇਤ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਅਤੇ ਓਕ ਦੀ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਚੀਲ ਦੇ ਦਰਖ਼ਤ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਵੀ ਭਾਰੀ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ।

1970 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਰਾਜ

ਵਿਚ ਪਣ-ਬਿਜਲੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਦਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ-ਸ਼ੋਰ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਚਿਪਕੋ-ਅੰਦੋਲਨ ਇਸੇ ਰਾਜ ਦੇ ਰੈਨੀ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਫ਼ਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਚਿਪਕੋ-ਅੰਦੋਲਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਉਹ ਪਿੰਡ ਅਣਯੋਜਿਤ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਪਣ-ਬਿਜਲੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਜੋਸ਼ੀਮੱਠ ਨੂੰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲੈ ਡੁੱਬੇ ਹਨ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਟੀਹਰੀ ਡੈਮ ਜਿਸ ਦੇ ਬਣਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਸੁੰਦਰ ਲਾਲ ਬਹੁਗੁਣਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਾਥੀਆਂ ਸਮੇਤ ਕਈ ਸਾਲ ਕੀਤਾ ਸੀ ਨੇ ਵੀ ਕਈ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਬਲੀ ਲਈ ਹੈ। ਸੁੰਦਰ ਲਾਲ ਬਹੁਗੁਣਾ ਦਾ ਆਪਣਾ ਘਰ ਵੀ ਡੁੱਬ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਵੇਂ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਮੁੜਵਸੋਬੇ ਲਈ ਘਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਦਾ ਇੱਕਲਾ ਜੋਸ਼ੀਮੱਠ ਸ਼ਹਿਰ ਹੀ ਧਰਤੀ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਗਰਕ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵੀ ਕਈ ਹੋਰ ਸ਼ਹਿਰ ਹਨ ਜੋ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਗੁਜ਼ਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਭੂ-ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਅਨੁਸਾਰ ਚਮੋਲੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਕਰਨਪਰਾਗ ਅਤੇ ਗੋਪੀਸ਼ੇਵਰ, ਟੀਹਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਘਣਸ਼ਾਲੀ, ਪਿਥੋਰਗੜ੍ਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਮੁਨਸ਼ੀਆਰੀ ਅਤੇ ਧਾਰਚੌਲਾ, ਉੱਤਰਕਾਸ਼ੀ ਦਾ ਭਟਵਾਰੀ ਅਤੇ ਪਾਉੜੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਨੈਨੀਤਾਲ ਆਦਿ ਵੀ ਜੋਸ਼ੀਮੱਠ ਵਾਂਗੂ ਕਦੇ ਵੀ ਧਰਤੀ ਵਿਚ ਗਰਕ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਥਾਂ (ਸ਼ਹਿਰ/ਪਿੰਡ) ਦੀ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਥੱਲੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਖਿਸਕਣ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਦੀ ਕਮਾਈ ਘਰ ਬਣਾਉਣ ਉੱਤੇ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਹੱਥ ਥੋ ਬੈਠਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਸਦਮੇ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਵਾਰ ਸਰਕਾਰ ਵਾਅਦੇ ਤਾਂ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਲਾਂਬੱਧੀ ਸਮਾਂ ਲੈ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕਸ਼ਟਦਾਇਕ ਹੈ। ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜੋਸ਼ੀਮੱਠ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ 4000 ਰੁਪਏ ਮਕਾਨ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਭਵਿੱਖ ਹੀ ਦੱਸੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਵਾਅਦਾ ਪੂਰਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨੁਕਸਾਨੇ ਗਏ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਢਾਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤਾਂ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਪਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਕਰਕੇ ਇਹ ਹਾਦਸਾ ਵਾਪਰਿਆ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕੀ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਉਸ ਬਾਰੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਜੋਸ਼ੀਮੱਠ ਨੂੰ ਹਾਲੇ ਵੀ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਜੋਸ਼ੀਮੱਠ ਦੇ ਬਚਦੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਜੋਸ਼ੀਮੱਠ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਚੱਲਦੇ ਸਾਰੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਕੰਮ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। ਪਹਾੜੀ ਢਲਾਨਾਂ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸਥਾਨਕ ਦਰਖ਼ਤ ਲਗਾਏ ਜਾਣ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰ ਟੁੱਟ ਗਏ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਮੁੜ-ਵਸੋਬਾ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਪਲਾਨ ਨੂੰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਭੂਗੋਲਿਕ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਭੂ-ਵਿਗਿਆਨਕਾਂ ਦੀ ਰਾਇ ਲੈ ਕੇ ਮੁੜ ਤੋਂ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਹਿਰ ਜੋਸ਼ੀਮੱਠ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੁਣ ਤੋਂ ਹੀ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਬਣਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰਨ ਵਿਚ ਦੇਰੀ ਨਾ ਕਰਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਉਸਾਰੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਵਿਕਾਸ ਉਸ ਖੇਤਰ ਦੀ ਭੂਗੋਲਿਕ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਸਮੱਰਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਵਿਕਾਸ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂਕਿ ਲੋਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ ਮਧੋਲੇ ਨਾ ਜਾਣ।

ਡਾ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ
001-408-493-9776

ਜ਼ਬਾਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ

ਜ਼ਬਾਨ ਹਰ ਪਾਸੇ ਆਪਣਾ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਵਿਹੜਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਆਲਾ-ਦੁਆਲਾ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਖਰੀ ਜ਼ਬਾਨ ਜਦੋਂ ਗੁੱਸੇ ਦਾ ਰੂਪ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਸਾਡੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹੈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਜ਼ਬਾਨ ਕਿਸੇ ਆਪਣੇ ਦੀ ਹਾਣੀ ਬਣਦਿਆਂ ਬੋਲਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਗੁਸੈਲਾ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਸਾਡਾ ਭਲਾ ਮੰਗਣਾ ਅਤੇ ਚਾਹੁੰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਸਮਝਣ ਲਈ ਕਈ ਵਾਰ ਸਾਨੂੰ ਲੰਮਾ ਪੈਂਡਾ ਤੈਅ ਕਰਦਿਆਂ ਸਮਝ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕਿਸੇ ਆਪਣੇ ਚਾਹੁੰਦੇ ਵਾਲੇ ਦੇ

ਬੋਲਾਂ ਵਿਚ ਅਸਲ ਗੁੱਸੇ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਿਉਂ ਹੈ? ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਹਲੀ ਮਿੱਠੀ ਜ਼ਬਾਨ ਬਹੁਤੀ ਵਾਰ ਅਕਸਰ ਆਪਣਾ ਮਤਲਬ ਹੀ ਲੋਚਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਹਲੀ ਮਿੱਠੀ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਸਾਡੀ ਹੋਂਦ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਭਰੀ ਲੈਅ ਵਿਚ ਤੁਰਨ ਦਾ ਹੀ ਸਵਾਰਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੋ ਜਿਹੜਾ ਇਨਸਾਨ ਕੋਤੇ ਬੋਲਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਹੋ ਸਕਦਾ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਸਤਿਕਾਰਤ ਨਾ ਹੋਵੇ ਪਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹੀ ਉਹ ਇਨਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਤਹਾਨੂੰ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ ਅਹਿਮ ਕਿਰਦਾਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਤੁਹਾਡੇ ਮਨ ਵਿਚ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਬਣਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੀ ਕੋੜੀ

ਬੋਲੀ ਜ਼ਬਾਨ ਸਮਝ ਆਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਡੇ ਬੜਾ ਦੂਰ ਹੋਵੇ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਇਨਸਾਨ ਦੂਰ ਰਹਿ ਕੇ ਵੀ ਇੱਕ ਨਾ ਇੱਕ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਹਿੰਮੇਦਾਰੀ ਪਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਖ਼ਰੀ ਸਾਹ ਲੈਂਦਿਆਂ ਵੀ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਲਾਲਟੈਨ ਬਣ ਰੋਸ਼ਨੀ ਕਰਦਿਆਂ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚੱਜ ਨਾਲ ਲਿਜਕਦੀ ਪਟਣੀ ਉੱਤੇ ਭਜਾਉਣ ਲਈ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੋ ਅਜਿਹੇ ਇਨਸਾਨ ਜਿਹੜੇ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਅਜਾਈਂ ਮੌਤ ਨਾ ਦੇ ਕੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਾਡੇ ਚੇਤਿਆਂ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ, ਉਹਨਾਂ ਖਰੀਆਂ ਜ਼ਬਾਨਾਂ ਦਾ ਬੁਰਾ ਨਾ ਮਨਾਂ ਸੁਕਰੀਆ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਖਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕੋੜੀਆਂ ਜ਼ਬਾਨਾਂ ਹੀ ਅਸਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪਿਆਰ ਦਾ ਅਮੁੱਕ

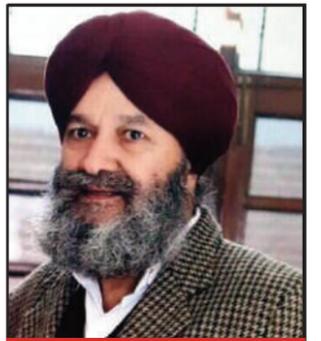
ਸ਼ਮਸ਼ੀਲ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ

91-95010-13321

ਸੋਮਾ ਨੇ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਨੋ ਵਿਸਾਰ ਕੇ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਅਕਸਰ ਵਹਿੰਦੀਆਂ ਹਵਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦਿਆਂ ਪਛੜਾਵਿਆਂ ਦੀ ਅੱਗ ਵਿਚ ਸੜਦਿਆਂ ਹੀ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਲੰਘਾ ਕੇ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਅਲੱਘ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਉਹਨਾਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮਝਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਜਿਹੜੀਆਂ ਇਸ ਖਰੀ ਜ਼ਬਾਨ ਦੇ ਅਸਰ ਕਰਕੇ ਮਿਲਣ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਰਾਹ ਉਡੀਕਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਨੇ।

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਵਧ ਰਹੇ ਆਰਥਿਕ ਪਾੜੇ ਉੱਪਰ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ

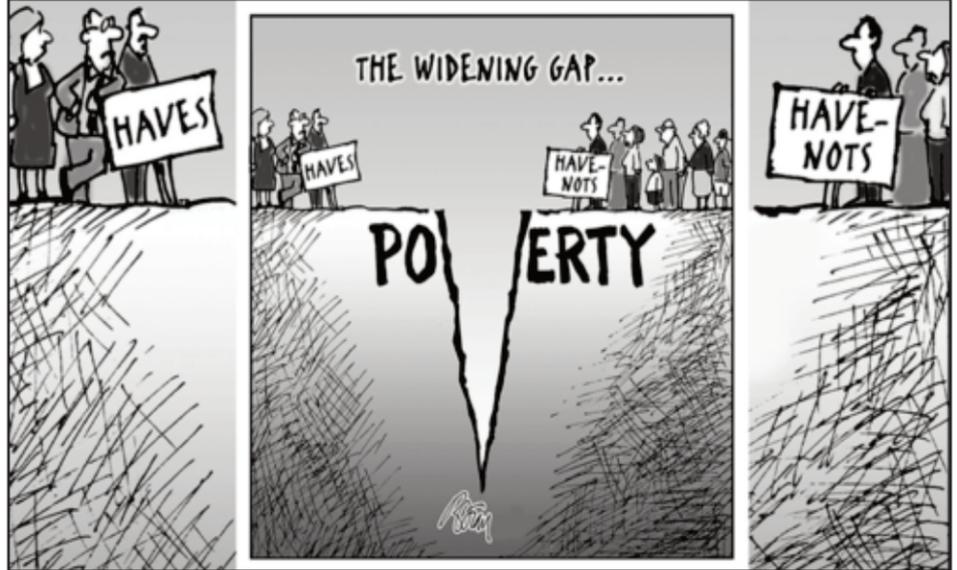
ਡਾ. ਰਿਆਨ ਸਿੰਘ
ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ, ਅਰਥ-ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਭਾਗ,
ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ
91-99156-82196

16 ਜਨਵਰੀ 2023 ਨੂੰ ਐਕਸਫੈਮ ਦੁਆਰਾ ਵਰਲਡ ਇਕਨੋਮਿਕ ਫੋਰਮ ਦੇ ਦਾਵੇਸ ਪਹਾੜੀ ਰਿਜੋਰਟ (ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ) ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਮੌਕੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ 'ਸਰਵਾਇਵਲ ਆਫ ਦਿ ਰਿਚਟੈਸਟ' ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਰਗਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਹੇ ਆਰਥਿਕ ਪਾੜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਹੇ ਆਰਥਿਕ ਪਾੜੇ ਦੇ ਕੁਝ ਅਹਿਮ ਪਹਿਲੂਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਅੰਕੜੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ 2012 ਤੋਂ 2021 ਦਰਮਿਆਨ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਧਨ ਵਿਚੋਂ 40 ਫੀਸਦ ਸਿਰਫ ਉੱਪਰਲੇ 1 ਫੀਸਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂਕਿ ਬੱਲੇ ਵਾਲੇ 50 ਫੀਸਦ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਸਿਰਫ 3 ਫੀਸਦ ਹੀ ਆਇਆ ਹੈ। ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁੱਲ ਜੀ.ਐੱਸ.ਟੀ. ਵਿਚੋਂ ਸਿਰਫ 4 ਫੀਸਦ ਉੱਪਰਲੇ 10 ਫੀਸਦ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਆਇਆ ਹੈ, ਜਦੋਂਕਿ ਬੱਲੇ ਵਾਲੇ 50 ਫੀਸਦ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ 64 ਫੀਸਦ ਆਇਆ ਹੈ। ਅਮੀਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਕਰਾਂ ਦੀ ਦਰਾਂ, ਕਰ ਛੋਟਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਿਆਇਤਾਂ ਤੋਂ ਫਾਇਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਰੋਨਾ ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਬੱਲੇ ਵਾਲੇ 50 ਫੀਸਦ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਧਨ ਘਟੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਅਰਬਪਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਜਿਹੜੀ 2020 ਵਿਚ 102 ਸੀ 2022 ਵਿਚ ਵਧ ਕੇ 166 ਹੋ ਗਈ। ਕਰੋਨਾ ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਨਵੰਬਰ 2022 ਤੱਕ ਅਰਬਪਤੀਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਵਿਚ 3608 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤਿ ਦਿਨ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ। ਔਰਤ ਕਿਰਤੀਆਂ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੀ ਮਾੜੀ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ।

1960ਵਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਜਦੋਂ ਮੁਲਕ ਅਨਾਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਭਾਰੀ ਬੁਝੁ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਉੱਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਲਈ 'ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੀ ਨਵੀਂ ਜੁਗਤ' ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। 'ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੀ ਨਵੀਂ ਜੁਗਤ' ਵੱਧ ਝਾੜ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਬੀਜਾਂ, ਯਕੀਨੀ ਸਿੰਚਾਈ, ਰਸਾਇਣਿਕ ਖਾਦਾਂ, ਕੀਟਨਾਸ਼ਕਾਂ, ਉੱਲੀਨਾਸ਼ਕਾਂ, ਨਦੀਨਾਸ਼ਕਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਸਾਇਣਾਂ, ਮਸ਼ੀਨਰੀ, ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਆਧੁਨਿਕ ਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਇਕ ਪੁਲੰਦਾ ਸੀ। ਕਿਸਾਨਾਂ, ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਦੀ ਹੱਡ-ਭੰਨਵੀਂ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜੋਂ ਵੱਧ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਅਨਾਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਭਾਰੀ ਬੁਝੁ ਉੱਪਰ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਾਬੂ ਪਾ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਪਰ

ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਵੇਚ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਅਨਾਜ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਡੀ ਵਿਚੋਂ ਉੱਚੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਉੱਤੇ ਅਤਿ ਲੋੜੀਂਦਾ ਅਨਾਜ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਕਿਸਾਨ ਅਜਿਹੇ ਵੀ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੇ ਏ-ਗਰੇਡ ਅਨਾਜ ਨੂੰ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਵੇਚ ਕੇ ਸਭ ਤੋਂ ਬੱਲੇ ਵਾਲੇ ਗਰੇਡ ਅਨਾਜ ਨੂੰ ਮੰਡੀ ਵਿਚੋਂ ਖਰੀਦ ਕੇ ਆਪਣਾ ਬੁੱਤਾ ਸਾਰਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਲਈ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖੇਤਰ ਉੱਪਰ ਨਿਰਭਰ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰ, ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਛੋਟੇ ਕਾਰੀਗਰ ਪੇਂਡੂ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੀ ਪੌੜੀ ਦੇ ਬੱਲੇ ਵਾਲੇ ਉਹ ਦੋ ਡੰਡੇ ਹਨ ਜੋ ਘਸਦੇ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਨ, ਟੁੱਟਦੇ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਠੁੱਡੇ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਾਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਅਨਾਜ

1991 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ-ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ, ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਤਰੱਕੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਤਰੱਕੀ ਨਾਲ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਫਾਇਦੇ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਹੋਏ ਹਨ। ਆਮ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲੈਣ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ।

ਮੁਲਕ ਦੇ 90 ਫੀਸਦ ਦੇ ਕਰੀਬ ਕਿਰਤੀ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਲਈ ਗ਼ੈਰ-ਰਸਮੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿਚ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤਾਂ ਬਹੁਤ ਮਾੜੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਲਾਨਾ ਤਰੱਕੀ, ਮਹਿੰਗਾਈ ਭੱਤਾ, ਬੋਨਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਤਾਂ ਕਿੱਥੇ ਮਿਲਣੀਆਂ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਵਿਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਦਾ ਡਰ ਸਤਾਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਉਦਯੋਗਿਕ, ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਘਟਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਨੀਵੇਂ ਮਿਆਰ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਨੌਜਵਾਨ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਦੂਜੇ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਪਰਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਦੂਜੇ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਪਰਵਾਸ ਬੌਧਿਕ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀ ਦੇ ਹੁੰਝਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਜਨਸੰਖਿਅਕ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਦੀ ਹਾਨੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮੁਲਕ ਦੇ ਲਈ ਵੱਡੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਮੁਲਕ ਦੇ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1950 ਵਿਚ ਯੋਜਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਣਿਆ। 1951 ਤੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਮੁਲਕ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਉੱਪਰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। 1951-80 ਤੱਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦਾ ਸਮਾਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਰਗਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਆਰਥਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਘਟੀਆਂ। 1980 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਪੁੱਠੇ ਗੇਅਰ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 1991 ਤੋਂ ਸਮਾਏਦਾਰ/ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਜਗਤ-ਪੱਖੀ ਨਵੀਆਂ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ। 2015 ਦੌਰਾਨ ਤਾਂ ਯੋਜਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਭੋਗ ਪਾ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਸਰਮਾਏਦਾਰ/ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਜਗਤ-ਪੱਖੀ ਨੀਤੀ ਆਯੋਗ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। 1981 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੋਂ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਮੁਲਕ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਰਗਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਆਰਥਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਰੋਨਾ ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਜਦੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕਿਰਤੀ ਦੇ ਡੰਗਾਂ ਦੀ ਰੋਟੀ ਲਈ ਔਖੇ ਸਨ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰ/ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਜਗਤ ਦੀ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਦੌਲਤ ਵਿਚ ਅਥਾਹ ਵਾਧਾ ਦਰਜ ਹੋਇਆ।

ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਅਪਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨੀਤੀਆਂ ਕਾਰਨ ਦਿਨੋਂ-ਦਿਨ ਕਿਸਾਨਾਂ, ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਛੋਟੇ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਦੀਆਂ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤਾਂ ਨਿਘਰਦੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਸਰਕਾਰੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਲਕ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਹਨ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸੀਮਾਂਤ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਨ ਅਤੇ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਵੀ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦੁੱਖਦਾਈ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾਂਤ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਕਿਸਾਨ, ਅਤੇ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਕਰ ਗਏ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਮੁੜ-ਵਸੇਬਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੇਂਡੂ ਛੋਟੇ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਦੀਆਂ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਕੋਈ ਵੀ ਅੰਕੜੇ ਇਕੱਠੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ।

ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਭਾਰੀ ਬੁਝੁ ਉੱਪਰ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਅਪਣਾਈ ਗਈ 'ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੀ ਨਵੀਂ ਜੁਗਤ' ਦੇ ਪੁਲੰਦੇ ਵਿਚੋਂ ਨਦੀਨਾਸ਼ਕਾਂ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉੱਪਰ ਨਿਰਭਰ ਸਾਰੇ ਵਰਗਾਂ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਘਟਾਏ, ਉੱਥੇ ਇਸ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਰ ਖੇਤ-ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਛੋਟੇ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਉੱਪਰ ਪਈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਜ਼ਮੀਨ-ਵਿਹੂਣੇ ਵਰਗਾਂ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਕਿਰਤ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਸਵਾਇ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਹੋਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵੀ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਮਾੜੀ ਹੀ ਹੈ।

ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਕ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਉੱਪਰ ਕਾਬੂ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਮਦਨ ਵਿਚੋਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹਿੱਸਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੰਨਾ ਜ਼ਰੂਰ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖੇਤਰ ਉੱਪਰ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਲਈ ਨਿਰਭਰ ਸਾਰੇ ਵਰਗ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰ ਸਕਣ। ਲਘੂ, ਛੋਟੀਆਂ, ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਬਣਦੀਆਂ ਰਿਆਇਤਾਂ ਦੇਣੀਆਂ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਣ। ਉਦਯੋਗਿਕ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਤੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਐਕਸਫੈਮ ਦੀ 2023 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਆਰਥਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਸਰਮਾਏਦਾਰ/ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਜਗਤ ਉੱਤੇ ਕਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਗਰਾਹੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਜਨਤਕ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁਝਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਗਰੀਬੀ ਦੀ ਰੇਖਾ ਨੂੰ ਮੁੜ ਤੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਅਮੀਰੀ ਦੀ ਰੇਖਾ ਵੀ ਤੈਅ ਕਰਨੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਸੁਝਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਮਿਸ਼ਰਤ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਵੱਲ ਮੁੜਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਤਰਜੀਹ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਉੱਪਰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਮਾਏਦਾਰ/ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਜਗਤ-ਪੱਖੀ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਮਾਡਲ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਲੋਕ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ-ਪੱਖੀ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਮਾਡਲ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

1951 ਦੌਰਾਨ ਮੁਲਕ ਦੀ 81 ਫੀਸਦ ਦੇ ਕਰੀਬ ਆਬਾਦੀ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਲਈ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖੇਤਰ ਉੱਪਰ ਨਿਰਭਰ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਮਦਨ ਵਿਚੋਂ 55 ਫੀਸਦ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹਿੱਸਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਮੁਲਕ ਦੀ 50 ਫੀਸਦ ਦੇ ਕਰੀਬ ਆਬਾਦੀ ਜੋ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਲਈ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖੇਤਰ ਉੱਪਰ ਨਿਰਭਰ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ 2018-19 ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਮਦਨ ਵਿਚੋਂ ਸਿਰਫ 16 ਫੀਸਦ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹਿੱਸਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮੁਲਕ ਦਾ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦਨ ਕਿਸਾਨਾਂ, ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਛੋਟੇ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਉੱਪਰ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

2011 ਦੀ ਜਨਸੰਖਿਆ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਲਕ ਵਿਚ 11.88 ਕਰੋੜ ਕਿਸਾਨ ਅਤੇ 14.43 ਕਰੋੜ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਹਨ। ਮੁਲਕ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਿਚੋਂ 68.45 ਫੀਸਦ ਸੀਮਾਂਤ ਕਿਸਾਨ (1 ਹੈਕਟੇਅਰ ਤੋਂ ਘੱਟ), 17.62 ਫੀਸਦ ਛੋਟੇ ਕਿਸਾਨ (1 ਹੈਕਟੇਅਰ ਤੋਂ 2 ਹੈਕਟੇਅਰ ਤੋਂ ਘੱਟ) ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੇ 13.93 ਫੀਸਦ ਅਰਧ-ਦਰਮਿਆਨੇ, ਦਰਮਿਆਨੇ, ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਕਿਸਾਨ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਿਸਾਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਸੀਮਾਂਤ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਾੜੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਕੋਲ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਵੇਚਣ ਲਈ ਜਿਨਸਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੁਝ ਕਿਸਾਨ ਤਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕੱਪੜਿਆਂ, ਦਵਾਈਆਂ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੇ ਸਾਲ ਲਈ ਰੱਖੇ ਅਨਾਜ

ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਭਾਰੀ ਬੁਝੁ ਉੱਪਰ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਅਪਣਾਈ ਗਈ 'ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੀ ਨਵੀਂ ਜੁਗਤ' ਦੇ ਪੁਲੰਦੇ ਵਿਚੋਂ ਨਦੀਨਾਸ਼ਕਾਂ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉੱਪਰ ਨਿਰਭਰ ਸਾਰੇ ਵਰਗਾਂ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਘਟਾਏ, ਉੱਥੇ ਇਸ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਰ ਖੇਤ-ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਛੋਟੇ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਉੱਪਰ ਪਈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਜ਼ਮੀਨ-ਵਿਹੂਣੇ ਵਰਗਾਂ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਕਿਰਤ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਸਵਾਇ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਹੋਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵੀ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਮਾੜੀ ਹੀ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਕ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਉੱਪਰ ਕਾਬੂ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਮਦਨ ਵਿਚੋਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹਿੱਸਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੰਨਾ ਜ਼ਰੂਰ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖੇਤਰ ਉੱਪਰ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਲਈ ਨਿਰਭਰ ਸਾਰੇ ਵਰਗ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰ ਸਕਣ। ਲਘੂ, ਛੋਟੀਆਂ, ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਬਣਦੀਆਂ ਰਿਆਇਤਾਂ ਦੇਣੀਆਂ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਣ। ਉਦਯੋਗਿਕ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਤੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਐਕਸਫੈਮ ਦੀ 2023 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਆਰਥਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਸਰਮਾਏਦਾਰ/ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਜਗਤ ਉੱਤੇ ਕਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਗਰਾਹੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਜਨਤਕ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁਝਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਗਰੀਬੀ ਦੀ ਰੇਖਾ ਨੂੰ ਮੁੜ ਤੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਅਮੀਰੀ ਦੀ ਰੇਖਾ ਵੀ ਤੈਅ ਕਰਨੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਸੁਝਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਮਿਸ਼ਰਤ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਵੱਲ ਮੁੜਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਤਰਜੀਹ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਉੱਪਰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਮਾਏਦਾਰ/ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਜਗਤ-ਪੱਖੀ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਮਾਡਲ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਲੋਕ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ-ਪੱਖੀ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਮਾਡਲ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਕੋਹਰੇ ਕਾਰਨ ਆਲੂ ਅਤੇ ਹਰੇ ਚਾਰੇ ਦੀ ਤਬਾਹੀ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਦਿਨ ਸਮੇਂ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ

ਮਹਿਲਕਲਾਂ, (ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ)- ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਏਕਤਾ ਡਕੌਂਦਾ ਬਲਾਕ ਮਹਿਲ ਕਲਾਂ ਨੇ ਕੋਹਰੇ ਕਾਰਨ ਆਲੂ ਅਤੇ ਹਰੇ ਚਾਰੇ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਗਹਿਰੀ ਚੁੱਕਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਫਸਲ ਨੂੰ ਕੋਹਰੇ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਪਾਣੀ ਦੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਬਿਜਲੀ ਮਹਿਕਮੇ ਵੱਲੋਂ ਬਿਜਲੀ ਵੀ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ। ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਜੋ ਕੋ ਟਾਈਮ ਦਿਨ ਵਾਲੀ ਵਾਰੀ ਚੋਂ ਹੁੰਦਾ ਉਹ ਤਾ ਪਾਵਰ ਕੱਟਾਂ ਚੋਂ ਹੀ ਟਾਈਮ ਪੂਰਾ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦਾ ਇੱਕ ਹਫਤੇ ਤੋਂ ਆਲੂ ਕੋਹੇ ਦੀ ਮਾਰ 'ਚ ਆ ਗਏ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸਾਨ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ 'ਚ ਫਸਿਆ ਹੋਇਆ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਕਰਨ

ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਜਾ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਰਦਾਸਪੁਰਾ ਦੇ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਤਿਨਾਮ ਸਿੰਘ ਮੁੰਮ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੰਚ ਰਾਏਸਰ, ਦੰਧਾਹੂਰ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਮਨਪੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਹੱਡਬੀਤੀ ਸੁਣਾਈ ਕਿ ਰਾਤ ਰਾਤ ਭਰ ਜਾਗਦਾ

ਆਲੂਆਂ ਦੀ ਫਸਲ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਲਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਹੱਡ ਚੀਰਵੀ ਠੰਡ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹਨ। ਬਿਜਲੀ ਸਪੁਰਾ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਰਾਏਸਰ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਦੁਖੀ ਹਿਰਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਦੁੱਖ ਦੱਸੇ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਫੌਰੀ ਤੇ ਕੋਈ ਹੱਲ ਕਰੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਕੋਈ ਸਥੰਬਰ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਕੋਹਰੇ ਕਾਰਨ ਹਰੇ ਚਾਰੇ ਦਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹਾਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਗੂਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਕਿਸਾਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਕਰੋਪੀ ਦੀ ਮਾਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕਿਸਾਨ ਇੱਕ ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾਈ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਹਰ ਕਿਸਾਨ ਸਿਰ 2 ਲੱਖ ਰੁ. ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਜੱਗਾ ਸਿੰਘ ਮਹਿਲਕਲਾਂ, ਗੋਰਾ ਸਿੰਘ ਰਾਏਸਰ, ਦੀਪਾ ਨਿਹਾਲਵਾਲ ਅਤੇ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪਾਲਾ ਹਰਦਾਸਪੁਰਾ ਆਦਿ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਸਿੱਜਰ, ਮੇਰਾ ਪਹਿਲਾ ਅਧਿਆਪਕ ਮੇਰਾ ਸਿਰਜਕ

ਅਮਰ ਗਰਗ ਕਲਮਦਾਨ
98143-41746

ਪੁਰਾਣੀ ਟਰੱਕੀ ਨੂੰ ਫਰੋਲਦਿਆਂ 1982 ਦੇ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਟੁਕੜਾ ਮੇਰੇ ਹੱਥ ਲੱਗ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤੀਰਾਨ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਮਹਿਲਾ ਦੀ ਆਪ ਬੀਤੀ ਛਪੀ ਸੀ। ਉਸ ਖ਼ਬਰ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਕੇ ਇੱਕ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਆਸ ਹੈ, ਇਹ ਚਰਿੱਤਰ ਧਰੁਵ ਤਾਰੇ ਵਾਂਗ ਸਦਾ ਲਈ ਸਥਿਰ ਅਤੇ ਰਾਹ ਦਸੇਰਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸਾਹਿਬ ਆਹ ਲਓ ! ਤੁਹਾਡੀ ਤਾਰ ਆਈ ਹੈ। ਸਿੱਜਰ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਬੈਠਦਿਆਂ ਤਾਰ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ, ਸ਼ੁਕਰ ਹੈ ਇਸ ਵਰਦੀ ਨੇ ਚਾਰ ਅੱਖਰ ਸਿਖਾ ਦਿੱਤੇ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤਾਰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਪੜ੍ਹਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ। ਤਾਰ ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਯੂ.ਐੱਨ.ਓ. ਮਿਸ਼ਨ ਤੇ ਯੁਗੋਸਲਾਵੀਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਲਦੀ ਹੌਡ ਕੁਆਰਟਰ ਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰੋ। ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਬੈਰਕ ਵਿੱਚ ਅਗਨੀ ਜਲਾਕੇ ਜੋੜ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਟੇਕ ਕੇ, ਅੰਗ੍ਰੇਜੀ ਵਿੱਚ ਯੁਗੋਸਲਾਵੀਆ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਫੌਜੀ ਜਹਾਜ਼ ਜਗਰੇਵ ਦੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੇ ਉੱਤਰ ਗਿਆ।

ਸਿੱਜਰ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਸੀ, ਉਹ ਤਿੰਨ ਜਣੇ ਸਨ। ਜੇਕਰ ਦੋ ਡਿਊਟੀ ਦਿੰਦੇ ਤਾਂ ਇੱਕ ਅਰਾਮ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਸੀ। ਸਿੱਜਰ ਨੇ ਸਕੂਲ ਲੱਗਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਾਲੀ ਡਿਊਟੀ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਤੋਂ ਮੰਗਵੀ ਲੈ ਲਈ ਸੀ। ਸਕੂਲ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫੁੱਟਬਾਲ ਬੜੀ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੀ ਸੀ। ਉਹ ! ਜਲਾਲ, ਮੇਰੀ ਰਾਈਫਲ ਸੰਭਾਲ ਲੈ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਬੁੱਕ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਮੈਂ ਉਹਨਾ ਨਾਲ ਫੁੱਟਬਾਲ ਖੇਡ ਲਵਾਂ। ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਾ ਬਣਨਾ ਉਸ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਸੀ। ਕਦੇ-ਕਦੇ ਉਹ ਛੋਟੀਆਂ ਬੱਚਿਆਂ ਸੰਗ ਖੋਹ-ਖੋਹ ਖੇਡਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ।

ਰਾਤ ਨੂੰ ਰਜਾਈ ਵਿੱਚ ਪਿਆ-ਪਿਆ ਬੋਲਿਆ ਉਹ ਜਲਾਲ ਯਾਰ ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਰਹਿ ਗਏ ਨੇ ਸਰਵਿਸ ਦੇ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਪਿੰਡ ਜਾਕੇ ਇੱਕ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹਾਂਗਾ। ਤੈਨੂੰ ਪਤਾ! ਸਾਡਾ ਪਿੰਡ ਅਲੀਆਬਾਦ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਗੋਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਸਮਾਨ ਹੈ। ਪਰ ਸਾਡੇ ਅਨਪੜ੍ਹ ਮਰਦਾਂ ਨੇ ਤਾਲੀਮ ਲਈ ਕੋਈ ਸਕੂਲ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਇਸ ਛੋਟੇ ਪਿਆਰੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਤਾਲੀਮ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਜਲਾਲ ਬੋਲਿਆ, "ਜਦੋਂ ਉਹਨਾ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਹੁਣ ਕਿਵੇਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣਗੇ, ਬੱਚੇ ਵੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਦੇਣੇ ਹਨ।" ਸਿੱਜਰ ਬੋਲਿਆ, "ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਧਨ ਆਪਣੇ ਇਸ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਗਾ ਦੇਵਾਂਗਾ।"

ਬੱਚਿਓ! ਅੱਜ ਇੱਥੇ ਮੇਰਾ ਅਖੀਰਲਾ ਦਿਨ ਹੈ, ਰਾਤ ਨੂੰ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਉਡਾਨ ਫੜਨੀ ਹੈ। ਜਿਉਂ ਹੀ ਉਸਨੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਬੋਲੇ, ਬੱਚੇ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਲਿਪਟ ਗਏ, ਸਾਰੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਅੱਗ ਵਾਂਗ ਫੈਲ ਗਈ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਜਮਾਤਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਉਹ ਵੀ ਬਾਹਰ ਆ ਗਈਆਂ। ਸਕੂਲ ਦੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੇ ਮੌਕੇ ਨੂੰ ਸਮਝਦਿਆਂ ਸਿੱਜਰ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਵਿਦਾਇਗੀ ਸਭਾ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ। ਪਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਹਾਲੇ ਵੀ ਸਥਿਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਸਿੱਜਰ ਮੌਜ ਤੋਂ ਉਤਰਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਬੋਲਿਆ, ਮੈਂ ਸਰਕਾਰੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮੇਰੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਮੇਰੀ ਜਿਆਦਾ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਸਕੂਲ ਦਾ ਮੂੰਹ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਸਿੱਜਰ ਨਾਲ ਚਿੱਠਕ ਕੇ ਕੈਮਰੇ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਫੋਟੋ ਖਿੱਚਣ ਲਈ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ।

ਭਾਰੀ ਮਨ ਨਾਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਕਸਦ ਲੈ ਕੇ ਸਿੱਜਰ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਅਲੀਆਬਾਦ ਆ ਗਿਆ। ਚਾਚੀ! ਤੇਰਾ ਸਿੱਜਰ ਆ ਗਿਆ। ਚਾਚੀ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਦਮ ਖਿੱਚ ਕੇ ਅੰਦਰ ਲੈ ਗਈ, "ਪਹਿਲਾਂ ਅਗਨੀ ਦੇਵਤਾ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਟੇਕ"। ਚਾਚੀ ਅਤੇ ਸਿੱਜਰ ਨੇ ਝੁੱਕ ਕੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ, ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅਗਨੀ ਦੇਵਤਾ ਦੇ ਮੂਹਰੇ ਖੜੇ ਹੋ ਕੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਸਿੱਜਰ ਦਾ ਮੱਥਾ ਚੁੰਮ ਕੇ ਚਾਚੀ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ ਰੋਜ਼ ਅਗਨੀ ਦੇਵਤਾ ਤੋਂ ਹੀ ਤੇਰੀ ਸਲਾਮਤੀ ਮੰਗਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਦੁਪਹਿਰ ਦਾ ਖਾਣਾ ਖਾਧਾ, ਫਿਰ ਸਿੱਜਰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਨਿਕਲ ਗਿਆ। ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਕੋਲ ਬਾਰਾਂ ਸਾਲ ਫੌਜ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਹੜੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਯੁਗੋਸਲਾਵੀਆ ਦੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਸੰਗ ਬਿਤਾਏ ਪਲਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਇੱਕ ਬੋਲਿਆ, "ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣਾ-ਸੁਣਾ ਬੋਰ ਕਰੀ ਜਾਨੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਕੋਈ ਮੇਮਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣਾ।" "ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਪਿਆਰ ਹੀ ਐਨਾ ਜਿਆਦਾ ਸੀ, ਮੇਮਾਂ ਵੱਲ ਤਾਂ ਧਿਆਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਗਿਆ," ਸਿੱਜਰ ਬੋਲਿਆ, "ਟੁਲੀ ਯਾਰ ਇੰਜ ਦੱਸ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਾਂਝੀ ਥਾਂ ਪਈ ਹੈ?" "ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸ ਕਰਨਾ ਕੀ ਹੈ? ਟੁਲੀ ਪੁੱਛਣ ਲੱਗਾ।" "ਮੈਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਇੱਕ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਏ ਹਨ, ਮੈਨੇ ਦੇਖਿਆ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦੋ ਅੱਖਾਂ ਤਾਂ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਇੱਕ ਤੀਜੀ ਅੱਖ ਗਿਆਨ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਕੇਵਲ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕ ਹੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਤੀਜੀ ਅੱਖ ਮੇਰੀ ਫੌਜ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹਾਂਗਾ।" "ਤੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਤਾਂ ਸਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਜਾਣਦੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਦੋ ਘਰ ਹਨ, ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਰਾਜੀਆਂ ਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਮਸੀਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਸਿਜਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਸਿੱਜਰ ਬੋਲਿਆ, ਮਸੀਤ ਤਾਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਲਈ ਹੈ, ਵੱਡੇ ਉੱਥੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਸਕੂਲ ਤਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਹੋਵੇਗਾ, ਨਾਲੇ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਤਾ ਭਾਸ਼ਾ ਫਾਰਸੀ ਸਿਖਾਵਾਂਗਾ।" "ਚੱਲ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਅਗਨੀ ਡੇਰੇ, ਉੱਥੇ ਹੁਣ ਕੋਈ ਪੱਕਾ ਪੁਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ,

ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਵੇਲੇ ਆਪ ਹੀ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੋਲ੍ਹਣੇ ਪੈਂਦੇ ਨੇ। ਉੱਥੇ ਬਰਾਮਦੇ ਵਿੱਚ ਤੇਰਾ ਸਕੂਲ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਵੇਗਾ, ਬੱਸ ਉਦੋਂ ਔਖਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਨਾਲੇ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਆਪਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਹਿ ਕੇ ਇਸਦਾ ਵੀ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਰ ਲਵਾਂਗੇ" ਟੁਲੀ ਨੇ ਕਿਹਾ।

ਸਿੱਜਰ ਬੋਲਿਆ, "ਨਾਲਾ ਤਾਂ ਸੁੱਕਾ ਪਿਆ, ਲੱਗਦਾ ਕੁਦਰਤ ਸਾਡਾ ਸਾਥ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ"। ਟੁਲੀ ਬੋਲਿਆ "ਲੈ ਆ ਗਿਆ ਆਪਣਾ ਡੇਰਾ"। ਦੋਵੇਂ ਜਣੇ ਜਗ ਰਹੀ ਜੋੜ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਟੇਕਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਜਰ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਡੇਰੇ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵੱਲ ਦੌੜ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਬੋਲਿਆ, "ਇਹ ਗੁਲਮੋਹਰ ਦੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ ਭਰਿਆ ਰੁੱਖ ਅਗਨੀ ਵਾਂਗ ਦਮਕਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਅਗਨੀ ਦੇਵਤਾ ਨੇ ਖੁਦ ਲਾਇਆ ਹੋਵੇ, ਬੜਾ ਖੁਸ਼ਗਵਾਰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਪਹਾੜੀ ਤੇ ਚੜ੍ਹਨ ਲਈ ਜਿਹੜੀਆਂ ਇਹ ਚੌੜੀਆਂ ਚੌੜੀਆਂ ਪੌੜੀਆਂ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਇਸ ਨਾਲ ਡੇਰੇ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਵੱਧ ਗਈ। ਇਸ ਬਰਾਮਦੇ ਵਿੱਚ ਜਮਾਤ ਲੱਗੇਗੀ, ਸਾਰੀਆਂ ਹੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸਕੂਲ ਲਈ ਫੁੱਕਵੀਆਂ ਹਨ। ਅੱਜ ਤੋਂ ਹੀ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ"। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸਿੱਜਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਬੈਠਣ ਲਈ ਦਰੀਆਂ, ਬੈਗ, ਮੁੱਚਲੇ ਕੈਦੇ ਅਤੇ ਕਾਪੀਆਂ ਲੈ ਆਇਆ। ਬਰਾਮਦੇ ਦੀ ਕੰਧ ਉੱਪਰ ਸੀਮਿੰਟ ਦਾ ਵੱਡਾ ਬੋਰਡ ਬਣਾਇਆ

ਤਿੰਨ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ। ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਭੜਝੂ ਪੈ ਗਿਆ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਜਦੋਂ ਸਿੱਜਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈਣ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਘੇਰ ਲਿਆ। ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਥਾਂ ਤੇ ਵੱਡਾ ਇਕੱਠ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਿੰਡ ਦਾ ਇੱਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਸਿੱਜਰ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, 'ਤੂੰ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਹੈਂ, ਮੈਨੂੰ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਤੂੰ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲੇਗਾ। ਸੱਚ-ਸੱਚ ਦੱਸ ਤੂੰ ਔਲੂ ਬਾਰੇ ਕੱਲ੍ਹ ਕੀ ਕਹਿ ਰਾਹੀਂ? ਸਿੱਜਰ ਚੁੱਪ ਰਿਹਾ। ਅੰਜਾਮ ਤੋਂ ਬੇਖ਼ਬਰ ਕੁਝ ਬੱਚੇ ਇਕੱਠ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਬਜ਼ੁਰਗ ਫੇਰ ਬੋਲਿਆ, 'ਤੈਥੋਂ ਬਾਅਦ ਚ ਪੁੱਛਦੇ ਹਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਬੱਚੀ ਹੈ ਮਲਾਲੀ, ਤੂੰ ਦੱਸ ਬੇਟਾ, ਕੱਲ੍ਹ ਔਲੂ ਬਾਰੇ ਤੇਰੇ ਅਧਿਆਪਕ ਨੇ ਕੀ ਕਹਿ ਰਾਹੀਂ? ਬੱਚੀ ਨੇ ਇੰਨ-ਬਿੰਨ ਜੋ ਸੁਣਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ। ਹੁਣ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨੇ ਸਿੱਜਰ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, 'ਕੀ ਜੋ ਬੱਚੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ? ਸਿੱਜਰ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ਹਾਂ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਮੈਥੋਂ ਅਗਨੀ ਨੂੰ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਅਧਿਆਪਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਮੈਨੂੰ ਸੱਚਾਈ ਦੱਸਣੀ ਪਈ। ਔਲੂ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਇੱਕ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਬੋਲਿਆ।'

ਗਿਆ। "ਸਿੱਜਰ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ, ਜਿਆਦਾ ਖਰਚ ਨਾ ਕਰ, ਪਹਿਲਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਤਾਂ ਦੇਖ ਲਈਏ" ਟੁਲੀ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ। 'ਤੂੰ ਖਰਚੇ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਨਾ ਕਰ, ਹੁਣ ਮੈਂ ਪਿੰਡੇ ਹਟਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।

ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸਿੱਜਰ ਨੇ ਟੁਲੀ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲਿਆ, ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਅਤੇ ਪੈਨ ਲੈ ਕੇ, ਘਰ-ਘਰ ਜਾਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਅਤਾ-ਪਤਾ ਲਿਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੱਜਰ ਨੇ ਆਵਾਜ਼ ਲਗਾਈ, 'ਸੁਹੇਲ ਹਾਜੀ ਘਰ ਹੋ? ਹਾਂ ਆ ਜਾਓ ਘਰ ਹੀ ਹਾਂ, ਦੱਸੋ ਕਿਵੇਂ ਆਉਣਾ ਹੋਇਆ? ਸਿੱਜਰ ਬੋਲਿਆ, ਆਪ ਦੇ ਦੋ ਬੱਚੇ ਹਨ, ਸਕੂਲ ਜਾਣ ਯੋਗ ਹਨ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਮੁਫਤ ਪੜ੍ਹਾਵਾਂਗਾ, ਸਕੂਲ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਸਕੂਲ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਮੁਫਤ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੁਹੇਲ ਖਿੜਕੇ ਬੋਲਿਆ, 'ਤੂੰ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਗੰਦ ਇੱਥੇ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ, ਅੱਠ-ਅੱਠ ਸਾਲ ਦੇ ਬੱਚੇ ਹੁਣ ਨੇ, ਦੋ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਬੈਠਤਾਂ ਆ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਕਿਵੇਂ ਸੰਭਾਲੇਗਾ ਇਹਨਾ ਨੂੰ, ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਕੰਡੇ ਬੀਜ ਲਵੇਗਾ'। ਦੋਵੇਂ ਬੱਚੇ ਵੀ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਿੱਜਰ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਤਾਂ ਲਿਖ ਲਏ, ਪਰ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਭੇਜਣਾ ਅਸੰਭਵ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਹੁਣ ਉਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਘਰ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਬੱਚੀ ਦਾ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ ਉਸਦੇ ਦਾਦਾ-ਦਾਦੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਆਸ ਸੀ ਕਿ ਇੱਥੇ ਨਾਂਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਦਾਦੀ! ਘਰ ਐ? ਹਾਂ, ਪੁੱਤਰ ਲੰਘਿਆ। ਪੁੱਤਰ ਸੰਬੋਧਨ ਨਾਲ ਹੀ ਸਿੱਜਰ ਦੀਆਂ ਆਸਾਂ ਵੱਝ ਗਈਆਂ। ਬੋਲਿਆ, 'ਸੁਣ ਦਾਦੀ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਫਾਰਸੀ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਪੋਤੀ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਪੜ੍ਹਾਵਾਂਗਾ'। ਦਾਦੀ ਬੋਲੀ, ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹਿ ਦਿੱਤੀ, ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਬਣਾ ਕੇ ਇਸਦੇ ਸਵਰਗ ਵਾਸੀ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਸੁਗਾਤ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ। 'ਇਸ ਬੱਚੀ ਦਾ ਨਾਮ ਤੇ ਉਮਰ ਲਿਖਵਾ ਦੇ', ਸਿੱਜਰ ਬੋਲਿਆ। 'ਲਿਖ, ਬੱਚੀ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਲੱਲ ਦੀਦ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਉਮਰ ਹੈ ਛੇ ਸਾਲ'। 'ਲੈ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਅੱਠ ਵਜੇ ਨਮ੍ਹਾ-ਤਮ੍ਹਾ ਕੇ ਤਿਆਰ ਕਰ ਦੇਣਾ, ਸਿੱਜਰ ਦਾਦੀ ਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ, 'ਪੰਜਵੀਂ ਤੱਕ ਇਹ ਅਗਨੀ ਡੇਰੇ ਵਿੱਚ ਪੜੇਗੀ, ਫੇਰ ਇਸਨੂੰ ਆਪਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਲਾਵਾਂਗੇ'। ਦਾਦੀ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਦੀ ਗੱਲ ਦੱਸਦੀ ਹੋਈ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, 'ਮੈਂ ਵੀ ਕੁਰਦਾਂ ਦੀ ਕੁੜੀ ਹਾਂ, ਤੇਰਾ ਦਾਦਾ ਆਪਣੀ ਵਾਣੀ ਲੈ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਉਧਾਲ ਲੈ ਆਇਆ ਸੀ। ਲੈ ਚੱਲ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਚੱਲਦੀ ਹਾਂ, ਇੱਕ ਮੇਰੀ ਸਹੇਲੀ ਦੀ ਪੋਤੀ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਵੀ ਆਪਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲੈਨੇ ਆ'। ਸਿੱਜਰ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਫੁੱਲਿਆ ਨਹੀਂ ਸਮਾਂ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਦਾਦੀ ਨੂੰ ਲੱਲ ਦੀਦ ਲਈ ਇੱਕ ਬੈਗ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੈਦਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਨਾਪ ਦੀ ਵਰਦੀ ਵੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ।

ਦੂਜੇ ਘਰ ਦਾਦੀ ਹਾਕ ਮਾਰਦੀ ਬੋਲੀ, ਨੀਂ ਫੱਤੋ ਲਿਆ ਤੇਰੀ ਪੋਤੀ ਕਲਾਤਾਂ ਕਿੱਥੇ ਆ, ਫੱਤੋ ਡਰ ਨਾਲ ਬੋਲੀ,

ਉਸਨੇ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਹੜਾ ਤੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਹਾਕ ਮਾਰ ਰਹੀ ਐ'। 'ਨਹੀਂ-ਨਹੀਂ ਆ ਸਿੱਜਰ ਨੇ ਅਗਨੀ ਡੇਰੇ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਹੈ, ਤੇਰੀ ਪੋਤੀ ਨੂੰ ਅਫ਼ਸਰ ਬਣਾਵੇਗਾ। ਦਾਦੀ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਉਹ ਵੀ ਆਪਣੀ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਭੇਜਣ ਲਈ ਰਾਜੀ ਹੋ ਗਈ।

ਤੀਸਰੇ ਘਰ ਵਾਲੇ ਤਾਂ ਸਿੱਜਰ ਦੇ ਗਲ ਹੀ ਪੈ ਗਏ, ਉਹਨਾ ਦਾ ਬਜ਼ੁਰਗ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, 'ਤੂੰ ਤਾਂ ਈਨ ਤੋਂ ਬਾਗੀ ਐਂ, ਰਹਿੰਦਾ-ਪੁੰਹਦਾ ਤੂੰ ਔਲੂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਅੱਗ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਟੇਕਦੇ, ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਬਿਗਾੜ ਦੇਵੇਗਾ, ਜਾ ਚਲਿਆ ਜਾ ਇਥੋ'।

ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਫਿਰ ਕੇ ਸਿੱਜਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਟੁਲੀ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, 'ਕਾਮਯਾਬੀ ਦਾ ਮੁੱਢ ਤਾਂ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਗਿਆ, ਇਹ ਦੋ ਬੱਚੇ ਹੀ ਦੂਸਰੇ ਘਰਾਂ ਲਈ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੀ ਕਿਰਨ ਸਾਬਿਤ ਹੋਣਗੇ'।

ਅਗਲਾ ਦਿਨ ਸਕੂਲ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਦਿਨ ਸੀ, ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਤੀਜੇ ਨੇਤਰ ਦਾ ਆਗਮਨ ਸੀ। ਸਵੇਰੇ-ਸਵੇਰੇ ਜਦੋਂ ਸਿੱਜਰ ਵਰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮੋਢਿਆਂ ਚ ਬੈਗ ਸਮੇਤ ਸਕੂਲ ਲਿਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ-ਨਿਕਲ ਦੇਖ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਦਾਦੀ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗੁੱਤਾਂ ਚ ਫੁੱਲ ਲਗਾ ਦਿੱਤੇ ਸਨ।

ਡੇਰੇ ਵਿੱਚ ਪੈਰ ਧਰਨ ਸਾਰ ਸਿੱਜਰ ਨੇ ਦੋਵੇਂ ਬੱਚੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪੌਦਾ ਲਗਵਾਇਆ, ਲੱਲ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਪਿੱਪਲ ਦਾ ਅਤੇ ਕਲਾਤਾਂ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਨਿਮ ਦਾ। ਸਿੱਜਰ ਬੋਲਿਆ, 'ਦੋਖੇ ਬੱਚੇ, ਜਿਉਂ-ਜਿਉਂ ਇਹ ਪੌਦੇ ਵੱਡੇ ਹੋਣਗੇ, ਉਸੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਇਹ ਸਕੂਲ ਵੱਡਾ ਹੋਵੇਗਾ'। ਦੋਵੇਂ ਬੱਚੀਆਂ ਦਾ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਉੱਪਰ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਣ ਕਾਰਨ ਛੋਟੀ ਹੀ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਅੱਠ ਬੱਚੇ ਹੋਰ ਭਰਤੀ ਹੋ ਗਏ।

ਸਿੱਜਰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪ ਤੋਰ ਕੇ ਸਕੂਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦਾ। ਨਾਲੇ 'ਚ ਗੋਡੇ-ਗੋਡੇ ਪਾਣੀ ਆ ਚੁੱਕਾ ਸੀ, ਸਿੱਜਰ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮੋਢਿਆਂ ਤੇ ਬਿਠਾਉਂਦਾ ਨਾਲਾ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਫੇਰ ਵਾਪਿਸ ਆਉਂਦਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਦੋ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦਾ। ਸਿੱਜਰ ਬੋਲਿਆ, ਅੱਜ ਨਾਲੇ ਚ ਪਾਣੀ ਕਾਰਨ ਸਕੂਲ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਬੱਚਿਓ ਜਲਦੀ ਤੁਰੋ। ਅੱਜ ਉਸਨੇ ਅਗਨੀ ਮੂਹਰੇ ਵੀ ਰਸਮੀ ਹੀ ਸਿਰ ਝੁਕਾਇਆ।

ਸਿੱਜਰ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦਿਆਂ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ਬੱਚਿਓ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਇੱਕ ਬੇਹੱਦ ਪਵਿੱਤਰ ਪੰਚਤੰਤਰ ਨਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਹਾਂ। ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਭਾਰਤ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਰਿਸ਼ੀ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਫਾਰਸੀ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਤਰਜਮਾ ਅਬੂ ਫੈਜਲ ਨੇ 'ਯਾਰ ਈ ਦਾਨਿਸ਼' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਅੱਜ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ 'ਪਿਆਸਾ ਕਾਂ' ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਵਾਂਗਾ। ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣ ਕੇ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਮਝ ਵਰਤ ਕੇ ਘਰ ਤੋਂ ਲਿਖ ਕੇ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣੀ ਹੈ। ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਕੇ ਬੱਚੇ ਇੰਨੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਡੇਰੇ ਦੇ ਵੇਹੜੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਕੁੱਜੇ ਨੂੰ ਅੱਧਾ ਪਾਣੀ ਦਾ ਭਰ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ, ਉਸਦੇ ਇਰਦ-ਗਿਰਦ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਪੱਥਰ ਖਿਲਾਰ ਦਿੱਤੇ। ਲੱਲ ਨੇ ਤਾਂ ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਤੇ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾ ਕੇ ਡੇਰੇ ਦੀ ਕੰਧ ਉੱਪਰ ਛਪ ਦਿੱਤਾ।

ਜਦੋਂ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਜਮਾਤ ਲੱਗੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਪੰਛੀ ਆਪਣੀਆਂ ਧੁਨਾਂ ਨਾਲ ਡੇਰੇ ਨੂੰ ਸੰਗੀਤ ਮਈ ਬਣਾ ਰੱਖਦੇ ਸਨ, ਮੇਰਾਂ ਦਾ ਚਹਿਕਣਾ ਤਾਂ ਆਮ ਸੀ, ਕੋਇਲਾਂ ਵੀ ਆ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਮਾਹੌਲ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਪਿਆ ਕਿ ਸਾਰੇ ਹੀ ਬੱਚੇ ਬਹੁਤ ਛੋਟੀ ਹੀ ਪੜ੍ਹਨਾ-ਲਿਖਣਾ ਸਿੱਖ ਗਏ। ਬੱਚੇ ਹਿਸਾਬ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਾਹਿਰ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਸਿੱਜਰ ਨੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪਹਿਲੇ ਦਸ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਵੀਂ ਦਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੁਆ ਦਿੱਤਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਆਦਾਤਰ ਬੱਚੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵੱਡੇ ਸਨ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ-ਵੱਡੇ ਕੁੱਲ ਵੀਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ।

ਸਿੱਜਰ ਦਾਦੀ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਬੋਲਿਆ, 'ਲੱਲ ਨੇ ਤਾਂ ਕਮਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਸਾਰੇ ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚੋਂ ਅਵੱਲ ਆਈ ਹੈ, ਬੱਸ ਕੁੱਲ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਅੱਕ ਹੀ ਘੱਟ ਹਨ, ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਪਹਿਲਾ ਦਰਜਾ ਲੈ ਕੇ ਪਾਸ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਸੁਣ ਦਾਦੀ ਹੁਣ ਆਪਾਂ ਲੱਲ ਦੀਦ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਸਕੂਲ

ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ ਹੈ'। ਦਾਦੀ ਬੋਲੀ ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਹ ਕੁੜੀ ਤੈਨੂੰ ਸੰਭਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਮਰਜੀ ਲਗਾ ਦੇ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸਿੱਜਰ ਨੇ ਲੱਲ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ, ਰਹਿਣ ਦਾ ਇੰਤਜਾਮ ਵੀ

ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੀ। ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਅੱਵਲ ਆਉਣ ਕਾਰਨ, ਬਾਰਾਂ ਤੱਕ ਸਾਰੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਮੁਫਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਪਹਿਲੇ ਦਸ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿਛੋੜੇ ਕਾਰਨ, ਸਿੱਜਰ ਕੁਝ ਦਿਨ ਉਦਾਸ ਰਿਹਾ, ਪਿੱਪਲੀ ਤੇ ਨਿਮ ਨੂੰ ਚੁੰਮ-ਚੁੰਮ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਧਰਵਾਸ ਦਿੰਦਾ ਰਿਹਾ। ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਸਮਝਾ ਕੇ ਪਿਛਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਬੱਚਿਆਂ 'ਚ ਵੰਡਕੇ ਚੰਗੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਆਸ 'ਚ ਵੱਝ ਗਿਆ। ਲੱਲ ਦੀਦ ਵਾਲੀ ਟੋਲੀ ਨੂੰ ਮੁੱਚਲੇ ਸਕੂਲ ਚੋਂ ਗਿਆ ਨੂੰ ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਹੁਣ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੀ ਅਸਰਦਾਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ।

ਸਿੱਜਰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਅਗਨੀ ਦੇ ਮੂਹਰੇ ਲੇਟ ਕੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਦਾ ਸੀ। ਬੱਚੇ ਉਸਨੂੰ ਦੂਰ ਤੋਂ ਹੀ ਦੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਉਸਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਅਗਨੀ ਦੇਵਤਾ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਅੱਜ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਪੁੱਛ ਹੀ ਲਿਆ ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਅਗਨੀ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਕਿਉਂ ਟੇਕਦੇ ਹੋ, ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤਾਂ ਔਲੂ ਨੇ ਸਾਜੀ ਹੈ। ਫੇਰ ਔਲੂ ਨੂੰ ਹੀ ਸਜਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਜੀਵਨ ਦੀ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਾਜਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। 'ਸਿੱਜਰ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਚੁੱਪ ਰਿਹਾ, ਪਰ ਫਿਰ ਸੋਚਿਆ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੱਚ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਏ, ਬੋਲਿਆ, ਦੇਖੋ ਬੱਚਿਓ! ਆਪਣਾ ਇਹ ਜੀਵਨ ਪੰਜ ਮੁੱਖ ਤੱਤਾਂ ਦੇ ਸੰਜੋਗ ਨਾਲ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ, ਇਹ ਮੁੱਖ ਤੱਤ ਹਨ, ਧਰਤੀ, ਜਲ, ਅਗਨੀ (ਸੂਰਜ), ਹਵਾ ਅਤੇ ਅਕਾਸ਼। ਇਸ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਨੂੰ ਅਕਾਸ਼ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਪੰਜ ਤੱਤਾਂ ਦੇ ਇਸ ਸੰਗਮ ਤੋਂ ਇੱਕ ਤੱਤ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦੇਈਏ ਤਾਂ ਜੀਵਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੀਵਨ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਔਲੂ ਦੀ ਅਵਧਾਰਨਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਚੰਦਰਮਾ ਤੇ ਵਿਗਿਆਨੀ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ, ਉੱਥੇ ਦੋ ਤੱਤਵ ਇੱਕ ਜਲ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਹਵਾ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਉੱਥੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬੋਲਿਆ, ਫਿਰ ਔਲੂ ਝੂਠ ਹੈ? 'ਆਪਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰਾਂ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਔਲੂ ਦੀ ਅਵਧਾਰਨਾ ਇੱਕ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਾਰਨ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਈ ਹੈ, ਸਿੱਜਰ ਬੋਲਿਆ।

ਤਿੰਨ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ। ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਭੜਝੂ ਪੈ ਗਿਆ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਜਦੋਂ ਸਿੱਜਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈਣ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਘੇਰ ਲਿਆ। ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਥਾਂ ਤੇ ਵੱਡਾ ਇਕੱਠ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਿੰਡ ਦਾ ਇੱਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਸਿੱਜਰ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, 'ਤੂੰ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਹੈਂ, ਮੈਨੂੰ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਤੂੰ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲੇਗਾ। ਸੱਚ-ਸੱਚ ਦੱਸ ਤੂੰ ਔਲੂ ਬਾਰੇ ਕੱਲ੍ਹ ਕੀ ਕਹਿ ਰਾਹੀਂ? ਸਿੱਜਰ ਚੁੱਪ ਰਿਹਾ। ਅੰਜਾਮ ਤੋਂ ਬੇਖ਼ਬਰ ਕੁਝ ਬੱਚੇ ਇਕੱਠ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਬਜ਼ੁਰਗ ਫੇਰ ਬੋਲਿਆ, 'ਤੈਥੋਂ ਬਾਅਦ ਚ ਪੁੱਛਦੇ ਹਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਬੱਚੀ ਹੈ ਮਲਾਲੀ, ਤੂੰ ਦੱਸ ਬੇਟਾ, ਕੱਲ੍ਹ ਔਲੂ ਬਾਰੇ ਤੇਰੇ ਅਧਿਆਪਕ ਨੇ ਕੀ ਕਹਿ ਰਾਹੀਂ? ਬੱਚੀ ਨੇ ਇੰਨ-ਬਿੰਨ ਜੋ ਸੁਣਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ। ਹੁਣ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨੇ ਸਿੱਜਰ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, 'ਕੀ ਜੋ ਬੱਚੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ? ਸਿੱਜਰ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ਹਾਂ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਮੈਥੋਂ ਅਗਨੀ ਨੂੰ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਅਧਿਆਪਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਮੈਨੂੰ ਸੱਚਾਈ ਦੱਸਣੀ ਪਈ। ਔਲੂ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਇੱਕ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਬੋਲਿਆ।' ਬਜ਼ੁਰਗ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, 'ਜਦੋਂ ਤੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਸਾਜਨਾ ਵਿੱਚ ਔਲੂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਰ ਕੀ ਅਪਸ਼ਬਦ ਹੋਵੇਗਾ।' ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵੀ ਸਿੱਜਰ ਨੇ ਸੱਚ ਬੋਲ ਦਿੱਤਾ। ਪੁਲਿਸ ਉਸਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਲੈ ਗਈ।

ਥਾਣੇਦਾਰ ਸਿੱਜਰ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦਿਆਂ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ਤੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਮੁੱਕ ਜਾ ਬਾਕੀ ਮੈਂ ਸੰਭਾਲ ਲਵਾਂਗਾ। ਸਿੱਜਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ ਮਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ, ਮੈਂ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲ ਸਕਦਾ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਸੱਚ ਬੋਲਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਸੱਚ ਦੀ ਰਾਖੀ ਵੀ ਤਾਂ ਸੱਚ ਬੋਲ ਕੇ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ'। ਥਾਣੇਦਾਰ ਫਿਰ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, 'ਦੇਖ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਜੁਰਮ ਲਈ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੈ। ਸਿੱਜਰ, 'ਬੋਲਿਆ, ਜੇ ਸੱਚ ਦੀ ਖਾਤਰ ਮੌਤ ਮੁੱਲ ਲੈਣੀ ਪਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਸਜ਼ਾ ਹੀ ਹੈ।'

ਥਾਣੇਦਾਰ ਨੇ ਕੇਸ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਕਚਿਹਰੀ ਵਿੱਚ ਪੇਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਗੁੱਸੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੋ ਵਕੀਲ ਹੋਰ ਖੜੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਪਰ ਸਿੱਜਰ ਨੇ ਕੋਈ ਵਕੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਟੁਲੀ ਸਿੱਜਰ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, 'ਤੂੰ ਇਸ ਕਾਗਜ਼ ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਫੇਰ ਉਹ ਤੇਰੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਖੜਾ ਹੋ (ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਸਫੇ 'ਤੇ)

ਆਓ ਜਾਣੀਏ

ਬਾਰਵੀਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਹੜੇ ਕੋਰਸ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕੀ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੱਹਤਤਾ?

ਅੱਜ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਹਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੰਜਿਲ ਤਾਂ ਮਿਥੀ ਹੋਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਮੰਜਿਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਰਸਤਾ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ। ਕਈ ਵਾਰ ਰਸਤਿਆਂ ਦੀ ਭਟਕਣ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਹ ਗਵਾਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਵਿੱਚ ਹੀ ਆਪਣੇ ਅਗਲੇ ਖੇਤਰ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਲਈਏ, ਤਾਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਮੰਜਿਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਥੇ ਅਸੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁੱਝ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਕੋਰਸਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਾਰੂਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੁਣ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਬੀ.ਕਾਮ.: ਬੀ.ਕਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਬਾਰੂਦੀ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਕਾਮਰਸ ਵਿਸ਼ਾ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਰਟਸ ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੀ ਬੀ.ਕਾਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੋਵਾਂ ਮਾਧਿਅਮਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬੈਕਿੰਗ ਸੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ, ਕਲਰਕ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਬੀ.ਕਾਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਐਮ.ਕਾਮ. ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਨੈੱਟ ਦਾ ਟੈਸਟ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਨ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸੀ.ਏ.: ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ, ਅਕਾਊਂਟਸ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਾਹਿਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵਿੱਤੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ, ਨਿਵੇਸ਼ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਾਉਣਾ, ਵਿੱਤੀ ਜੋਖਿਮ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣਾ, ਟੈਕਸ ਦੀ ਰਿਟਰਨ ਭਰਨ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਬਾਰੂਦੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ.ਪੀ.ਟੀ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਈ.ਸੀ.ਏ.ਆਈ. (ਫਿਊ) ਦੇ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸੀ.ਐੱਸ. (ਕੰਪਨੀ ਸੈਕਰੇਟਰੀ): ਇਹ ਆਈ.ਸੀ.ਐੱਸ.ਆਈ (ICSI) ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਕੋਰਸ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਵਸਾਇਕ ਵਿੱਤੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮਾਂ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਸਮਝ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਸੀ.ਐੱਸ. ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਲੈਣ ਵਾਸਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਫਾਉਂਡੇਸ਼ਨ, ਐਂਗਲੀਕਿਊਟਿਵ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕਰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕੰਪਨੀ ਸੈਕਰੇਟਰੀ ਲੱਗਣ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਫਾਉਂਡੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਅਪੀਅਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਬਾਰੂਦੀ (ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ) ਪਾਸ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਬੀ.ਬੀ.ਏ: ਬੀ.ਬੀ.ਏ ਵਿੱਚ ਬਿਜਨਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੜ੍ਹਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਐਮ.ਬੀ.ਏ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਿਜਨਸ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਚੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਬੀ.ਬੀ.ਏ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਬੀ.ਸੀ.ਏ: ਅੱਜ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦਾ ਯੁੱਗ ਹੈ। ਹਰ ਇੱਕ ਕੰਮ ਲਈ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦਾ ਗਿਆਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਜਿਸ

ਨਾਲ ਬੀ.ਸੀ.ਏ ਵਰਗੀ ਡਿਗਰੀ ਦੀ ਕੀਮਤ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬੀ.ਸੀ.ਏ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਖਾਸ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਪੈਂਦਾ, ਬਸ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਰਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬੀ.ਸੀ.ਏ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੀ.ਜੀ.ਡੀ.ਸੀ.ਏ. ਅਤੇ ਐਮ.ਸੀ.ਏ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਐਮ.ਸੀ.ਏ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਕੰਪਨੀਆਂ (ਆਈ.ਟੀ.) ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਲਗ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਐਮ.ਸੀ.ਏ. ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਨੈੱਟ ਦਾ ਟੈਸਟ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਕਾਲਜ

ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਬੀ.ਐਸ.ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ.: ਬਾਰੂਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਡੀ.ਸੀ.ਏ ਦਾ ਕੋਰਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਫਰਮ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਡੀ.ਸੀ.ਏ ਦਾ ਕੋਰਸ ਬੀ.ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਡੀ.ਸੀ.ਏ ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਬੀ.ਐੱਸ.ਸੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਈ.ਟੀ.ਟੀ.: ਬਾਰੂਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਈ.ਟੀ.ਟੀ. ਦੇ ਸਾਲ ਦਾ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਕੋਰਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਵੀਂ ਤੱਕ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਈ.ਟੀ. ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਬੀ.ਐੱਡ: ਬੀ.ਏ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬੀ.ਐੱਡ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਦੇ ਦੋ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਬੀ.ਏ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਦੋ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਕੰਬੀਨੇਸ਼ਨ ਬੀ.ਏ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਬੀ.ਐੱਡ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੀ.ਏ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਚੁਣਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਕੰਬੀਨੇਸ਼ਨ ਬਣਦਾ ਹੋਵੇ। ਬੀ.ਐੱਡ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀ

ਟੀ.ਜੀ.ਟੀ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਕੈਰੀਅਰ ਵਿੱਚ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤੇ ਛੇਵੀਂ ਤੋਂ ਅੱਠਵੀਂ ਤੱਕ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਆਮ ਪ੍ਰਾਇਵੇਟ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬੀ.ਐੱਡ ਵਾਲੇ ਦਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੱਕ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਸਟੇਟ ਲੈਵਲ ਦੇ ਟੈਸਟ ਲਈ ਪੀ.ਐੱਸ.ਈ.ਟੀ-2 ਅਤੇ ਸੈਂਟਰਲ ਲੈਵਲ ਦੇ ਟੈਸਟ ਲਈ ਸੀ.ਟੀ.ਈ.ਟੀ. ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬੀ.ਐੱਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਐਮ.ਐੱਡ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

ਬੀ.ਏ.ਐਲ.ਐਲ.ਬੀ.: ਐਲ.ਐਲ.ਬੀ. ਦਾ

ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਖਾਸ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਤੇ ਰਾਜ ਦੋਵਾਂ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਕੰਮ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫਸਲਾਂ, ਬੀਜਾਂ, ਕਿਸਾਨੀ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਲਈ ਅਤੇ ਬਲਾਕ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਬੀ.ਐਸ.ਸੀ ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਡਿਗਰੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਰਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਨੌਕਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਹਿਕਾਰੀ, ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਅਤੇ ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲੱਗ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਐਮ.ਐਸ.ਸੀ ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਜਾਂ ਰੂਰਲ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਕੋਲ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸੀਡਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਫੂਡ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਵੇਅਰ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਤੇ ਫਰਟੀਲਾਈਜ਼ਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਦੇ ਰਾਹ ਖੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਲੈਕਚਰਾਰ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿਲਿੰਗ 98146-98066

ਬੀ.ਏ: ਆਰਟਸ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬੀ.ਏ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਮ.ਏ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਜਾਂ ਬੀ.ਐੱਡ ਦਾ ਕੋਰਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਮ.ਏ. ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ.ਨੈੱਟ ਦਾ ਟੈਸਟ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਬੀ.ਐੱਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬੀ.ਏ. ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਭਰਤੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੁਲਿਸ, ਫੌਜ, ਪਟਵਾਰੀ, ਇਨਕਮ ਵਿਭਾਗ, ਆਈ.ਬੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਦੇ ਪੀ.ਏ. ਜਾਂ ਕਲਰਕ, ਵਣ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੇ ਆਈ.ਏ.ਐਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਦਿ।

ਬੀ.ਟੈੱਕ: ਬਾਰੂਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬੀ.ਟੈੱਕ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਨਾਲ ਤਕਨੀਕੀ ਕੰਮ ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀਆਂ ਕਈ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਕੈਨਿਕਲ ਇਲੈਕਟਰੀਕਲ, ਸਿਵਿਲ, ਕੈਮੀਕਲ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਾਇੰਸ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਹਨ, ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਬਾਰੂਦੀ ਵਿੱਚ ਸਾਇੰਸ ਸਟਰੀਮ ਵਿੱਚ ਫਿਜ਼ਿਕਸ, ਕੈਮਿਸਟਰੀ, ਮੈਥਰ ਵਿਸ਼ੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸਿੱਟਾ: ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ ਤੇ ਅਸੀਂ ਇਹ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਮਾਰਗ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਮੰਜਿਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਸਹਾਇਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਸਿੰਜਰ, ਮੇਰਾ ਪਹਿਲਾ ਅਧਿਆਪਕ ਮੇਰਾ ਸਿਰਜਕ

(ਸਫਾ 22 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਸਕੇਗਾ। ਸਿੰਜਰ ਬੋਲਿਆ ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਵਕੀਲ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਲਿਆ, ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਪਾਗਲ ਸਾਬਤ ਕਰੇਗਾ, ਮੇਰੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਜੇ ਮੈਂ ਸੱਚ ਤੋਂ ਮੁੱਕ ਗਿਆ, ਉਸ ਬਚਾਅ ਤੋਂ ਕੀ ਕਰਾਂਗਾ, ਜਿਸਨੇ ਮੇਰੀ ਅੰਤਰ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਹੀ ਮਾਰ ਦੇਣਾ। ਟੁਲੀ ਬੋਲਿਆ, 'ਤੇਨੂੰ ਮੈਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਗੱਲ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ, ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਡੇਰੇ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਸਭ ਕੁਝ ਢਾਹ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੰਜਰ ਨੇ ਇੱਕ ਡੂੰਘੀ ਚੀਸ ਵੱਟੀ, ਧਰਵਾਸ ਲਈ ਪੁੱਛਣ ਲੱਗਾ, 'ਕੀ ਪਿਪਲੀ ਤੇ ਨਿਮ ਸਲਾਮਤ ਹਨ?' 'ਹਾਂ ਦਰਖਤ ਤਾਂ ਸਲਾਮਤ ਹਨ, ਉਥਰ ਦਾਦੀ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਹ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਸਿੰਜਰ ਦੀ ਫੋਟੋ ਨੂੰ ਸਜਦਾ ਕਰੂੰਗੀ, ਟੁਲੀ ਬੋਲਿਆ।

ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸਿੰਜਰ ਨੂੰ ਕਚਿਹਰੀ ਵਿੱਚ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਿੰਜਰ ਦੇ ਚੇਹਰੇ ਉੱਪਰ ਕੋਈ ਮਾਯੂਸੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਹੱਸਦਾ ਹੋਇਆ ਜੱਜ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਸਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਠਿਕਾਣਾ ਨਾ ਰਿਹਾ, ਜਦੋਂ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜੱਜ ਵਾਲੀ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਲੱਲ ਦੀਦ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ। ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਉਸਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਫੰਦੇ ਤੱਕ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਉਥੋਂ ਸਿੰਜਰ ਨੇ ਵੀ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਸੱਚ ਦੁਹਰਾ ਦਿੱਤੀ। ਭਰੇ ਮਨ ਨਾਲ ਲੱਲ ਦੀਦ ਜੱਜ ਸਾਹਿਬਾਂ ਸਿੰਜਰ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਕਰਕੇ ਬੋਲੀ, 'ਤੇਰੀ ਕੋਈ ਆਖਰੀ ਇੱਛਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹੈ'। ਸਿੰਜਰ ਬੋਲਿਆ, ਬੱਸ ਇੱਕੋ ਹੀ ਆਖਰੀ ਇੱਛਾ ਹੈ, ਡੇਰੇ ਦੇ ਪੂਜ ਸਥਲ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਕਿੱਲੇ ਜਮੀਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਅਤੇ ਮੈਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਤਾਂਕਿ ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਖਤਮ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਬੱਸ ਮੇਰੀ ਇਸ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਕਰਵਾ ਦੇਣਾ। ਜੱਜ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸਿੰਜਰ ਦੀ ਆਖਰੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਭਾਗ ਬਣਾਕੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਅਗਲੇ ਵਾਈ ਅੱਖਰ ਲਿਖਣ ਲੱਗਿਆਂ ਸਾਰੇ ਸ਼ਰੀਰ ਵਿੱਚ ਤਰਬੱਲੀ ਮੱਚ ਗਈ, ਪੈਨ ਨੂੰ ਇੰਨੀ ਜੋਰ ਨਾਲ ਗੱਡ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਿੱਧੇ ਮੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਗੁੜ ਗਿਆ।

ਜਦੋਂ ਟਰੱਕੀ ਵਾਲੇ ਅਖਬਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜਿਆ ਤਾਂ ਲੱਲ ਦੀਦ ਵੱਲੋਂ ਫੁਪੀ ਖਬਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਸਿੰਜਰ ਮੇਰੇ ਮੁਹਰੇ ਖੜ੍ਹਾ ਇਨਸਾਫ ਨੂੰ ਤਲਾਸ਼ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਮੈਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਾ ਕਰ ਸਕੀ ਅਤੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਆਪਣੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹਵਾਲੇ। ਅੱਜ ਮੈਂ ਸੋਚ ਰਹੀ ਹਾਂ ਸਿੰਜਰ ਦੇ ਇਸੇ ਸੱਚ ਕਾਰਨ ਤਾਂ ਮੈਂ ਜੱਜ ਬਣੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਜੱਜ ਬਣ ਕੇ ਪਿੰਡ ਗਈ ਸਾਂ, ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਹਾਰਾਂ ਨਾਲ ਭਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਿੰਡ ਗਈ ਤਾਂ ਦਾਦੀ ਨੇ ਘਰ ਨਹੀਂ ਵਾੜਿਆ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਮੇਰੀ ਆਤਮਾ ਵਿਲੋਨ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ। ਸਿੰਜਰ, ਮੇਰਾ ਪਹਿਲਾ ਅਧਿਆਪਕ, ਮੇਰਾ ਸਿਰਜਕ, ਮੇਰੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਨਾਇਕ ਬਣ ਗਿਆ, ਪਰ ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਮੇਰੀ ਥਾਂ ਕੀ ਹੈ? ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਸਾਰੀ ਜਿੰਦਗੀ ਨਿਕਲ ਜਾਣੀ ਹੈ ਇਸ ਤਲਾਸ਼ ਵਿੱਚ।

ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਐਕਸੀਡੈਂਟ

ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਮੈਂ ਪਾਸਾ ਵੱਟਾ, ਇਹ ਹੋ ਨਈਂ ਸਕਦਾ ਤੈਨੂੰ ਛੱਜ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਛੱਟਾ, ਇਹ ਹੋ ਨਈਂ ਸਕਦਾ ਪਿਆਰ ਦਾ ਬੂਟਾ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਲਾ ਕੇ ਸੱਜਣਾ ਵੇ, ਅਪਣੇ ਹੱਥੀ ਆਪੇ ਪੱਟਾਂ, ਇਹ ਹੋ ਨਈਂ ਸਕਦਾ ਰੰਗ ਪਿਆਰ ਦਾ ਜਦ ਕਿਸੇ ਤੇ ਚੜਦਾ ਹੈ ਮੱਥੇ ਤੇ ਨਾਂ ਲਮਕਣ ਲੱਟਾਂ, ਇਹ ਹੋ ਨਈਂ ਸਕਦਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਵਾਂਗੂ ਮੈ ਅਪਣੇ ਪਿਆਰ ਚ ਪਾਵਾ ਵੱਟਾ, ਇਹ ਹੋ ਨਈਂ ਸਕਦਾ ਓ ਕਿਹੜਾ ਪਲ ਹੈ, ਜੇ ਤੇਰੀ ਯਾਦ ਲਿਉਂਦਾ ਨਹੀ ਬਿੰਨ ਯਾਦ ਦੇ ਰਾਤਾਂ ਕੱਟਾ, ਇਹ ਹੋ ਨਈਂ ਸਕਦਾ ਗੁਲਾਮੀਵਾਲਿਆ ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਤੇ ਪਿਆਰ ਦੀਆਂ ਨਾਂ ਲੱਗਣ ਸੱਟਾਂ, ਇਹ ਹੋ ਨਈਂ ਸਕਦਾ **ਬੂਟਾ ਗੁਲਾਮੀਵਾਲਾ** 91-94171-97395

ਲਿਖਤਾਂ

ਜੇ ਲਿਖਤਾਂ ਮੇਰੀਆਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਨੇ, ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਤੀਕ ਜਾ ਵੜ੍ਹਦੇ ਨੇ।
ਇਹ ਬੂਟ ਨਹੀਂ ਨਿਰਾ ਸੱਚ ਹੈ, ਕਈਆਂ ਦੇ ਕਮੈਂਟ ਆ ਖੜ੍ਹਦੇ ਨੇ।
ਮੇਰੇ ਖਿਆਲਾਂ ਦੀ ਬੁਣਤੀ ਉਦੇੜਦੇ ਨੇ, ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਹਰਫ ਆ ਵੜਦੇ ਨੇ।
ਕਈ ਆਖਣ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਮੇਰੇ ਤੇ ਹੀ ਜੜਦੇ ਨੇ, ਸਾਰਾ ਸਿਹਰਾ ਨਾਚੀਜ਼ ਦੇ ਸਿਰ ਮੜਦੇ ਨੇ।
ਚੋਜ਼ ਸ਼ਬਦ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਲੜਦੇ ਨੇ, ਮੇਰੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਆ ਖੜ੍ਹਦੇ ਨੇ।
ਜਿਹੜੇ ਕਲਮ ਨੂੰ ਸਲਾਮਾਂ ਕਰਦੇ ਨੇ, ਉਹ ਚੁੱਲ੍ਹੇ 'ਤੇ ਦੁੱਧ ਨੂੰ ਦੇਖ ਰਹੇ ਕੜ੍ਹਦੇ ਨੇ।
ਕਈ ਹੂਕ ਦਿਲਾਂ ਦੀ ਦੱਸਦੇ ਨੇ, ਗੁਲਾਬਾਂ ਦੀ ਮਹਿਕ ਨੂੰ ਆ ਫੜਦੇ ਨੇ।
ਕਈ ਮੁਬਾਰਕਾਂ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦੇ ਨੇ, ਕਹਿੰਦੇ ਲੇਖਕ ਦੇ ਮਨੋਭਾਵ ਪੱਤਿਆਂ ਵਾਂਗ ਝੜਦੇ ਨੇ।
ਕਈ ਨਵੀਂ ਰਚਨਾ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦੇ ਨੇ, ਕਈ ਅੰਦਰੋਂ-ਅੰਦਰੀਂ ਸੜ੍ਹਦੇ ਨੇ।
ਕਿੰਨੇ ਦਿਨ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੋ ਗਏ ਸੀ ਤੁਹਾਨੂੰ, ਕਈ ਫੁਪੀ ਰਚਨਾ ਬਾਰੇ ਵੀ ਦੱਸਦੇ ਨੇ।

ਬਲਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ 91-98785-19278

SUKHRAJ SINGH CHOPRA PASSED AWAY

A LEGENDARY ERA COMES TO A CLOSE

As we all are aware, Mr. Sukhraj Singh Chopra, a legendary figure in our community, left for his heavenly abode on January 13th, 2023 after a brief illness, sending waves of shock, grief and sadness among all. The whole community is still reeling under the impact of this great loss not only to the family but to the entire community.

Mr. Chopra was endowed with a rare and an inborn quality of donating his hard earned money, helping in the construction of buildings and in other projects for our Guru Ghars (Sri Guru Ravidass Temples). He was well known in our community for his philanthropic and charitable work for all our Sri Guru Ravidass Temples in USA as well as Canada.

I (O. P. Balley), very well, remember that on June 2nd, 1985, he, being the highest donor with \$25,000.00, had earned a distinguished honor of performing the opening ceremony of SRI GURU RAVIDASS TEMPLE, Pittsburg, California.

Besides being a generous donor Mr. Chopra was always in the forefront alongwith other founder members for fund collection drives for Guru Ghars (Sri Guru Ravidass Temples).

A brief life sketch of Mr. Sukhraj Chopra reveals that he was among the pioneers who migrated from Fiji Islands to USA in late 1960's, carrying with them the cultural and family heritage learnt from their forefathers, kept

them attached to their roots and influenced with the godly teachings of Dhan Dhan Sri Guru Ravidass Ji and Dhan Dhan Sri Guru Granth Saheb Ji.

His late wife Mrs. Roshni Chopra who was also blessed with a generous mind always stood by her husband in his lofty ideals and endeavors for the welfare of the community. Mr. Chopra has left behind a vacuum which can never be filled but his profound and rich legacy will remain as a lasting inspiration for the future generations for years and years to come.

"LIFE IS SO UNCERTAIN." Human body in flesh and bones is subject to extinction sooner or later, but immortality of soul is eternal".

Shalok Gurbani:-" KAHO NANAK THIR KUCCH NAHEE SUPNE JI-O SANSAR" (Says Nanak, Nothing lasts for ever;the world is like a dream.)

On behalf of "Ambedkar Times" and "Desh Doaba" (Weeklies), we offer our heart-felt condolences and sympathies to the bereaved family with prayers for peace and tranquility of the departed soul and solace and strength to bear this irreparable loss during this difficult time.

"NANAK NAM CHARDI KALA
TERE BHANE SARBAT DA BHALA"

P. K. Chumber

O. P. Balley

ਅਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਏ ਗਦਰ ਲਹਿਰ ਅਤੇ ਆਦਿ ਧਰਮ ਆਗੂ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੂਗੋਵਾਲੀਆ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਭੁਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ

ਕੁਲਦੀਪ ਚੰਦ
91-9417563054

ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਮੰਨੁਵਾਦੀ ਕ੍ਰਪਾ ਕਾਰਨ ਸਮਾਜ ਜਾਤਿ ਅਧਾਰਿਤ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕੁੱਝ ਵਰਗਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਚੋਖੇ ਵਰਣ ਸੁਦਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਦਾ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਰਹਿਣਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਜਾਤ ਪਾਤ ਦੀ ਕ੍ਰਪਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਕਈ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰਕਾਂ ਨੇ ਅੰਦੋਲਨ ਚਲਾਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਾਮ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੂਗੋਵਾਲੀਆ ਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਲਿਤਾੜੇ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੂਗੋਵਾਲੀਆ ਦਾ ਜਨਮ 14 ਜਨਵਰੀ, 1886 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਮੂਗੋਵਾਲ ਤਹਿਸੀਲ ਮਾਹਿਲਪੁਰ ਜਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਫ਼ੂਤ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਮਾਤਾ ਅਤਰੀ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਹਰਨਾਮ ਦਾਸ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ। ਆਪ ਦੇ ਪਿਤਾ ਚਮੜੇ ਦੇ ਧੰਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਚਮੜੇ ਦੇ ਵਪਾਰ ਸਬੰਧੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਆਏ ਆਰਡਰਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਣ ਲਈ ਉੱਚ ਜਾਤੀ ਦੇ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਮੱਦਦ ਲੈਣੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ। ਆਪ ਦੇ ਪਿਤਾ ਚਮੜੇ ਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਆਤਮ ਨਿਰਭਰ ਬਣਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ। ਆਪ ਦੀ ਉਮਰ ਲੱਗਭੱਗ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮਾਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਆਪ ਨੇ ਜਾਤ ਅਧਾਰਿਤ ਵਿਤਕਰੇ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਅੱਖੀਂ ਵੇਖਿਆ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਤੇ ਹਿੰਦੁਆਂ। ਆਪ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਪਣੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇੱਕ ਡੇਰੇ ਦੇ ਸਾਧੂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਬਾਦ ਵਿੱਚ ਬਜਵਾੜਾ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਦੋਹਰਾਦੂਨ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੇ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ। ਬਾਬੂ ਜੀ ਬਹੁਤੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੇ ਅਫ਼ੂਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਕਲਾਸ ਦੇ ਕਮਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਬੈਠਕੇ ਹੀ ਪੜ੍ਹਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਜਦੋਂ ਭਾਰੀ ਬਾਰਸ਼ ਅਤੇ ਤੁਫਾਨ ਕਾਰਨ ਕਲਾਸ ਅੰਦਰ ਚਲੇ ਗਏ ਤਾਂ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਮੰਨੁਵਾਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਵਾਲੇ ਅਧਿਆਪਕ ਨੇ ਆਪ ਦੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕੁਟਾਈ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਲਾਸ ਦਾ ਸਾਰਾ ਫਰਨੀਚਰ ਬਾਹਰ ਕੁਟਾ ਦਿਤਾ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੇ ਬਾਬੂ ਜੀ ਦੇ ਮਨ ਤੇ ਭਾਰੀ ਅਸਰ ਕੀਤਾ। ਆਪ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਤੀਜੇ ਨੰਬਰ ਤੇ ਰਹੇ। ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੋਂ ਬਾਦ ਜਿੱਥੇ ਉੱਚ ਜਾਤਿ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਪੜ੍ਹਣ ਅਤੇ ਪਟਵਾਰੀ ਬਣਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਉਥੇ ਹੀ ਬਾਬੂ ਜੀ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਛੱਡਣ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਚਮੜੇ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। 1905 ਵਿੱਚ ਆਪ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੋ ਗਿਆ। ਬਾਬੂ ਜੀ 1909 ਵਿੱਚ ਯੂ ਐਸ ਏ ਚਲੇ ਗਏ। ਇੱਥੇ ਬਾਬੂ ਜੀ ਨੇ ਕੁੱਝ ਸਾਲ ਪਿੰਡ ਦੇ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰਾਂ ਕੋਲ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਪਰ ਇੱਥੇ ਵੀ ਜਾਤ ਅਧਾਰਿਤ ਵਿਤਕਰੇ ਦਾ ਹੀ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਆਪ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਲਈ ਗਦਰ ਲਹਿਰ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਲਾਲਾ ਹਰਦਿਆਲ ਅਤੇ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਭਕਨਾ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ ਅਤੇ ਗਦਰ ਲਹਿਰ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਗਦਰ ਲਹਿਰ ਵਲੋਂ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖਤਰਨਾਕ ਮਿਸ਼ਨ ਉਲੀਕਿਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਲਈ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਜਹਾਜ਼ ਸਮੁੰਦਰ ਰਸਤੇ ਭਾਰਤ ਲਿਜਾਉਣਾ ਸੀ ਜਿਸਦੀ ਮੁੱਖ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਾਬੂ ਜੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪਰ ਇਸਦੀ ਖਬਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਰਤਾਨੀਆ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲੱਗ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਜਾਸੂਸੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੀ। ਇਹ ਮਿਸ਼ਨ ਜੋਕਿ 1915 ਵਿੱਚ ਚੱਲਿਆ ਅਤੇ ਜਿਸਨੂੰ ਗਦਰ ਲਹਿਰ ਦੇ ਪੰਜ ਆਗੂ ਲੈਕੇ ਆ ਰਹੇ ਸਨ ਬਰਤਾਨੀਆ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਤੋਪਾਂ ਨਾਲ ਉਡਾ ਦਿਤਾ। ਬਾਬੂ ਜੀ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਚ ਗਏ ਅਤੇ ਇਸਤੋਂ ਬਾਦ ਫਿਲਪਾਈਨ (ਮਨੀਲਾ), ਸ਼੍ਰੀ ਲੰਕਾ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਆਖਰ ਸੋਲ੍ਹਾਂ ਸਾਲ ਬਾਅਦ 1925 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਆ ਪਹੁੰਚੇ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਬਾਬੂ ਜੀ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਖਬਰ ਨਾਂ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਬਾਬੂ ਜੀ ਨੂੰ ਮਰਿਆ ਮੰਨਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਭਰਾ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਬਾਬੂ ਜੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਕੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਅਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਲੜਾਈ ਲੜੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਗੁਲਾਮ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਕੋਈ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਲਿਤਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਆਪਣੀ ਪਹਿਚਾਣ ਨਹੀਂ ਸੀ। 1925 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਬਾਬੂ ਜੀ ਨੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਿਤਾੜੇ ਵਰਗ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾ ਆਦਿ ਧਰਮ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਖੋਲਿਆ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ 11-12 ਜੂਨ 1926 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਮੂਗੋਵਾਲ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਪੰਜਾਬ, ਰਾਜਸਥਾਨ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਦਿੱਲੀ, ਕਲਕੱਤਾ ਆਦਿ ਤੋਂ 36 ਜਾਤਾਂ ਦੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਫ਼ੂਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਦਾ ਭਾਰੀ ਇਕੱਠ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਾਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਲੋਕ ਆਦਿ ਧਰਮ ਅਪਣਾਉਣਗੇ। ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੁੱਝ ਆਰਿਆ ਸਮਾਜੀ ਆਗੂਆਂ ਅਤੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਜਾਤ ਦੇ ਹੰਕਾਰੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਲੜਾਈ ਝਗੜਾ ਕੀਤਾ ਪਰ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਦੀ ਦੂਰ ਅੰਦੇਸ਼ੀ

ਨਾਲ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਨੇ ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਨਿਰਵਿਘਨ ਚਲਾਉਣ ਲਈ 03 ਠਾਣੇਦਾਰ ਅਤੇ 12 ਸਿਪਾਹੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਲਗਾ ਦਿੱਤੇ। ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਗਤਬਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਰਿਆ ਸਮਾਜੀ ਆਗੂ ਸਵਾਮੀ ਅਫ਼ੂਤਾ ਨੰਦ ਅਤੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਜੈਲਦਾਰ ਪੰਨੂ ਰਾਮ ਨੂੰ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਣੀ ਪਈ। ਇਸ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਰਬ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਹਜ਼ਾਰਾ ਰਾਮ ਪਿਪਲਾਂਵਾਲਾ, ਪੰਡਤ ਹਰੀਰਾਮ, ਸੰਤ ਰਾਮ, ਰਾਮ ਚੰਦ, ਹਰਦਿੱਤ ਮੱਲ, ਰੇਸ਼ਮ ਲਾਲ ਬਾਲਮੀਕਿ, ਬਿਹਾਰੀ ਲਾਲ, ਰਾਮ ਸਿੰਘ, ਚਮਨ ਰਾਮ ਆਦਿ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ। 1927 ਵਿੱਚ ਆਦਿ ਡੰਕਾ ਨਾਂ ਦਾ ਸਪਤਾਹਿਕ ਅਖਬਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ 1928 ਵਿੱਚ ਇਹ ਉਰਦੂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਆਦਿ ਧਰਮ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਨਵੰਬਰ 1926 ਵਿੱਚ ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ ਆਦਿ ਧਰਮ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਦਫਤਰ ਖੋਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਾਬੂ ਜੀ ਜਲੰਧਰ ਰਹਿਣ ਲੱਗ

ਪਏ ਜਿੱਥੇ ਉਹ 1940 ਤੱਕ ਰਹੇ ਅਤੇ ਆਦਿ ਧਰਮ ਅਤੇ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਬਰਤਾਨੀਆ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਸਰ ਜੋਹਨ ਸਾਇਮਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਿਸਨੂੰ ਸਾਇਮਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਲਾਲਾ ਲਾਜਪਤ ਰਾਏ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਨੇ ਅਪਣੇ ਸੈਂਕੜੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਇਮਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅੱਗੇ ਅਪਣਾ ਪੱਖ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਨਾਂ ਹਿੰਦੂ, ਨਾ ਮੁਸਲਿਮ, ਨਾਂ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸਾਈ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਬੂਤਾ ਸਮੇਤ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਆਦਿ ਧਰਮੀ ਹਨ ਜੋਕਿ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਦਿ ਧਰਮ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਾਰਨ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਣ ਲਿਖਣ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਵੋਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ, ਬੇਗਾਰ ਪ੍ਰਥਾ ਬੰਦ ਕਰਵਾਈ, ਫੌਜ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ, ਰਜਤਨਾਮੇ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ, 1900 ਵਿੱਚ ਬਣਿਆ ਇੰਤਕਾਲ ਇਰਾਜ਼ੀ ਐਕਟ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਰਫ 12 ਜਾਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਹੀਰ, ਅਰਾਈ, ਅਵਾਣ, ਗੁੱਜਰ, ਜੱਟ, ਕੰਬੋਜ, ਮੀਏ, ਪਠਾਣ, ਕਨੈਤ, ਰਾਜਪੂਤ, ਰਾਠੀ, ਸੈਣੀ ਹੀ ਜਮੀਨ ਖਰੀਦ ਸਕਦੇ ਸਨ ਖਤਮ

ਕਰਵਾਇਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਗੈਰ ਮਾਰੂਸੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖ਼ੀਦਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲਿਆ। ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਨੇ ਹਰੀਜਨ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਖੁੱਲਕੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। 1930 ਵਿੱਚ ਗਵਰਨਰ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਆਰਡਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਕਿ ਆਦਿ ਧਰਮੀ ਲੜਕੇ ਲੜਕੀਆਂ ਜੋ ਦਸਵੀਂ ਪਾਸ ਹਨ ਨੂੰ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਸਪੈਸ਼ਲ ਕਲਾਸਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਚੌਧਰੀ ਸਦਰੂਦੀਨ ਖਾਨ ਨੇ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਲਾਸਾਂ ਲਗਾਈਆਂ ਅਤੇ 80 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜੋ ਬੀ ਟੀ ਦਾ ਕੌਰਸ ਕਰਵਾਕੇ ਮਾਸਟਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। 26 ਫਰਵਰੀ 1930 ਨੂੰ ਆਦਿ ਧਰਮ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੋਇਆ ਅਤੇ 1931 ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜਨਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕੁੱਲ ਅਬਾਦੀ ਲੱਗਭੱਗ 28491000 ਸੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਆਦਿ ਧਰਮ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਲੱਗਭੱਗ 418789 ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜੋਕਿ ਕੁੱਲ ਅਬਾਦੀ ਦਾ ਲੱਗਭੱਗ 1.5 ਫਿਸਦੀ ਸੀ ਨੇ ਅਪਣਾ

ਧਰਮ ਆਦਿ ਧਰਮ ਲਿਖਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਜਨਗਣਨਾ ਵੇਲੇ ਕਈ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਲੜਾਈ ਝਗੜੇ ਹੋਏ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਲਾ ਰਾਮ ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਅਤੇ ਝਗੜੂ ਰਾਮ ਬਾਲਮੀਕੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਜਖਮੀ ਹੋਏ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਸਨੂੰ ਖੂਨੀ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਈ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਨੂੰ ਜਬਰਦਸਤੀ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ। ਵਰਣਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 1911 ਦੀ ਜਨਗਣਨਾ ਵੇਲੇ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਦੀ ਜਿਹੜੀ ਜਨਸੰਖਿਆ ਲੱਗਭੱਗ 28 ਲੱਖ ਸੀ ਉਹ 1931 ਵਿੱਚ ਘਟਾਕੇ ਲੱਗਭੱਗ 13 ਲੱਖ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। 1930,31,32 ਵਿੱਚ ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਗੋਲਮੇਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਅਸਲੀ ਆਗੂ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਹਨ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੂਬਿਆਂ ਤੋਂ ਦਲਿਤ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਲੱਗਭੱਗ 57 ਤਾਰਾਂ ਲੰਡਨ ਭੇਜੀਆਂ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੂੰ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲਿਆ। ਇਸਤੋਂ ਬਾਦ ਇੰਗਲੈਂਡ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲੋਬੀਅਨ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਭੇਜਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅੰਬੇਡਕਰ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਦਾ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਬਣਕੇ ਨਾਲ ਆਇਆ। ਇਹ ਕਮੇਟੀ ਜਦੋਂ ਲਹੌਰ ਆਈ ਤਾਂ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਦੇ ਆਗੂ ਲੱਗਭੱਗ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਅਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਕਮੇਟੀ ਅੱਗੇ ਰੱਖੀਆਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕੁੱਝ ਆਰਿਆ ਸਮਾਜੀ

ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਅਫ਼ੂਤ ਗਦਾਰਾਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਨਾਲ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਪਰੰਤੂ ਮੀਟਿੰਗ ਹਾਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਬੈਠੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਜਦੋਂ ਇੱਕ-ਸੁਰ ਵਿੱਚ ਨਾਹਰੇ ਲਗਾਏ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਰਿਆ ਸਮਾਜੀ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਨਾਮੋਸੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਮੰਗ ਰੱਖੀ ਕਿ ਸਾਡੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਵਸੋਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਅਲੱਗ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ। ਲਾਰਡ ਲੋਬੀਅਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਬਾਦ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਲਈ ਅਲੱਗ ਚੋਣ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਮੰਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿਤੀ ਜਿਸਨੂੰ ਕਮਿਊਨਲ ਐਵਾਰਡ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਜੋਕਿ 17 ਅਗੱਸਤ 1932 ਨੂੰ ਛਾਪਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਮੰਨਕੇ ਅਲੱਗ ਹੱਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ, ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਨੂੰ ਰਾਖਵਾਂਕਰਣ ਦਿਤਾ ਗਿਆ, ਦੋਹਰੀ ਵੋਟ ਦਾ ਹੱਕ ਦਿਤਾ ਗਿਆ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਕੌਂਸਲ ਵਿੱਚ 73 ਸੀਟਾਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਨੂੰ ਦਿਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੋਲਮੇਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਤੋਂ ਬਾਦ ਬਰਤਾਨੀਆ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦਲਿਤਾਂ ਲਈ ਅਲੱਗ ਚੋਣ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਮੰਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿਤੀ ਜਿਸਨੂੰ ਕਮਿਊਨਲ ਐਵਾਰਡ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਕਮਿਊਨਲ ਐਵਾਰਡ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਜਿਸਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਗੋਲਮੇਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ ਨੇ ਯਰਵਦਾ ਜੇਲ ਵਿੱਚ 20 ਸਤੰਬਰ, 1932 ਨੂੰ ਮਰਨ ਵਰਤ ਰੱਖ ਲਿਆ ਅਤੇ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਆਦਿ ਧਰਮ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਵੀ ਮਰਨ ਵਰਤ ਰੱਖ ਲਿਆ। 24 ਸਤੰਬਰ 1932 ਨੂੰ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਅਤੇ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ ਜਿਸਨੂੰ ਪੂਨਾ ਪੈਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ, 26 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕਨੂੰਨ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਦ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਅਪਣਾ ਮਰਨ ਵਰਤ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿਤਾ ਪਰੰਤੂ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਨੇ ਅਪਣਾ ਮਰਨ ਵਰਤ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ 12ਵੇਂ ਦਿਨ ਆਦਿ ਧਰਮ ਦੇ ਬਾਕੀ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਬੱਲਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਸੇਠ ਕਿਸ਼ਨ ਦਾਸ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਜੂਸ ਪੀਕੇ ਮਰਨ ਵਰਤ ਖਤਮ ਕੀਤਾ। ਪੂਨਾ ਪੈਕਟ ਅਨੁਸਾਰ ਐਮ ਐਲ ਏ ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ 148 ਸੀਟਾਂ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ 08 ਸੀਟਾਂ ਰਾਖਵੀਆਂ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ। 1937 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੂਗੋਵਾਲੀਆ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵੀਆਂ 8 ਸੀਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 7 ਤੇ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 8ਵੀਂ ਸੀਟ ਜੋਕਿ ਸਿਰਫ 07 ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਹਾਰੀ ਸੀ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲਾ ਮੁਲਾ ਸਿੰਘ ਬਲਾਚੌਰ ਵੀ ਬਾਦ ਵਿੱਚ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। 1942 ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਸੰਸਾਰਿਕ ਜੰਗ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਚੋਣਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ।

1946 ਵਿੱਚ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਆਪਣੇ 04 ਹੋਰ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਵਿਧਾਇਕ ਬਣੇ। 1947 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਿਸਟਰ ਮੁਹੰਮਦ ਅਲੀ ਜਿਨਾਹ ਦਾ ਸਕੱਤਰ ਅਪਣੇ ਨਾਲ ਚੌਧਰੀ ਸੁੰਦਰ ਦਾਸ, ਮਾਸਟਰ ਗੁਰਬੰਤਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਈ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈਕੇ ਪਿੰਡ ਮੂਗੋਵਾਲ ਪਹੁੰਚਿਆ ਅਤੇ ਮੰਗ ਰੱਖੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਮੁਸਲਿਮ ਲੀਗ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਮਿਲ ਜਾਣ ਤਾਂ 50 ਮੁਰੱਬੇ ਜਮੀਨ ਅਤੇ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੇਣਗੇ ਜਿਸਨੂੰ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਠੁਕਰਾ ਦਿਤਾ। ਦੇਸ਼ ਅਜ਼ਾਦ ਹੋਣ ਬਾਦ ਭਾਰਤ ਦਾ ਅਪਣਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਣਾਕੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਦ 1951 ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਜਨਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਆਦਿ ਧਰਮ ਦਾ ਖਾਨਾ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਅਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਨੇ ਆਦਿ ਧਰਮ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ। 1972 ਵਿੱਚ ਆਪ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲਗਾਈ। ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਆਪ ਨੂੰ ਗੜ੍ਹਸੰਕਰ ਨੇੜੇ ਕੁੱਝ ਜਮੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। 1977 ਵਿੱਚ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੁਹਿੰਮ ਦੀ ਮੁੜ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਬਾਦ ਬਾਬੂ ਜੀ ਨੂੰ ਇਸਦਾ ਆਗੂ ਗਿਆ ਅਤੇ ਆਪਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਨੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗ੍ਰੇਟ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਦੌਰੇ ਤੇ ਭੇਜਿਆ। 22 ਅਪ੍ਰੈਲ 1980 ਨੂੰ ਗਦਰ ਲਹਿਰ ਅਤੇ ਆਦਿ ਧਰਮ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਇਹ ਆਗੂ ਸਾਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਿਆ। ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਸਾਬਕਾ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਸਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਦੁਲੇ ਵਲੋਂ ਇਸ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਬਾਬੂ ਜੀ ਦਾ ਬੁੱਤ ਬਣਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਹਾਨ ਆਗੂ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਤੇ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਲਿਤਾੜੇ ਵਰਗਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਕਦਮਾਂ ਕਾਰਨ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੂਗੋਵਾਲੀਆ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਯਾਦ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

22 ਜਨਵਰੀ ਲਈ ਜੋੜ ਮੇਲਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮੰਦਿਰ ਸੰਤੋਖਗੜ੍ਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਉਨਾ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਬੰਧੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

21-22 ਜਨਵਰੀ 2005 ਨੂੰ ਕੜਕਦੀ ਠੰਡ ਵਿਚ ਸਵੇਰੇ ਤੜਕਸਾਰ ਲਗਭਗ 4 ਵਜੇ ਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ 1947 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਣੇ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮੰਦਿਰ ਨੂੰ ਢਹਿ ਢੇਰੀ ਕਰ ਦਿਤਾ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮੰਦਿਰ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਅੰਨਾ ਤਸੱਦਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਲਗਭਗ 100 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 3 ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ, 24 ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਦਲਿਤ ਵਿਰੋਧੀ ਰਵਈਏ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਮਾਜਿਕ, ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰੋਸ ਅੱਗੇ ਝੁਕਣਾ ਪਿਆ ਜਿਸਤੋਂ ਬਾਦ ਹਿਮਾਚਲ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਕੁਲਦੀਪ ਚੰਦ
91-9417563054

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਚੱਲੀ ਆ ਰਹੀ ਜਾਤ ਆਧਾਰਿਤ ਵਿਤਕਰੇ ਦੀ ਕ੍ਰਪੂਬਾ ਬੇਸ਼ੱਕ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਖ਼ਤੀ ਕਾਰਨ ਘੱਟ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਮੁਕੰਮਲ ਤੌਰ ਤੇ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ/ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੇ ਵਿਤਕਰੇ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ, ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ, ਧਾਰਮਿਕ, ਆਰਥਿਕ ਅੰਤਿਆਚਾਰ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਕਈ ਵਾਰ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਮੰਦਰਭੰਗ ਘਟਨਾ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਉਨਾ ਦੇ ਕਸਬਾ ਸੰਤੋਖਗੜ੍ਹ ਜੋਕਿ 1966 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦਾ ਭਾਗ ਸੀ ਵਿੱਚ 21-22 ਜਨਵਰੀ 2005 ਦੀ ਕੜਕਦੀ ਠੰਡ ਵਿਚ ਸਵੇਰੇ ਤੜਕਸਾਰ ਲਗਭਗ 4 ਵਜੇ ਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ 1947 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਣੇ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮੰਦਿਰ ਨੂੰ ਢਹਿ ਢੇਰੀ ਕਰ ਦਿਤਾ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ/ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕੁੱਟਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਲਗਭਗ 100 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਜੇਲ੍ਹ ਔਦਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੰਗਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰੂਪਨਗਰ ਅਤੇ ਬੀਣੇਵਾਲ ਝੁੰਗੀਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਸੰਤੋਖਗੜ੍ਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਉਨਾ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜੋਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦਾ ਹੀ ਹਿੱਸਾ ਸੀ ਵਿਚ 21-22 ਜਨਵਰੀ 2005 ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਦੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਤੇ ਅੰਨਾ ਤਸੱਦਦ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਹੁਣ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਬੱਚੇ ਰਾਤਾਂ ਨੂੰ ਡਰਦੇ ਹਨ। 22 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਕੜਕਦੀ ਠੰਡ ਵਿਚ ਸਵੇਰੇ ਤੜਕਸਾਰ ਲਗਭਗ 4 ਵਜੇ ਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ 1947 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਣੇ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮੰਦਿਰ ਨੂੰ ਢਹਿ ਢੇਰੀ ਕਰ ਦਿਤਾ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮੰਦਿਰ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਵੀ ਅੰਨਾ ਤਸੱਦਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਰਹੇ ਆਗੂਆਂ ਵਕੀਲ ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਬਲਦੇਵ ਚੰਦ ਰਿਟਾਇਰਡ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ, ਸੁਲਿੰਦਰ ਚੋਪੜਾ, ਰਵੀ ਕਾਂਤ ਬਸੀ, ਸੁਰੇਸ਼ ਵਸਣ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਲਬੀਰ ਬਬਲੂ, ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਲਾਲ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਗਾ, ਸੰਜੇ ਸਿੰਘ, ਅਮਰੀਕ ਕੁਮਾਰ, ਲੰਬੜਦਾਰ ਬਖ਼ਸ਼ੀ ਰਾਮ ਭੱਟੀ ਕੁੰਗੜਤ, ਨਵੀਨ ਮਹੇ, ਜਤਿੰਦਰ, ਸੋਨੂੰ, ਜੋੜ ਮੇਲਾ ਕਮੇਟੀ ਆਗੂਆਂ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਲਬੀਰ ਕੁਮਾਰ, ਸੰਯੋਜਕ ਬਲਵੀਰ ਬੱਗਾ, ਜੋੜ ਮੇਲਾ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਸ਼ਵਨੀ ਦਘੋੜ ਆਸ਼ੂ, ਸੁਮਨ ਕੁਮਾਰੀ ਪਤਨੀ ਸਵਰਗੀ ਵਿਧਾਇਕ ਸ਼ਿੰਗਾਰਾ ਰਾਮ ਸਹੁੰਗੜਾ, ਜਗਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ, ਸ਼ਕੁੰਤਲਾ ਸੰਧੂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਂਸਭਾ, ਬਲਦੇਵ ਸੰਧੂ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ, ਚਮਨ ਲਾਲ ਭਾਟੀਆ ਰਿਟਾਇਰਡ ਡੀ ਐਸ ਪੀ, ਬਲਵੀਰ ਮਹੇ, ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਕਮੇਟੀ ਸੰਤੋਖਗੜ੍ਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਬਬਲੂ, ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਦਨ ਲਾਲ, ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਦ, ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ, ਰਾਣੇ ਦੇਵੀ, ਮਹਾਰੀਸ਼ੀ ਬਾਲਮੀਕੀ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਂਸਭਾ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਮਿਤ ਦੋਧੀ, ਸੰਨੀ ਗਿਲ, ਬਚਨ ਚੰਦ ਪਟੇਲ, ਪਰਸ ਰਾਮ, ਰਜਿੰਦਰ, ਸੰਦੀਪ ਮਹੇਸ਼, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਲਿੰਦਰ ਚੋਪੜਾ, ਰਵੀ ਕਾਂਤ ਬਸੀ, ਸੁਰੇਸ਼ ਵਸਣ, ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਲਾਲ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਗਾ, ਲੰਬੜਦਾਰ ਬਖ਼ਸ਼ੀ ਰਾਮ ਭੱਟੀ ਕੁੰਗੜਤ, ਨਵੀਨ ਮਹੇ, ਜਤਿੰਦਰ, ਸੋਨੂੰ,

ਮੰਗਤ ਰਾਮ, ਸੁੱਖ ਰਾਮ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਹਿਗਲ, ਮਦਨ ਲਾਲ, ਨਿਰਮਲਾ ਮਹੇ, ਰਾਣੀ ਦੇਵੀ, ਬਚਨੀ ਦੇਵੀ, ਵਿਦਿਆ ਦੇਵੀ, ਸੁਦੇਸ ਕੁਮਾਰੀ, ਬਿੰਦੂ ਦੇਵੀ, ਕੁਸ਼ਲਿਆ ਦੇਵੀ, ਸੱਤਿਆ ਦੇਵੀ, ਅੰਜੂ ਬਾਲਾ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇਵੀ, ਬੇਬੀ ਆਦਿ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਸਬਾ ਸੰਤੋਖਗੜ੍ਹ ਜੋਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸੀ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਖਾਲੀ ਪਈ ਥਾਂ ਵਿੱਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਮੰਦਿਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। 1952 ਵਿਚ ਰਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਪੁੱਤਰ

ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 3 ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ, 24 ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਧਾਰਾਵਾਂ 147, 148, 149, 307, 332, 333, 353 ਅਤੇ 120 ਬੀ ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ 69 ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਗੜਸੰਕਰ ਤੋਂ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਸਵਰਗੀ ਸ਼ਿੰਗਾਰਾ ਰਾਮ ਸਹੁੰਗੜਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸੀ 22 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 26 ਫਰਵਰੀ, 2005 ਤੱਕ ਲਗਭਗ 35 ਦਿਨ ਕੰਡਾ ਘਾਟ

ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲੜਾਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ। ਅਖੀਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰੋਸ ਅੱਗੇ ਝੁਕਣਾ ਪਿਆ ਜਿਸਤੋਂ ਬਾਦ ਹਿਮਾਚਲ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਚੌਕੀ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਮੰਦਿਰ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ 4 ਜੂਨ 2005 ਨੂੰ ਇਸ ਮੌਜੂਦਾ ਮੰਦਿਰ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਵਰਗੀ ਵੀਰਭੱਦਰ ਸਿੰਘ ਅਪਣੇ ਹੋਰ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚੇ। ਮੰਦਿਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਸਾਲ 22 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ, ਧਾਰਮਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਆਗੂ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਸਬੰਧੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੋੜ ਮੇਲਾ ਆਯੋਜਿਤ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਲਬੀਰ ਕੁਮਾਰ, ਸੰਯੋਜਕ ਬਲਵੀਰ ਬੱਗਾ, ਜੋੜ ਮੇਲਾ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਸ਼ਵਨੀ ਦਘੋੜ ਆਸ਼ੂ, ਸ਼ਕੁੰਤਲਾ ਸੰਧੂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਂਸਭਾ, ਬਲਦੇਵ ਸੰਧੂ, ਬਲਰਾਮ ਮਹੇ, ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਕਮੇਟੀ ਸੰਤੋਖਗੜ੍ਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਬਬਲੂ ਆਦਿ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹਰ ਸਾਲ ਦੀ ਤਰਾਂ ਇਸ ਸਾਲ ਵੀ ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋਕਿ ਗੜਸੰਕਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਸਵਰਗੀ ਸ਼ਿੰਗਾਰਾ ਰਾਮ ਸਹੁੰਗੜਾ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 20 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਸ੍ਰੀ ਆਦਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰਤਨਾਕਰ ਸਾਗਰ ਜੀ ਦਾ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 21 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ

ਠਾਦਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਛਤਰ ਛਾਇਆ ਹੋਣ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ੋਭਾ ਯਾਤਰਾ ਨਿਕਾਲੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋਕਿ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਸੰਤੋਖਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਚੱਲਕੇ ਨੰਗੜਾ, ਉਨਾ, ਵਡਲਾ, ਦੇਹਲਾ, ਬਸਦੇਹੜਾ ਆਦਿ ਦੁਆਰਾ ਵਾਪਸ ਸੰਤੋਖਗੜ੍ਹ ਪਹੁੰਚੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਿਮਾਚਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬ ਹਰਿਆਣਾ ਆਦਿ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਭਾਗ ਲੈਣਗੇ। 22 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਸ੍ਰੀ ਆਦਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰਤਨਾਕਰ ਸਾਗਰ ਜੀ ਦਾ ਭੋਗ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, 11 ਵਜੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਰਸਮ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਵਚਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਲੰਗਰ ਅਖੁੱਟ ਵਰਤੇਗਾ। ਦੁਪਿਹਰ 2 ਵਜੇ ਮਾਣਯੋਗ ਰਾਜਪਾਲ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜੇਂਦਰ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ ਆਲੋਕਰ ਮੰਦਿਰ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਣਗੇ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨਗੇ। ਦੁਪਿਹਰ 12 ਵਜੇ ਤੋਂ 2 ਵਜੇ ਤੱਕ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਗਾਇਕ ਵਿਜੈ ਰੰਗੀਲਾ ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਦਾ ਗੁਣਗਾਣ ਕਰਨਗੇ।

ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਚੰਦ ਚੱਬਾ ਨੇ ਮੰਦਿਰ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਕੇਸ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮੰਦਿਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਵਤਨਾਂ ਰਾਮ ਪੁੱਤਰ ਨਿੰਕੂ ਰਾਮ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। 21 ਅਪ੍ਰੈਲ 1991 ਨੂੰ ਦਲਿਤ ਆਗੂ ਅਤੇ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਵਰਗੀ ਸਾਹਿਬ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਨੇ ਇਸ ਸਥਾਨ ਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਮੰਦਿਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਦ ਚੱਬਾ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਮੰਦਿਰ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿਤੀ। ਇਸ ਮੰਦਿਰ ਦਾ ਕੇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸ਼ਿਮਲਾ ਤੱਕ ਚੱਲਿਆ ਜਿੱਥੇ ਜਗ੍ਹਾ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਹੋਏ। ਮੰਦਿਰ ਕਮੇਟੀ ਆਗੂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਪਰੰਤੂ ਉੱਥੇ ਕੇਸ ਖਾਰਜ ਹੋ ਗਿਆ। 28 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਹਿਮਾਚਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜਗ੍ਹਾ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਬਾਦ ਚੱਬਾ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਜਗ੍ਹਾ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੇ ਦਬਾਅ ਬਣਾਇਆ ਪਰੰਤੂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਦੇ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਵੇਖਕੇ ਵਾਪਸ ਚਲੇ ਗਏ। 22 ਜਨਵਰੀ 2005 ਨੂੰ ਕੜਕਦੀ ਠੰਡ ਵਿਚ ਤੜਕਸਾਰ ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਅਜੇ ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਵਿਚ ਹੀ ਸਨ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਹੱਲਾ ਬੋਲ ਦਿਤਾ ਅਤੇ ਮੰਦਿਰ ਢਹਿ ਢੇਰੀ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਮੰਦਿਰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਰੋਸ ਕਰ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਅੰਨਾ ਤਸੱਦਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਲਗਭਗ 100

ਜੇਲ੍ਹ, ਉਨਾ ਜੇਲ੍ਹ ਅਤੇ ਸ਼ਿਮਲਾ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਬੰਦ ਰਹੇ, 3 ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਜਤਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਲਾਲ, ਸੁਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ 22 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ 27 ਜਨਵਰੀ ਤੱਕ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ। 22 ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ 22 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 23 ਜਨਵਰੀ 2005 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਤੇ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ। ਸਵਰਗੀ ਜੋਲੀ ਰਾਮ, ਬਚਨ ਚੰਦ, ਦਾਸ ਰਾਮ, ਬਿੰਦੇ ਦੇਵੀ, ਵਿਦਿਆ ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸ਼ਿਮਲਾ ਤੋਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਮਿਲੀ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਦਲਿਤ ਵਿਰੋਧੀ ਰਵਈਏ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਮਾਜਿਕ, ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੈੱਡ ਕੁਆਰਟਰ ਉਨਾ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਰੋਸ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰ ਕੇ ਆਰ ਆਰਿਆ, ਬਲਬੀਰ ਬੱਗਾ, ਵਿਜੈ ਨਾਇਰ, ਬਲਬੀਰ ਕੁਮਾਰ, ਹਰੀ ਚੰਦ ਸੰਧੂ, ਸਵਰਗੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਚੰਦ ਸੰਧੂ, ਸਵਰਗੀ ਮਾਤੂ ਰਾਮ, ਸਵਰਗੀ ਜਗਤ ਸਿੰਘ, ਡਾਕਟਰ ਲੋਚ ਰਾਜ ਖੰਨਾ, ਸਰਵਣ, ਦਾਸ ਰਾਮ, ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਤਰਸੇਮ ਲਾਲ ਵੱਸਣ, ਰਾਮ ਆਸਰਾ ਭੀਸੀ, ਤਰਸੇਮ ਸਹੋਤਾ, ਵਤਨ ਚੰਦ ਪਟੇਲ, ਕੁਲਦੀਪ ਚੰਦ ਦੋਭੇਟਾ, ਬਲਵੰਤ ਕੁਮਾਰ, ਬਾਬਾ ਸੰਤੋਖ ਦਾਸ ਬਿੰਟੂ, ਸੰਤ ਰਵਿੰਦਰ ਦਾਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਾਧੂ ਸਮਾਜ ਹਿਮਾਚਲ, ਅਮਰੀਕ ਦੇਹਲਾ ਆਦਿ ਨੇ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਬਸਪਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਇਆਵਤੀ ਵੀ ਇਸ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚੀ ਅਤੇ ਦਲਿਤ ਵਿਰੋਧੀ

ਇਸ ਮੌਕੇ ਹਰ ਸਾਲ ਦੀ ਤਰਾਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਲਾਕਾਰ ਹਰਭਜਨ ਸ਼ੇਰਾ, ਗੁਰੀ ਧਾਲੀਵਾਲ ਆਦਿ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਗੁਣਗਾਣ ਕਰਨਗੇ। ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਆ ਰਹੇ ਸਮਾਜਿਕ, ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਆਗੂ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਸਬੰਧੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਵੀ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਮੰਦਿਰ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਕਰਾਂਤੀਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿਚ ਨਬਾਲਗ ਮਾਂ ਤੇ ਬੱਚੇ ਸਮੇਤ 6 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਹੱਤਿਆ, ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਗਿਣ ਮਿਥਕੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ-ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ

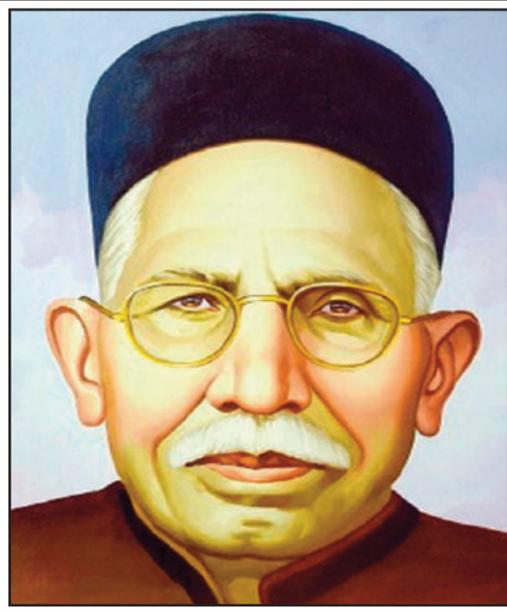

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੱਗਾ) ਕੇਂਦਰੀ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿਚ ਇਕ 6 ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਬੱਚੇ ਤੇ 17 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਨਬਾਲਗ ਮਾਂ ਸਮੇਤ 6 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਮੰਦਰਭੰਗ ਘਟਨਾ ਸੈਨ ਜੋਅਕੁਇਨ ਵੈਲੀ ਵਿਚ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਦੇ ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬ ਵਿਚ 35 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਗੋਸ਼ਨ ਦੇ ਇਕ ਘਰ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀ। ਗੋਸ਼ਨ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਤਕਰੀਬਨ 3000 ਹੈ। ਇਹ ਨੀਮ ਦਿਹਾਤੀ ਇਲਾਕਾ ਹੈ। ਅਜੇ ਤੱਕ ਹੱਤਿਆਰਿਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਤੜਕਸਾਰ 3.30 ਵਜੇ ਵਾਪਰੀ ਜਦੋਂ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚੱਲਣ ਦੀਆਂ ਅਵਾਜ਼ਾਂ ਸੁਣੀਆਂ। ਪੁਲਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਂ ਤੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਿਰ ਵਿਚ

ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਿਨਾਂ ਦੀ ਮੌਕੇ ਉਪਰ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ 3 ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਮਿਲੇ ਜਦ ਕਿ ਇਕ ਹੋਰ ਜੋ ਜ਼ਖਮੀ ਸੀ, ਹਸਪਤਾਲ ਜਾ ਕੇ ਦਮ ਤੋੜ ਗਿਆ। ਮਾਂ ਤੇ ਬੱਚੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮਾਰੇ ਗਏ ਬਾਕੀ 4 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਵੇਰਵਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਐਸਲੇ ਰਿਚੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਰੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤੇ ਬਾਹਰ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਉਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਦੋ ਹਮਲਾਵਰ ਸਨ ਤੇ ਇਹ ਅਚਨਚੇਤ ਵਾਪਰੀ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਗਿਣਮਿਥਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਸੋਚੀ ਸਮਝੀ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿਚ ਕੋਈ ਗਿਰੇਹ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਡਰੱਗ ਤਸਕਰੀ ਨਾਲ ਵੀ ਜੋੜ ਕੇ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫਿਲਹਾਲ ਮਾਮਲਾ ਜਾਂਚ ਅਧੀਨ ਹੈ।

ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁਗੋਵਾਲੀਆ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜੇ ਮੌਕੇ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਪੰਜਾਬ ਵਲੋਂ ਸਭ ਨੂੰ ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈ

ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁਗੋਵਾਲੀਆ ਜੀ ਦਾ ਅੱਜ 14 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜਾ ਹੈ। 138 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ 1886 ਨੂੰ ਜਨਮ ਹੋਇਆ (ਜਨਵਰੀ 14, 1886)। ਬਰਤਾਨੀਆਂ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਧਰਮ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਮਿਲਦੇ ਹੱਕਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ 1925 ਵਿਚ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ, ਜੋਕਿ ਕਿ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਲਈ ਹੱਕਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ਮਈ ਸੰਗਠਨ ਸੀ। ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਦਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਇੰਨਾ ਤਿੱਖਾ ਸੀ ਕਿ ਬਰਤਾਨੀਆਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 1931 ਦੀ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਵਿਚ ਆਦਿ-ਧਰਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲਈ "ਆਦਿ ਧਰਮ" ਕਾਲਮ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਆਦਿਧਰਮੀ ਸਮਾਜ ਦਾ ਜੈਕਾਰਾ ਜੈ ਗੁਰੂਦੇਵ ਧੰਨ ਗੁਰਦੇਵ ਸੀ। ਇਹੀ ਜੈਕਾਰਾ ਅੱਜ ਡੇਰਾ ਸੱਚਖੇਡ-ਬੱਲਾਂ ਵਲੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਧਰਮ ਸਮਾਜ ਵਲੋਂ ਵੀ ਅਪਣਾਕੇ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਦਾ ਬਹੁ-ਚਰਚਿਤ ਅਖਬਾਰ ਆਦਿ-ਡੰਕਾ ਸੀ। 18 ਅਗਸਤ 1932 ਨੂੰ ਬਰਤਾਨੀਆਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਮਿਊਨਿਲ ਅਵਾਰਡ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਵੋਟਾਂ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਚੋਣ ਖੇਤਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲਿਆ। ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ 20 ਸਤੰਬਰ 1932 ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਰਵੇ-ਸਰਵਾ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਪੂਨਾ ਦੀ ਯਰਵਦਾ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਮਰਨ ਵਰਤ ਰੱਖਿਆ। ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ

ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਲੜਾਈ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁਗੋਵਾਲੀਆ ਜੀ ਨੇ ਲੜੀ ਤੇ ਮਿਲੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਮਰਨ ਵਰਤ ਸ਼ਿਮਲੇ ਵਿਖੇ ਰੱਖਿਆ। ਇਸ ਲੜਾਈ ਦਾ ਅੰਤ 24 ਸਤੰਬਰ 1932 ਨੂੰ ਪੂਨਾ ਪੈਕਟ ਨਾਲ ਹੋਇਆ। ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਾਂਝੇ ਚੋਣ ਖੇਤਰ ਤਹਿਤ ਰਾਖਵੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ। ਸਾਲ 1937 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅੱਠ ਰਾਖਵੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਚੋਂ 7 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤੀਆਂ। ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਪੰਜਾਬ ਵਲੋਂ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁਗੋਵਾਲੀਆ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜੇ ਮੌਕੇ ਸਮੂਹ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਪੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ
ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗੜ੍ਹੀ
ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ
ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਪੰਜਾਬ

24 ਜਨਵਰੀ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਾਲਿਕਾ ਦਿਵਸ ਸਬੰਧੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੜਕੀਆਂ ਤੇ ਵੱਧ ਰਹੇ ਅਪਰਾਧ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਖਤਰਨਾਕ

ਅੱਜ 24 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਾਲਿਕਾ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਾਲਿਕਾ ਦਿਵਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਵਾਂਗ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ, ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਲਿੰਗ-ਅਧਾਰਤ ਪੱਖਪਾਤ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਯੁੱਗਾਂ ਤੋਂ ਲੜਕੀਆਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਤਕਰੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਤਕਰੇ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਮਹਿਲਾ ਅਤੇ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੁਆਰਾ 24 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਾਲਿਕਾ ਦਿਵਸ ਮਨਾਉਣ ਦੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਾਲਿਕਾ ਦਿਵਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸਾਲ 2008 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਲੜਕੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਰਹੀ ਗੈਰ ਬਰਾਬਰੀ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨਾ, ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਸਬੰਧੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਵਧਾਉਣਾ ਅਤੇ ਲੜਕੀਆਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਖੁਰਾਕ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਸਬੰਧੀ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਲੜਕੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਅਤੇ ਰਵੱਈਏ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 24 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਿਨ ਹੀ 24 ਜਨਵਰੀ 1966 ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸਵਰਗੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮਹਿਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸੋਹ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ 21ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਾਂ ਪਰ ਕੁੜੀਆਂ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਅਜੇ ਵੀ ਸਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਕਈ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਵੱਧ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਨਿੱਕੀਆਂ ਮਾਸੂਮ ਬੱਚੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਣਗਿਣਤ ਬੱਚੀਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਾਂ ਦੇ ਗਰਭ ਵਿੱਚ ਲਿੰਗ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਕੇ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਨਵਜੰਮੀਆਂ ਬੱਚੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝੋ ਦੇ ਢੇਰਾਂ ਅਤੇ ਨਾਲੇ-ਨਾਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਵਾਰਿਸ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਿ ਕੁੱਝੋ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮਾਸ ਨੋਚ-ਨੋਚਕੇ ਖਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਪਹਿਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁੜੀਆਂ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਵੀ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਦਕਿ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਵਧੀਆਂ ਪ੍ਰਾਇਵੇਟ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੁੜੀਆਂ ਨਾਲ ਅਕਸਰ ਵਿਤਕਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਧੀਆਂ ਕੱਪੜੇ, ਵਧੀਆਂ ਖਾਣਾ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜੋਬ ਖਰਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦਕਿ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰਾਏ ਘਰ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਹਿ ਕੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕੰਨਿਆ ਪੂਜਨ ਵਰਗੇ ਧਾਰਮਿਕ ਮੌਕਿਆਂ ਤੇ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਜਦੋਂ ਖੁਦ ਦੇ ਘਰ ਕੰਨਿਆ ਜਨਮ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਈ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਹੌਲ ਸੋਗਮਈ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਬਾਲ ਲਿੰਗ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਬੇਹੱਦ ਨਿਰਾਸ਼ਾਨਕ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ 1991 ਦੀ ਜਨਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀ 1000 ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 945 ਕੁੜੀਆਂ ਸਨ ਜੋਕਿ 2001 ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਕੇ 927 ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ 2011 ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਘਟਕੇ 919 ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਅੰਕੜੇ ਵੇਖੀਏ ਤਾਂ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪੱਖੋਂ ਅਰੁਣਾਚਲ ਦੀ ਹਾਲਤ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 972 ਹੈ ਜਦਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਮਾੜੀ ਹਾਲਤ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 834 ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ 2011 ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ

880 ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 846 ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਕਈ ਗਰੀਬ ਰਾਜਾਂ ਬਿਹਾਰ, ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਆਦਿ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਧੀਆਂ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗਭੱਗ 130 ਮਿਲੀਅਨ ਬੱਚੇ ਸਕੂਲ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 60 ਫੀਸਦੀ ਲੜਕੀਆਂ ਹੀ ਹਨ। 2011 ਦੀ ਜਨਗਣਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲੱਗਭੱਗ 11 ਫਿਸਦੀ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ 53 ਫਿਸਦੀ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈਆਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਸਰ ਲੜਕੀਆਂ ਅਤੇ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਤੇ ਹੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਨੈਸ਼ਨਲ ਕ੍ਰਾਈਮ ਰਿਕਾਰਡ ਬਿਊਰੋ (ਐਨਸੀਆਰਬੀ) ਦੀ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਪੂਰਬੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ 9523 ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਭਾਵ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ ਦੀਆਂ ਲਗਭਗ 26 ਘਟਨਾਵਾਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਪੀੜਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 98.6 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕੁੜੀਆਂ ਹੀ ਸਨ। ਗੁਆਂਢੀ ਸੂਬੇ ਉੜੀਸਾ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ 7899 ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਜੋ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਔਸਤਨ 21 ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਪੀੜਤ ਲੜਕੀਆਂ ਸਨ। ਸਾਲ 2017-2021 ਦੌਰਾਨ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ 45.4 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉੜੀਸਾ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ 148 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਦੋਵੇਂ ਚੋਟੀ ਦੇ ਪੰਜ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ ਤੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁੱਲ ਅਪਰਾਧਾਂ 47.1 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਅੱਧਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਸਰਕਾਰੀ ਅੰਕੜੇ ਹਨ ਜਦਕਿ ਹਕੀਕਤ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤੇ ਮਾਮਲੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕਈ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਹ ਸੰਖਿਆ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਵੱਧ ਰਹੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਸੰਕੇਤ ਹੈ। ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ 9523 ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ 2607 ਪੋਕਸੋ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉੜੀਸਾ ਵਿੱਚ ਪੋਕਸੋ ਦੇ ਤਹਿਤ 2498 ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਪੂਰਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੰਜ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ, ਉੜੀਸਾ, ਬਿਹਾਰ, ਝਾਰਖੰਡ ਅਤੇ ਅਸਾਮ ਵਿੱਚ ਪੀੜਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੱਗਭੱਗ 99 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਲੜਕੀਆਂ ਹੀ ਸਨ। ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਹਨ। ਝਾਰਖੰਡ ਵਿੱਚ ਪੀੜਤ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ 99.6 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ, ਅਸਾਮ ਵਿੱਚ 99.9 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ 98.6 ਸੀ। ਸਸਕਤੀਕਰਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬੱਚੀਆਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ, ਨਿਆਇਕ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਸਰਗਰਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਉਪਾਵਾਂ

ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਜੁਰਮਾਂ ਵਿੱਚ 2020 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 11ਗ ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ, ਪਰ ਬੱਚੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਐਨਸੀਆਰਬੀ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 2021 ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਮਝੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ 20ਗ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਲ 2020 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ 2121 ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 2021 ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ 2556 ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇੱਕ ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ 357 ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਵੇ ਕਰਵਾਇਆ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ 63 ਫੀਸਦੀ ਲੜਕੀਆਂ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਗੰਭੀਰ ਸਰੀਰਕ ਸੋਸ਼ਣ ਜਾਂ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ 29 ਫੀਸਦੀ ਨਾਲ ਸਰੀਰਕ ਛੇੜਖਾਨੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਔਸਤਨ 106 ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਅਤੇ ਲੜਕੀਆਂ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਿਣਤੀ 12 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੀਆਂ ਬੱਚੀਆਂ ਦੀ ਹੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਘਟਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਲੜਕੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਅਪਰਾਧ ਵੱਧ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਰੁਕਾਵਟ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਸਾਖਰਤਾ ਦਰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਸਿਰਫ 53.87 ਫਿਸਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਤੀਜੀ ਲੜਕੀ ਖੁਰਾਕ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਅਨੀਮਿਕ ਹੈ। ਲੱਗਭੱਗ 9 ਫਿਸਦੀ ਲੜਕੀਆਂ ਅਜੇ ਵੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਾਂ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਰਵੇਖਣਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੜਕੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਿਹਤ ਪੱਖੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਰਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਸਰ ਲੜਕੀਆਂ ਅਤੇ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਤੇ ਹੀ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੜਕੀਆਂ ਤੇ ਵੱਧਦੇ ਤੇਜ਼ਾਬੀ ਹਮਲੇ, ਆਨਰ ਕਿਲਿੰਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਪੋਲ ਖੋਲਦੇ ਹਨ। ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਸੱਖਣ ਕਨੂੰਨ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਲੜਕੀਆਂ ਨਾਲ ਪੱਖਪਾਤ ਤੇ ਅਤਿਆਚਾਰ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਿਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਵੱਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਲੜਕੀਆਂ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹਰੇਕ ਖੇਤਰ ਸਿੱਖਿਆ, ਖੇਡਾਂ, ਰਾਜਨੀਤੀ, ਪ੍ਰਤੀਯੋਗਤਾਵਾਂ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਿਹਤਮੰਦ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕੰਨਿਆਵਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮੁੱਖ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹੀ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸਹੀ ਰਾਹ ਦਿਖਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬੇਹਤਰੀਨ ਪਤਨੀ, ਮਾਂ, ਕਰਮਚਾਰੀ, ਨੇਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਆਪਣੇ ਯੋਗਦਾਨ ਰਾਹੀਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਸਿੱਧ ਹੋਣਗੀਆਂ ਪਰ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਤਾਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬੱਚੀਆਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੌਕੇ ਮਿਲਣਗੇ। ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਬਲਾ, ਸੁਕੰਨਿਆ ਸਮਰੱਥੀ ਯੋਜਨਾ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸੁਖਿਅਤ ਮਾਤਰਤਵ ਯੋਜਨਾ, ਜਨਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯੋਜਨਾ, ਜਨਨੀ ਸ਼ਿਸੂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਰਿਆਕਰਮ, ਬੇਟੀ ਬਚਾਓ ਬੇਟੀ ਪੜ੍ਹਾਓ ਯੋਜਨਾ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕਈ ਕਨੂੰਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਨੂੰਨ ਵੀ ਅਸਰਦਾਇਕ ਸਾਬਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਲਈ ਸਥਾਪਿਤ ਵਿਭਾਗ ਅਣਗਹਿਲੀ

ਅਤੇ ਕੋਝੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਤਕਰੇ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਟੀਵੀ ਅਤੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲਾ, ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਯੋਗ ਵਾਤਾਵਰਨ ਮਿਲਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਐਕਟ 2009, ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ 2006, ਅਤੇ ਦਾਜ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ 2006 ਸਮੇਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸਾਲ 2021 ਵਿੱਚ ਬੇਟੀ ਬਚਾਓ ਬੇਟੀ ਪੜ੍ਹਾਓ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਸਾਲਗਿਰਾਹ ਮਨਾਈ ਗਈ, ਉੜੀਸਾ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਮੁੱਕਤ ਪਿੰਡਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅੱਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਧੀਆਂ ਦੀ ਲੋਹੜੀ ਮਨਾਈ ਗਈ ਹੈ। 24 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਾਲਿਕਾ ਦਿਵਸ ਦੇ ਮੌਕੇ ਅਤੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਕਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਮਹੋਤਸਵ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ 2022 ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਾਲ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਮਿਸਾਲੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਰਚੁਅਲ ਸਮਾਗਮ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜੇਤੂਆਂ ਨੂੰ ਡਿਜੀਟਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਤੇ 1,00,000/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਨਕਦ ਇਨਾਮ ਜੇਤੂਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਮਹਿਲਾ ਅਤੇ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਟੀਕਾਕਰਨ, ਜਨਮ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ, ਸਕੂਲ ਦਾਖਲਾ, ਠੰਠਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੱਕ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਵਰਗੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬੱਚੀਆਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਨਕਦ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਲਈ ਧਨਲਕਸ਼ਮੀ ਨਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸਕੀਮ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਧੀ ਨੂੰ ਬੇਟਾ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਆਪਣੇ ਬੇਟੇ ਨੂੰ ਕਦੇ ਬੇਟੀ ਨਹੀਂ ਕਹੋਗੇ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧੀਆਂ ਇਨੀਆਂ ਖਾਸ ਕਿਉਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਾਲਿਕਾ ਦਿਵਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਲੜਕੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ, ਦੇਸ਼ ਦੀ ਬੱਚੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਲਿੰਗ-ਅਧਾਰਤ ਪੱਖਪਾਤ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਿਨ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਹਰ ਕਿਸੇ ਵਾਂਗ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਲੜਕੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਵਿਤਕਰੇ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਲਈ ਅਸਰਦਾਇਕ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਣਾਉਣੀਆਂ ਅਤੇ ਸੱਖਣੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲੜਕੀਆਂ ਲਈ ਖੁਸ਼ਗਵਾਰ ਮਾਹੌਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅੱਜ ਦੇ ਦਿਨ ਦੀ ਵੀ ਕੋਈ ਖਾਸ ਮਹੱਤਤਾ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ ਅਤੇ ਅੱਜ ਦੇ ਦਿਨ ਸਬੰਧੀ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਗਮ ਇੱਕ ਖਾਨਾਪੂਰਤੀ ਹੀ ਬਣਕੇ ਰਹਿ ਜਾਣਗੇ।

ਕੁਲਦੀਪ ਚੰਦ
91-9417563054

ਗਦਰ ਲਹਿਰ ਦੇ ਆਗੂ, ਅਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਏ, ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁਗੋਵਾਲੀਆ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ

ਗਦਰ ਲਹਿਰ ਦੇ ਆਗੂ, ਅਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਏ, ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁਗੋਵਾਲੀਆ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਵਸ ਸਵਾਮੀ ਫਕੀਰ ਦਾਸ ਸਮਾਧੀ ਆਦਿ ਦੁਆਰਾ ਵੈਲਫੇਅਰ ਟਰੱਸਟ ਵਲੋਂ ਆਦਿ ਦੁਆਰਾ ਸਵਾਮੀ ਫਕੀਰ ਦਾਸ ਪਿੰਡ ਰੁੜਕੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਰਸਮੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸਵਾਮੀ ਈਸ਼ਰ ਦਾਸ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਰਚਿਤ ਗ੍ਰੰਥ ਸ੍ਰੀ ਆਦਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰਤਨਾਕਰ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਪਾਠ ਗਾਠੀ ਹੁਸਨ ਲਾਲ ਜੀ ਦੇ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥੇ ਵਲੋਂ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹਿਮਾਨ ਜਗਦੀਸ਼ ਕੌਰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਲੋਂ ਗਦਰੀ ਬਾਬਾ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁਗੋਵਾਲੀਆ ਜੀ ਦੀ ਨਵੀਂ ਡਿਜੀਟਲ ਤਸਵੀਰ ਤੋਂ ਪਰਦਾ ਉਤਾਰਨ ਦੀ ਰਸਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੋਏ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਰਮ ਅਤੇ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਉਣ ਲਈ ਸਮਾਜ ਦੇ ਬੁੱਧੀ-ਜੀਵੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਦਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਜ ਦੇ ਇਸ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸਤਵਿੰਦਰ ਮਦਾਰਾ ਪਹੁੰਚੇ ਬਤੌਰ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁਗੋਵਾਲੀਆ ਦੇ ਪਤਨੀ ਸੁਭਾਸ਼ ਗੰਗਤ, ਡਾਕਟਰ ਜਸਵੰਤ ਰਾਏ ਸਾਹਿਬ, ਕੁਲਦੀਪ ਚੰਦ ਦੋਬੇਟਾ, ਮੈਡਮ ਸ਼ਿਵਾਲੀ ਸੈਣੀ, ਸੋਢੀ ਰਾਣਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਪ੍ਰਗਤੀ ਕਲਾ ਕੇਂਦਰ ਲਾਂਝਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਪਹੁੰਚੇ। ਬਹੁਜਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਕਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਗਾਇਕ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਬਹਿਬਲਪੁਰੀ ਨੇ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁਗੋਵਾਲੀਆ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਰਚਨਾਵਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ।

ਅਫ਼ਤੂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਦਾ ਭਾਰੀ ਇਕੱਠ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਾਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਲੋਕ ਆਦਿ ਧਰਮ ਅਪਣਾਉਣਗੇ ਅਤੇ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ

ਹੋਈਆ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁਗੋਵਾਲੀਆ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵੀਆਂ 8 ਸੀਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 7 ਤੇ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ 8ਵੀਂ ਸੀਟ

ਕੀਤੀ। ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਾਰਨ ਅਫ਼ਤੂ ਤੋਂ ਪੜ੍ਹਣ ਲਿਖਣ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਵੋਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ, ਬੇਗਾਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਵਾਇਆ, ਫੌਜ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ, ਰਜਨਾਮੇ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ, 1900 ਵਿੱਚ ਬਣਿਆ ਇਤਕਾਲ ਇਰਾਜੀ ਐਕਟ ਖਤਮ ਕਰਵਾਇਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਗੈਰ ਮਾਰੂਸੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖ਼ੀਦਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲਿਆ। ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਨੇ ਹਰੀਜਨ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। 1930 ਵਿੱਚ ਆਦਿ ਧਰਮੀ ਲੜਕੇ ਲੜਕੀਆਂ ਜੋ ਦਸਵੀਂ ਪਾਸ ਹਨ ਨੂੰ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਸਪੈਸ਼ਲ ਕਲਾਸਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। 1931 ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਜਨਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਆਦਿ ਧਰਮ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਲੱਗਭੱਗ 418789 ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜੋੜ ਕੁੱਲ ਅਬਾਦੀ ਦਾ ਲੱਗਭੱਗ 1.5 ਫਿਸਦੀ ਸੀ ਨੇ ਅਪਣਾ ਧਰਮ ਆਦਿ ਧਰਮ ਲਿਖਾਇਆ ਸੀ। 1930,31,32 ਵਿੱਚ ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆ ਗੋਲਮੇਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਅਫ਼ਤੂ ਦੇ ਅਸਲੀ ਆਗੂ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਹਨ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੂਬਿਆਂ ਤੋਂ ਆਦਿ ਧਰਮ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਲੱਗਭੱਗ 57 ਤਾਰਾਂ ਲੰਡਨ ਭੇਜੀਆਂ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਅਫ਼ਤੂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ-ਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲਿਆ। 1932 ਵਿੱਚ ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਦੋਹਰੀ ਵੋਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਮਰਨ ਵਰਤ ਰੱਖਿਆ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਗਾਂਧੀ ਖਿਲਾਫ ਮਰਨ ਵਰਤ ਰੱਖਿਆ। ਸਾਲ 1937 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ

ਜੋਕਿ ਸਿਰਫ 07 ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਹਾਰੀ ਸੀ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲਾ ਮੁਲਾ ਸਿੰਘ ਬਲਾਚੋਰ ਵੀ ਬਾਦ ਵਿੱਚ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। 1946 ਵਿੱਚ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਅਪਣੇ 04 ਹੋਰ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਵਿਧਾਇਕ ਬਣੇ। ਅਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਨੇ ਆਦਿ ਧਰਮ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ। ਡਾਕਟਰ ਜਸਵੰਤ ਰਾਏ ਨੇ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁਗੋਵਾਲੀਆ ਦਾ ਗਦਰ ਲਹਿਰ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਆਪਣਾ ਪੇਪਰ ਪੜ੍ਹਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਆਪ 1909 ਵਿੱਚ ਯੂ ਐਸ ਏ ਚਲੇ ਗਏ। ਕੁੱਝ ਸਾਲ ਪਿੱਛੋਂ ਦੇ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰਾਂ ਕੋਲ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਪਰ ਇੱਥੇ ਵੀ ਜਾਤ ਅਧਾਰਤ ਵਿਤਕਰੇ ਦਾ ਹੀ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਆਪ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਲਈ ਗਦਰ ਲਹਿਰ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਲਾਲਾ ਹਰਦਿਆਲ ਅਤੇ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਭਕਨਾ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ ਅਤੇ ਗਦਰ ਲਹਿਰ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਗਦਰ ਲਹਿਰ ਵਲੋਂ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖਤਰਨਾਕ ਮਿਸ਼ਨ ਉਲੀਕਿਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਲਈ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਜਹਾਜ਼ ਸਮੁੰਦਰ ਰਸਤੇ ਭਾਰਤ ਲਿਜਾਉਣਾ ਸੀ ਜਿਸਦੀ ਮੁੱਖ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਾਬੂ ਜੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪਰ ਇਸਦੀ ਖਬਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਰਤਾਨੀਆ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲੱਗ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਜਾਸੂਸੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੀ। ਇਹ ਮਿਸ਼ਨ ਜੋਕਿ 1915 ਵਿੱਚ ਚੱਲਿਆ ਅਤੇ ਜਿਸਨੂੰ ਗਦਰ ਲਹਿਰ ਦੇ ਪੰਜ ਆਗੂ ਲੋਕ ਆ ਰਹੇ ਸਨ ਬਰਤਾਨੀਆ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਤੋਪਾਂ ਨਾਲ ਉਡਾ

ਦਿਤਾ। ਬਾਬੂ ਜੀ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਚ ਗਏ ਅਤੇ ਇਸਤੋਂ ਬਾਦ ਫਿਲਪਾਈਨ (ਮਨੀਲਾ), ਸ਼੍ਰੀ ਲੰਕਾ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਆਖਰ ਸੋਲ੍ਹਾਂ ਸਾਲ ਬਾਅਦ 1925 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਆ ਪਹੁੰਚੇ। ਬਾਬੂ ਜੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਕੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਅਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਲੜਾਈ ਲੜੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਗੁਲਾਮ ਅਫ਼ਤੂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਕੋਈ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਲਿਤਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਆਪਣੀ ਪਹਿਚਾਣ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੁਭਾਸ਼ ਗੰਗਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਕਰਕੇ ਹੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਚੰਗੀ ਦਿੱਖ ਬਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਦਕਾ ਅਸੀਂ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਨਿੱਘ ਮਾਣ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਸ਼ਿਵਾਲੀ ਸੈਣੀ, ਸੋਢੀ ਰਾਣਾ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਸਤਵਿੰਦਰ ਮਦਾਰਾ ਅਤੇ ਤਰਸੇਮ ਸਹੋਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਡਮੁੱਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਨੇ ਉ-ਪਲਬੱਧੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਦੇ ਮਹਾਨ ਯੋਧਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਡਿਜੀਟਲ ਪੇਂਟਿੰਗ ਰਾਹੀਂ ਡਿਜੀਟਲ ਸਾਹਿਤ ਰਾਹੀਂ ਜਨ ਜਨ ਪਹੁੰਚਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਵਾਮੀ ਫਕੀਰ ਦਾਸ ਸਮਾਧੀ ਆਦਿ ਦੁਆਰਾ ਵੈਲਫੇਅਰ ਟਰੱਸਟ ਰਾਜਿ ਪਿੰਡ ਰੁੜਕੀ ਵਲੋਂ ਗਦਰੀ ਬਾਬਾ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁਗੋਵਾਲੀਆ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤਕ ਤੌਰ ਅਤੇ ਕਲਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਆਰਟ ਵਰਕ ਰਾਹੀਂ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਜਰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਡਾਕਟਰ ਜਸਵੰਤ ਰਾਏ, ਕੁਲਦੀਪ ਚੰਦ ਦੋਬੇਟਾ, ਕੁਲਪ੍ਰੀਤ ਰਾਣਾ ਕਨੋਡਾ, ਸ਼ਿਵਾਲੀ ਸੈਣੀ ਨੂੰ ਗਦਰੀ ਬਾਬਾ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁਗੋਵਾਲੀਆ ਐਵਾਰਡ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੰਤ ਸੁਐਮ ਦਾਸ ਨੇ ਵਰਿੰਦਰ ਕੈਂਥ, ਮੈਡਮ ਜਗਦੀਸ਼ ਕੌਰ, ਭਾਰਤ ਕੁਮਾਰ ਧਨੋਵਾਲੀ, ਤਰਸੇਮ ਸਹੋਤਾ, ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿਆਣ, ਜਗਜੀਵਨ ਭਟੋਆ, ਸੰਤ ਅਮਰਜੀਤ ਸੈਪਲਾ ਆਦਿ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ। ਰੋਸ਼ਨ ਭਾਰਤੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ ਦੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਡਾਕਟਰ ਚਰਨਲੋਕ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਨਿਭਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਹਾਜਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬਾਬੂ ਜੀ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਤੇ ਦਰਸਾਏ ਰਸਤੇ ਤੇ ਚੱਲਕੇ ਪੀੜ੍ਹਿਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ। ਸੰਤ ਸੁਐਮ ਦਾਸ ਜੀ ਵਲੋਂ ਆਇਆ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਆਪਣੇ ਵਡਮੁੱਲੇ ਪ੍ਰਵਚਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਧਨ-ਵਾਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਕਾ ਲੰਗਰ ਅਤੱਤ ਵਰਤਾਇਆ ਗਿਆ।

- ਕੁਲਦੀਪ ਚੰਦ 91-94175-63054

ਕੈਨੇਡਾ ਰਾਹੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਂਦਿਆਂ ਠੰਢ ਨਾਲ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਕੀ ਬੀਤੀ

(ਸਫਾ 4 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਠਾ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਕਾਰ ਫੈਨਿਲ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਕਾਰ ਬਿਠਾ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਵੈਨਕੂਵਰ ਰਾਹੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਕਰਨ ਲਈ 11500 ਡਾਲਰ ਦੇਣੇ ਪੈਣੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ, ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਨੀਪੈਗ ਰਾਹੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ 7500 ਡਾਲਰ ਫੀਸ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਪੈਣੀ ਸੀ। ਸ਼ਰਤ ਸਿਰਫ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸਰਹੱਦ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਲੰਮਾ ਰਸਤਾ ਪੈਦਲ ਚੱਲਣਾ ਪੈਣਾ ਸੀ। ਹਰ ਇੱਕ ਨੇ 4000 ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ, ਵੈਨਕੂਵਰ ਤੋਂ ਵਿਨੀਪੈਗ ਜਾਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ। ਸਭ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੋਬਾਈਲ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕਰਨ ਲਈ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਟੀਵ ਸੈਂਡਜ਼ ਨਾਂ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਮਿਲੇਗਾ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਲੋਰੀਡਾ ਲੈ ਕੇ ਜਾਵੇਗਾ।

ਡੀਸੀਪੀ ਮੰਡਲਿਕ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, "ਵਧੇਰੇ ਪੈਸੇ ਕਮਾਉਣ ਲਈ, ਫੈਨਿਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਵੈਨਕੂਵਰ ਤੋਂ ਵਿਨੀਪੈਗ ਲੈ ਗਿਆ, ਜੋ ਕਿ 2500 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੈ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਫਲਾਈਟ ਦੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਬੁੱਕ ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀ ਬੰਦਾ 4000 ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ, ਜੋ ਕਿ 44000 ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਨੇ 11 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਵਿਨੀਪੈਗ ਰਾਹੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦਾ ਸੋਚਿਆ।" ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੜਕ ਖਤਰਨਾਕ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਚਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਚਲੀ ਗਈ। ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਗੰਭੀਰ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਗਏ।

ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਇਲਾਜ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਨਾਜ਼ੁਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਹਿਲਡੀ ਬੋਬੀਅਰ, ਹੋਮਲੈਂਡ ਸਕਿਰਿਟੀ ਅਫ਼ਸਰ ਜੌਨ ਸਟੈਨਲੀ ਅਤੇ ਬਾਰਡਰ ਪੈਟਰੋਲ ਏਜੰਟ ਕੇਵਿਨ ਬੈਕਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਸੰਬਰ 2021 ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਮਿਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਵਾਹਨ ਵਿੱਚ ਸਵਾਰ ਸਨ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਮਾਉਂਟਿਡ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਵਿਨੀਪੈਗ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਬੈਗ ਮਿਲਿਆ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਲੱਗਿਆ ਕੀਮਤ ਵਾਲਾ ਟੈਗ ਭਾਰਤੀ ਮੁਦਰਾ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਮਨੁੱਖੀ ਤਸਕਰੀ ਦਾ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬੂਤ ਮਿਲੇ। 12 ਜਨਵਰੀ, 2022 ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਬਰਫ਼ਬਾਰੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਬਰਫ਼ਬਾਰੀ ਕਾਰਨ ਅਮਰੀਕਾ-ਕੈਨੇਡਾ

ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕਾਰ ਫ਼ਸ ਗਈ ਸੀ। ਕਾਰ ਨੂੰ ਬਰਫ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਕ੍ਰੈਨ ਬੁਲਾਈ ਗਈ। ਕਰੇਨ ਚਾਲਕ ਵੱਲੋਂ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਬਰਫ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਕਾਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਸੱਤ ਲੋਕ ਪੈਦਲ ਉਥੇ ਆ ਗਏ। ਉਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਬੋਲ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਗੁਜਰਾਤੀ ਜਾਣਦੇ ਸਨ। ਸੱਤ ਲੋਕ 11 ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੈਦਲ ਚੱਲ ਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਸਨ।

ਸਟੀਵ ਸੈਂਡਜ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੈਣ ਲਈ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ। ਫਲੋਰੀਡਾ ਦੇ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀ ਨੇ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸਟੀਵ ਨੇ ਫਲੋਰੀਡਾ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਰਸਤੇ ਲੈਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ। 'ਵੀ.ਡੀ.' ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੱਤ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੈਂ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਤੱਕ ਸਾਰਾ ਰਾਹ ਪੈਦਲ ਗਏ ਸਨ। ਉਹ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਕੱਪੜੇ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਡਾਇਪਰ ਮਿਲੇ। ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਚਾਰ ਲੋਕ ਲਾਪਤਾ ਹਨ। ਕਾਫੀ ਭਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਵਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਬਰਫ਼ 'ਚੋਂ ਮਿਲੀਆਂ। ਸਾਢੇ ਗਿਆਰਾਂ ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਬਰਫ਼ ਵਿੱਚ ਚੱਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਜੰਮ ਜਾਣ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਸਾਹ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਤਕਲੀਫ਼ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵੀ ਕੀਤੀ।

ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ 'ਤੇ ਠੰਡ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਣਾ ਪਿਆ। ਗੁਜਰਾਤ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਜਦੋਂ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਸਥਿਤ ਫੈਨਿਲ ਪਟੇਲ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ 'ਚ ਆਉਣ-ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤਕਨੀਕੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਯੋਗੇਸ਼ ਪਟੇਲ ਨਾਂ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਮਨੁੱਖੀ ਤਸਕਰੀ ਦਾ ਰੈਕੋਰਡ ਚਲਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਮੇਮਨਗਰ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਯੋਗੇਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਭੇਜਣ ਲਈ 66 ਤੋਂ 75 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਸੂਲਦਾ ਸੀ।

ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਅਤੇ ਤਕਲੀਫ਼ਾਂ
ਬੱਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਚੁੱਪ
ਪ੍ਰਿਅੰਕਾ ਚੌਧਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਯੋਗੇਸ਼ ਪਟੇਲ ਨੂੰ ਮੋਟੀ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਦੇ ਰਾਨੀਪ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਿਅੰਕਾ ਚੌਧਰੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਐਮਐੱਮ ਚੌਧਰੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, "ਪ੍ਰਿਅੰਕਾ ਸਾਡੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਨਸਾ 'ਚ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਪ੍ਰਿੰਸ ਚੌਧਰੀ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਯੋਗੇਸ਼ ਪਟੇਲ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰਿੰਸ ਦੀ ਪ੍ਰਿਅੰਕਾ ਦੇ ਅੰਕਲ ਨਾਲ ਗੱਲ ਹੋਈ ਸੀ।" ਅਮਰੀਕਾ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਵੀਡੀਓ ਕਾਲ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਹੋਈ।

ਪਰ ਜਦੋਂ ਜਨਵਰੀ ਦੇ ਅੰਤ 'ਚ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਿਅੰਕਾ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਹ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਸੀ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ 'ਚ ਖੂਨ ਦਾ ਬੱਕਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦਾ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। "ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਹ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਦਿੱਕਤ ਆ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਆਕਸੀਜਨ ਸਪੋਰਟ 'ਤੇ ਸੀ। ਖੂਨ ਦੇ ਬੱਕੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਿੰਸ ਨੂੰ ਪੈਰਾਂ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਣਾ ਪਿਆ।"

ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਏਜੰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਜਨਵਰੀ 2022 ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਕੋਵਿਡ-19 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਤਾਂ ਯੋਗੇਸ਼ ਪਟੇਲ ਮੁੜ ਸਰਗਰਮ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਮਾਰਤ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਪਿਛਲੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।" ਯੋਗੇਸ਼ ਨੇ 11 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਭੇਜਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਸੀ। ਕਲੋਲ-ਮਾਨਸਾ ਦੇ ਸਬ-ਏਜੰਟ ਭਾਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਦੇ ਯੋਗੇਸ਼ ਨੇ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜੋ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ।" ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਦੇ ਮੇਮਨਗਰ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਯੋਗੇਸ਼ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀ ਉਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਸ਼ੀਅਨ ਜਯੇਸ਼ ਠਾਕੋਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਅਸੀਂ ਯੋਗੇਸ਼ ਪਟੇਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਠੇਕੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਦੇਸ਼ ਭੇਜਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।" ਕਲੋਲ ਦੇ ਪਲਸਾਨਾ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਭਾਵੇਸ਼ ਪਟੇਲ ਦੇ ਦੋਸਤ ਜਿਗਨੇਸ਼ ਨੇ ਬੀਬੀਸੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, "ਭਾਵੇਸ਼ ਛੋਟੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਪਾਰ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਉਹ ਮਨੁੱਖੀ ਤਸਕਰੀ ਦਾ ਨੈਟਵਰਕ ਵੀ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।"

ਬੀਐੱਚ ਰਾਠੌੜ, ਜੋ ਕਿ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਦਿਹਾਤੀ ਪੁਲਿਸ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਤੈਨਾਤ, ਮੇਹਸਾਣਾ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਅਪਰਾਧ ਸ਼ਾਖਾ (ਐਲਸੀਬੀ) ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀ। "ਮੈਕਸੀਕਨ ਰੂਟ ਅਤੁਲ ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਬੋਬੀ ਪਟੇਲ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ, ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।"

"ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਚੰਗੇ ਗੁੰਡਾਂ ਵਾਲੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਅਤੁਲ ਅਤੇ ਬੋਬੀ ਆਈਲੈਟਸ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਡੇਮੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲੈਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਸਥਿਤ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦੀ ਸੀ।" "ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ, ਕੁਝ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਜਰਾਤ 'ਚ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ 'ਚ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ

ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। "ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਕਿ ਉਤਰੀ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਜਾਂ ਤਾਲੁਕਾ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਏਜੰਟ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਏਜੰਟਾਂ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਵਿਜ਼ਟਰ ਵੀਜੇ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਮੈਕਸੀਕੋ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

"ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੈਕਸੀਕਨ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਕਰਦੇ ਫੜੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।" ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੈਦਲ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਜਰਾਤ ਏਜੰਟ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮੈਕਸੀਕੋ ਜਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।"

"ਗੁਜਰਾਤੀ ਏਜੰਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੈਕਸੀਕਨ ਏਜੰਟ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯੂਐੱਸਏ ਏਜੰਟ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਯੂਐੱਸਏ ਏਜੰਟ, ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।" "ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮੋਟਲਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਅਤੇ ਯੂਐੱਸ ਏਜੰਟ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਘੁਸਪੈਠੀਏ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਫੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਟਰੈਕ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਗੁੱਟ ਨਾਲ ਇੱਕ ਜੀਪੀਐੱਸ (ਗਲੋਬਲ ਪੋਜੀਸ਼ਨਿੰਗ ਸਿਸਟਮ) ਬੈਂਡ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

"ਜੇਕਰ ਇਹ ਲੋਕ ਕਿਸੇ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਸ਼ ਚੱਲਦੇ ਹਨ। ਯੂਐੱਸਏ ਏਜੰਟਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੋਸ਼ ਲੜਦੇ ਹਨ ਜੋ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਹਨ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਜੋ ਕੋਈ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਸੈਟਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।" "66 ਤੋਂ 75 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਸੂਲਣ ਵਾਲਾ ਏਜੰਟ ਇਹ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।" ਬੋਬੀ ਪਟੇਲ ਨੂੰ ਹਾਲ ਹੀ 'ਚ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਅਤੁਲ ਚੌਧਰੀ ਨੇ ਰੂਸੀ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰੂਸ ਅਤੇ ਯੂਕਰੇਨ ਵਿਚਾਲੇ ਜੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੁਲ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਸੀ। ਡੀਜੀਪੀ ਭਾਟੀਆ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ, "ਅਸੀਂ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦੇ ਰੈਕੋਰਡ ਦੇ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਾਂ। ਦੋ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਏਜੰਟਾਂ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਫੜਾਓਗੇ।"

Lohri celebrated at the Sri Guru Ravidass Temple Pittsburg

Lohri was celebrated on January 13, 2023 at Sri Guru Ravidass temple in Pittsburg, California. Ramesh Suman and Gyan Suman hosted the Path and Langar Sewa. In spite of rain and very cold weather Sangat came in large number.

Langer of SAGG and MAKKI DI ROTI was served in addition to Pun-

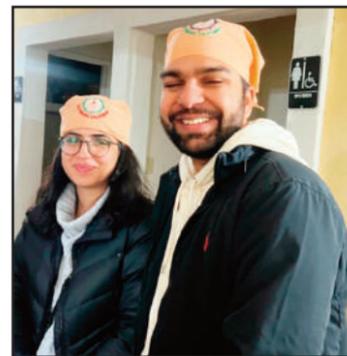
jabi Kari for Lohri. After the Sukhmani Sahib path, peanuts, GAJAK, and RE- W A R I were shared and thrown into the flames of the bonfire by sangat. Giani Balwinder Singh, Giani Satinder Singh and Giani Karmjit

Singh did path sewa and ARDAS. Prayers were offered to the bonfire seeking abundance & prosperity.

Anil Sharma and Asha Sharma, Dass Sweets, distributed sweets (LADOO and JALEBI) to celebrate their

granddaughter's first Lohri. Bhagwan Dass and Kashmir Kaur, Gurdial Chand and Lakshmi, distributed Peanuts and Rewari to celebrate their grandchildren's first Lohri. We thank Gurughar Jatha, Committee and sangat for helping with cooking and contributing for this event in the Gurdwara Sahib.

Ramesh Suman
Former President / Chairman- Shri Guru Ravidass Sabha, Pittsburg (CA)

ਬਹੁਤ ਜਨਮ ਬਿਛੁੜੇ ਥੇ ਮਾਧਉ ਇਹੁ ਜਨਮ ਤੁਮਾਰੇ ਲੇਖੇ । ਕਹਿ ਰਵਿਦਾਸ ਆਸ ਲਗਿ ਜੀਵਉ ਚਿਰ ਭਇਓ ਦਰਸਨ ਦੇਖੇ ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਬੇ-ਏਰੀਆ (ਕੈਲੋਫੋਰਨੀਆ)

31252 Veasy Street, Union City, California 94587

ਗੁਰੂ ਪਿਆਰੀ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀਓ,
ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਵੱਲੋਂ
ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ
ਆਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਏ ਅਤੇ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਦੇ
ਬਾਨੀ ਗਦਰੀ ਬਾਬਾ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁੱਗੋਵਾਲੀਆ
ਜੀ ਦਾ 138ਵਾਂ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜਾ 29 ਜਨਵਰੀ
2023 ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।
ਇਸ ਮੌਕੇ ਰਸਭਿੰਨਾ ਸ਼ਬਦ ਗਾਇਨ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ
ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੁਲਾਰੇ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁੱਗੋਵਾਲੀਆ ਜੀ
ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ 'ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਉਣਗੇ।

ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਚੰਬਰ (ਚੇਅਰਮੈਨ)
510-953-9800

ਰਾਮ ਲੁਭਾਇਆ (ਪ੍ਰਧਾਨ)
408-449-1105

ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ (ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ)
510-857-4551

ਸੋਹਨ ਲਾਲ (ਖਜਾਨਚੀ)
510-200-6649

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਬੇ-ਏਰੀਆ (ਕੈਲੋਫੋਰਨੀਆ)

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਪ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਬੇ-ਏਰੀਆ (ਕੈਲੋਫੋਰਨੀਆ) ਦੀ ਸਮੂਹ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਟੈਂਪਲ ਬੇ-ਏਰੀਆ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਆਰੰਭ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਦਾਨੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਦਿਲੀ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਵਾਸਤੇ ਮਾਇਆ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਅਸੀਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਕੁਝ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਅਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਮਾਇਆ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ -

Sukhraj Singh Chopra	\$ 250,000.00	Vinod Kumar Chumber	\$ 175,000.00
Sukhdev Singh Chopra	\$ 100,000.00	Gurmail Singh Maman	\$ 100,000.00
Ram Lubhaya	\$ 50,000.00	Harmesh Modhara	\$ 50,000.00
Malkit Singh Bangar	\$ 10,000.00.		

Vinod Kumar Chumber
(Chairman) 510-953-9800

Ram Lubhaya (President)
408-449-1105

Naresh Kumar (Secretary)
510-857-4551

Sohan Singh Dhanda (Treasurer)
510-200-6649

VIEW 1

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਟੈਂਪਲ, ਬੇ-ਏਰੀਆ
(ਕੈਲੋਫੋਰਨੀਆ) ਦੇ ਮਾਡਲ

PROPOSED DEVELOPMENT, GURDWARA SHRI GURU RAVIDASS SABHA BAY AREA

ਸੁਭ ਕਾਰਜ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਓ ਜੀ।

ਧੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ ਸਮੂਹ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਬੇ-ਏਰੀਆ (ਕੈਲੋਫੋਰਨੀਆ)

Raja

SWEETS & CATERING

AUTHORIZED CATERER FOR MAJOR 5-STAR HOTELS

ITEMS SERVING

All Kinds of Sweets | Snacks
Chaat Stall | North Indian Cuisine
Fluda Kulfi Stall | On Site Tandoor

ADDITIONAL SERVICE

Warmers | Chaffing Dishes
China & Silverware
Linen Rental | Waiters
Bartenders

CATERING SERVICE

Wedding Ceremonies | Receptions
Birthday Parties | Corporate Events
Religious Gatherings
Picnics/Bar-B-Que

CONTACT US:
RAJA SWEETS & CATERING
WORK (510) 489-9100
CELL (510) 715-1619

Email: msbains@rajasweets.com
www.rajasweets.com

Find us on [facebook.](#) Follow us on [Twitter](#)
[rajasweetsandcatering](#) [rajasweets](#)

INDIA MARKET

SWEETS & SPICES

CHAAT PAPDI, SAMOSA, CHAAT, PANI PURI
DAHI VADA, BHEL PURI CHAAT

ਤੁਹਾਡਾ ਆਪਣਾ ਮਨਭਾਉਂਦਾ ਸਟੋਰ

ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਗਰੋਸਰੀ
ਲਈ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਓ

WE HAVE **LARGEST COLLECTION** FOR INDIAN FIJIAN & PAKISTANI **GROCERY**

MUSIC, FABRIC
ARTIFICIAL
JEWELRY, SWEETS,
FRESH VEGETABLES
& MORE..

ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਹੀਰਾ   ਬਰਿੰਦਰ ਬੰਗੜ

Super Eyebrow Threading Now Open

Eyebrow Threading & Henna Tattoo

7 times, Get 8th one free!

Inside India Market

SACRAMENTO

5203 EKLHORN BLVD
SACRAMENTO CA 95842
916- 338-5511

WALK
INS
WELCOME

ROSEVILLE

1265 PLEASANT GROVE BLVD.
100 ROSEVILLE, CA 95747
916- 786-7666

Cell :
916-798-8142

Email:
IndiaMarketRoseville@gmail.com

HAPPY BAZAAR

INDIAN, PAKISTANI & FIJIAN GROCERIES

WE ARE OPEN
7 DAYS A WEEK
9:00am to 8:30pm

RENT DVDS & BUY CLOTHES
ENJOY YOUR DAY WITH HOPES

We sell Air Tickets

CALL US

Ph: (209) 478-0285
Fax: (209) 477-3206

EVERY SATURDAY & SUNDAY SPECIAL DISCOUNT ON GROCERIES

1304 E Hammer Lane # 7 Stockton CA 95212
EMAIL: indiabazaar08@yahoo.com

ਪੰਜਾਬੀ ਫੈਸ਼ਨ ਦਾ ਨੰਬਰ ਵਨ ਸਟੋਰ

Kash

FABRICS

ਸਾਡੀ ਸਪੈਸ਼ਲਟੀ

ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀ ਲਈ ਡਿਜ਼ਾਈਨਰ
ਲਹਿਰੇ ਤੇ ਸੂਟ ਅਤੇ ਨਾਲ
ਡਿਜ਼ਾਈਨਰ ਮੈਚਿੰਗ ਜਿਊਲਰੀ

ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਕੱਪੜਾ ਵਧੀਆ ਤੋਂ
ਵਧੀਆ ਸਾੜੀਆਂ ਤੇ
ਡਿਜ਼ਾਈਨਰ ਸੂਟ, ਦਰਜਨਾਂ ਰੰਗਾਂ
ਵਿਚ ਪੱਗੜੀਆਂ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਖਰੀਦੋ।

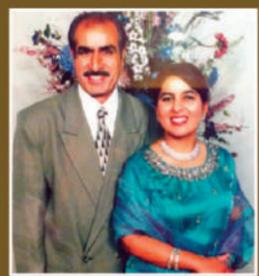

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹਿੰਦੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਉਰਦੂ ਦੇ ਸੰਗੀਤ, ਡਰਾਮਿਆਂ ਅਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀਆਂ
ਸੀਡੀਆਂ-ਵੀਡੀਓ ਤੇ ਡੀਥ ਵੀਥ ਡੀਥ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਕੁਲੈਕਸ਼ਨ ਹੈ।

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿੰਦੇ ਗਾਹਕਾਂ ਲਈ ਸਮਾਨ ਅਸੀਂ ਯੂਥ ਪੀਥ ਐਂਡ ਰਾਹੀਂ ਤੁਰੰਤ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

KASH FABRICS

ONE STOP SHOPPING CENTRE
29576 Mission Blvd Hayward. Ca 94544
www.kashfabrics.com
Tel: 510-538-1138

CORNING ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਟਰੱਕਰ ਭਰਾਵਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ

AAA Truck Wash, Tire, and Lube

- * We Carry New and Used Tires All Major Brands
- * Smart Way Tires Available
- * Used Tires Start From & 135
- * Old Change \$ 189 + Tax
- * We also do truck and car washing and waxing
- * Friendly and Professional Staff
- * We offer truck and car detailing

ਪੰਜਾਬੀ ਭਰਾਵਾਂ ਲਈ ਸੇਲ

ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਬਰਿਜਸਟੋਨ ਸਟੇਅਰਿੰਗ ਟਾਇਰਾਂ ਦੀ ਸੇਲ ਲਗਾਈ ਹੈ
ਬਰਿਜਸਟੋਨ 283 (ਦੋ ਟਾਇਰ) \$1149
ਚਾਈਨੀਜ਼ 749 (ਦੋ ਟਾਇਰ) \$749

Call:

530-824-5134

ਧੁਰਾਣੇ ਟਾਇਰਾਂ ਦੀ ਸੇਲ

ਇਕ ਵਾਰ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿਓ

Used Tires American Brand	\$99 + Labor
Recap Truck Tire	\$ 249 + Labor
Recap Trailer Tires and Kind	\$ 199 + Labor

NEW & USED TIRES WASH, LUBE, BRAKES

Call:

650-642-0697

3525 Highway 99, West Corning, CA 96021

Across the Street from TA Truck Stop

KB USED AUTO SALES

8655 B Monterey Street Gilroy, CA 95020

**Kashmiri Bhatia,
Dealer/Broker
408-848-2365**

**50% OFF WARRANTY
with Qualifying Car Purchase**

**IN HOUSE
FINANCING AVAILIABLE
www.kbusedautosales.com**

ਅਸੀਂ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਤੇ ਲੋਨ ਲਈ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

Kashmiri Bhatia & his wife

K&K AUTO REPAIR

and Car Wash

**63 Muckelemi St
San Juan Bautista 95045**

**Kashmiri Bhatia (Owner)
831-623-4702**

**20% OFF LABOUR
on your next qualifying service**

Car Care You Can Trust